

Centre de Desenvolupament Rural Integrat de Catalunya
Ctra. Vella de Sant Llorenç, Km. 2
25280 Solsona
Tel. 973.48.43.20/ Fax 973.48.09.10

Projecte

AGENDA 21 DE LA COMARCA DE L'URGELL

Febrer de 2008

Direcció Tècnica del CEDRICAT: Imma Pallarès Blanch

Equip Tècnic: Judit Pardos Jordana
Marta Planas Vilafranca
Marta Rancaño Conejero
Núria Serena Fernández

GUIÓ

1. DIAGNOSI SOCIOECONÒMICA DE LA COMARCA DE L'URGELL	15
1.1. Àmbit geogràfic	15
1.1.1. Medi físic	15
1.1.2. Xarxa de comunicacions.....	16
1.1.3. Canal d'Urgell i Canal Segarra-Garrigues.....	17
1.2. Població	17
1.2.1. Evolució de la població	17
1.2.2. Estructura de la població	19
1.2.3. Densitat i distribució territorial de la població	21
1.3. Economia.....	22
1.3.1. Magnituds econòmiques	22
1.3.2. Mercat de treball.....	22
1.3.3. Sector agrari	25
1.3.4. Establiments d'empreses i professionals.....	28
2. ASPECTES ESTRUCTURALS O DE MODEL.....	30
2.1. Organització de l'administració ambiental.....	30
2.2. Usos del sòl i planejament urbanístic i territorial	31
2.2.1. Usos del sòl	31
2.2.2. Planejament urbanístic municipal.....	31
2.3. Planificació territorial i sectorial	32
2.3.1. Pla Territorial Parcial de Ponent	32
2.3.2. El Catàleg del Paisatge de la Plana de Lleida.....	36
2.3.3. Pacte territorial per al món rural	38
.....	39
2.3.4. Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya.....	39
2.3.5. Pla Estratègic de Tàrrega i planificació mediambiental	40
2.4. Sistemes naturals i de suport	42
2.4.1. Sistema forestal	43
2.4.2. Sistema agrari.....	44
2.4.3. Sistema hidrològic	44
2.4.4. Sistema natural.....	47
2.5. Mobilitat	53
2.6. Incidència de les activitats econòmiques sobre els recursos i el medi ambient	58
2.6.1. Classificació d'activitats segons la Llei d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental.....	58
2.6.2. Producció ecològica i producció integrada	60

2.6.3. Indicació Geogràfica Protegida Torró d'Agramunt	61
2.6.4. Denominació d'Origen Costers del Segre	62
2.6.5. Denominació d'Origen Protegida Les Garrigues.....	62
2.6.6. Distintius de Garantia de Qualitat Ambiental i Ecoetiqueta Europea	62
2.6.7. Sistemes de Gestió Ambiental ISO 14.001 i EMAS.....	62
2.7. Educació ambiental.....	63
2.8. Riscos ambientals	64
3. FLUXOS AMBIENTALS	67
3.1. Fluxos d'aigua	67
3.1.1. Abastament.....	67
3.1.2. El reg.....	68
3.1.3. Sanejament	73
3.2. Fluxos de residus	74
3.2.1. Residus municipals.....	74
3.2.2. Residus de la construcció	77
3.2.3. Residus industrials.....	77
3.2.4. Residus agroramaders	79
3.3. Fluxos d'energia	79
3.3.1. Consum d'energia	79
3.3.2. Producció d'energia.....	81
3.4. Fluxos atmosfèrics.....	84
3.4.1. Qualitat de l'aire.....	84
3.4.2. Contaminació acústica	85
3.4.3. Contaminació lumínica.....	86
4. DIAGNOSI AMBIENTAL PARTICIPATIVA	91
4.1. Introducció	91
4.2. Metodologia per la Diagnosi Ambiental Participativa.....	91
4.3. Resultats de les entrevistes i dels grups de discussió	93
4.3.1. Població i potencial humà	93
4.3.2. Activitats econòmiques.....	94
4.3.3. Infraestructures viàries.....	103
4.3.4. Planejament territorial i urbanístic	105
4.3.5. Medi natural i paisatge	106
4.3.6. Caça	113
4.3.7. Residus	114
4.3.8. Aigua.....	124
4.3.9. Educació ambiental, participació i comunicació	129
4.3.10. Civisme i participació ciutadana.....	132

4.3.11. Polítiques mediambientals.....	133
4.3.12. Mobilitat.....	134
4.3.13. Energia.....	136
4.3.14. Contaminació acústica.....	140
4.3.15. Contaminació odorífera.....	140
4.3.16. Contaminació atmosfèrica i lumínica.....	141
4.3.17. Elements a tenir en compte per a la gestió ambiental en un futur.....	141
4.4. Resultats de les butlletes d'opinió.....	141
5. TALLER DE PARTICIPACIÓ.....	147
5.1. Introducció.....	147
5.2. Metodologia.....	147
5.3. Participants.....	149
5.4. Resultats.....	150
5.4.1. Resultats sessió 1.....	150
5.4.2. Resultats sessió 2.....	157
5.5. Conclusions.....	164
5.6. Valoració del taller i propers passos del projecte.....	169
6. PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL.....	175
6.1. Introducció.....	175
6.2. Estructura del Pla d'Acció Ambiental.....	175
6.3. Fitxes d'accions.....	177
6.4. Taules de síntesi del Pla d'Acció Ambiental.....	259
6.4.1. Taules d'accions ordenades per línies estratègiques.....	259
6.4.2. Taules d'accions ordenades per termini d'inici.....	265
7. PLA DE SEGUIMENT.....	273
7.1. Introducció.....	273
7.2. Sistema d'indicadors ambientals.....	273
7.2.1. Metodologia.....	273
7.2.2. Indicadors de context.....	276
7.2.3. Fitxes d'indicadors ambientals.....	291
7.2.4. Quadre de síntesi dels indicadors ambientals.....	305
7.3. Seguiment i revisió del Pla d'Acció Ambiental.....	306
8. BIBLIOGRAFIA.....	308

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1. Evolució de la població. Municipis i comarca de l'Urgell. Període 1981-2006.....	18
Taula 2. Índexs de l'estructura de la població. Municipis i comarca de l'Urgell. 2001 i 2005.....	20
Taula 3. Població afiliada al RGSS i al RETA i comptes de cotització del RGSS.	23
Taula 4. Població afiliada al RGSS i al RETA per sectors d'activitat econòmica.	24
Taula 5. Explotacions i hectàrees destinades a superfície agrària total, SAU, ramaderia i rests...27	
Taula 6. Establiments d'empreses i professionals per sectors d'activitat econòmica.	28
Taula 7. Superfície i usos del sòl de la comarca de l'Urgell (2004).....	31
Taula 8. Planejament urbanístic municipal a la comarca de l'Urgell.	32
Taula 9. Unitats de Paisatge establertes en el Catàleg del Paisatge de la Plana de Lleida.....	36
Taula 10. Accions mediambientals previstes en el Pla Estratègic de Tàrrrega. Any 2002	41
Taula 11. Distribució de la superfície forestal per comarques. Any 2001	43
Taula 12. ISQA dels rius Sió i Ondara al seu pas per la comarca de l'Urgell.....	45
Taula 13. Paràmetres unitats hidrogeològiques de l'oligocè detrític de Lleida	46
Taula 14. Espais Xarxa Natura 2000 a la comarca de l'Urgell.....	48
Taula 15. Desplaçaments generats residència-treball i residència-estudi. Municipis i l'Urgell.	54
Taula 16. Dades d'aforament a les carreteres estatals al seu pas per l'Urgell.....	55
Taula 17. Dades d'aforament de les carreteres de la Generalitat a l'Urgell.....	55
Taula 18. Dades d'aforament de les carreteres de Diputació de Lleida a l'Urgell.	56
Taula 19. Transport públic a la comarca de l'Urgell	57
Taula 20. Servei de tren RENFE Regionals	58
Taula 21. Activitats a cada municipi adequades segons els annexes de la llei 3/98.....	59
Taula 22. Producció ecològica a la comarca de l'Urgell	60
Taula 23. Producció integrada per municipis i espècies a l'Urgell.....	61
Taula 24. Estat d'elaboració dels Manuals d'Actuació d'Emergències per Incendis Forestals....	65
Taula 25. Estat d'elaboració dels Manuals d'Actuació d'Emergències per Nevades.....	65
Taula 26. Estat d'elaboració del Pla d'Actuació Municipal segons el TRANSCAT.	66
Taula 27. Municipis de l'Urgell amb manual d'actuació per inundacions.	66
Taula 28. Estat dels plans d'actuació específics municipals a l'Urgell.	66
Taula 29. Habitatges connectats a la xarxa d'aigua i consums estimats per municipis, 2005	68
Taula 30. EDARS de la comarca de l'Urgell i el seu tractament.....	73
Taula 31. Previsió de la construcció de diferents EDARs i col·lectors segons el PSARU.....	73
Taula 32. Producció de residus municipals totals (Tn) als municipis de la comarca de l'Urgell. ..	76
Taula 33. Residus industrials (Tn) declarats per municipis a la comarca de l'Urgell.	77
Taula 34. Instal·lacions de gestió de residus industrials a l'Urgell.....	78
Taula 35. Punts de recollida d'envasos fitosanitaris a l'Urgell.	79
Taula 36. Consum d'energia elèctrica (MWh) per sector a la comarca de l'Urgell.....	80

Taula 37. Consum de gas natural canalitzat (kWh) per sectors a la comarca de l'Urgell.	80
Taula 38. Producció d'energia hidroelèctrica (kW) a la comarca de l'Urgell.	81

ÍNDIX DE FIGURES

Figura 1. Localització de la comarca de l'Urgell a Catalunya.....	16
Figura 2. Divisió municipal de l'Urgell	16
Figura 3. Evolució de la població. Comarca de l'Urgell. Període 1981-2006.....	18
Figura 4. Estructura de la població per grans grups d'edat. Comarca de l'Urgell. 2005	19
Figura 5. Índexs de l'estructura de la població. Comarca de l'Urgell. 2001 i 2005	21
Figura 6. Producte Interior Brut (PIB) per sectors d'activitat econòmica.....	22
Figura 7. Població afiliada al RGSS i al RETA per sectors d'activitat econòmica.	24
Figura 8. Explotacions i hectàrees destinades a superfície agrària total, SAU, ramaderia i fests.27	
Figura 9. Establiments d'empreses i professionals per sectors d'activitat econòmica. I. 2002.....	29
Figura 10. Unitats de paisatge a la comarca de l'Urgell	37
Figura 11. Distribució de la superfície arbrada comarcal.	43
Figura 12. Unitats hidrogeològiques i punts de control de les aigües subterrànies a l'Urgell.....	45
Figura 13. Espais EIN a la comarca de l'Urgell	47
Figura 14. Mapa dels espais inclosos en la Xarxa Natura 2000.....	49
Figura 15. Hàbitats d'interès comunitari a la comarca de l'Urgell	50
Figura 16. Mapa de l'àrea d'abastament del Canal d'Urgell.	69
Figura 17. Actuacions projectades de modernització de la zona regable dels Canals d'Urgell. 70	
Figura 18. Altres regadius de l'Urgell.....	70
Figura 19. Mapa de l'àrea d'abastament del Canal Segarra-Garrigues.	71
Figura 20. Dotacions de reg del Canal Segarra-Garrigues a la comarca de l'Urgell.....	71
Figura 21. Espais de la Xarxa Natura afectats pel Canal Segarra-Garrigues	72
Figura 22. Mapa d'irradiació global diària a Catalunya, mitjana anual (MJ/ m ²).	81
Figura 23. Mapa d'implantació de	83
Figura 24. Mapa de recursos eòlics. Velocitat mitjana anual del vent a 80 m d'alçada.....	83

0. INTRODUCCIÓ

A l'hora d'iniciar els treballs d'elaboració d'aquest projecte d'Agenda 21 de l'Urgell, es parteix d'una situació en què ja s'havien realitzat els primers passos per tal de disposar d'una eina de planificació mediambiental a nivell supramunicipal. En aquest sentit, una part important de les administracions locals ja estaven adherides a la Carta d'Aalborg, i des del Consell Comarcal s'havia encarregat un primer treball de diagnòsi mediambiental de la comarca, que fou realitzat per la consultoria Cudós Consultors. Aquest treball incloïa un extens recull de dades tècniques i assenyalava que el proper pas a fer era engegar el procés de participació ciutadana a partir del qual es poguessin incloure les opinions de la ciutadania.

Per aquest motiu, es considerà necessari complementar el treball realitzat i seguir avançant per al disseny i l'aplicació de l'Agenda 21 a la comarca de l'Urgell.

Per a la seva elaboració s'ha emprat la metodologia provada en l'experiència pilot de la zona sud de la Segarra. Aquesta metodologia donà bons resultats i per tant s'ha aplicat i estès a altres territoris de la província de Lleida: la resta de la comarca de la Segarra, la comarca de l'Alta Ribagorça i la comarca de les Garrigues.

Per tant, el plantejament ha estat el d'un procés participatiu, amb una revisió i actualització de les dades tècniques recollides en l'anterior treball, tot enfocant el medi ambient com una oportunitat per vehicular un desenvolupament sostenible a la comarca. S'ha optat per un plantejament supramunicipal per tal d'optimitzar els recursos tècnics i econòmics necessaris, i permetre assolir un important grau de coherència territorial. Aquest enfoc a nivell comarcal també ha permès abordar qüestions que estan en el dia a dia del debat social per tal de definir el model de comarca que es vol per a un futur immediat. En aquest sentit, més enllà de l'adopció d'un pla d'acció ambiental que conformi l'Agenda 21 de la comarca de l'Urgell, es realitzen aportacions que ben segur ajudaran a dissenyar l'estratègia de desenvolupament que es vol per la comarca.

Aquest projecte s'ha realitzat en el marc d'un conveni entre la Diputació de Lleida i el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya. En la seva elaboració ha participat el Centre de Desenvolupament Rural Integrat de Catalunya, i s'ha comptat amb la col·laboració del Consell Comarcal de l'Urgell.

En aquesta fase del projecte, es lliura una síntesi de dades ambientals a nivell comarcal, i una diagnòsi ambiental participativa. La propera fase permetrà elaborar l'Agenda 21 de la

comarca de l'Urgell. L'origen de l'Agenda 21 es troba a la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament, celebrada a Rio de Janeiro l'any 1992. En aquesta conferència caps d'Estat d'arreu del món van assolir el compromís de promoure el desenvolupament sostenible. Aquest compromís general es va reflectir en quatre documents clau: la Declaració de Principis, el Conveni Marc sobre el Canvi Climàtic, el Conveni sobre la Biodiversitat i l'Agenda 21. El capítol 28 de l'Agenda 21 fa una crida a les administracions locals per a que iniciïn processos amb la seva ciutadania que els porti a l'elaboració de la seva pròpia Agenda 21 Local. S'escullen les administracions locals com les més indicades per a liderar aquests processos donat que són les més properes a la ciutadania i les que poden aplicar el principi de "pensar globalment i actuar localment". La resposta a aquesta crida al nivell local europeu va tenir lloc l'any 1994, en la Conferència Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles, on es va redactar la Carta d'Aalborg, que suposa el compromís polític de fer l'Agenda 21 local.

L'adhesió a aquesta Carta ha actuat sovint com a detonant o punt de partida d'un procés on les administracions locals han pres la iniciativa per promoure un model de desenvolupament econòmic i social compatible amb la conservació del medi i la millora de la qualitat de vida dels seus habitants. A la comarca de l'Urgell, en el moment de l'inici d'aquest procés, un 80% de les administracions locals havien adoptat aquest compromís.

L'interès i conveniència de disposar d'aquest tipus d'instrument de planificació augmenta si es té en compte que, en el futur, es preveu un cert condicionament del suport i de les inversions del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya a l'adquisició per part dels ens locals de compromisos en matèria de sostenibilitat ambiental i a l'existència d'una planificació prèvia en aquest àmbit.

Els **principals objectius** d'aquest treball són els següents:

1. Afavorir la dinamització social i econòmica del territori.
2. Contribuir a la millora de la qualitat de vida de la població local.
3. Contribuir a la protecció ambiental del territori.
4. Articular la participació pública en qüestions relatives al medi ambient.
5. Millorar el nivell d'educació i sensibilització ambiental.
6. Reforçar les relacions de coordinació i cooperació entre les diferents administracions competents en matèria ambiental i amb els agents socials.

L'Agenda 21 de l'Urgell s'estructura en cinc apartats:

- **Síntesi de dades bàsiques:** Consisteix en un recull de dades per a introduir el territori objecte del treball i poder contextualitzar els comentaris i observacions dels agents

locals que es presentaran en els següents apartats. Donat que l'objecte del treball ha estat el procés participatiu i no un recull exhaustiu de dades, aquest recull s'ha elaborat partint de treballs i bases de dades disponibles; bàsicament del document de diagnosi mediambiental de la comarca realitzat amb anterioritat.

- **Diagnosi ambiental participativa:** Recull una diagnosi ambiental realitzada exclusivament a partir de les aportacions dels diversos agents locals, on s'han trobat posicions coincidents i alhora també s'han contrastat els diversos punts de vista sobre les matèries relatives al desenvolupament i medi ambient de la comarca.
- **Taller de Participació:** Explica la metodologia, els resultats i les conclusions dels tallers amb els agents locals per a consensuar línies estratègiques i criteris de cara a dissenyar el Pla d'Acció Ambiental.
- **Pla d'Acció Ambiental:** Recull les línies estratègiques i les diverses accions a dur a terme per avançar en la consecució de cadascuna d'elles.
- **Pla de Seguiment:** Inclou un sistema d'indicadors ambientals per a fer un seguiment dels efectes del Pla d'Acció Ambiental sobre el medi ambient de la comarca, així com també una proposta de mecanisme per a fer un seguiment que incorpori la participació ciutadana.

Aquest lliurament comprèn:

- Síntesi de Dades
- Diagnosi Ambiental Participativa
- Resultats del Taller de Participació
- Pla d'Acció Ambiental
- Pla de Seguiment

SÍNTESI DE DADES BÀSIQUES

1. DIAGNOSI SOCIOECONÒMICA DE LA COMARCA DE L'URGELL

1.1. Àmbit geogràfic

1.1.1. Medi físic

La comarca de l'Urgell, amb una superfície total de 579,7 km², es troba localitzada a l'àmbit de Ponent, i limita al nord amb la Noguera, a l'est amb la Segarra, al sud amb la Conca de Barberà i les Garrigues i a l'oest amb el Pla d'Urgell. Es divideix administrativament en vint municipis, i la capital comarcal és Tàrraga.

L'Urgell, amb una altitud mitjana de 350 metres, forma part de la Depressió Central Catalana. El relleu és poc acusat, amb l'excepció de la serres de Montclar al nord, d'Almenara a l'interior i del Tallat al sud, on es troba l'altitud màxima amb el Tossal Gros (803 metres).

S'hi diferencien clarament tres subcomarques. Al nord, la ribera de Sió, amb Agramunt com a població principal. A l'est, la ribera d'Ondara, de paisatge segarrenc, amb Tàrraga. A l'oest, la plana de l'Urgell, amb Bellpuig com a població important. Hi destaquen tres rius, el Sió, l'Ondara i el Corb. El Sió és el de més cabal, conservant una conca ben definida des de que neix a les terres altes de la Segarra fins a que desemboca al riu Segre, a prop de Balaguer.

La comarca de l'Urgell es troba localitzada a l'àmbit de Ponent. Es divideix administrativament en vint municipis, i la capital comarcal és Tàrraga. Amb un relleu poc acusat, s'hi diferencien tres subcomarques: al nord, la ribera de Sió, amb Agramunt com a població principal, a l'est, la ribera d'Ondara, amb Tàrraga i a l'oest, la plana d'Urgell, amb Bellpuig.

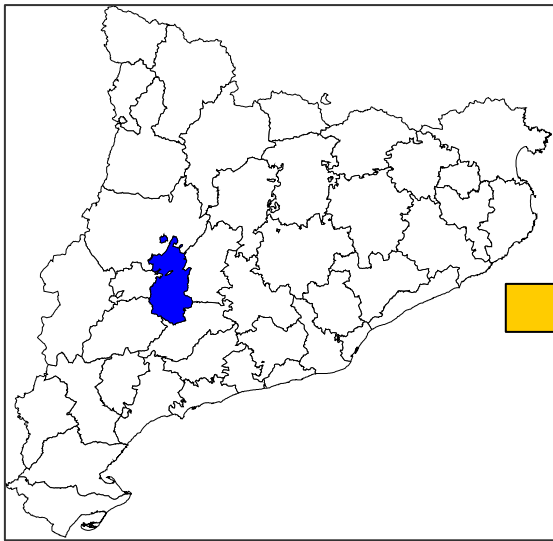

Figura 1. Localització de la comarca de l'Urgell a Catalunya

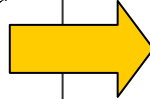

Figura 2. Divisió municipal de l'Urgell

1.1.2. Xarxa de comunicacions

L'Urgell es comunica amb altres comarques i la resta de províncies de Catalunya a través d'una xarxa de carreteres comarcals i autovies que afavoreixen la seva posició estratègica en el context de l'àmbit de Ponent: l'autopista AP2 de Lleida a Barcelona, l'autovia A2 i l'antiga N-II de Barcelona a Lleida passant per Tàrrega, la carretera de l'Eix Transversal C25 de Girona a Lleida també per Tàrrega, la carretera comarcal C14 de Montblanc a Andorra per Agramunt i Tàrrega i la carretera comarcal C53 de Balaguer a Tàrrega passant per la Fuliola, Tornabous i Anglesola.

L'Urgell es comunica amb altres comarques i la resta de províncies de Catalunya a través d'una xarxa de carreteres comarcals i autovies que afavoreixen la seva posició estratègica en el context de l'àmbit de Ponent.

1.1.3. Canal d'Urgell i Canal Segarra-Garrigues

El canal d'Urgell, actualment, i el canal Segarra-Garigues, en un futur, també juguen un paper en l'estructura del territori.

El canal d'Urgell, construït fa més de 150 anys, rega els termes de diverses comarques i concretament a l'Urgell les poblacions d'Agramunt, Anglesola, Bellpuig, Boldú, Castellserà, Claravalls, la Fuliola, la Guàrdia, Mafet, Preixana, Puigverd d'Agramunt, Santa Maria, Seana, Tarròs, Tornabous i Vilagrassa. Aquest canal forma una trama de canals, sèquies i desguassos, amb més de 300 km de canonades, que suposa l'impuls de l'agricultura de regadiu i l'abastament d'aigua a més de 100.000 habitants.

La construcció del canal Segarra-Garrigues, aprovada l'any 1999, afectarà cinc comarques i fins a un total de setanta-set municipis, on es preveu que es puguin convertir al regadiu 70.000 hectàrees que fins ara eren de secà, i cobrir l'abastament d'aigua a més de 200.000 habitants. És una de les obres hidràuliques més grans de Catalunya, amb gairebé 85 km de canonades.

El canal d'Urgell, des de fa més de 150 anys, i el canal Segarra-Garigues, en un futur, incentiven l'impuls de l'agricultura de regadiu, amb un important paper econòmic dins de l'activitat agrària, i l'abastament d'aigua, de manera conjunta, a més de 300.000 habitants.

1.2. Població

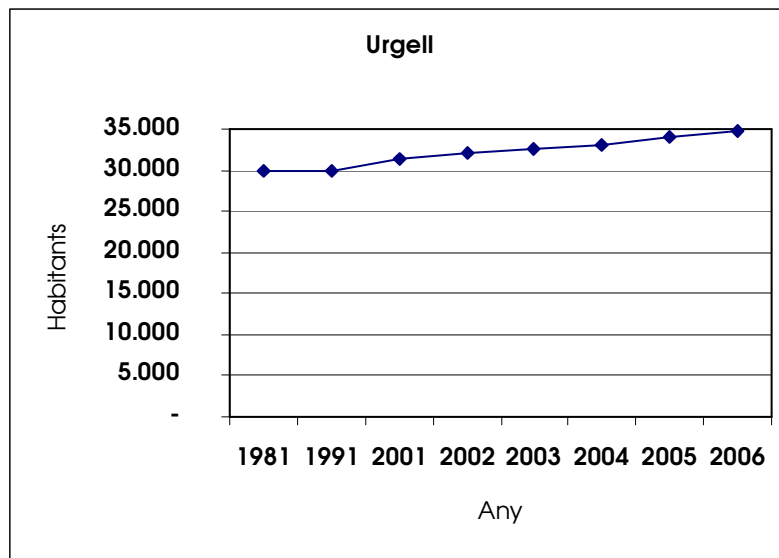
1.2.1. Evolució de la població

La comarca de l'Urgell té una població total de 34.638 habitants l'any 2006, que representa el 8,5% de la província de Lleida. El nombre d'habitants augmenta de manera progressiva des del 1981 (15,9%). Per municipis, Agramunt, Bellpuig i Tàrraga, la capital, concentren el 72,4% de la població total. La resta de municipis són rurals d'acord amb la definició emprada a nivell estadístic (l'Institut Nacional d'Estadística considera que un municipi és rural quan la població total és igual o inferior als 2.000 habitants).

Taula 1. Evolució de la població. Municipis i comarca de l'Urgell. Període 1981-2006

	1981	1991	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Agramunt	4.649	4.803	4.960	5.071	5.071	5.212	5.355	5.459
Anglesola	1.349	1.252	1.272	1.284	1.273	1.293	1.290	1.303
Belianes	638	564	576	590	611	608	615	592
Bellpuig	3.684	3.916	4.110	4.200	4.224	4.243	4.376	4.454
Castellserà	1.256	1.161	1.113	1.110	1.123	1.117	1.128	1.128
Ciutadilla	289	230	215	202	233	245	235	223
Fuliola, la	1.323	1.329	1.251	1.253	1.227	1.234	1.204	1.235
Guimerà	502	419	391	383	346	361	360	344
Maldà	376	325	276	273	266	283	293	285
Nalec	115	103	102	100	92	92	90	102
Omells de na Gaia, els	178	152	148	151	153	156	161	159
Ossó de Sió	241	237	229	239	244	230	225	236
Preixana	486	470	434	437	427	413	427	422
Puigverd d'Agramunt	260	252	245	253	265	244	260	268
Sant Martí de Riucorb	854	781	686	698	690	697	704	709
Tornabous	958	884	813	825	833	824	793	823
Tàrrega	11.046	11.233	12.735	13.210	13.616	13.999	14.810	15.155
Vallbona de les Monges	275	289	257	272	268	264	256	247
Verdú	954	960	1.067	1.067	1.112	1.074	1.072	1.027
Vilagrassa	460	429	436	424	424	449	463	467
Urgell	29.893	29.789	31.316	32.042	32.498	33.038	34.117	34.638

Figura 3. Evolució de la població. Comarca de l'Urgell. Període 1981-2006

El creixement natural (nombre total de naixements menys nombre total de defuncions) és negatiu a tots els municipis de l'Urgell des de l'any 1998, excepte a Tàrrega. El saldo migratori

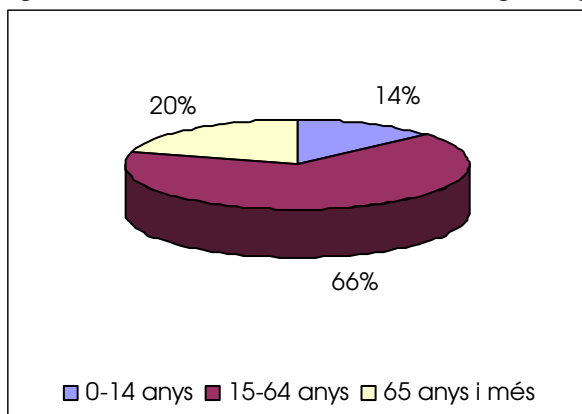
(nombre d'immigrants menys nombre d'emigrants), que segueix una tendència positiva, és el component que determina el creixement de la població. El 2005 arriben a la comarca un total de 795 persones procedents de l'estranger, de les quals el 82,8% fixen la seva residència a Tàrraga, Agramunt i Bellpuig.

La comarca de l'Urgell té una població total de 34.638 habitants l'any 2006, augmentant de manera progressiva el nombre d'habitants des del 1981 pel saldo migratori positiu. Més del 70% de la població es concentra en els municipis d'Agramunt, Bellpuig i Tàrraga, la capital.

1.2.2. Estructura de la població

Per sexes, dels 34.638 habitants empadronats a la comarca l'any 2006, 17.844 són homes i 16.794 són dones. Per grans grups d'edat, el 13,7% tenen de 0 a 14 anys, el 65,9% de 15 a 65 anys i el 20,4% de 65 anys i més el 2005 (en aquest cas no es disposa de dades més recents). En els darrers cinc anys, des del 2001, la població de 65 anys i més disminueix en termes absoluts, paral·lelament a un augment de la població de 0 a 14 anys i sobretot de la població de 15 a 64 anys.

Figura 4. Estructura de la població per grans grups d'edat. Comarca de l'Urgell. 2005

L'índex d'envelliment, que relaciona la població de 65 anys i més amb la població de 0 a 14 anys, és del 149,6% l'any 2005; és a dir, per cada 100 habitants de 0 a 14 anys n'hi ha 150 de 65 anys i més. Per municipis, l'índex d'envelliment és superior al 500% a Guimerà, Nalec i Vallbona de les Monges, al sud de la comarca. L'índex de dependència global, que relaciona la població de 65 anys i més i la població de 0 a 14 anys (població en edats no actives) amb la població de 15 a 64 anys (població en edats actives o de treballar) és del 51,7%; per cada 100 habitants en edats de treballar n'hi ha 52 en edats no actives. Per

municipis, l'índex de dependència global és superior al 70% a Belianes, Guimerà, Nalec, Preixana i Verdú, també al sector sud de l'Urgell.

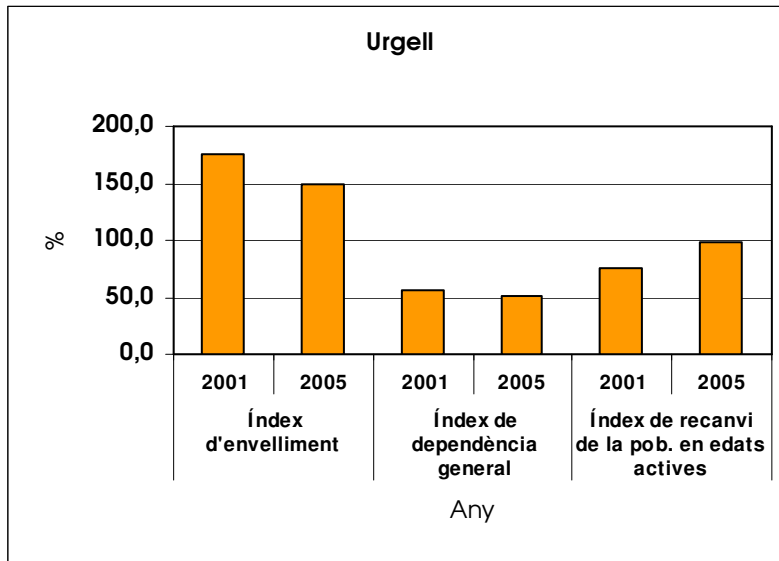
L'índex de recanvi de la població en edats actives, que relaciona la població de 60 a 64 anys amb la població de 15 a 19 anys, és del 98,7%; és a dir, hi ha un equilibri entre el nombre de sortides i entrades del mercat de treball. No obstant això, aquest equilibri, que és fruit de l'estructura per edats actual, podria trencar-se si no hi ha un augment del nombre d'habitants més joves en els propers anys, ja sigui per l'increment dels naixements de la població resident o bé per les arribades per immigració. Per municipis, l'índex de recanvi de la població en edats actives és superior al 200% a Belianes, Guimerà, Maldà, Nalec, Preixana, Sant Martí de Riucorb i Vallbona de les Monges, al sud de la comarca.

Per grans grups d'edat, a prop del 14% de la població de la comarca té de 0 a 14 anys i el 20% de 65 anys i més el 2005, amb una tendència a l'augment de la població més jove en termes absoluts de manera paral·lela a la disminució de la població més gran. No obstant la tendència general, els índexs d'envelliment, de dependència i de recanvi de la població en edats actives mostren que els municipis del sud de l'Urgell parteixen d'una situació més desfavorable pel que fa a l'estructura de la població respecte al conjunt (població menys jove i més envellida).

Taula 2. Índexs de l'estructura de la població. Municipis i comarca de l'Urgell. 2001 i 2005

	Índex d'envelliment (%)		Índex de dependència global (%)		Índex de recanvi de la població en edats actives (%)	
	2001	2005	2001	2005	2001	2005
Agramunt	154,0	137,1	54,9	48,8	72,8	80,1
Anglesola	258,1	227,7	57,0	53,4	68,4	162,7
Belianes	261,4	211,8	78,3	75,7	275,0	200,0
Bellpuig	152,5	147,2	50,9	48,5	77,8	100,5
Castellserà	255,0	276,3	62,0	61,4	92,1	154,0
Ciutadilla	394,1	262,5	64,1	58,8	188,9	163,6
Fuliola, la	225,0	235,6	62,5	60,3	65,5	68,9
Guimerà	670,8	622,7	89,8	79,1	330,0	363,6
Maldà	388,0	250,0	79,2	68,4	52,6	214,3
Nalec	650,0	550,0	78,9	76,5	100,0	233,3
Omells de na Gaia, els	287,5	357,1	72,1	66,0	200,0	100,0
Ossó de Sió	300,0	326,3	57,9	56,3	58,3	83,3
Preixana	487,9	371,8	80,8	75,7	117,6	225,0
Puigverd d'Agramunt	287,5	240,7	61,2	54,8	75,0	71,4
Sant Martí de Riucorb	417,3	394,3	64,5	59,3	125,9	220,8
Tornabous	304,8	323,2	70,4	58,3	97,7	140,5
Tàrrega	124,6	100,5	50,2	47,1	60,7	77,5
Vallbona de les Monges	633,3	827,3	74,8	66,2	187,5	466,7
Verdú	363,5	250,0	71,5	71,8	73,3	161,3
Vilagrassa	235,4	200,0	58,5	60,2	138,9	115,8
Urgell	175,9	149,6	55,8	51,7	74,9	98,7

Figura 5. Índexs de l'estructura de la població. Comarca de l'Urgell. 2001 i 2005

1.2.3. Densitat i distribució territorial de la població

La comarca de l'Urgell es divideix administrativament en vint municipis i, a nivell estadístic, en quaranta-tres entitats singulars de població (àrea habitable, clarament diferenciada, i que pot ser identificada sense cap possibilitat de confusió).

La densitat de població és de 59,8 habitants per km² l'any 2006, superior a 100 habitants per km² a Bellpuig, la Fuliola i Tàrraga i entre 50 i 100 habitants a Agramunt, Anglesola i Castellserà. A la resta de municipis, la densitat de població és inferior a 50 habitants per km². El 96,7% dels habitants viu de manera concentrada en nuclis de població i només el 3,3% en disseminat.

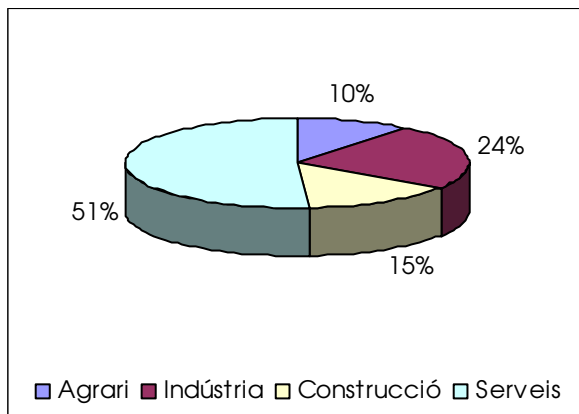
La comarca de l'Urgell té una densitat de població de 60 habitants per km² el 2006, superant els 100 habitants per km² a Bellpuig, la Fuliola i Tàrraga.

1.3. Economia

1.3.1. Magnituds econòmiques

La distribució del Producte Interior Brut (PIB) per sectors d'activitat econòmica l'any 2005, que mesura el resultat final de l'activitat de producció, mostra la importància en l'economia de l'Urgell del sector dels serveis (51,1%), seguit a més distància de la indústria (23,6%), la construcció (14,9%) i el sector agrari (10,5%).

Figura 6. Producte Interior Brut (PIB) per sectors d'activitat econòmica. Comarca de l'Urgell. 2005

La Renda Bruta Familiar Disponible (Rbfd), que mesura els ingressos de les persones residents en un territori per destinar al consum o a l'estalvi, és del 116,2 (índex Catalunya=100) el 2002, amb una tendència a l'augment en els darrers anys.

L'activitat econòmica de l'Urgell es concentra principalment en el sector dels serveis, i en menor importància en la indústria, la construcció i el sector agrari. L'índex de la Renda Bruta Familiar Disponible és superior a la mitjana per al conjunt de Catalunya, seguint una tendència a l'augment en els darrers anys.

1.3.2. Mercat de treball

La població afiliada ascendeix a 13.353 treballadors/es el darrer trimestre de 2006. D'aquests treballadors/es, 10.042 es troben afiliats/des al Règim General de la Seguretat Social, en 1.536 comptes de cotització o empreses localitzades a la comarca de l'Urgell, i 3.311 al Règim Especial d'Autònoms/es. Des de l'any 2001 augmenta de manera progressiva la població afiliada, paral·lelament al nombre d'empreses localitzades. Per municipis, Agramunt, Bellpuig

i Tàrrega concentren el 83,4% de la població afiliada total i el 80,3% dels comptes de cotització.

Taula 3. Població afiliada al RGSS i al RETA i comptes de cotització del RGSS. Municipis i comarca de l'Urgell. 2001 i 2006

	Població afiliada al RGSS		Població afiliada al RETA		Comptes de cotització del RGSS	
	2001	2006	2001	2006	2001	2006
Agramunt	1.436	1.744	475	519	214	254
Anglesola	251	293	121	151	41	51
Belianes	46	88	58	68	13	18
Bellpuig	1.314	1.626	413	454	190	218
Castellserà	131	168	91	89	33	36
Ciutadilla	16	24	20	21	8	8
Fuliola, la	108	136	131	158	40	48
Guimerà	11	17	20	15	7	9
Maldà	17	37	21	26	8	8
Nalec	2	3	2	2	1	2
Omells de na Gaia, els	14	53	17	16	5	11
Ossó de Sió	2	4	19	25	2	4
Preixana	26	53	36	42	10	10
Puigverd d'Agramunt	39	50	15	20	5	8
Sant Martí de Riucorb	41	41	60	67	19	19
Tornabous	99	84	97	98	25	24
Tàrrega	4.234	5.425	1.146	1.367	573	762
Vallbona de les Monges	15	34	31	18	4	5
Verdú	81	78	100	113	19	24
Vilagrassa	72	84	35	42	15	17
Urgell	7.955	10.042	2.908	3.311	1.232	1.536

Nota: Les dades corresponen al darrer trimestre dels anys de referència.

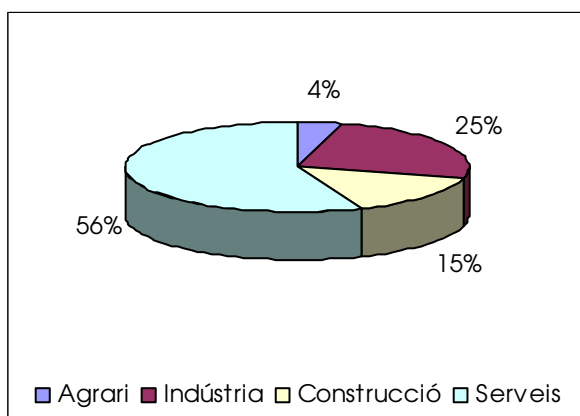
Per sectors d'activitat econòmica, el 56,1% de la població es troba afiliada als serveis, seguit del 24,8% a la indústria, el 15,1% a la construcció i el 4,1% a l'agrari el darrer trimestre de 2006. Aquestes dades no inclouen la població afiliada al Règim Especial Agrari, que no es troba disponible a nivell municipal (informació extreta de l'Observatori del Treball de la Generalitat de Catalunya). Per municipis, més del 50% de la població és afiliada als serveis a Bellpuig, Guimerà, els Omells de na Gaia, Tàrrega, Tornabous, Verdú i Vilagrassa. Per altra part, més del 20% ho és al sector agrari a Maldà, Nalec, Ossó de Sió, Puigverd d'Agramunt, Tornabous i Sant Martí de Riucorb.

Taula 4. Població afiliada al RGSS i al RETA per sectors d'activitat econòmica. Municipis i comarca de l'Urgell. 2006

	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Agramunt	94	4,2	822	36,3	352	15,6	995	44,0
Anglesola	36	8,1	105	23,6	117	26,4	186	41,9
Belianes	23	14,7	61	39,1	23	14,7	49	31,4
Bellpuig	41	2,0	608	29,2	303	14,6	1.128	54,2
Castellserà	18	7,0	86	33,5	61	23,7	92	35,8
Ciutadilla	3	6,7	4	8,9	20	44,4	18	40,0
Fuliola, la	32	10,9	58	19,7	84	28,6	120	40,8
Guimerà	3	9,4	3	9,4	7	21,9	19	59,4
Maldà	20	31,7	8	12,7	11	17,5	24	38,1
Nalec	1	20,0	2	40,0	0	0,0	2	40,0
Omells de na Gaia, els	6	8,7	9	13,0	2	2,9	52	75,4
Ossó de Sió	14	48,3	5	17,2	3	10,3	7	24,1
Preixana	13	13,7	44	46,3	14	14,7	24	25,3
Puigverd d'Agramunt	42	60,0	10	14,3	11	15,7	7	10,0
Sant Martí de Riucorb	26	24,1	12	20,3	33	13,1	37	65,1
Tornabous	41	22,5	13	7,1	32	17,6	96	52,7
Tàrraga	102	1,5	1.382	61,5	887	13,5	4.421	25,0
Vallbona de les Monges	0	0,0	32	13,1	7	17,3	13	57,1
Verdú	24	12,6	25	18,3	33	8,7	109	69,0
Vilagrassa	5	4,0	23	11,1	11	30,6	87	34,3
Urgell	544	4,1	3.312	24,8	2.011	15,1	7.486	56,1

Nota: Les dades corresponen al darrer trimestre de l'any de referència.

Figura 7. Població afiliada al RGSS i al RETA per sectors d'activitat econòmica. Comarca de l'Urgell. 2006

L'Urgell registra un total de 940 persones en situació d'atur el desembre de 2006, amb una tendència a disminuir respecte a l'any anterior. Per sexes, el 59,7% d'aquestes persones són dones, i el 44,7% tenen entre 30 i 59 anys, concentrant-se el major nombre absolut en els grups de 30 a 34 anys (88 dones), d'una banda, i de 55 a 59 anys (79 dones), d'altra banda.

Pel que fa a la mobilitat de la població, la comarca genera un total de 9.710 desplaçaments interns per motius de treball, 3.769 desplaçaments a altres comarques i 1.907 desplaçaments des d'altres comarques l'any 2001. Les comarques de destinació d'una part important dels desplaçaments per motius de treball són les localitzades al seu entorn físic, com la Segarra (24,6%), el Segrià (12,1%), el Pla d'Urgell (11,6%) i la Noguera (5,2%), però també el Barcelonès (8,6%).

La població afiliada, superior als 13.000 treballadors/es el darrer trimestre de 2006, augmenta de manera progressiva en els darrers cinc anys d'acord amb les empreses localitzades. La població afiliada ho és principalment en el sector dels serveis, i en menor importància en la indústria, la construcció i el sector agrari. Per tant, de la mateixa manera que el Producte Interior Brut, la distribució de la població afiliada per sectors d'activitat econòmica mostra la importància dels serveis en l'economia comarcal. Més del 80% de la població afiliada i també d'empreses localitzades es concentren als municipis d'Agramunt, Bellpuig i Tàrraga. Respecte a la mobilitat de la població, l'Urgell genera més desplaçaments a altres comarques dels que atreu; és a dir, hi ha més població ocupada resident que llocs de treball localitzats.

1.3.3. Sector agrari

La comarca de l'Urgell té registrades, segons el Cens Agrari de 1999, 2.418 explotacions agràries, que representen el 10,3% del total de les explotacions de la província de Lleida, i ocupen una superfície de 50.240 ha. D'aquestes 2.418 explotacions, el 93,6% tenen Superfície Agrícola Útil (SAU), el 18,1% ramaderia i el 15,9% forests.

La Superfície Agrícola Útil, per les característiques territorials, físiques i climatològiques de l'Urgell, es destina principalment a les terres llaurades (97,9%) i de secà (71,3%), si bé els conreus de regadiu ocupen cada vegada més part de les terres. Respecte a l'aprofitament, la producció de cereals per a gra (principalment ordi), fruiters i farratges representa el 83,9% de la SAU. Per municipis, les explotacions agràries censades a Agramunt, Anglesola, Bellpuig, Ossó de Sió, Sant Martí de Riucorb, Tàrraga, Vallbona de les Monges i Verdú, 1.354 en total, disposen del 64,8% de la SAU comarcal.

La ramaderia s'orienta principalment a la cria i l'engreix de porcins (63,8% de les Unitats Ramaderes) i a l'aviram (30,1%).

El 62,7% de la superfície total agrària es troba sota el règim de propietat i el 22,1% sota la parcel·leria. Respecte a la personalitat jurídica del titular, el 86,8% de la superfície total correspon a persones físiques.

La mà d'obra familiar manté un paper important en el treball a les explotacions agràries a l'Urgell. Hi treballen un total de 3.708 persones, de les quals 2.289 són titulars, 629 cònjuges i 790 altres familiars. Per sexes, el 87,9% dels titulars són homes, i el 44,1% tenen més de 60 anys, enfront del 13,6% de menys de 40 anys (i considerats a nivell administratiu joves agricultors). Respecte als cònjuges, el 83,8% són dones. El 69,1% de la mà d'obra familiar es dedica a treballar de manera exclusiva a les explotacions.

Un total de 29 productors/es es troben inscrits al Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE) el gener de 2007: 4 a Belianes, 3 a Bellpuig, 1 a Castellserà, 2 a la Fulliola, 12 a Tàrrrega, 3 a Verdú i 4 a Sant Martí de Riucorb.

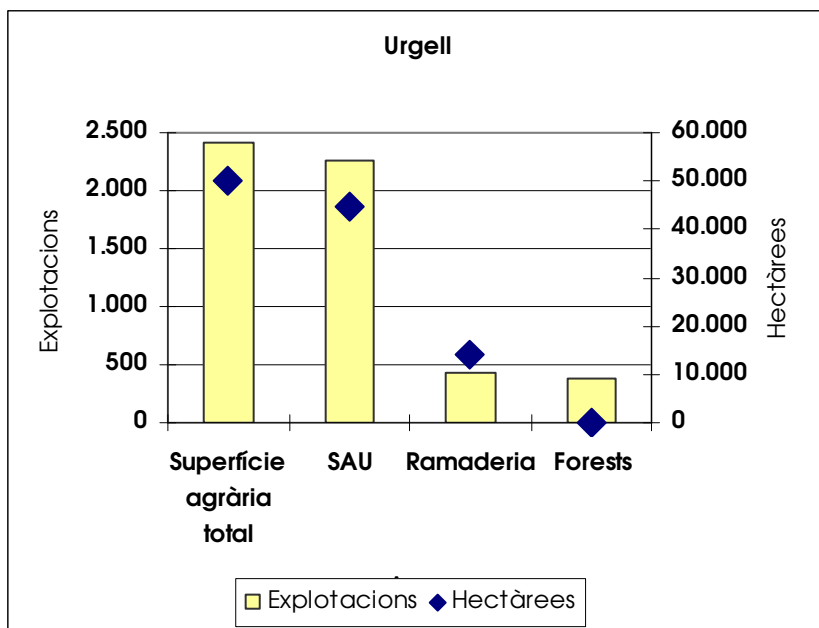
El turisme rural, dins del sector agrari, té un important paper econòmic com a complement a les rendes. La comarca disposa, el 2005, de 14 establiments de turisme rural amb 99 places, repartides entre els municipis d'Anglesola, Belianes, Bellpuig, Ciutadilla, Guimerà, Maldà, Nalec, els Omells de na Gaia, Tornabous i Vilagrassa. La modalitat de pràcticament tota l'oferta és la d'Allotjament Rural Independent (ARI) (lloguer de tot l'habitatge amb claus en mà).

La comarca de l'Urgell té registrades 2.418 explotacions agràries el 1999, ocupant una superfície de més de 50.000 ha. La Superfície Agrícola Útil es destina principalment a les terres llaurades i de secà, però els conreus de regadiu cada vegada prenen més importància. El treball a les explotacions es caracteritza, com en d'altres comarques, per la contribució de tots els membres de la família i el progressiu envelliment de les persones titulars. El turisme rural i la producció agrària ecològica són dues de les principals alternatives de diversificació de rendes dins de l'activitat agrària tradicional (agricultura, ramaderia i forests), amb potencial encara per a créixer si s'opta per la diferenciació dels productes.

Taula 5. Explotacions i hectàrees destinades a superfície agrària total, SAU, ramaderia i forests. Municipis i comarca de l'Urgell. 1999

	Superfície agrària total		Superfície Agrícola Útil (SAU)		Ramaderia		Forests	
	Explot.	Ha.	Explot.	Ha.	Explot.	Ha.	Explot.	Ha.
Agramunt	269	7.609	241	6.437	54	2.213	30	357
Anglesola	158	2.501	154	2.456	24	323	2	2
Belianes	90	1.703	84	1.615	21	518	6	10
Bellpuig	248	2.824	236	2.655	40	507	2	4
Castellserà	140	1.382	131	1.250	40	590	2	5
Ciutadilla	41	1.434	36	1.178	6	344	25	92
Fuliola, la	80	1.104	67	1.068	29	510	0	0
Guimerà	96	2.409	88	2.057	8	289	49	126
Maldà	122	2.220	118	1.922	23	667	60	198
Nalec	30	644	26	519	5	113	10	53
Omells de na Gaia, els	40	887	37	645	8	486	36	166
Ossó de Sió	50	2.594	48	2.353	17	1.342	18	70
Preixana	99	1.807	97	1.796	23	796	2	3
Puigverd d'Agramunt	58	1.561	56	1.415	22	718	13	45
Sant Martí de Riucorb	153	2.904	143	2.591	38	1.344	35	120
Tornabous	102	1.317	97	1.254	18	379	1	5
Tàrrega	377	7.538	358	7.040	36	1.646	33	69
Vallbona de les Monges	59	3.151	54	2.222	5	1.109	34	336
Verdú	129	3.510	120	3.295	8	192	24	32
Vilagrassa	77	1.142	73	1.078	12	126	2	4
Urgell	2.418	50.240	2.264	44.844	437	14.213	384	1.698

Figura 8. Explotacions i hectàrees destinades a superfície agrària total, SAU, ramaderia i forests. Comarca de l'Urgell. 1999

1.3.4. Establiments d'empreses i professionals

L'Urgell té un total de 3.115 establiments d'empreses i professionals l'any 2002, dels quals el 44,2% són del sector dels serveis, el 19,6% del comerç al detall, el 16% de la construcció, el 12,2% de la indústria i el 8% de professionals i artistes. Dins dels serveis, les empreses de serveis personals, transports i comunicacions, comerç a l'engròs i hosteleria representen el 80,5% del total. El nombre d'establiments augmenta de manera progressiva des del 1998 (13,1%), especialment de la construcció i els serveis. Per municipis, Agramunt, Bellpuig i Tàrrrega, la capital comarcal, concentren el 76% del total.

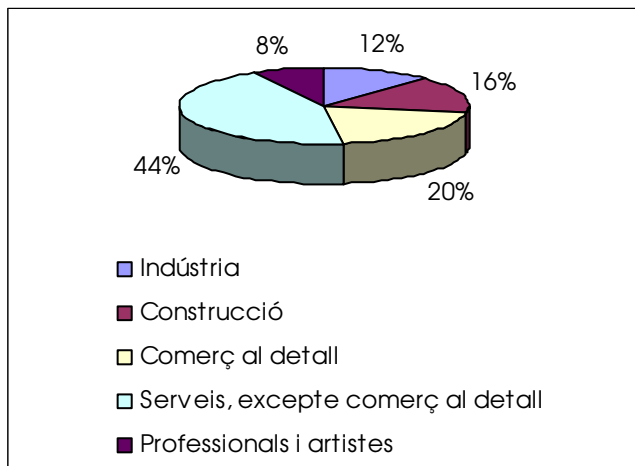
L'Urgell té un total de 3.115 establiments d'empreses i professionals el 2002, que augmenten de manera progressiva en els darrers anys. Aquestes empreses són principalment del sector dels serveis i del comerç al detall, i en menor importància de la construcció, la indústria i professionals i artistes. Per tant, de la mateixa manera que el Producte Interior Brut i la població afiliada, la distribució dels establiments d'empreses i professionals per sectors d'activitat econòmica mostra la importància dels serveis en l'economia comarcal. Més del 70% d'empreses i professionals es concentren als municipis d'Agramunt, Bellpuig i Tàrrrega, capital comarcal.

Taula 6. Establiments d'empreses i professionals per sectors d'activitat econòmica. Municipis i comarca de l'Urgell. 1998 i 2002

	Indústria		Construcció		Comerç al detall		Serveis, excepte comerç al detall		Professionals i artistes	
	1998	2002	1998	2002	1998	2002	1998	2002	1998	2002
Agramunt	76	72	73	100	104	118	185	220	30	33
Anglesola	16	19	17	21	24	27	47	60	8	10
Belianes	7	8	4	2	10	10	18	17	3	3

Bellpuig	47	45	55	73	69	71	172	184	33	37
Castelserà	9	7	14	15	15	12	28	34	5	5
Ciutadilla	6	5	4	5	4	4	5	7	1	0
Fuliola, la	14	16	24	27	24	20	40	49	3	7
Guimerà	2	3	5	7	4	3	12	7	1	3
Maldà	4	6	4	4	4	4	2	6	0	1
Nalec	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Omells de na Gaia, els	1	0	3	3	2	1	0	0	1	1
Ossó de Sió	2	4	0	3	2	1	4	4	1	2
Preixana	5	6	6	6	5	5	10	10	0	1
Puigverd d'Agramunt	3	4	1	2	1	0	2	4	1	1
Sant Martí de Riucorb	9	11	14	16	6	7	14	22	0	3
Tornabous	7	8	8	8	5	3	27	30	4	6
Tàrrega	126	134	153	184	284	300	553	666	113	129
Vallbona de les Monges	5	6	7	8	0	0	9	9	0	0
Verdú	17	19	11	10	21	19	33	30	5	7
Vilagrassa	7	5	5	5	10	6	14	17	2	1
Urgell	364	379	408	499	595	611	1.175	1.376	211	250

Figura 9. Establiments d'empreses i professionals per sectors d'activitat econòmica. Comarca de l'Urgell. 2002

2. ASPECTES ESTRUCTURALS O DE MODEL

2.1. Organització de l'administració ambiental

L'**estructura organitzativa del Consell Comarcal de l'Urgell** presenta el següent organigrama: la Presidenta, el Gerent, segon, tercer i quart Vicepresidents, i 15 consellers/es.

El Consell Comarcal s'organitza en els serveis següents: serveis tècnics, medi ambient, CITA (Centre d'Integració de Telecomunicacions Avançades), promoció econòmica i laboral, PRODER, serveis socials, oficina de serveis a la joventut, educació, servei comarcal de català, oficina comarcal d'atenció al consumidor, oficina comarcal de turisme, consell esportiu de l'Urgell, museu comarcal de l'Urgell, arxiu històric comarcal i biblioteca central comarcal a Tàrrega, patronat del Castell de Maldà i del Castell de Ciutadilla, servei de promoció i suport a la dona, Urgell Net, abocador comarcal, agricultura i sanitat.

El **servei de medi ambient** del Consell Comarcal de l'Urgell té assignada la competència sobre la Ponència Ambiental, segons la Llei 3/1998 d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental, amb capacitat per avaluar les activitats classificades dins l'Annex II.2.

L'empresa **Urgell Net SA**¹ s'encarrega dels serveis de recollida de residus de la comarca (excepte al municipi de Bellpuig, on la recollida de residus és gestionada per Jaume Oró S.L). Aquests serveis són:

- Servei de recollida de matèria orgànica.
- Servei de recollida selectiva dels residus.
- Campanyes educatives i de difusió per a la recollida de matèria orgànica i per a la recollida selectiva de residus.
- Servei de màquina d'escombrar, compra de contenidors de recollida selectiva i compra de rentacontenidors.
- Altres serveis: posar a disposició de les entitats i establiments de la comarca papereres de paper i cartró i contenidors especials per a la recollida de piles.
- Coordinació amb les escoles per a visitar l'Abocador Comarcal i la Planta de Compostatge.

¹ Empresa formada pel Consell Comarcal de l'Urgell, i els municipis de: la Fuliola, Tàrrega, Agramunt, Castellsèrà, Anglesola, Verdú i Tornabous.

Dels 20 municipis que integren la comarca de l'Urgell, n' hi ha nou que disposen de **Regidoria de Medi Ambient**: Agramunt, Anglesola, Bellpuig, Castellserà, Ossó de Sió, Preixana, Sant Martí de Maldà, Tàrrega i Verdú. En la resta de municipis, les competències en medi ambient són assumides directament per alcaldia o recauen en altres regidories.

2.2. Usos del sòl i planejament urbanístic i territorial

2.2.1. Usos del sòl

Tal i com mostra la taula 8, l'ús del sòl majoritari a la comarca són els conreus, que representen el 81,12% del sòl de la comarca, amb el predomini dels conreus de secà (54,20%), per damunt dels de regadiu (26,93%). A continuació, la superfície forestal constitueix el segon ús del sòl de la comarca, amb una representació total del 12,80% de la superfície de l'Urgell. La superfície urbanitzada (sòl urbà, urbanitzable i infraestructures) representa poc més del 4% de la superfície total de la comarca. Per últim, una petita part de la comarca, un 1,91%, està ocupada per erms sense vegetació.

Taula 7. Superfície i usos del sòl de la comarca de l'Urgell (2004)

	Superfície forestal			Sense vegetació	Conreus		Urbanitzat i altres	Total
	Boscós	Bosquines	Altres		Secà	Regadiu		
Superfície Total (ha)	2.194	2.752	2.467	1.107	31.396	15.599	2.415	57.930
Superfície (%)	3,79%	4,75%	4,26%	1,91%	54,20%	26,93%	4,17%	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Anuari Estadístic de Catalunya. 2006

2.2.2. Planejament urbanístic municipal

La majoria dels municipis de l'Urgell disposen d'algun tipus de **normativa urbanística municipal**, i molts d'ells es troben actualment en alguna fase del procediment administratiu per a la redacció i aprovació d'un nou Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). Per altra banda, els municipis que fins ara estaven desproveïts de regulació urbanística, estan realitzant els passos necessaris per a redactar i aprovar el corresponent POUM.

La següent taula mostra la situació dels municipis de l'Urgell en relació a la normativa urbanística municipal:

Taula 8. Planejament urbanístic municipal a la comarca de l'Urgell.

Normativa urbanística municipal	Municipi
No disposen de cap planejament urbanístic municipal, però tenen interès en iniciar els tràmits o bé es troben en alguna de les fases de redacció i aprovació d'un POUM	Ciudadilla, Nalec, Omells de na Gaia, Ossó de Sió, Puigverd d'Agramunt, Vallbona de les Monges i Verdú
Disposen d'algun tipus de planejament urbanístic municipal i tenen previst iniciar els tràmits o bé es troben en diferents fases per a la redacció i aprovació d'un POUM .	Agramunt, Anglesola, Belianes, Bellpuig, Castellserà, Maldà, Preixana, Sant Martí de Maldà i Tornabous i Vilagrassa
Disposen de Normes Subsidiàries	Guimerà i La Fuliola
Disposen d'un POUM	Tàrrega

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades durant l'any 2006.

2.3. Planificació territorial i sectorial

2.3.1. Pla Territorial Parcial de Ponent

En data 24 de juliol de 2007 el Govern de Catalunya va aprovar definitivament el Pla territorial parcial de Ponent (Terres de Lleida). L'Acord de Govern i la normativa del Pla van ser publicats en el DOGC núm. 4982 de 5 d'octubre de 2007 a l'efecte de la seva executivitat immediata.

El conjunt de les comarques que integren l'àmbit de Ponent són: les Garrigues, la Noguera, el Pla d'Urgell, la Segarra, el Segrià i l'Urgell, extensió que ocupa el 18% del territori de Catalunya.

El Pla Territorial Parcial de Ponent es compon de la següent documentació: memòria, informe de sostenibilitat ambiental, normes d'ordenació territorial i plànols, l'informe econòmic financer i l'informe de participació. Aquesta informació es pot consultar al web del DPTOP.

El Pla ha estat elaborat seguint quinze criteris que s'apliquen al tres sistemes tractats: sistema d'espais oberts, sistema d'assentaments i sistema de mobilitat. A continuació es citen aquests criteris:

- **Sistema d'espais oberts**

- Afavorir la diversitat del territori i mantenir la referència de la seva matriu biofísica.
 - Protegir els espais naturals, agraris i no urbanitzables en general com a components de l'ordenació del territori.
 - Preservar el paisatge com un valor social i un actiu econòmic del territori.
 - Moderar el consum de sòl.
- **Sistema d'assentaments**
 - Afavorir la cohesió social del territori i evitar la segregació espacial de les àrees urbanes.
 - Protegir i potenciar el patrimoni urbanístic que vertebrava el territori.
 - Facilitar una política d'habitatge eficaç i urbanísticament integrada.
 - Propiciar la convivència d'activitats i habitatge a les àrees urbanes i racionalitzar la implantació de polígons industrials o terciaris.
 - Aportar mesures de regulació i orientació espacial de la segona residència.
 - Vetllar pel caràcter compacte i continu dels creixements.
 - Reforçar l'estructura nodal del territori a través del creixement urbà.
- **Sistema de mobilitat**
 - Fer de la mobilitat un dret i no una obligació.
 - Facilitar el transport públic mitjançant la polarització i la compacitat dels sistemes d'assentaments.
 - Atendre especialment la vialitat que estructura territorialment els desenvolupaments urbans.
 - Integrar Catalunya en el sistema de xarxes urbanes i de transport europees mitjançant infraestructures concordants amb la matriu territorial.

El Pla Territorial realitza una **diagnosi de l'àmbit territorial de Ponent**, a partir de la qual defineix unes estratègies de preservació del territori i fixa uns objectius ambientals:

- **Estratègies de preservació del territori**
 - Establir una xarxa d'espais protegits pel seu valor intrínsec a escala regional, comarcal i local amb limitacions importants cara a la urbanització i degradació dels seus valors naturals.
 - Garantir la funcionalitat territorial i ecològica de la xarxa d'espais protecció especial mitjançant un conjunt d'espais connectors que reuneixin les condicions adients i la presència d'hàbitats d'interès comunitari.

- Positivitzar la totalitat dels espais lliures en tres categories de sòl no urbanitzable amb objectius de protecció i regulació diferenciats, en funció del seu valor ambiental, estratègic i d'oportunitat de cara a possibles desenvolupaments urbanístics futurs.
 - Incorporar les determinacions de la Carta del Paisatge de Ponent, en fase d'elaboració, per tal de dotar de protecció addicional a àrees específiques del sòl no urbanitzable.
 - Dotar de protecció territorial a les zones inundables de les principals conques fluvials de l'àmbit del Pla.
 - Incloure, dins els terrenys de protecció especial, les principals zones orogràfiques i rieres i canals secundaris o sense delimitació de zona inundable.
 - Afavorir el manteniment de la població rural en el territori i la pluriactivitat.
 - Valoritzar els conreus amb més valor econòmic afegit i interès ambiental.
 - Assignació, a cada assentament, d'una estratègia de creixement.
 - Augmentar l'autocontenció dels nuclis de població.
 - Créixer en continuïtat i compacitat amb el teixit urbà consolidat.
 - Limitació estricta a la creació d'àrees especialitzades.
 - Fomentar la cooperació intermunicipal.
 - Consolidar una xarxa d'infraestructures viàries que connecti els diversos pols urbans entre si i amb la xarxa viària principal o primària.
 - Estructurar les principals polaritats de l'àmbit mitjançant transport públic ferroviari.
- **Objectius ambientals del sistema d'espais oberts**
 - Evitar la urbanització i la degradació d'aquells terrenys no urbanitzats que reuneixen especials qualitats com a espais d'interès natural, paisatgístic, social, econòmic i/o cultural.
 - Evitar els processos d'implantació urbana en àrees mal comunicades, no aptes orogràficament o subjectes a riscos, d'acord amb allò que estableix la normativa urbanística.
 - Assegurar les connectivitats ecològiques necessàries per al manteniment de la biodiversitat i la salut dels ecosistemes.
 - Preservar aquells terrenys necessaris per al cicle hidrològic.
 - Dotar de sentit morfològic i territorial a les delimitacions dels sòls integrants del sistema d'espais oberts, de manera que s'afavoreixi la màxima continuïtat i dimensió territorial de les peces no urbanitzades.
 - Establir una gradació de preferències en relació a les alternatives d'urbanització i edificació.

- Assenyalar indicativament la localització de les àrees necessàries per a possibles infraestructures o equipaments d'interès estratègic en el futur atenent la seva connectivitat, topografia o condicions.
 - Facilitar les activitats econòmiques estratègiques compatibles amb el sòl no urbanitzable.
 - Contribuir a garantir la continuïtat de l'activitat agrària pel seu especial interès en la gestió dels espais oberts
 - Contribuir a la valorització econòmica dels espais oberts mitjançant l'ús turístic o altres usos compatibles amb la seva preservació que afavoreixin la seva gestió.
 - Propiciar la gestió i protecció del paisatge rural.
- **Objectius ambientals del sistema d'assentaments**
 - Potenciar les polaritats urbanes que vertebrin el territori de Catalunya.
 - Assolir masses crítiques de població i llocs de treball que facilitin la disminució de les necessitats de mobilitat i la dotació de transport públic i acostin els serveis al territori.
 - Facilitar la integració dels creixements urbans i de la població immigrada.
 - Afavorir la formació d'àrees urbanes socialment cohesionades i combatre els riscos de la segregació urbana.
 - Evitar la dispersió d'usos i edificacions en el territori i la seva suburbanització.
 - Propiciar el desenvolupament urbà en les localitzacions de major aptitud.
 - Fomentar la mixticitat d'usos dels teixits urbans.
 - Racionalitzar la implantació d'àrees especialitzades aïllades.
 - Preservar el valor patrimonial del sistema d'assentaments.
- **Objectius ambientals del sistema d'infraestructures**
 - Assegurar uns nivells de connectivitat adequats a les previsions de desenvolupament dels assentaments urbans.
 - Contribuir a estructurar espacialment els sistemes d'assentaments urbans.
 - Vincular l'accessibilitat als usos del sòl que es prevegin en el territori.
 - Completar les xarxes bàsiques establertes en els plans sectorials amb altres traçats de menor rang que siguin rellevants a l'escala del Pla.
 - Definir les condicions dels elements d'infraestructura que siguin funcionals i espacialment significatius en l'àmbit del Pla.
 - Propiciar un bon ajustament dels traçats a la matriu biofísica del territori.

2.3.2. El Catàleg del Paisatge de la Plana de Lleida

El **Catàleg del Paisatge de la Plana de Lleida** és l'eina d'ordenació que ha d'orientar la integració del paisatge de la Plana de Lleida en els instruments d'ordenació territorial a Catalunya a diferents escales, des del Pla Territorial Parcial de Ponent fins els diferents planejaments urbanístics. El seu abast es correspon amb l'àmbit d'aplicació del pla territorial parcial. La guia metodològica que s'ha fet servir per fer els catàlegs preveu quatre passos: identificació de les unitats de paisatge, descripció i avaluació, determinació dels objectius de qualitat paisatgística, i establiment de mesures i accions per incorporar-les als plans territorials.

En el moment de redacció d'aquest projecte, s'ha finalitzat la fase de participació ciutadana sobre les unitats de paisatge, i s'està finalitzant la **definició dels objectius de qualitat paisatgística amb vista al futur**. Els resultats obtinguts seran incorporats amb caràcter normatiu, mitjançant una sèrie de normes, directrius i recomanacions, en el PTP de Ponent.

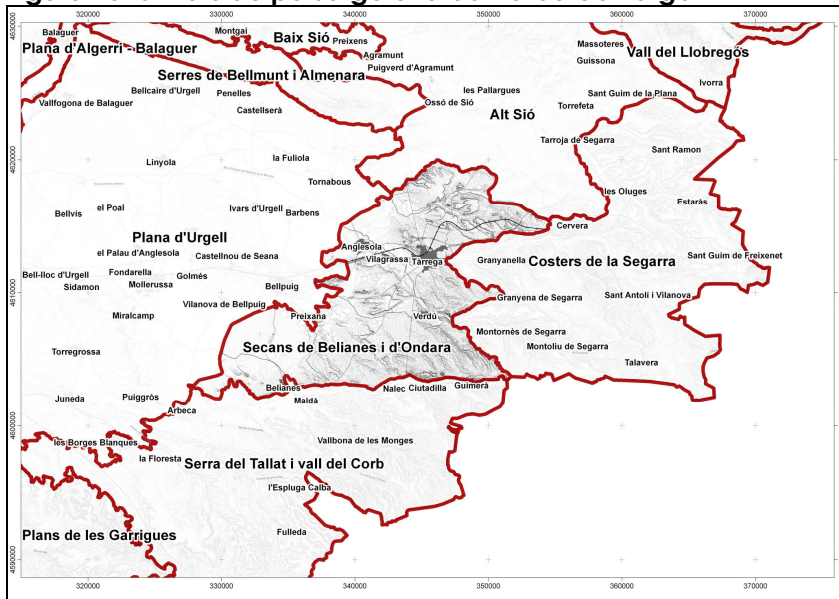
Taula 9. Unitats de Paisatge establertes en el Catàleg del Paisatge de la Plana de Lleida

UNITATS DE PAISATGE DE LA PLANA DE LLEIDA	
Montsec	Vall de Rialb
Mig Segre	Serrats de Sanaüja i Vallferosa
Vall de Llobregós	Alt Sió
Costers de la Segarra	Secans de Belianes i d'Ondara
Serra del Tallat i Vall del Corb	Plans de les Garrigues
Costers de l'Ebre	Paisatge fluvial del Segre
Baix Segrià	Regadius del Canal d'Aragó i Catalunya
Plana d'Almenar i d'Alguaire	Horta de Pinyana
Plana d'Algerri-Balaguer	Aspres de la Noguera
Baix Sió	Serres de Bellmunt i Almenara
Plana d'Urgell	Secans d'Utxesa

Font: Catàleg del Paisatge de la Plana de Lleida.

Les unitats de paisatge corresponents a la comarca de l'Urgell es representen a la següent figura:

Figura 10. Unitats de paisatge a la comarca de l'Urgell

Font: Observatori del Paisatge

- **Secans de Belianes i d'Ondara:** territori de relleus suaus formats per valls amples i turons i altiplans d'alçades modestes. Pràcticament tot és dedicat a l'agricultura, de regadiu a ponent i de secà a llevant. La intervenció humana és present arreu: destaquen grans infraestructures, com la N-II, i els nuclis de Mollerussa, Bellpuig i Tàrraga. Al riu Corb hi ha nombroses explotacions de graves i còdols.
- **Plana d'Urgell:** pla irrigat pels canals principal i auxiliar d'Urgell i en el qual els conreus de blat de moro, alfals i blat ocupen gairebé tota la superfície no urbanitzada. No hi ha cap riu important, però els canals i les sèquies tracen franges arbrades al llarg de la plana. En aquest territori, es troba l'estany d'Ivars (Pla d'Urgell), i diverses vies de comunicació creuen el territori. També hi ha un bon nombre de poblacions, polígons industrials i granges de ramaderia intensiva.
- **Alt Sió:** terres planeres on domina el conreu de secà, amb ordi, sobretot, tot i que també hi ha fruiters i olivera. L'alzinar i la carrasca, juntament amb la garriga, ocupen els pocs terrenys no aptes per a l'agricultura. Destaquen els nuclis habitats d'Agramunt i Guissona, i els eixos viaris que els uneixen amb Cervera i Tàrraga.
- **Serra del Tallat i Vall del Corb:** territori de turons allargats i aplanats (fossals) amb valls amples. La vegetació és d'arbres baixos i arbustos mediterranis adaptats al clima sec de la zona. A les zones planeres abunden els conreus i a les costerudes l'ametller i l'olivera. En zones de pendents apareixen els bancals i les terrasses pròpies de les Garrigues. Hi viu poca gent, en pobles petits i dispersos, dedicats principalment a l'agricultura.

2.3.3. Pacte territorial per al món rural a les comarques de les Garrigues, la Segarra i l'Urgell

Els pactes territorials per al món rural, impulsats pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca; defineixen un **pla estratègic per a cada territori** amb la implicació i corresponsabilitat de tots els agents econòmics i socials i administracions públiques. El **pacte territorial per a les comarques de les Garrigues, la Segarra i l'Urgell** presenta la diagnosi del territori i les estratègies proposades, que han de servir de base per a determinar les actuacions a realitzar en el marc de la política de desenvolupament rural de Catalunya.

Les estratègies proposades pel pacte territorial són les següents:

1. Accelerar la implantació de nous regadius (Segarra-Garrigues i Garrigues sud) i promoure la gestió eficient de l'aigua en el marc de la planificació d'aquests i la millora dels existents (Canal d'Urgell).
2. Disposar en tot el territori d'accés a les noves tecnologies de la informació i comunicació.
3. Establir plans de gestió en aquelles zones d'especial valor mediambiental (ZEPA) en les quals és necessari una activitat agrària específica compatible amb els valors a preservar. Mecanismes de compensació de rendes en zones de dificultats específiques.
4. Realitzar i aplicar programes de recerca, transferència tecnològica, assessorament, divulgació i formació adaptats al territori, en els àmbits del sector agrari, agroalimentari, turístic i altres serveis.
5. Potenciar els serveis a la població rural (educació, sanitaris, comunicacions terrestres, transport públic per a la gent gran, xarxa d'aigua de boca), coordinant les actuacions de l'administració en el territori.
6. Orientar i incentivar a les empreses en estratègies de comercialització i mercats.
7. Promoure la producció i la utilització de noves fonts d'energia sostenible (energia solar, energia eòlica, biomassa, biocombustibles, biogàs...) i fomentar els aprofitaments no alimentaris i energètics de les produccions agràries.
8. Promoció de mesures adreçades a incrementar la base territorial (en el marc del CGE) i reordenar la propietat d'ús agrari (banc de terres, concentració parcel·lària, etc).
9. Prioritzar la modernització de les explotacions agràries incentivant la incorporació de joves, els plans de millora i la jubilació anticipada, amb sinèrgies d'alt valor afegit en les produccions i l'aplicació de criteris empresarials en les inversions.
10. Potenciar els ajuts agroambientals en el marc del Contracte Global d'Explotació.
11. Establir normatives específiques (econòmiques, sanitàries, mediambientals) que prevegin l'especificitat de les iniciatives de transformació i comercialització dels productes agraris de la pròpia explotació, així com de les microempreses i PIMES agroalimentàries per a fomentar-ne la creació i implantació.

12. Promoure la implantació i modernització d'indústries agroalimentàries adaptades als conreus de la zona, incentivant la integració en la cadena alimentària entre productors, transformadors i comercialitzadors per incrementar el valor afegit de les produccions.

13. Impulsar la gestió eficient de les dejeccions ramaderes en el marc de les explotacions agràries i incentivar la redistribució entre elles. Addicionalment sistemes de gestió alternatius (plantes de tractament, etc.).

14. Potenciar les produccions agroalimentàries de qualitat (DOP, IGP, produccions ecològiques, artesanals, DO...) i fomentar el seu consum.

15. Fomentar el coneixement, la promoció i la preservació del patrimoni natural, històric i cultural, promocionant les activitats complementàries (RCP, ARI, activitats cinegètiques...) i el turisme respectuós amb el medi ambient.

En el moment de redacció d'aquest treball, s'ha sotmès a informació pública la versió preliminar del **Pla de Desenvolupament Rural de Catalunya (2007-2013)**, que és l'eina que concreta l'aplicació dels instruments de política de desenvolupament rural.

Programa de Desenvolupament Rural de Catalunya per al Període de Programació 2007-2013

La concreció de l'aplicació dels instruments de política de desenvolupament rural es fa a través dels Programes de Desenvolupament Rural (PDR). Durant el període 2000-2006 a Catalunya es va dur a terme a través de l'aplicació de tres Programes de Desenvolupament Rural. Per al nou període 2007-2013 aquesta política s'aplicarà mitjançant un únic Programa aprovat pel Govern de la Generalitat el 22 de maig de 2007 amb el vistiplau del Comitè de Desenvolupament Rural el 19 de desembre de 2007. El dia 15 de febrer de 2008 quan la Comissió Europea ha aprovat formalment el Programa mitjançant la Decisió C(2008) 702, essent equivalent a una decisió de finançament per part de la UE i per tant un compromís jurídic a tal efecte.

2.3.4. Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya

La Secretaria per a la Mobilitat (Departament de Política Territorial i Obres Públiques) ha elaborat el Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya (PITC) amb l'objectiu de **definir de manera integrada la xarxa d'infraestructures viàries, ferroviàries i logístiques** necessàries per a Catalunya amb l'horitzó temporal de l'any 2026, i té el propòsit d'ampliar-lo amb la resta d'infraestructures, portuàries i aeroportuàries a curt termini, per tal de constituir un pla complet d'infraestructures de Catalunya. El PITC té caràcter de pla territorial sectorial, d'acord amb la Llei 23/1983 de 21 de novembre de política territorial, i de pla específic a l'efecte d'allò que estableix la Llei 9/2003 de 13 de juny de la mobilitat.

El PITC preveu una sèrie de **noves infraestructures i de millora de les ja existents amb efectes sobre la comarca de l'Urgell:**

- Propostes sobre la xarxa ferroviària:
 - o Eix transversal ferroviari: línia destinada a trànsit mixt de passatgers i mercaderies, i que ha d'unir les principals capitals catalanes de la Catalunya Central, des de Lleida fins a Girona. Incorpora la connexió amb l'aeroport d'Alguaire.
 - o Modernització i millora de les línies convencionals: actuacions de renovació i arranament de les línies existents destinades a serveis regionals convencionals; en aquest sentit, suposa actuar sobre la línia Manresa-Lleida.
 - o Trens-tramvia: adaptació del corredor existent a tren tramvia de la línia Lleida-Manresa, que ofereixi una major freqüència de pas i temps de viatge competitiu respecte del vehicle privat.

- **Propostes sobre la xarxa viària:**
 - o **Xarxa bàsica primària:**
 - Eix Tarragona/Reus- Tàrrrega- Andorra (C-14): condicionament del tram Ciutadilla-Tàrrrega i variants locals de traçat a les travesseres urbanes de Tàrrrega i Agramunt.
 - Resta de la xarxa bàsica: condicionament de la variant C-53 (Vilagrassa-Vallfogona de Balaguer), i variants locals de traçat a les travesseres urbanes d'Anglesola, Tornabous, el Tarrós-la Fuliola-Boldú.
 - Condicionament de l'itinerari Tàrrrega-Guissona-Biosca-Solsona (L-310/LV-3113-C-451).
 - o **Vies integrades:**
 - Condicionament de vies existents per a dotar-les de característiques funcionals de carretera en els següents itineraris: els Omells de na Gaia-L'Espluga Calba; Tàrrrega-el Talladell; i Vallbona de les Monges-Nalec.

2.3.5. Pla Estratègic de Tàrrrega i planificació mediambiental

La ciutat de Tàrrrega disposa del **Pla Estratègic de Tàrrrega**, presentat el novembre de l'any 2002. Es tracta d'una eina de planificació per a afrontar en condicions els reptes de la ciutat.

Es configura entorn un objectiu central, 4 línies estratègiques, 14 objectius específics i 73 projectes que desenvolupen l'estratègia de futur de Tàrrega.

Els objectius de futur i les accions concretes previstos en el pla constitueixen una referència per al desenvolupament de Tàrrega en els 10 anys posteriors a la seva redacció. L'elaboració d'aquest pla ha comptat amb un procés de participació ciutadana, i per tant el document resultat ha estat fruit del consens de partits polítics, tècnics/es, teixit empresarial, entitats i la ciutadania targarina en general.

L'objectiu central del Pla Estratègic és *"fer de Tàrrega una ciutat de referència intercomarcal amb vocació de projectar-se com a model de ciutat oberta, equilibrada i de qualitat, que contribueixi al desenvolupament territorial de Catalunya: per la prestació diferencial de serveis, per la implantació d'activitats econòmiques qualificades i per la potenciació i actualització dels seus valors socioculturals"*.

Les 4 línies estratègiques són:

- Línia estratègica 1: impulsar l'activitat productiva basada en l'especialització de serveis i en activitats qualificades que reforcin en conjunt l'equilibri i la diversitat productiva de Tàrrega.
- Línia estratègica 2: desenvolupar les infraestructures, els equipaments i els serveis a la comunitat que permetin una major projecció exterior de la ciutat, i a la vegada, li possibilitin realitzar un canvi dimensional, que sigui coherent amb els objectius de qualitat i que impulsi un espai atractiu, sostenible i lúdic per al ciutadà.
- Línia estratègica 3: reforçar els valors socioculturals de Tàrrega, mitjançant una societat civil activa i identificada amb la seva ciutat.
- Línia estratègica 4: millorar la qualitat de vida de Tàrrega, amb especial atenció al seu capital humà, al confort de la població i a la funció dels pobles agregats.

De cada línia estratègica en deriven uns objectius més concrets i un conjunt de projectes o accions que cal desenvolupar per tal d'assolir-los. Així, **en relació a aspectes mediambientals de la ciutat**, s'hi poden identificar les següents accions:

Taula 10. Accions mediambientals previstes en el Pla Estratègic de Tàrrega. Any 2002

Línia estratègica	Acció
-------------------	-------

Línia estratègica 1	Acció 11: "facilitar i promoure la implantació d'activitats econòmiques que es derivin de la construcció del canal Segarra-Garrigues, preferentment de contingut tecnològic i d'alt valor afegit, a nivell de construcció de regadius, implantació de nous cultius i produccions agroalimentàries".
Línia estratègica 2	Acció 27: "estudiar la viabilitat d'aprofitar el recurs hídric del Canal Segarra-Garrigues per a usos lúdics".
Línia estratègica 3	Acció 30: "impulsar un pla integral de mobilitat a la ciutat que es basi en el següents principis": <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. obertura de carrers més amplis a les noves urbanitzacions. ▪ 2. ordenació del tràfic motoritzat a partir de 3 passos: progressiva peatonalització del centre urbà, previsió d'aparcaments a la ciutat, i creació de carrils bici en noves vies urbanes".
	Acció 32: "impulsar un procés d'Agenda 21 per al desenvolupament sostenible del municipi".
	Acció 33: "desenvolupar un projecte paisatgístic de recuperació del riu Ondara com a entorn de passeig".
	Acció 34: "crear un corredor verd a la ciutat a partir de Sant Eloi, tot potenciant i consolidant zones verdes dins el nucli urbà com a parts destacades de la nova imatge de ciutat".
Línia estratègica 4	Acció 59: arranjar dèficits infraestructurals de base als pobles agregats per a disposar d'un correcte proveïment d'energia elèctrica, aigua, sanejament, enllumenat públic i gas natural.

Font: Elaboració pròpia a partir del Pla Estratègic de Tàrraga

Pel que fa **altres iniciatives municipals relacionades amb la planificació mediambiental**, el municipi de Verdú disposa del projecte "**Ecovila: Experiència pilot de nucli rural ecològic i sostenible a Verdú**", elaborat per la consultoria Món Blau-Verd (any 2002). El document conté una diagnosi de la situació mediambiental del municipi (utilització dels recursos, gestió dels residus, paisatge i normativa municipal), defineix uns objectius generals i específics en matèria mediambiental, i finalment presenta un pla de treball, un pressupost i un pla de finançament per a la realització d'un conjunt d'actuacions i projectes que caldria realitzar per assolir els objectius plantejats.

2.4. Sistemes naturals i de suport

2.4.1. Sistema forestal

La comarca de l'Urgell té una **superfície forestal** total de **7.373 hectàrees**, que representa un **12,6% del total de la comarca**. La major part de la superfície forestal (99,2%) és de **propietat privada**, i més de la meitat de la superfície forestal és **arbrada** (4.553 ha).

Taula 11. Distribució de la superfície forestal per comarques. Any 2001

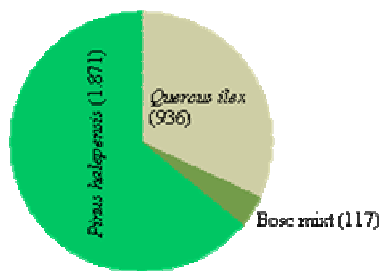
Superfície comarcal (ha)	Superfície forestal (ha)	Superfície forestal (%)	Superfície forestal arbrada (ha)	Superfície forestal no arbrada (ha)	Superfície forestal pública (ha)	Superfície forestal privada (ha)	Sup. forestal priv./Sup. forestal (%)
58.619	7.373	12,6	4.553	2.820	58	7.315	99,2

Font: Centre de la Propietat Forestal

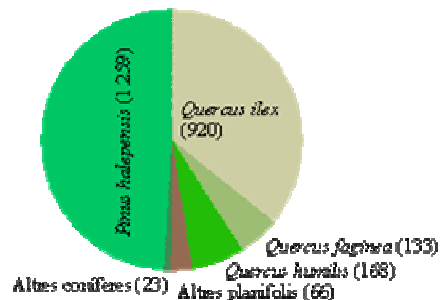
Pel que fa les diferents **espècies vegetals** que conformen la superfície forestal a la comarca de l'Urgell, l'Inventari Ecològic i Forestal de Catalunya (IEFC) descriu les següents distribucions arbòries:

Figura 11. Distribució de la superfície arbrada comarcal ocupada per les diferents espècies (figura esquerra) i nombre de peus en milers de les diferents espècies (figura dreta).

Superfície arbrada: 2.924 ha

Existències: 2.569 milers de peus

Font: Principals espècies arbòries (IEFC). Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF). Any 1993.

La figura 11 mostra que l'espècie arbòria predominant a la superfície forestal de l'Urgell és el pi blanc (*Pinus halepensis*), amb 1.871 ha ocupades per aquesta espècie, que representen el 64% de la superfície forestal. L'alzina (*Quercus ilex*) és la següent espècie arbòria amb més presència en el territori, ocupant 936 ha, que representen el 32% de la superfície forestal. La resta de la superfície forestal està formada per bosc mixt, que ocupa tan sols el 4% de la superfície forestal comarcal.

Els instruments d'ordenació forestal existents són el Pla Tècnic de Gestió i Millora Forestal (PTGMF) i el Pla Simple de Gestió Forestal (PSGF). A la comarca de l'Urgell no hi ha **cap finca forestal que disposi d'algun d'aquests instruments d'ordenació forestal**.

2.4.2. Sistema agrari

La comarca de l'Urgell, segons dades del darrer Cens Agrari realitzat l'any 1999, compta amb un total de 2.418 **explotacions agràries**, amb una extensió total de 50.240 hectàrees, que representen el 85% de la comarca. Per municipis, el major nombre d'explotacions es troba a la capital, Tàrrrega (377), seguit per Agramunt (269) i Bellpuig (248).

El nombre **d'explotacions agràries amb ramaderia** és baix (437) i representen només el 18% del total. Destaquen en nombre d'unitats ramaderes les explotacions dedicades a l'aviram i al bestiar porcí.

El nombre **d'explotacions agràries amb SAU** (Superfície Agrària Útil) és del 89%, amb un total de 2.264 explotacions i 44.844 hectàrees. D'aquestes, les terres llaurades són les majoritàries, amb 43.880 hectàrees, predominants per condicions orogràfiques i climatològiques respecte les pastures. La major superfície agrària amb SAU és la dedicada als cultius de secà (31.984 ha), mentre que la superfície destinada als cultius de regadiu és menor (12.861 ha). Tot i així, pel que fa el nombre d'explotacions de secà i de regadiu, la diferència es redueix, ja que hi ha 1.799 explotacions de secà respecte a 1.594 explotacions de regadiu; fet que mostra la major fragmentació de les explotacions agràries destinades al regadiu.

2.4.3. Sistema hidrològic

La comarca de l'Urgell forma part de la conca hidrogràfica de l'Ebre. Els cursos hídrics que discorren per la comarca són tres: **el riu Sió, el riu Ondara i el riu Corb**.

La **qualitat de les aigües superficials** dels rius catalans és analitzada periòdicament a través de la Xarxa de Control de Qualitat. A la comarca de l'Urgell existeixen dos punts de control, en què s'analitzen diferents paràmetres de la qualitat de l'aigua (paràmetres físico-químics, anions i cations, indicadors d'eutròfia, microbiologia, metalls pesants, índex de qualitat, etc). Les dues estacions de l'Urgell són:

- Estació de Vilagrassa (SEO65C223), al riu Ondara.
- Estació d'Agramunt (C222), al riu Sió.

En la següent taula s'observen els **valors corresponents a l'Índex Simplificat de Qualitat de l'Aigua (ISQA)**² obtinguts dels dos punts de control a la comarca de l'Urgell per als rius Sió i Ondara, en el període 2000-2002 i 2000-2003, respectivament. Segons les dades de l'ISQA, les aigües dels rius Sió i Ondara són aigües netes, tot i que la qualitat de l'aigua del riu Sió és millor que la del riu Ondara.

Taula 12. ISQA dels rius Sió i Ondara al seu pas per la comarca de l'Urgell

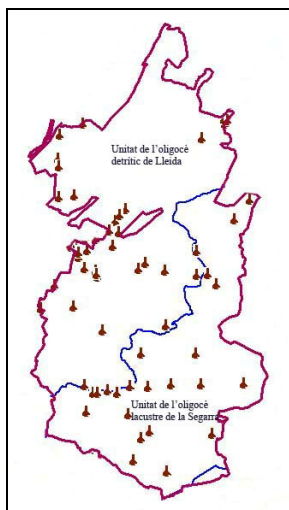
Riu	Codi estació	Període	ISQA (mitjana)	ISQA mínim	ISQA màxim
Sió	C222	2000-02	74	53	86
Ondara	SEO65C223	2000-03	53	34	58

Font: Elaboració pròpia a partir de dades extretes de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA)

En relació amb les **aigües subterrànies**, el Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAiH) realitza controls periòdics de les aigües subterrànies a una Xarxa Bàsica d'Aigües Subterrànies formada per diferents punts de mostreig repartits per tot el territori. Aquests punts controlen amb una periodicitat determinada diferents paràmetres d'anàlisi de les diferents unitats hidrogeològiques. La següent figura mostra les unitats hidrogeològiques i la localització dels punts de control de les aigües subterrànies a la comarca de l'Urgell.

Figura 12. Unitats hidrogeològiques i punts de control de les aigües subterrànies a l'Urgell

² L'ISQA és un índex físico-químic que utilitza cinc paràmetres per valorar la qualitat de l'aigua: la temperatura, la matèria orgànica (oxidabilitat al permanganat), les matèries en suspensió (MES), l'oxigen dissolt (OD) i la conductivitat. El seu valor pot oscil·lar entre 0 i 100, i com més elevat és, millor és la qualitat de l'aigua. A partir d'un valor de 85 es considera que l'aigua és apta per a tots els usos, i amb valors inferiors a 30, es considera que l'aigua no és apta per a cap ús. Les situacions que es poden donar entre aquestes dos són: potable amb tractament convencional, apta per a regadiu amb tractament especial, i apta per a refrigeració.

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del web del DMAiH

A la comarca de l'Urgell, hi ha **dues unitats hidrogeològiques**: la unitat de l'oligocè detrític de Lleida, i la unitat de l'oligocè lacustre de la Segarra. Les darreres dades disponibles, corresponents als informes dels mostrejos de l'any 2005, es presenten a les taules següents:

Taula 13. Paràmetres unitats hidrogeològiques de l'oligocè detrític de Lleida i de l'oligocè lacustre de la Segarra

Paràmetre	Unitat de l'oligocè detrític de Lleida			Unitat de l'oligocè lacustre de la Segarra		
	Mediana	Mínim	Màxim	Mediana	Mínim	Màxim
Conductivitat (µS/cm)	1.537,5	583	12.555	1.598	651	3.809
pH (u.pH)	7,5	7,2	8,3	7,6	7,2	9,5
Duresa (mg/l)	866,6	371,7,	3.303,5	917,1	432	2.007,2
TOC (mg/l)	2,60	1,40	8,20	3,30	1,20	8,50
Calci (mg/l)	214,7	87,2	650,3	200,4	86	432,9
Magnesi (mg/l)	76,9	21,5	407,9	104,4	23	236,2
Sodi (mg/l)	66,6	12,6	1.568	65,5	6,4	434,1
Potassi (mg/l)	6,1	1,1	190,1	4,8	1,1	37,4
Bicarbonats (mg/l)	326	180,6	508,7	369,1	25,4	523,5
Sulfats (mg/l)	469	77	2.951	534	133	1.511
Clorurs (mg/l)	88,1	17,9	2.951	79	13,8	325,3
Nitrats (mg/l)	53,1	9,4	347	52,9	1,7	191,2
Amoni (mg/l)	<0,08	<0,08	3,54	<0,08	<0,08	0,30
Nitrits (mg/l)	0,30	<0,5	1,78	0,43	<0,05	3,79
Silici (mg/l)	15,3	4,7	38,9	13	6,6	43,9

Ferro (µg/l)	<50	<50	181	<50	<50	237
Manganès (µg/l)	<10	<10	52	<10	<10	<10

Font: Xarxa Bàsica d'Aigües Subterrànies 2005. Web de l'Agència Catalana de l'Aigua.

Entre els paràmetres analitzats, destaquen els valors de la conductivitat, els clorurs, el sodi, els nitrats i els sulfats. En el cas dels nitrats, la mediana supera lleugerament els valors màxims permesos (50 mg/l) que fixa el RD 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua del consum humà. En el cas dels valors màxims, els valors de conductivitat, clorurs, sodi, nitrats i sulfats superen àmpliament els valors establerts pel RD 140/2003 (2500 µS/cm, 250 mg/l, 200 mg/l, 50 mg/l, 250 mg/l, respectivament). A més, en el cas de la unitat hidrogeològica de l'oligocè detrític de Lleida, el valor màxim d'amoni supera els límits establerts per a aquest paràmetre (0,50 mg/l), i en el cas de la unitat hidrogeològica de l'oligocè lacustre de la Segarra, el valor màxim de ferro també supera el valor límit fixat (200 µg/l).

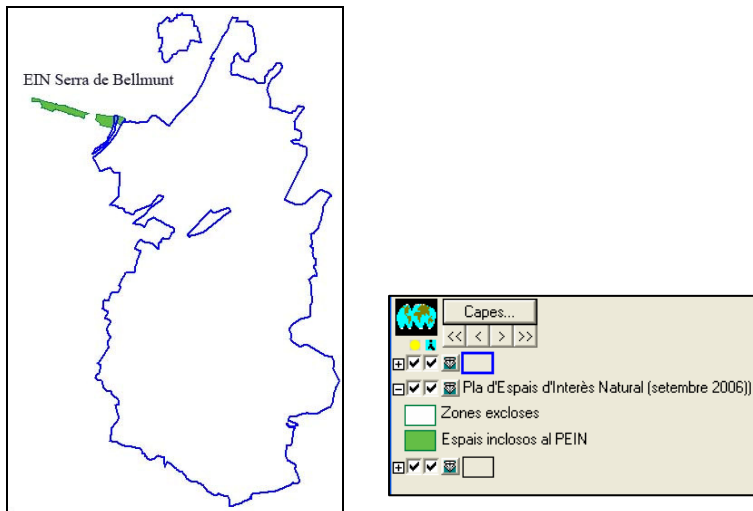
Segons el decret 283/1998 de designació de zones vulnerables per nitrats procedents de fonts agràries, i el decret 476/2004 d'ampliació de zones vulnerables, **tots els municipis de la comarca de l'Urgell estan declarats com a zona vulnerable en relació a la contaminació per nitrats.**

2.4.4. Sistema natural

2.4.4.1 Espais inclosos en el Pla d'Espais d'Interès Natural Protegits de Catalunya

A la comarca de l'Urgell només hi ha una petita part del territori inclosa dins el **Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN): la serra de Bellmunt**. L'EIN Serra de Bellmunt té una extensió total de 436,55 ha, la major part a la comarca veïna de la Noguera i tan sols 13,53 ha a la comarca de l'Urgell, al municipi de Castellserà.

Figura 13. Espais EIN a la comarca de l'Urgell

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del web del DMAiH

2.4.4.2. Espais inclosos en la Xarxa Natura 2000

El Govern català va aprovar el passat 5 de setembre de 2006 la proposta catalana sobre la **Xarxa Natura 2000**. Aquesta aprovació inclou tots els espais que ja en formaven part amb anterioritat a aquesta data i també l'ampliació d'alguns i la creació de nous espais³. La proposta final amplia fins a 1.040.155 hectàrees incloses a la xarxa Natura 2000. D'aquestes, 957.051 són terrestres (29,8% del territori català) i 83.104 marines.

A la comarca de l'Urgell hi ha delimitades **5 zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA)**, **3 de les quals s'han proposat com a llocs d'importància comunitària (LIC)**.

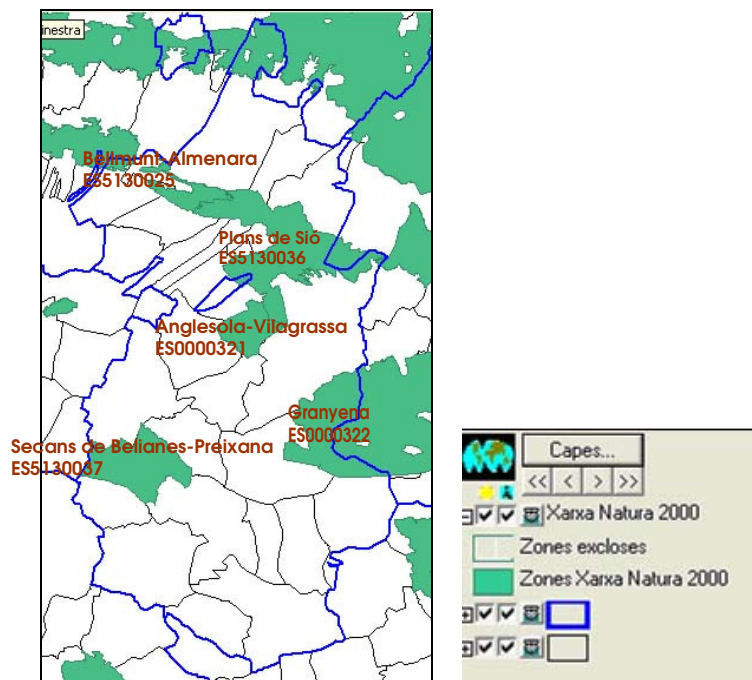
Taula 14. Espais Xarxa Natura 2000 a la comarca de l'Urgell

³ El procés de delimitació de la Xarxa Natura 2000 ha estat llarg i complex: Al maig de 1992, el Govern de la Unió Europea va aprovar una Directiva per protegir els hàbitats de les espècies més amenaçades de tot el continent. Aquesta Directiva va complementar la Directiva d'Aus del 1979. La voluntat de les dues directives és la de delimitar una xarxa d'espais naturals anomenada Xarxa Natura 2000, que ha de contribuir a la conservació de la biodiversitat europea. La Directiva d'Aus designa les zones d'especial protecció per a les aus, conegudes com a ZEPA. En el cas espanyol, són les comunitats autònomes les qui proposen els espais a protegir, d'acord amb la selecció dels millors llocs per a la conservació dels hàbitats i espècies d'interès comunitari. Així, la Comunitat Autònoma de Catalunya va presentar una primera proposta a la Unió Europea, però aquesta fou rebutjada: el mes de març de 2004, la Comissió Europea va trametre una queixa a l'Estat Espanyol referent a una presumpta aplicació deficient de la Directiva 79/409 d'Aus, en relació al projecte de regadiu de la zona del Canal Segarra-Garrigues, ja que aquest projecte suposaria una important afectació sobre dues àrees importants per a les aus i les poblacions d'ocells que les ocupen. La Comissió Europea, en aquest sentit, reclamava la protecció de més i millors àrees de distribució dels ocells estèpics, especialment de les següents sis espècies d'ocells: Sisó (*Tetrax tetrax*), calandria (*Melanocorypha calandria*), alosa becuda (*Chersophilus duponti*), gaig blau (*Coracias garrulus*), terrerola comú (*Calandrella brachydactyla*) i àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*).

Granyena (ES0000322)	Espai designat com a ZEPA, té una àrea de 6.645,8 ha i ocupa part dels termes municipals de Verdú i Tàrrega a l'Urgell i de la Granyanella i Granyena de Segarra a la Segarra.
Plans de Sió (ES5130036)	Espai catalogat com a ZEPA i proposat com a LIC. Ocupa una superfície de 3.776,3 ha dels termes municipals de Tàrrega, Tornabous, Puigverd d'Agramunt, Ossó de Sió i Agramunt.
Anglesola-Vilagrassa (ES0000321)	Espai designat com a ZEPA, amb una àrea de 856,6 ha, en els municipis d'Anglesola i Vilagrassa.
Bellmunt-Almenara (ES5130025)	Espai catalogat com a ZEPA i proposat com a LIC. Té una extensió de 613,2 ha i afecta els municipis d'Agramunt i Castelserà.
Secans de Belianes-Preixana (ES5130037)	Espai ZEPA i proposat com a LIC. Té 1.924,6 ha en els termes municipals de Bellpuig, Belianes, Preixana i Sant Martí de Maldà.

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge

Figura 14. Mapa dels espais inclosos en la Xarxa Natura 2000

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del web del DMAiH

2.4.4.3. Espais d'interès comunitari

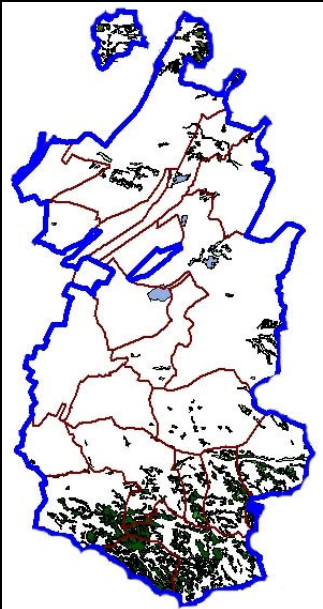
La Directiva Hàbitats defineix els hàbitats com a "aquelles zones terrestres o aquàtiques diferenciades per les seves característiques geogràfiques, abiòtiques i biòtiques, tant si són totalment naturals com si són seminaturals". A continuació, defineix com a **hàbitats naturals d'interès comunitari** aquells que, entre els hàbitats naturals, compleixen alguna d'aquestes característiques:

- Estan amenaçats de desaparició en la seva àrea natural a la Unió Europea.
- Tenen una àrea de distribució reduïda a causa de la seva regressió o a causa de tenir una àrea reduïda per pròpia naturalesa.
- Són exemples representatius d'una o diverses de les sis regions biogeogràfiques de la UE (alpina, atlàntica, boreal, continental, macaronèsica i mediterrània).

A més, la Directiva Hàbitats defineix els **hàbitats naturals prioritaris** com a "aquells hàbitats naturals d'interès comunitari presents en el territori de la UE que estan amenaçats de desaparició, la conservació dels quals suposa una especial responsabilitat per a la UE, a causa de l'elevada proporció de la seva àrea de distribució natural inclosa en el seu territori".

La següent figura 15 mostra representats els **hàbitats catalogats d'interès comunitari** per la Directiva Hàbitats i que es troben a la comarca de l'Urgell.

Figura 15. Hàbitats d'interès comunitari a la comarca de l'Urgell

	Codi	Nom de l'hàbitat	Categoria
	Codi 1430	Matollars halonitròfils (<i>Pegano-Salsoletea</i>)	No prioritari
	Codi 1520	Vegetació gipsícola ibèrica (<i>gypsophiletalia</i>).	Prioritari
	Codi 6220	Prats mediterranis rics en anuals, basòfils (<i>Thero-Brachypodietalia</i>).	Prioritari
	Codi 92A0	Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera	No prioritari
	Codi 9240	Rouredes ibèriques de roure valencià (<i>Quercus faginea</i>) i roure africà (<i>Quercus canariensis</i>)	No prioritari
	Codi 9540	Pinedes mediterrànies.	No prioritari
	Codi 9530	Pinedes submediterrànies de pinassa (<i>Pinus nigra ssp salzmanii</i>).	Prioritari

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del web del DMAiH

2.4.4.4. Espais inclosos en l'Inventari de les Zones Humides de Catalunya

L'Inventari de les zones humides de Catalunya té com a objectiu l'enumeració i la descripció de les zones humides, identificables sobre el territori com a entitats ecosistèmiques funcionals diferenciades del medi envoltant. Segons aquest inventari, a la comarca de l'Urgell s'hi identifiquen les **Llacunes endorreiques de l'Urgell (1741800)**⁴. En concret, són dues llacunes endorreiques:

- Llacuna de Claravalls, a Tàrrega
- Coladors de Boldú, a la Fuliola

Corresponen a la tipologia de **zones lèniques d'interior**, de terra baixa i muntanya mitjana. Els usos actuals són el regadiu i els usos agrícoles. Les seves principals amenaces són les alteracions hidrològiques (dessecació per obres de drenatge) i les alteracions sobre la flora i la fauna (extensió de camps i plantacions).

- La **llacuna de Claravalls** és un espai actualment llaurat i cultivat, fins i tot amb un reg de drenatge obert. Tanmateix, conserva encara espècies de la flora característica de les llacunes alcalines sobre sòls calcaris i eutròfics lleugerament salins: *Lythrum tribracteatum*, *Beta vulgaris maritima*, *Atriplex prostrata*, *Frankenia pulvurulenta*, *Spergularia marina*, *Centaurium spicatum*, *Puccinella fasciculata* i *Coronopus squamatus*.
- En els **coladors de Boldú** resten sectors amb fragments de vegetació halòfila que inclou un grup important d'endemismes ibèrics, possiblement restes d'una antiga flora terciària: *Gypsophila perfoliata ilerdensis*, *Microcnemum coralloides*, *Senecio auricula*, etc.

2.4.4.5. Arbres monumentals a la comarca de l'Urgell

Es consideren arbres monumentals els exemplars que, per les mesures excepcionals dins la seva espècie o per la seva edat, història o particularitat científica, siguin mereixedors de mesures de protecció. El Decret 214/1987 de 9 de juny, sobre declaració d'arbres i arbredes monumentals, estableix el mecanisme de protecció dels arbres i arbredes esmentats. L'ordre MAH/228/2005 de 2 de maig de declaració d'arbres monumentals i d'actualització de

⁴ A la plana de l'Urgell la conversió a l'agricultura de regadiu que va suposar el canal d'Urgell, va provocar la desaparició de tot un seguit de petites llacunes endorreiques localitzades en depressions del terreny, ja fos per la seva reutilització com a basses d'aigua dolça –per exemple, l'antiga llacuna d'Utxafava, posteriorment esdevinguda l'estany d'Ivars- o per l'ocupació de la zona per cereals i fruiters. Malgrat això, encara es conserven retalls d'algunes de les antigues llacunes endorreiques que, almenys en anys plujosos, recuperen part de la seva fesomia i sistemes naturals originals.

l'inventari dels arbres i arbredes declarats d'interès comarcal i local, amplia i actualitza aquest inventari.

A la comarca de l'Urgell hi ha 2 arbres monumentals i 1 arbreda d'interès local:

- **Om de la Plana** (*Ulmus minor*), al terme municipal de Tàrrega, número d'identificació 38.217.01, coordenada UTM CG 45 12.
- **Xop Gros del Molí Vell** (*Populus nigra*), al terme municipal de Bellpuig, número d'identificació 38.050.01, coordenada UTM CG 34 09.
- **Arbreda del Molí Vell**, al terme municipal de Bellpuig.

2.4.4.6. Estudis de seguiment de fauna i flora realitzats a l'Urgell

A la Plana de Lleida s'estan duent a terme **diversos estudis de seguiment de fauna i flora estèpica** a través d'organismes públics i privats, en col·laboració amb el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya. Alguns d'aquests estudis, per extensió, també s'han realitzat a la comarca de l'Urgell.

Alguns dels estudis més recents són:

- Projecte de ràdio seguiment de Xoriguer petit (*Falco naumanni*) a la Plana de Lleida. DMAH. Durada: 2000-01.
- Pla de viabilitat per a la reintroducció del Xoriguer petit (*Falco naumanni*) a la Plana de Lleida. DMAH. Durada: 2000-01.
- Situació i problemàtica de la Ganga (*Pterodes alchata*) i la Xurra (*Pterodes orientalis*) a Catalunya. DMAH. Durada: 2000-03.
- Cens i seguiment de la població catalana d'Esparver cendrós (*Circus pygargus*). DMAH. Durada: 2000-03.
- Estudi de les propostes agroambientals compatibles amb la conservació de la fauna estèpica. DARP. Any 2001.
- Població, distribució i selecció d'habitat del Sisó (*Tetrax tetrax*) a Catalunya. DMAH. Durada 2001-03.
- Ecologia i seguiment de la població catalana de Trenca (*Lanius minor*). DMAH. Durada: 2001-03.
- Projecte de radio seguiment i estudi de l'ecologia de l'esparver cendrós (*Circus pygargus*) a la Plana de Lleida. DMAH. Durada: 2002-03.
- Actualització dels plans de recuperació de la Ganga (*Pterodes alchata*), la Xurra (*Pterodes orientalis*), la Trenca (*Lanius minor*), l'Alosa becuda (*Chersophilus duponti*) i l'Esparver cendrós (*Circus pygargus*) a Catalunya. DMAH. Durada: 2002-03.

- Situació i problemàtica de la Ganga (*Pterodes alchata*) i la Xurra (*Pterodes orientalis*). REGSEGA. Any 2003.
- Caracterització de les àrees de nidificació de l'Esparver cendrós (*Circus pygargus*) a la Plana de Lleida. Resultats de radio seguiment i estudi d'alimentació i selecció de l'hàbitat del nucli reproductor d'Anglesola. REGSEGA. Any 2003.
- Població, distribució i selecció d'hàbitat del Sisó (*Tetrax tetrax*) a Catalunya. REGSEGA. Any 2003.
- Estudi sobre la caracterització i dinàmica de la vegetació de guarets a la Depressió Central Catalana. REGSEGA. Any 2003.
- Ecologia i seguiment de la població catalana de Trenca (*Lanius minor*). REGSEGA. Any 2003-04.
- Cens i seguiment de la població catalana d'Esparver cendrós (*Circus pygargus*). REGSEGA. Durada: 2003-04.
- Seguiment de la població de la Ganga (*Pterodes alchata*) i la Xurra (*Pterodes orientalis*) a Catalunya. REGSEGA. Durada: 2003-04.
- Biologia reproductiva i moviments estacionals de dues poblacions catalanes de Sisó (*Tetrax tetrax*). REGSEGA. Durada: 2003-04.
- Seguiment de la població de pteròclids a Catalunya. Modelització de l'hàbitat de la Ganga (*Pterodes alchata*). REGSEGA. Any 2005.
- Projecte Tetrax: abundància i radioseguiment de mascles i femelles. Flexibilitat i plasticitat en la selecció de l'hàbitat. Patrons de moviment i complementarietat d'hàbitats en el cicle anual. REGSEGA. Any 2005.
- Projecte Trenca: cens poblacional, selecció de l'hàbitat, relació entre la reproducció i els usos del sòl, estudi de la possibilitat d'extinció de la població catalana i estudi de l'espècie a nivell europeu. REGSEGA. Any 2005.
- Projecte Pygargus: caracterització de les àrees de nidificació actuals i potencials. Estudi de la disponibilitat de micromamífers i gestió dels hàbitats de cria i de cacera a la Plana de Lleida. REGSEGA. Any 2005.

2.5. Mobilitat

La diferència entre el nombre de **desplaçaments atrets i generats per motius de treball** és negativa per a cadascun dels municipis de la comarca de l'Urgell l'any 2001. Pel que fa al mitjà de transport, hi ha una contribució molt important del transport individual.

En el cas del nombre de **desplaçaments atrets i generats per motius d'estudi**, la diferència també és negativa, tant per municipis com per al conjunt de l'Urgell, evidenciant la manca de serveis d'educació secundària (generant desplaçaments cap a la capital comarcal) i

també d'educació superior o especialització (generant desplaçaments a fora de la comarca).

Per **motius de treball i estudi**, es generen un total de 15.151 desplaçaments, dels quals el 68,4% són dins de la comarca i el 31,6% a fora. Respecte al mitjà de transport utilitzat, el 71,7% dels desplaçaments generats es realitzen amb transport individual, representant tan sols el 4,4% els realitzats amb transport públic.

Taula 15. Desplaçaments generats residència-treball i residència-estudi. Municipis i comarca de l'Urgell. 2001

	Total	Mitjans de transport						
		Només individual	Només col·lectiu	Només altres	Individual i col·lectiu	Individual i altres	Col·lectiu i altres	No aplicable
Agramunt	2.307	1.668	61	18	11	5	0	544
Anglesola	568	341	48	11	0	3	0	165
Bellanes	259	136	15	39	0	1	0	68
Bellpuig	1.959	1.449	92	19	3	4	1	391
Castellserà	511	315	26	27	0	1	0	142
Ciutadilla	105	60	5	6	1	0	0	33
Fuliola, la	552	355	25	13	1	3	0	155
Guimerà	125	68	9	11	1	0	0	36
Maldà	118	72	15	11	1	19	0	0
Nalec	40	23	1	0	0	0	0	16
Omells de na Gaia, els	63	36	3	6	0	0	0	18
Ossó de Sió	120	79	6	5	1	0	0	29
Preixana	180	120	6	4	1	0	0	49
Puigverd d'Agramunt	111	65	4	0	0	0	0	42
Sant Martí de Riucorb	371	234	22	37	0	0	0	78
Tornabous	367	285	17	3	0	0	0	62
Tàrraga	6.665	5.119	277	34	21	10	1	1.203
Vallbona de les Monges	108	54	3	14	0	0	0	37
Verdú	427	254	22	32	5	2	2	110
Vilagrassa	195	131	10	12	1	1	0	40
Urgell	15.151	10.864	667	302	47	49	4	3.218

Font: Elaboració pròpia a partir de base de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Nota: La categoria "no aplicable" es refereix a les persones de 16 anys i més que estudien o treballen en el seu propi domicili, en diversos municipis o que es dediquen a estudiar o a treballar des d'una segona residència.

En les següents taules es poden observar **l'evolució de les IMDs durant els darrers anys** (període 1996-2005) en punts quilomètrics (P.K.) concrets de les carreteres que travessen la

comarca. Així, s'observa que les carreteres amb un IMD més elevat són l'autovia (A-2), i la NII; seguides de les carreteres C-14, L-303, C-53 i C-310. Les carreteres secundàries amb l'IMD més elevat són la LV-3341, seguida per la LV-3025 i la LV-2101.

En quant a l'evolució de l'IMD amb els anys, les carreteres primàries (autonòmiques i estatals), presenten un increment constant en els darrers anys; en detriment de les IMDs de les carreteres secundàries (de la Diputació de Lleida), que presenten una reducció moderada. Les IMDs estan directament relacionades amb les emissions de contaminants atmosfèrics i la contaminació acústica.

Taula 16. Dades d'aforament a les carreteres estatals al seu pas per l'Urgell.

Carretera	Any 2003		Any 2004		Any 2005	
	IMD Total	IMD Pesats	IMD Total	IMD Pesats	IMD Total	IMD Pesats
N-IIa. Entre Tàrrega i Vilagrassa PK 505,60	8.147	2.528	8.830	2.647	7.946	2.569
A2 al seu pas per Anglesola PK 501,10	25.999	8.067	23.712	7.109	31.685	11.309
A2 al seu pas per Tàrrega PK 506,65	24.296	7.541	23.400	7.017	32.512	10.595

Font: Demarcació de Carreteras del Estado en Catalunya. Unitat Lleida.

Taula 17. Dades d'aforament de les carreteres de la Generalitat a l'Urgell.

Carretera	Any 1996		Any 1999		Any 2000		Any 2001		Any 2003		Any 2004	
	IMD total	IMD Pesants	IMD total	IMD Pesants	IMD total	IMD Pesants	IMD total	IMD Pesants	IMD total	IMD Pesants	IMD total	IMD Pesants
C-53			6.512	943	5.634	711	5.674	792	6.001	780		
L-303			2.814	325					2.996	255	2.890	276
L-241					255							
C-233							1.297	84				
C-14 Límit Conca de Barberà-Urgell / Cruïlla N-IIa (Tàrrega)					4.591		4.761	547	4.761	546	5.672	563
L-310					2.833	313	3.174	319			3.399	558
C-233							1.297	84	1.162	103		

Font: Servei Territorial de Lleida de la Direcció General de Carreteres del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

Taula 18. Dades d'aforament de les carreteres de Diputació de Lleida a l'Urgell.

Carretera	Any 2003		Any 2004		Any 2005	
	IMD total	IMD Pesants	IMD total	IMD Pesants	IMD total	IMD Pesants
LP-2041. Bellpuig-Preixana. PK 0,300	843	16				
LP-2335 . Maldà-LP-Tarragona. PK 0,150	644	44	568	26	524	29
LV-2014. Maldà-CN-240. PK 0,200	190	15			134	12
LV-2014 . Maldà-CN-240. PK 10,600			135	6	73	3
LV-2016 . L-201-Rocafort de Vallbona.. PK 0,200	208	25	148	5	135	4
LV-2017. L-201-El Vilet. PK 0,040	49	1	49	4	74	3
LV-2021. Tàrrega- Sant Martí de Maldà. PK 1,000	617	44	457	14	331	20
LV-2101. C-14 a Montornès. PK 0,300	1.170	30	1.149	37		
LV-2101. C-14 a Montornès. PK 0,550					1.028	74
LV-2341. C-14 – Nalec.. PK 0,150	80	9	66	3	84	4
LV-3025. C-26 a C-14.. PK 0,150	1.190	162	1.236	48	1.184	53
LV-3027. Castellserà-Bellmunt. PK 0,400	475	66	596	27	434	11
LV-3028. Castellserà- Preixens.. PK 0,150	731	76	1.088	24	939	46
LV-3028. Castellserà- Preixens. PK 2,700			448	18	353	26
LV-3231. Agramunt-Tornabous. PK 0,400	364	19	273	4	278	18
LV-3233. C-14-Santa Maria Montmagastrell. PK 0,150	65	3	84	2	69	9
LV-3341. Bellpuig- Tornabous. PK 2,000	1.119	57	1.210	27	1.284	58
LV-3342. A-2– Anglesola. PK0,150	493	5	533	25	534	18

Font: Unitat d'aforaments del Servei de Vies i Obres de la Diputació de Lleida.

Pel que fa el **transport públic**, existeixen comunicacions amb **autocar i amb tren** que enllacen la capital de comarca, Tàrrega, amb les quatre capitals de província.

Hi ha **connexions amb autocar** entre els principals nuclis de població de l'Urgell i les capitals de comarca del Pla d'Urgell, la Noguera, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà, la Vall d'Aran, el Segrià, la Segarra, les Garrigues, l'Anoia, el Bages i Osona. Algunes de les línies que connecten els diferents caps de comarca tenen parada en els pobles que passen al llarg del recorregut, i així, els comuniquen amb les ciutats grans.

No obstant, en alguns pobles de l'Urgell **no hi ha la possibilitat de desplaçar-se amb transport públic**, donat que no hi ha cap línia d'autocar que hi passi.

Per altra banda, el transport escolar i l'existència d'un autocar que comunica Tàrrega amb la Universitat Autònoma de Barcelona, permet el desplaçament en transport públic als universitaris i escolars que s'han de desplaçar per anar al seu centre educatiu.

La següent taula mostra els serveis actuals de transport públic amb autocar.

Taula 19. Transport públic a la comarca de l'Urgell

Trajecte	Parades a l'Urgell	Freqüència diària
Girona – Lleida	Tàrrega	3 viatges d'anada i 3 viatges de tornada
BCN- Balaguer- Alfarràs	Tàrrega, Claravalls, Sta. Maria Montmagastrell , Agramunt	1 viatge d'anada i 1 viatge de tornada Circula només divendres feiners
BCN- Pont de Rei	Tàrrega, Claravalls, Sta. Maria Montmagastrell, Agramunt	1 viatge d'anada i 1 viatge de tornada
BCN- La Pobla de Segur	Tàrrega, Claravalls, Sta. Maria Montmagastrell, Agramunt,	2 viatges d'anada i 1 viatge addicional divendres 2 viatges de tornada i 1 viatge addicional diumenge
BCN- Lleida	Tàrrega, Bellpuig	7 viatges d'anada i 7 viatges de tornada
Cervera – Agramunt – Lleida	Ossó de Sió, Puigverd d'Agramunt, Agramunt	2 viatges d'anada feiners i 1 viatge d'anada els dissabtes 2 viatges de tornada feiners i 1 viatge de tornada els dissabtes
Rocallaura – Lleida	Rocallaura, Vallbona de les Monges, Maldà, Belianes	1 viatge d'anada i 1 viatge de tornada
Tàrrega – Lleida	Tàrrega, Ciutadilla, Nalec Sant Martí de Maldà, Belianes	2 viatges d'anada + 1 viatge dilluns no festius 2 viatges de tornada + 1 viatge dilluns no festius
Vallverd – Lleida	Bellpuig	2 viatges d'anada + 1 viatge dimecres feiners 2 viatges de tornada + 1 viatge dimecres feiners
La Guàrdia – Lleida	La Fuliola, Boldú, Castellsèrè	1 viatge d'anada i 1 viatge de tornada + 1 viatge dissabtes feiners
Reus – Andorra la Vella	Tàrrega	1 viatge d'anada i 1 viatge de tornada
Reus – Tarragona – La Farga de Moles	Nalec, Ciutadilla, Verdú, Tàrrega	1 viatge d'anada i 1 viatge de tornada
Juneda – UAB	Tàrrega	1 viatge d'anada (diumenges) i 1 viatge de tornada (divendres)
Les Borges Blanques- UAB	Bellpuig, Tàrrega	1 viatge d'anada (diumenges) i 1 viatge de tornada (divendres)
Tàrrega – Montornès de Segarra	Tàrrega, Verdú	1 viatge d'anada (transport escolar) 1 viatge de tornada (transport escolar)
Tàrrega- Vallfogona de Riucorb	Tàrrega, Verdú, Ciutadilla, Guimerà	2 viatges d'anada + 1 viatge d'anada quan el balneari és obert 1 viatge de tornada + 2 viatges de tornada quan el balneari és obert
Vallverd –Tàrrega	Bellpuig, Tàrrega	1 viatge d'anada (dilluns feiners) 1 viatge de tornada (dilluns feiners)
Balaguer- Tàrrega	Castellsèrè, Boldú, La Fuliola Tornabous, Anglesola, Vilagrassa, Tàrrega	5 viatges d'anada (dies feiners) 5 viatges de tornada (dies feiners) + 1 viatge addicional dilluns feiners (només fins a la Fuliola)
Cervera – L'Aranyó- Agramunt	Ossó de Sió, Puigverd d'Agramunt, Agramunt	1 viatge d'anada (només dissabtes feiners) 1 viatge de tornada (només dissabtes feiners)
Vicfred- Tàrrega	Riudovelles, La Figuerosa, Tàrrega	1 viatge d'anada (només dilluns lectius transport escolar)
Vallbona de les Monges- Tàrrega	Vallbona de les Monges, Maldà, Sant Martí de Maldà, Nalec, Tàrrega	1 viatge d'anada (transport escolar) 1 viatge de tornada (transport escolar)

Font: Elaboració pròpia a partir del web del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

El desembre de 2006 es començà a oferir un **nou servei**, que aprofita les places lliures del transport escolar de la línia Vallbona de les Monges – Llorenç – Maldà - Sant Martí – Rocafort – Nalec – Tàrrega; i que permet a altres usuaris fer-ne ús, tot pagant un tiquet de preu mòdic.

D'aquesta manera es preveu **apaivagar les deficiències de transport que hi ha a la zona de la Vall del Corb.**

Finalment, per la comarca de l'Urgell passa la **línia regional de RENFE** que connecta Lleida amb Barcelona passant per Manresa. Aquesta línia té parada en les poblacions urgellenques de Tàrrega, Anglesola i Bellpuig. Aprofitant el traçat de la línia regional de RENFE, aquesta companyia també ofereix el servei Lleida-Cervera. La següent taula mostra els viatges diaris que ofereix aquest servei.

Taula 20. Servei de tren RENFE Regionals

Trajecte	Parades a l'Urgell	Freqüència diària
Lleida- BCN	Bellpuig Anglesola Tàrrega	3 viatges d'anada 3 viatges de tornada
Lleida- Cervera	Bellpuig Anglesola Tàrrega	2 d'anada + 1 amb parada a Tàrrega 3 de tornada

Font: Elaboració pròpia a partir del web de RENFE

2.6. Incidència de les activitats econòmiques sobre els recursos i el medi ambient

2.6.1. Classificació d'activitats segons la Llei d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental

La Llei 3/98 de 27 de febrer de la **Intervenció Integral de l'Administració Ambiental (IIAA)** va entrar en vigor l'abril de 1999, en substitució de l'antic reglament d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses. Aquesta llei estableix una nova classificació de les activitats, així com estipula un procés específic de tramitació de la llicència d'activitat en funció de la incidència ambiental de cadascuna d'elles. Així, es diferencien tres règims en funció de la incidència ambiental:

- **Règim d'autorització ambiental:** Afecta les activitats classificades en l'Annex I de la llei 3/98, les quals es classifiquen amb incidència ambiental elevada. En aquest cas, la petició es presenta a l'Ajuntament, qui la trameta a la Generalitat de Catalunya, que n'atorga l'autorització.
- **Règim de llicència ambiental municipal:** Afecta les activitats classificades en l'Annex II de la llei 3/98, les quals es qualifiquen amb incidència ambiental moderada. La petició es presenta a l'Ajuntament, qui atorga l'autorització previ informe vinculant

de l'Administració de la Generalitat (cas de les activitats classificades en l'Annex II.1) o del Consell Comarcal (cas de les activitats classificades en l'Annex II.2).

- **Règim de comunicació:** Afecta les activitats amb una incidència ambiental baixa. Es presenta a l'Ajuntament i no cal obtenir autorització prèvia (Annex III).

L'1 de gener de 2007 ha finalitzat el termini d'adequació de les activitats dels annexos I i II a la llei 3/98. Malgrat la finalització d'aquest termini, actualment a la comarca encara resten activitats que no s'han adequat (36 activitats de l'Annex I i 148 de l'Annex II.1).

A la comarca hi ha un total de 160 activitats adequades a l'Annex 1, 487 a l'Annex II.1 i 245 a l'Annex II.2. No s'ha pogut disposar de dades d'activitats incloses en l'Annex III, amb incidència ambiental baixa. La següent taula permet fer-se una idea de la tipologia d'activitats que hi ha a la comarca de l'Urgell, on es mostren les activitats que s'han adequat ja a la llei 3/98, classificades en funció de l'Annex que els pertoca.

Taula 21. Activitats a cada municipi adequades segons els annexes de la llei 3/98

Municipi	Nombre d'activitats segons la tipologia d'Annex IIAA		
	Annex I	Annex II.1	Annex II.2
Agramunt	8	93	34
Anglesola	4	17	7
Belianes	8	27	2
Bellpuig	11	62	39
Castellserà	6	27	4
Ciutadilla	1	8	2
Fuliola	1	35	4
Guimerà	-	6	1
Maldà	7	21	
Nalec	1	1	
Omells de na Gaia	2	6	
Ossó de Sió	5	21	1
Preixana	3	20	1
Puigverd d'Agramunt	7	11	1
Sant Martí de Maldà	8	50	1
Tàrrega	9	39	138
Tornabous	1	29	1
Vallbona M.	-	3	2
Verdú	5	4	5
Vilagrassa	1	7	2
Total	160	487	245

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Consell Comarcal de l'Urgell (anys 2004, 2005 i 2006) i de l'OGAU.

Les activitats classificades en l'Annex I són, majoritàriament, explotacions ramaderes i activitats extractives. També la gran majoria de les activitats de l'Annex II.1 estan relacionades amb la ramaderia (explotacions porcines, avícoles, bovines i ovines); i en els municipis de Bellpuig, Guimerà, Maldà, Sant Martí de Maldà, Tàrrega i Verdú prenen força importància les activitats extractives.

Les activitats classificades en l'Annex II.2 són diverses, i la gran majoria corresponen a l'apartat d'altres activitats, entre les quals destaquen activitats del sector terciari (serveis). Les activitats tipificades en l'apartat de producció i transformació dels metalls també són força abundants. Finalment, hi ha algunes activitats en l'apartat de la mineria, les indústries minerals i de la construcció, la indústria alimentària i del tabac; dues activitats en els sectors de l'energia, la indústria química, la indústria tèxtil, la pell i cuirs i les activitats agroindustrials i ramaderes; i una activitat de la indústria de la fusta, del suro i dels mobles i de gestió de residus.

2.6.2. Producció ecològica i producció integrada

A la comarca de l'Urgell hi ha un total de **12 productors ecològics** inscrits en el registre del Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE). Un d'ells està inscrit com a operador certificat per la normativa NOP (Programa Ecològic Nacional), que permet exportar als Estats Units. La següent taula mostra els municipis on hi ha producció ecològica i el tipus de cultiu.

Taula 22. Producció ecològica a la comarca de l'Urgell

Municipi	Productes certificats	Nombre de productors	
Bellanes Total productors: 2	Pastures arbustives permanents	1	
	C. Oliveres	2	
	Plantacions d'arbres	1	
Bellpuig Total productors: 2	C. kiwis	1	
	C. Oliveres	1	
Castellserà Total productors: 1	Hortalisses aire lliure	1	
Baldú (La Fuliola) Total productors: 1	Hortalisses aire lliure	1	
	C. pomeres	1	
Tàrrega Total productors: 3	Hortalisses aire lliure	2	
	Manipulació i/o envasat de la producció hortofrutícola / bròquil/ carbassa/ col/ espinacs/ porro/ col lombarda/ patata	1	
	Pastures arbrades permanents/ Pastures arbustives permanents	2	
	Prat natural de pastura	1	
	Blat semidur i tou	1	
	Blat semidur i tou/ Ordi/ Civada/ Sègol/ Veça	1	
	Vinagre	1	
	Fabricació i envasat d'olis i greixos/oli	2	

	d'oliva	
	Plantes aromàtiques, medicinals i cosmètica	1
	Plantacions d'arbres/ Superfícies forestals fustereres	1
	C. Cirerers	1
	C. Ametllers	1
	C. Oliveres	1
	C. Vinya	1
Sant Martí de Maldà Total productors: 2	C. Ametllers	1
	Pastures arbustives permanents	1
	C. Oliveres	1
	C. Vinya	1
Verdú Total productors: 1	C. Vinya	1
	Producció i/o embotellament de vins, caves i escumosos	1
	Vinagre	1

Font: Elaboració pròpia a partir del Registre del Consell Català de la Producció Agrària Ecològica. Novembre 2006.

Pel que fa a la **producció integrada**, a l'Urgell hi ha un total de 1.316 ha dedicades al cultiu integrat. D'aquestes, la gran majoria són dedicades a cultiu de fruita de llavor (sobretot peres i pomes).

Taula 23. Producció integrada per municipis i espècies a l'Urgell

Municipi	Extensió per espècies (ha)							
	Perera	Pomera	Codonyer	Meló	Tomàquet	Presseguer	Nectarina	Olivera
Agramunt	29,96	115,15						
Anglesola	59,47	213,09				1,13	1,46	
Bellpuig	44,45	201,81	0,33			2,24		1,22
Castellserà	31,62	21,7						5,83
La Fuliola	44,75	102,75		0,3	0,65			
Maldà								113,83
Nalec								2,47
Ossó de Sió								1,41
Preixana	0,83	2,17						
St. Martí Riucorb		3,37						18,61
Tàrrega	9,08	12,78						
Tornabous	138,61	210,63				5,47	1,25	
Verdú								3,77
Vilagrassa	0,88	0,72						

Font: elaboració pròpia a partir del Registre del Consell Català de Producció Integrada. Any 2006.

2.6.3. Indicació Geogràfica Protegida Torró d'Agramunt

La zona de producció es troba al municipi d'Agramunt, on hi ha 4 empreses elaboradores d'aquest producte inscrites a la Indicació Geogràfica Protegida (IGP) Torró d'Agramunt. El Consell Regulador garanteix que els productes emparats per la IGP compleixen els requisits establerts en el reglament previst a l'ordre 25 de setembre de 2001 per la qual s'aprova la indicació geogràfica protegida Torró d'Agramunt i el seu reglament.

2.6.4. Denominació d'Origen Costers del Segre

El territori de Costers del Segre abasta terrenys de les comarques del Pallars Jussà, el Segrià, l'Urgell, les Garrigues, la Noguera i la Segarra. S'hi distingeixen sis subzones: Raïmat, Segrià, Pallars Jussà, les Garrigues, Vall del Riu Corb i Artesa de Segre. En concret, els municipis de l'Urgell que estan dins la DO Costers del Segre es troben a la subzona Vall del Riu Corb, formada per Belianes, Ciutadilla, Guimerà, Maldà, Nalec, Els Omells de na Gaia, Preixana, Tàrrega, Vallbona de les Monges i Verdú, entre altres.

2.6.5. Denominació d'Origen Protegida Les Garrigues

La zona de producció de l'oli d'oliva amb denominació d'origen protegida Les Garrigues està constituïda pels termes municipals situats al sud de la província de Lleida, a les comarques de les Garrigues, el Segrià i l'Urgell. En aquesta última comarca hi ha 5 cooperatives que estan inscrites a la DOP Les Garrigues: Belianes, Maldà, Sant Martí de Maldà, Vallbona de les Monges i Guimerà. El Consell Regulador garanteix que els productes emparats per la DOP compleixen els requisits establerts en el reglament.

2.6.6. Distintius de Garantia de Qualitat Ambiental i Ecoetiqueta Europea

A gener de 2007 l'única empresa de serveis ubicada a l'Urgell que disposa del Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental atorgat per la Generalitat de Catalunya és l'Alberg de Joventut ca n' Aleix, de Tàrrega.

Per altra banda, no hi ha constància de cap empresa o servei que disposi de l'Ecoetiqueta Europea.

2.6.7. Sistemes de Gestió Ambiental ISO 14.001 i EMAS

Segons la base de dades de l'IHOBE (Sociedad Pública de Gestión Ambiental), l'empresa Aceites Borges Pont SA disposa de la certificació ISO 14001 des de l'any 2001. No hi ha constància de cap més altra empresa de l'Urgell amb aquest sistema de gestió mediambiental.

Sobre l'EMAS, les dades consultades al web del Departament de Medi Ambient i Habitatge mostren que no hi ha cap empresa de l'Urgell certificada amb aquest sistema de gestió mediambiental.

2.7. Educació ambiental

Des del **Consell Comarcal** es realitzen diverses tasques en relació a l'educació ambiental:

- Pla de Suport a l'Educació: es tracta d'una iniciativa que té com a objectiu principal aportar recursos i estimular iniciatives pedagògiques que permetin fomentar l'arrelament local i comarcal dels estudiants. Tots els centres d'educació infantil, primària, secundària, batxillerats i cicles formatius poden participar en aquest programa. El programa atorga ajuts a projectes mediambientals de centre, a les activitats interescolars de les Zones Escolars Rurals i a les activitats teatrals organitzant a més, una Mostra de Teatre Escolar. També es potencia la realització de revistes escolars, concerts de música, i premis comarcals per a la realització de treballs de recerca, entre altres.
- Plantades d'arbres a l'abocador comarcal: es realitzen en col·laboració amb les diferents escoles de la comarca.

En relació amb els **residus**, Urgell Net també organitza algunes activitats d'educació ambiental:

- Xerrades relacionades amb la gestió dels residus.
- Visites d'escolars a les instal·lacions de tractament de residus.
- Programa d'educació ambiental amb l'espectacle del Drapaire Musical Francesc Miralles.

L'Ajuntament de Tàrraga, per la seva banda, realitza també un gran nombre d'activitats i propostes en l'àmbit de l'educació ambiental. Com a activitat més important destaca la celebració anual de la **Fira de Medi Ambient**, iniciativa que sorgí l'any 2000 del Grup d'Ecologia i Medi Ambient (GEMA), i que posteriorment assumí l'Ajuntament de Tàrraga. La Fira té com a objectius conscienciar la població entorn de temàtiques mediambientals i donar a conèixer les diferents novetats tecnològiques d'aquest àmbit. Comprèn una zona d'expositors de diferents productes (tecnologia ecològica, energies renovables, reciclatge,

productes naturals i ecològics, productes de comerç just, etc). Altres activitats són projeccions audiovisuals i xerrades de caire mediambiental o presentacions de Projectes.

Altres tasques de caire mediambiental impulsades per l'Ajuntament de Tàrrrega són:

- Suport a Escoles Verdes del municipi per a tirar endavant algunes de les actuacions previstes en el seu Pla.
- Visites a la planta de compostatge i a la depuradora.
- Edició de la guia "On són els arbres", recull dels arbres més singulars de la ciutat de Tàrrrega, l'any 2005.

Pel que fa la **resta de municipis**, es realitzen principalment plantades d'arbres, sovint per iniciativa de les associacions (veure apartat 4.3.9).

En relació a l'educació formal, l'**Escola de Capacitació Agrària** (ECA) imparteix un mòdul de grau superior sobre Química Ambiental. També s'hi realitza formació continuada presencial (per exemple cursos sobre la gestió i aplicació de fitosanitaris), i formació a distància, principalment sobre temàtiques relacionades amb el regadiu. En aquest sentit, l'ECA de Tàrrrega gestiona l'eina de reg del portal Ruralcat.

A més a més, a la comarca de l'Urgell hi ha **8 centres educatius** (5 d'educació primària i 3 d'educació secundària) que estan **adherits al Programa Escoles Verdes**.

2.8. Riscos ambientals

El Decret 210/1999 de 27 de juliol pel qual s'aprova l'estructura del contingut per a l'elaboració i l'homologació dels plans de protecció civils municipals estableix el contingut mínim per a l'elaboració i homologació dels plans de protecció municipals. Delimita, a més, els municipis que han d'elaborar un pla i el procediment per revisar-lo i actualitzar-lo.

Segons aquest decret, cap dels municipis de l'Urgell té l'obligació de realitzar el Pla Bàsic d'Emergències Municipal, ja que cap d'ells té més de 20.000 habitants, ni té la consideració de turístic ni és considerat de risc especial per llur posició geogràfica o industrial. Tot i la no obligatorietat, Tàrrrega disposa del corresponent Pla Bàsic d'Emergències, homologat el 17/05/02.

Sí que cal, en canvi, que alguns dels municipis elaborin i aprovin **manuals d'actuació per a riscos especials**, si així s'indica en els corresponents plans especials generals.

El **Pla de Protecció Civil d'Emergències per Incendis Forestals a Catalunya (INFOCAT)** estableix que els següents municipis de l'Urgell estan obligats a fer i homologar el corresponent Pla d'Actuació d'Emergències per Incendis:

Taula 24. Estat d'elaboració dels Manuals d'Actuació d'Emergències per Incendis Forestals a la comarca de l'Urgell.

Municipi	No iniciat	En elaboració	Elaborat i homologat
Ciutadilla			X (21/09/02)
Guimerà			X (21/09/02)
Maldà	X		
Nalec		x	
Els Omells de na Gaia			X (21/09/02)
Vallbona de les Monges			X (21/09/02)

Font: Seguretat Civil i Privada de la Delegació Territorial del Govern a Lleida. Generalitat de Catalunya. Febrer 2008.

El **Pla Especial per Emergències per Nevades a Catalunya (NEUCAT)** obliga a elaborar el corresponent manual d'actuació per risc de nevades a tots aquells municipis de més de 20.000 habitants o bé aquells que es trobin a una alçada superior als 400 metres d'altitud. Alguns municipis de l'Urgell compleixen la segona condició i estan obligats a elaborar i homologar el corresponent manual d'acord al pla NEUCAT. A la resta de municipis de la comarca se'ls recomana l'elaboració del corresponent manual.

Taula 25. Estat d'elaboració dels Manuals d'Actuació d'Emergències per Nevades.

Municipi	No iniciat	En elaboració	Elaborat i homologat
Ciutadilla	x		
Guimerà	x		
Maldà	x		
Nalec	x		
Els Omells de na Gaia	x		
Vallbona de les Monges	x		
Verdú	x		

Font: Seguretat Civil i Privada de la Delegació Territorial del Govern a Lleida. Generalitat de Catalunya. Febrer 2008.

Segons el **Pla Especial d'Emergències per Accidents en el Transport de Mercaderies Perilloses per Carretera i Ferrocarril a Catalunya (TRANSCAT)**, els municipis classificats amb risc molt

important han d'elaborar el corresponent Pla d'Actuació Municipal. A la comarca de l'Urgell els següents municipis estan classificats amb un risc molt important (per l'important flux de vehicles de transports de matèries perilloses).

Taula 26. Estat d'elaboració del Pla d'Actuació Municipal segons el TRANSCAT.

Municipi	No iniciat	En elaboració	Elaborat i homologat
Anglesola		X	
Bellpuig			X (21/12/05)
Tàrrega			X (25/04/06)
Vilagrassa			X

Font: Seguretat Civil i Privada de la Delegació Territorial del Govern a Lleida. Generalitat de Catalunya. Any 2006.

Per altra banda, els municipis d'Agramunt i Tàrrega han elaborat els corresponents **Manuais d'Actuació per Inundacions**.

Taula 27. Municipis de l'Urgell amb manual d'actuació per inundacions.

Municipi	No iniciat	Elaborat i homologat
Agramunt		X (21/09/02)
Anglesola	X	
Bellpuig	X	
Omells	X	
Sant Martí de Riucorb	X	
Tornabous	X	
Tàrrega		X (25/04/06)
Verdú	X	

Font: Seguretat Civil i Privada de la Delegació Territorial del Govern a Lleida. Generalitat de Catalunya. Febrer 2008.

Per últim, hi ha municipis que han d'elaborar **plans d'actuació específics municipals**, donat que estan sotmesos a riscos concrets ja que s'hi desenvolupen actes de pública concurrència.

Taula 28. Estat dels plans d'actuació específics municipals a l'Urgell.

Municipi	Acte	Elaborat i homologat
Tàrrega	Fira del Teatre al Carrer	X (25/04/06)
Bellpuig	Campionat mundial de motocross	X (21/12/05)

Font: Seguretat Civil i Privada de la Delegació Territorial del Govern a Lleida. Generalitat de Catalunya. Any 2006.

3. FLUXOS AMBIENTALS

3.1. Fluxos d'aigua

3.1.1. Abastament

La majoria dels municipis de la comarca s'abasteixen **d'aigua del Canal d'Urgell** i disposen de **dipòsits o embassaments** en què s'hi emmagatzema l'aigua.

Els municipis **abastits pel Canal d'Urgell són**: Tàrrega, Bellpuig, Vilagrassa, Preixana, Fullola, Anglesola, Puigverd d'Agramunt, Tornabous, Castelserà, Verdú i Agramunt. També a través del canal d'Urgell, concretament de la **canonada de la Vall del Corb**, s'abasteixen els següents municipis del sud de la comarca: Belianes, Sant Martí de Maldà, Maldà, Vallbona de les Monges (i la seva EMD de Rocallaura), Omells de Na Gaia, Nalec i Ciutadilla.

Amb l'objectiu de minimitzar la despesa econòmica, alguns dels municipis que reben aigua per la canonada de la Vall del Corb (Nalec, Ciutadilla, Vallbona de les Monges i l'EMD de Rocallaura), prioritzen l'ús de l'aigua de pous i mines; i només fan ús de l'aigua de la canonada en casos d'extrema necessitat (per exemple si els pous s'esgoten o la concentració de nitrats en les aigües subterrànies és massa elevada).

Per altra banda, alguns municipis **barregen l'aigua del canal d'Urgell amb les aigües subterrànies**, provinents de pous o bé de mines; com és el cas de Verdú i Maldà. En altres casos l'aigua dels pous s'utilitza només en **casos excepcionals** (com per exemple quan el canal està tancat), com és el cas de Bellpuig i Belianes.

Només hi ha un municipi, Ossó de sió, que s'abasteix a partir de la **canonada de la Segarra**, gestionada pel Consell Comarcal de la Segarra i que actualment abasteix diferents nuclis d'aquella comarca.

El municipi de Guimerà és l'únic que utilitza **aigua de boca provinent exclusivament de pous**. Tot i que hi arriba la canonada de la Vall del Corb des de fa uns anys, encara no hi arriba l'aigua.

Taula 29. Habitatges connectats a la xarxa d'aigua i consums estimats per municipis, 2005

	Total cases connectades	Total cases no connectades	Consum hivernal (m ³ /dia)	Consum estiuenc (m ³ /dia)
Agramunt	2.181	2	1.531	2.139
Anglesola	680	0	230	250
Bellanes	363	10	82	224
Bellpuig	2.062	0	1.600	1.900
Castellserà	399	12	350	500
Ciutadilla	177	0	80	200
La Fuliola	593	0	1.739	2.319
Guimerà	416	0	80	180
Maldà	216	0	200	500
Nalec	122	0	99	170
Els Omells de Na Gaia	170	0	40	90
Ossó de Sió	117	0	150	210
Preixana	253	2	12	17
Puigverd d'agramunt	122	0	25	75
Tàrrega	6.959	5	2.676	3.700
Tornabous	316	0	113	157
Vallbona de les Monges	261	0	59	79
Verdú	439	0	66	99
Vilagrassa	215	0	159	390
Sant Martí de Maldà	342	5	211	356
Total	16.403	36	9.502	13.555

Font: Enquesta d'Infraestructures i Equipaments Locals, 2005

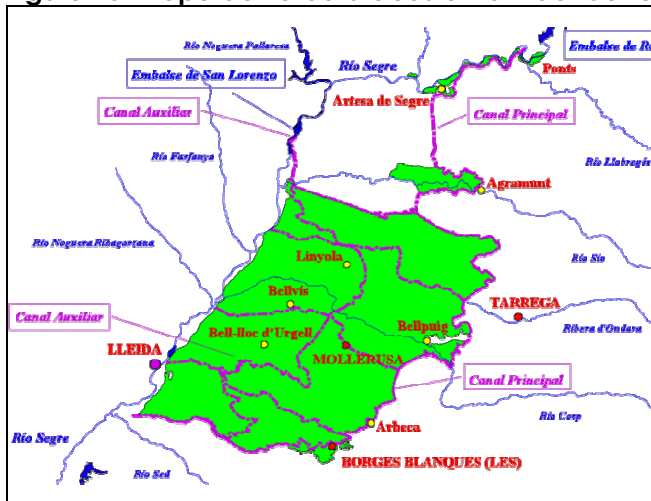
3.1.2. El reg

3.1.2.1. El Canal d'Urgell

El Canal d'Urgell és una infraestructura hidràulica inaugurada l'any 1860, destinada bàsicament al reg, que porta aigua des del riu Segre als camps de cultiu situats a les comarques de l'Urgell, el Pla d'Urgell, la Noguera, el Segrià i les Garrigues. Rega una superfície 70.121 ha i dóna servei a un total de 54 municipis. La xarxa principal de distribució es compon bàsicament de dos canals, el Canal Principal (144,2 km, i una capacitat de transport de 33 m³/s) i el Canal Auxiliar (77 km i amb una capacitat de transport de 8 m³/s). Del Canal Principal en deriven 4 sèquies, denominades Primera, Segona, Tercera i Quarta (llargada total de 102,6 km, amb recorregut transversal al dels dos canals principals). Així, el Canal Principal rega 44.905 ha i el Canal Auxiliar en rega 15.760 ha.

Els municipis de la comarca de l'Urgell que disposen d'aigua provinent del canal d'Urgell són: Agramunt, Anglesola, Belianes, Bellpuig, Castellserà, la Fuliola, Preixana, Puigverd d'Agramunt, Tàrrega, Tornabous i Vilagrassa.

Figura 16. Mapa de l'àrea d'abastament del Canal d'Urgell.

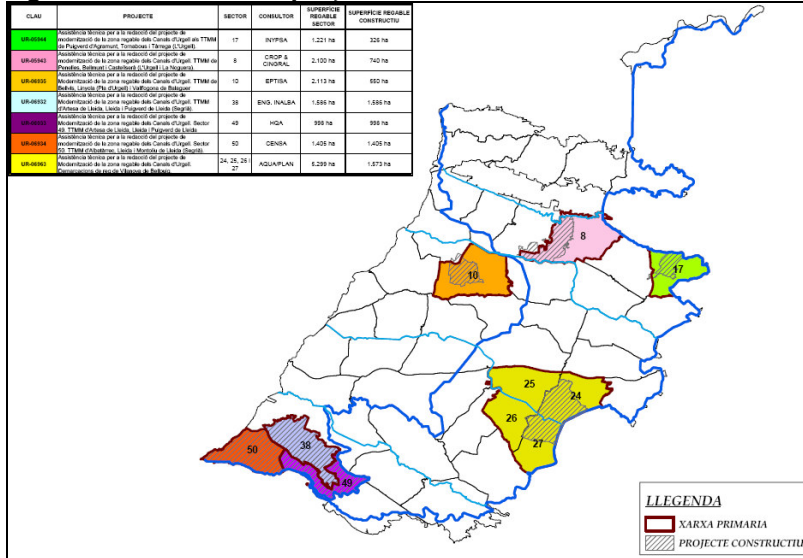
Font: Confederación Hidrogràfica del Ebro (CHE)

Actualment l'agricultura de regadiu a la zona del Canal d'Urgell alterna l'alfals amb el panís, tot i que els fruiters també ocupen una superfície important, sobretot les pomeres, seguides de les pereres i els presseguers.

Pràcticament **el 90% de la superfície es rega a tesa (a manta)** i l'origen de l'aigua per regar és, també en un 90% de la superfície, provinent de la xarxa de reg. Després i en percentatges minoritaris, hi ha reg per degoteig en un 4,9% de la superfície, i el reg per aspersió i pivots conjuntament no superen el 3%.

Arran de la detecció de la necessitat d'adequar la xarxa a les noves dotacions de reg, i de la necessitat d'un canvi o adequació de les actuals infraestructures a sistemes amb una millor gestió i eficiència, s'ha redactat el **Pla Director de modernització de la zona regable dels Canals d'Urgell**. Aquest pla estableix els projectes de modernització de la zona regable dels Canals d'Urgell, com mostra la figura 10. A la comarca de l'Urgell hi ha 2 sectors on es preveu una modernització del reg: el sector 17, als termes municipals de Puigverd d'Agramunt, Tornabous i Tàrrega, i el sector 8, als termes municipals de Penelles i Bellmunt (La Noguera) i Castellserà (L'Urgell).

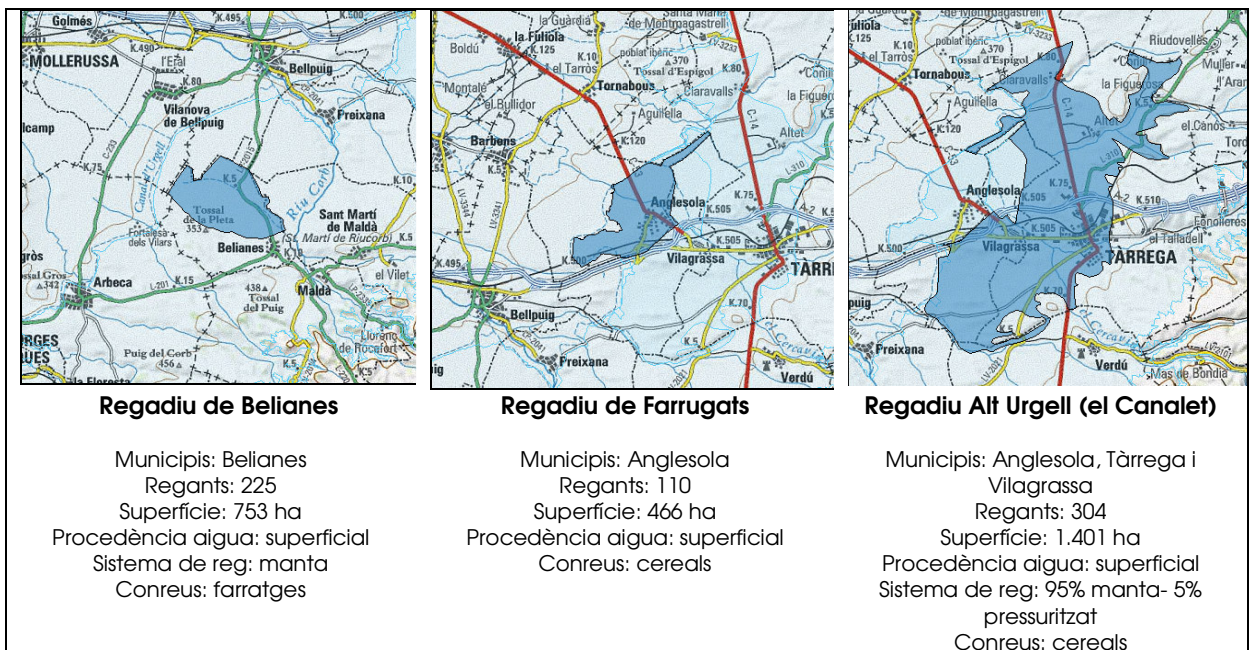
Figura 17. Actuacions projectades de modernització de la zona regable dels Canals d'Urgell.

Font: www.regadius.net

A banda del canal d'Urgell, a la comarca hi ha 3 regadius més: **el regadiu Alt Urgell** (el canalet), **el regadiu de Belianes**, i **el regadiu de Farrugats** (Anglesola).

Figura 18. Altres regadius de l'Urgell

Font: www.regadius.net

3.1.2.2. El Canal Segarra-Garrigues

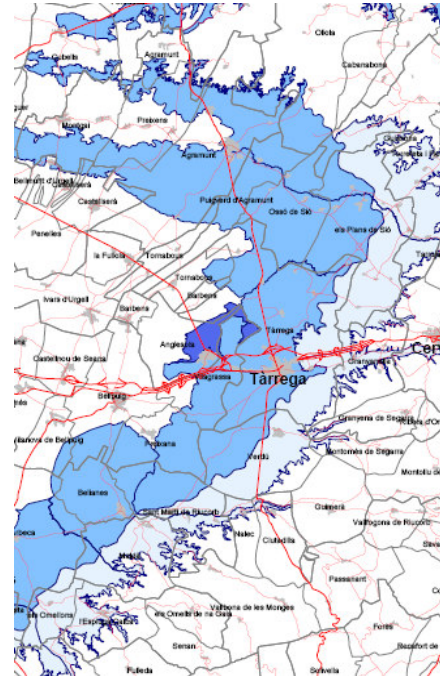
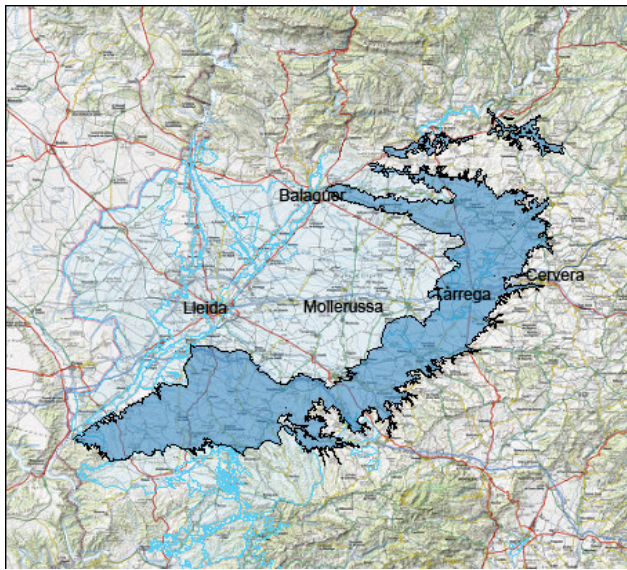
Durant les darreres dècades s'han succeït diverses negociacions per tal de definir una de les obres de regadiu amb un impacte més notable a Catalunya en els últims temps: el projecte hidràulic del Canal Segarra-Garrigues.

Aquest regadiu abarca un total de 70.150 ha de les comarques de: la Segarra, les Garrigues, la Noguera, el Segrià, l'Urgell i el Pla d'Urgell. El regadiu tindrà dos punts principals de captació de l'aigua: l'un situat a l'embassament de Rialb, que abastarà el canal Segarra-Garrigues i l'embassament de l'Albagés, amb un volum anual de 273 hm³, i l'altre punt estarà situat al Baix Ebre i captarà 69 hm³. La zona a transformar comptarà amb 2 dotacions de reg: reg de transformació (6.500 m³ / ha i any) i reg de suport (1.500 m³ / ha i any). Del total de superfície regada, 47.110 ha ho seran en dotació de transformació, mentre que 23.040 ha ho seran en dotació de suport.

En concret, **els municipis de l'Urgell que podran rebre aigües del Canal Segarra-Garrigues són:** Agramunt, Belianes, Bellpuig, Castellserà, Maldà, Preixana, Puigverd d'Agramunt, Sant Martí de Maldà, Tàrrega, Tornabous, Verdú i Vilagrassa.

Figura 19. Mapa de l'àrea d'abastament del Canal Segarra-Garrigues.

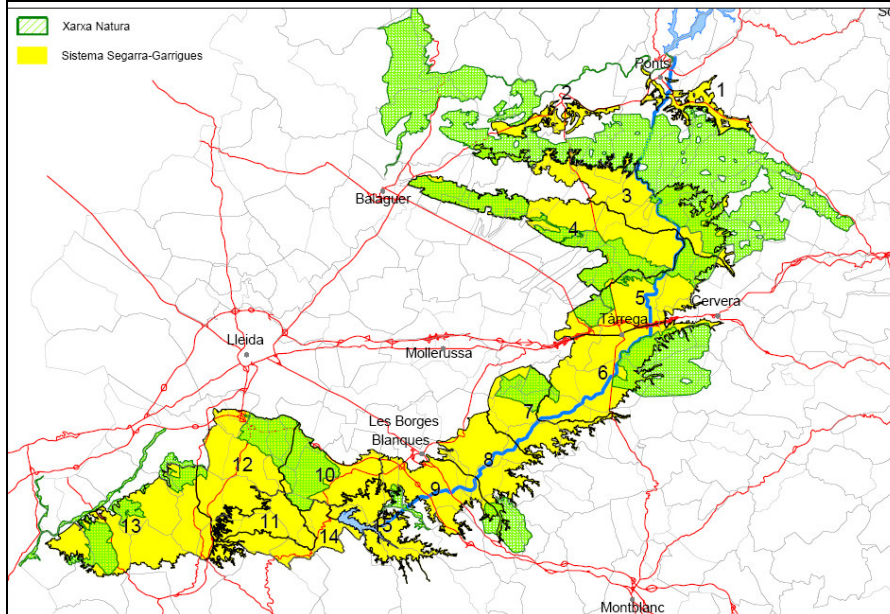
Figura 20. Dotacions de reg del Canal Segarra-Garrigues a la comarca de l'Urgell

Font: www.regadius.net

L'àrea regable del territori del Segarra-Garrigues afecta zones protegides, incloses en la proposta de Xarxa Natura 2000 (figura 20). Es preveu redactar diferents plans de gestió corresponents a cadascuna de les àrees de la Xarxa Natura 2000, que defineixin quines han de ser les pautes de gestió d'aquests espais.

Figura 21. Espais de la Xarxa Natura afectats pel Canal Segarra-Garrigues

Font: www.regsega.cat

3.1.3. Sanejament

A la comarca de l'Urgell hi ha **4 estacions depuradores d'aigües residuals en funcionament**: l'EDAR de Tàrrega, l'EDAR de Bellpuig, l'EDAR d'Agramunt i l'EDAR de Verdú. Les aigües residuals de l'Entitat Municipal Descentralitzada de Seana (municipi de Bellpuig), són tractades a l'EDAR de Seana, Barbens i Ivars d'Urgell, ubicada al terme municipal d'Ivars d'Urgell (Pla d'Urgell). A Vallbona de les Monges hi ha un tractament amb aire, però el seu funcionament no és òptim.

Taula 30. EDARS de la comarca de l'Urgell i el seu tractament

Població	Tipus de tractament
Agramunt	EDAR Biològica amb reducció de nutrients
Tàrrega	EDAR Biològica amb reducció de nutrients
Verdú	Llacunatge amb macròfits superficial
Bellpuig	EDAR Biològica

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases cartogràfiques del DMAiH

Segons dades de l'Enquesta d'Infraestructures i Equipaments Locals 2005, només **el 57% de l'aigua residual generada a la comarca de l'Urgell es depura**.

La resta de municipis de la comarca **aboquen directament a la llera** sense cap sistema de tractament d'aigües residuals, o bé amb algun sistema que resulta molt poc eficient. És el cas dels municipis de Guimerà i Puigverd d'Agramunt, on hi ha una fossa de decantació molt vella. A Nalec hi ha un sistema de filtratge i a l'EMD de Rocallaura i al nucli de Montblanquet (ambdós al municipi de Vallbona de les Monges), tenen una fossa sèptica.

Segons el **Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes 2005 (PSARU)** hi ha prevista la construcció de determinades infraestructures de sanejament en alguns dels municipis de l'Urgell, en els anys 2005-2014, com mostra la taula 38:

Taula 31. Previsió de la construcció de diferents EDARs i col·lectors segons el PSARU.

Municipi	Actuació	Escenari
Bellpuig	Canvi de sistemes d'aereació i canvis del sistema de deshidratació i desodorització	2005-2008
Tàrrega	Ampliació de l'EDAR	2005-2008
Verdú	Millora d'abocament	2005-2008
Puelles	EDAR i col·lectors	2009-2011
Almenara Alta	EDAR i col·lectors	2009-2011
Montclar	EDAR i col·lectors	2009-2011
Anglesola	EDAR i col·lectors	2009-2011
Belianes	EDAR i col·lectors	2009-2011
Castellserà	EDAR i col·lectors	2009-2011

Ciutadilla	EDAR i col·lectors	2009-2011
Omells de na Gaia	EDAR i col·lectors	2009-2011
Montfalcó d'Agramunt (Ossó de Sió)	EDAR i col·lectors	2009-2011
Bellver d'Ossó (Ossó de sió)	EDAR i col·lectors	2009-2011
El Vilet (Sant Martí de Maldà)	EDAR i col·lectors	2009-2011
Rocafort de Vallbona (Sant Martí de Maldà)	EDAR i col·lectors	2009-2011
Altet (Tàrrega)	EDAR i col·lectors	2009-2011
Claravalls (Tàrrega)	EDAR i col·lectors	2009-2011
Sta. Maria de Montmagastrell (Tàrrega)	EDAR i col·lectors	2009-2011
La Figuerosa (Tàrrega)	EDAR i col·lectors	2009-2011
EMD Rocallaura (Vallbona de les Monges)	EDAR i col·lectors	2009-2011
Montblanquet (Vallbona de les Monges)	EDAR i col·lectors	2009-2011
Vallbona de les Monges	EDAR i col·lectors	2009-2011
Donzell (Agramunt)	EDAR i col·lectors	2012-2014
Mafet (Agramunt)	EDAR i col·lectors	2012-2014
Agramunt	Millora de la reducció de nutrients	2012-2014
La Fuliola	EDAR i col·lectors	2012-2014
Boldú (La Fuliola)	EDAR i col·lectors	2012-2014
Guimerà	EDAR i col·lectors	2012-2014
Ossó de Sió	EDAR i col·lectors	2012-2014
Castellnou d'Ossó (Ossó de Sió)	EDAR i col·lectors	2012-2014
Preixana	EDAR i col·lectors	2012-2014
Puigverd d'Agramunt	EDAR i col·lectors	2012-2014
Sant Martí de Maldà	EDAR i col·lectors	2012-2014
El Talladell (Tàrrega)	EDAR i col·lectors	2012-2014
El Tarròs (Tornabous)	EDAR i col·lectors	2012-2014

Font: Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes 2005.

3.2. Fluxos de residus

3.2.1. Residus municipals

A la comarca de l'Urgell es realitza el **sistema de recollida selectiva en contenidors de vorera**. Per tant, els municipis disposen de contenidors per a la fracció resta (rebuig) i iglús per a les fraccions restants: fracció paper/cartró, fracció envasos lleugers i fracció vidre. Els municipis de Tàrrega i Agramunt han implantat la recollida de matèria orgànica i per tant també disposen de contenidors per a la fracció orgànica.

La societat **Urgell Net SA**, empresa creada l'any 1989, s'encarrega dels serveis de recollida de residus de tots els municipis de la comarca, excepte el municipi de Bellpuig, que té les

competències delegades a l'empresa Jaume Oró SL. Els municipis que integren la societat Urgell Net SA són: la Fuliola, Tàrrega, Agramunt, Castellserà, Anglesola, Verdú i Tornabous, a més del Consell Comarcal de l'Urgell.

En relació a la recollida de la **fracció orgànica**, aquesta s'inicià al municipi de Tàrrega el juny del 2001, a Agramunt l'octubre del 2005 i a Bellpuig el desembre de 2006. En el moment de redacció d'aquest treball s'està implantant la recollida de matèria orgànica als municipis de Tornabous i Anglesola, a més dels diferents nuclis agregats del municipi de Tàrrega.

A Tàrrega i a Bellpuig també es realitza una **recollida de cartró comercial**, per tal d'evitar que es saturin els contenidors de paper i cartró. A Tàrrega es fa la recollida un cop al dia i a Bellpuig un cop a la setmana.

Pel que fa a les **instal·lacions de tractament de residus**, a la comarca hi ha l'**abocador comarcal de l'Urgell**, localitzat al municipi de Tàrrega i gestionat pel *Consorci per a la Gestió de Residus Urbans de l'Urgell*⁵. A l'abocador s'hi dipositen els residus que genera la comarca i que són recollits per la societat Urgell Net SA. També s'hi recullen runes, terres i residus industrials assimilables al residu sòlid urbà. Actualment s'està ampliant la zona de runes, atès que s'ha incrementat molt l'aportació d'aquests residus després de l'entrada en vigor de l'ordenança de runes en alguns municipis. Contràriament, la part on s'acumula el rebuig es preveu que encara té molts anys de vida.

A la comarca també hi ha una **planta de compostatge**, situada al costat de l'abocador comarcal. Actualment la gestiona l'empresa constructora ROMERO POLO (durant els 2-3 primers anys de funcionament de la planta), però un cop finalitzat aquest període, la gestionarà el *Consorci per a la Gestió de Residus Urbans de l'Urgell*. La planta de compostatge gestiona residus orgànics d'origen municipal i també accepta residus orgànics d'origen industrial, i per tant és també un gestor de residus industrials. Els residus orgànics d'origen municipal provenen de la pròpia comarca, de la Mancomunitat de Vic, del Consell Comarcal d'Osona, i de les ciutats de Cervera i Mollerussa.

Els municipis de Tàrrega, Agramunt i Bellpuig disposen de **deixalleria municipal**, i les instal·lacions són gestionades pels respectius ajuntaments. Actualment hi ha projectades noves deixalleries als municipis d'Anglesola, Verdú, Preixana i Castellserà.

Existeix un servei de **recollida de residus voluminosos** en aquells municipis que no disposen de deixalleria municipal. A cadascun dels municipis, Urgellet SA deixa un contenidor metàl·lic de

⁵ Consorci format per cinc membres, en representació Consell Comarcal de l'Urgell i de l'Ajuntament de Tàrrega

gran capacitat durant una setmana (i aproximadament cada dos mesos), per tal que la gent pugui dur-hi els residus voluminosos. Passada aquesta setmana, es recull el contenidor amb els residus que s'hi han dipositat.

Per a la **recollida de piles**, la majoria d'ajuntaments disposen d'un contenidor especial per a piles que cedeix l'empresa gestora PILAGEST. Un cop plens aquests contenidors, els mateixos responsables dels ajuntaments els duen a la deixalleria de Tàrrega. També en algunes poblacions hi ha contenidors de piles en altres punts com: llar d'avis, alguns establiments comercials, etc. A banda, el municipi d'Agramunt disposa des de l'any 2005 de dos contenidors urbans de piles ubicats a la via pública, gestionats per l'empresa ECO-PIL.

La recollida selectiva de residus municipals a la comarca de l'Urgell és d'un 22,67% respecte el total de residus municipals generats. Aquesta xifra de recollida selectiva és inferior al valor mitjà de recollida selectiva per a Catalunya, que és del 29,08%. Pel que fa el volum total de residus generats per habitant i dia, el valor mitjà a la comarca de l'Urgell és de **1,29 kg/habitant· dia**, valor també inferior a la mitja de Catalunya, que es troba entorn els 1,64 kg/habitant· dia.

La següent taula mostra les quantitats recollides de cada fracció per municipis l'any 2005:

Taula 32. Producció de residus municipals totals (Tn) als municipis de la comarca de l'Urgell. Any 2005

	Padró 2005	Matièria orgànica	Vidre	Paper/cartó	Envasos lleugers	Residus voluminosos	Piles	Medicaments	Altres residus deixalleries	Total rec.selec.	% rec.selec. s/total	Fracció resta directa a dipòsit controlat	% fracció resta/s total	Generació total	Kg/hab· dia
Agramunt	5.355	36,03	92,47	166,58	51,67	187,54	0,73	0,11	525,60	1.065,69	35,38	1.946,78	64,62	3.002,47	1,54
Anglesola	1.290	-	9,60	15,86	4,24	25,28	-	0,03	-	55,01	9,76	508,46	90,24	563,46	1,20
Bellanes	615	-	13,01	12,60	3,94	12,13	-	0,01	-	41,60	18,03	189,58	81,97	231,27	1,03
Bellpuig	4.376	-	43,56	099,11	26,55	110,16	0,64	0,09	293,97	574,08	29,61	1.559,36	73,09	2.133,43	1,34
Castellserà	1.128	-	7,53	16,04	8,40	22,30	-	0,03	-	54,30	12,50	380,09	87,50	434,37	1,06
Ciutadilla	235	-	4,57	5,01	1,78	4,63	-	0,01	-	16,00	14,18	96,70	85,82	112,68	1,31
La Fulliola	1.204	-	3,64	3,89	1,46	5,28	-	0,03	-	14,30	8,71	149,89	91,29	164,19	0,37
Guimerà	360	-	10,39	27,80	7,83	24,37	-	0,01	-	70,40	13,88	436,71	86,12	507,10	3,86
Maldà	293	-	5,81	4,22	1,96	1,83	-	0,01	-	13,83	13,36	89,67	86,64	103,49	0,97
Nalec	90	-	4,40	2,54	1,47	3,04	-	-	-	11,45	21,31	42,27	78,69	53,72	1,64
Omells de na Gaia	161	-	6,20	3,77	1,47	6,87	-	-	-	18,31	22,37	63,53	77,63	81,84	1,39
Ossó de Sió	225	-	12,52	12,49	7,32	4,85	-	-	-	37,18	39,69	56,50	60,31	93,67	1,14
Preixana	427	-	5,11	6,17	2,16	8,48	-	0,01	-	21,93	14,98	124,44	85,02	146,36	0,94
Puigverd d'Agramunt	260	-	4,80	3,69	2,81	5,26	-	0,01	-	16,57	23,95	52,58	76,05	69,14	0,73
Sant Martí de Maldà	704	-	3,45	5,29	2,25	13,70	-	0,02	-	24,71	9,74	228,81	90,26	253,51	0,99

Tàrrega	14,81 0	552,9	120,56	167,54	93,25	16,54	0,30	0,89	249,28	1.208,29	17,69	5.620,50	82,31	6.928,78	1,26
Tornabous	793	-	11,31	10,98	7,28	270,39	-	0,02	-	299,98	52,72	269,04	47,28	569,01	1,97
Vallbona de les Monges	256	-	9,83	17,17	7,48	5,32	-	0,01	-	39,81	35,99	70,78	64,01	110,58	1,18
Verdú	1.072	-	5,12	5,72	2,53	22,08	0,15	0,02	-	35,62	9,49	339,83	90,51	375,45	0,96
Vilagrassa	463	-	4,95	6,48	4,47	8,42	-	0,01	-	24,33	10,60	205,13	89,40	229,45	1,36
TOTAL	34.11 7	588,9	378,79	592,89	240,28	758,48	1,82	1,31	1.068,85	3.643,48	22,67	12.430,6 5	77,33	16.073,97	1,29

Font: Agència de Residus de Catalunya

3.2.2. Residus de la construcció

Actualment hi ha un **dipòsit controlat de runes** a Tàrrega, gestionat pel *Consorti per a la Gestió de Residus Urbans de l'Urgell*. Aquest dona servei a tota la comarca i recull les runes i altres residus assimilables a residus de la construcció.

3.2.3. Residus industrials

Hi ha una tipologia d'empreses que estan obligades a estar inscrites en el registre de productors de residus industrials i a fer la Declaració Anual de Residus Industrials (DARI). La DARI és el document on es recullen les dades dels residus produïts per cada centre de producció en el període d'un any natural, i fa referència a la declaració de l'anterior exercici empresarial.

Segons les dades que es poden consultar a la pàgina web de l'Agència de Residus de Catalunya (taula 33), a la comarca de l'Urgell hi ha un total de **116 empreses registrades** que han fet la corresponent **DARI** de l'any 2005. Aquestes es localitzen sobretot als municipis amb més activitat industrial: Tàrrega i Agramunt. La major part dels residus que es generen són residus no especials, però també es genera un volum destacable de residus especials.

Taula 33. Residus industrials (Tn) declarats per municipis a la comarca de l'Urgell.

Municipi	Nombre d'empreses	Especials	Inerts	No especials	Total	%
Agramunt	21	15	0	7.010	7.025	31,7
Anglesola	6	7	0	274	281	1,25
Belianes	1	0	0	2.250	2.250	9,98
Bellpuig	23	131	0	1.780	1.912	8,48
Castelserà	6	3	0	79	81	0,36

Ciutadilla	0	0	0	0	0	0,00
La Fuliola	3	0	0	27	28	0,12
Guimerà	0	0	0	0	0	0,00
Maldà	0	0	0	0	0	0,00
Nalec	0	0	0	0	0	0,00
Omells de na Gaia	2	0	0	21	21	0,09
Ossó de Sió	0	0	0	0	0	0,00
Preixana	2	0	0	27	27	0,12
Puigverd d'Agramunt	1	0	0	0	0	0,00
Sant Martí de Maldà	1	0	0	0	0	0,00
Tàrrega	44	240	0	10.211	10.450	46,37
Tornabous	2	0	0	0	0	0,00
Vallbona de les Monges	1	0	0	75	75	0,33
Verdú	3	0	0	386	386	1,71
Vilagrassa	0	0	0	0	0	0,00
TOTAL	116	396	0	22.140	22.536	100,00

Font: Agència de Residus de Catalunya

Segons dades de la pàgina web de l'ARC basades en la tipologia d'activitats industrials, a la comarca de l'Urgell destaquen: les activitats relacionades amb l'alimentació, les activitats industrials de productes minerals no metàl·lics, altres indústries de transformació de metalls, i activitats industrials relacionades amb la fusta, el suro, el cautxú i el plàstic. Cada tipologia d'activitat industrial genera uns residus determinats. Les activitats d'alimentació generen la major quantitat de residus no especials, mentre que la fabricació de plaguicides, seguit per la transformació de metalls i la fosa de metalls no fèrrics són les principals generadores de residus especials.

A l'Urgell hi ha 5 instal·lacions per a la gestió de residus industrials, tal i com es mostra a la següent taula.

Taula 34. Instal·lacions de gestió de residus industrials a l'Urgell.

Municipi	Gestor	Instal·lació
Tàrrega	Antonio Lloses Forn i Jose Maria Lloses Forn, C.B.	Recuperació de ferralla, paper, plàstic i vidre mitjançant classificació, premsat i descontaminació
Agramunt	COPIRAL S.L.	Recuperació de residus alimentaris per a l'alimentació animal
Puigverd d'Agramunt	FERESP S.L.	Compostatge en piles airejades de residus orgànics
Bellpuig	Manipulados Escribà S.A.	Recuperació de plàstics (PEBD) mitjançant trituració, rentat i extrusió
Tàrrega	UTE Compostatge Urgell (SUFI, S.A.-J.A. Romero Polo S.A.)	Compostatge en piles airejades de residus orgànics

Font: Agència de Residus de Catalunya

3.2.4. Residus agroramaders

La llei 11/1997 de residus d'envasos, així com el Reial Decret 782/1998 que la desenvolupa, i concretament, el Reial Decret 1416/2001 de 14 de desembre, sobre **envasos de productes fitosanitaris**, preveuen la creació de Sistemes Integrats de Gestió (SIG) o Sistemes de Dipòsit de Devolució i Retorn d'Envasos (SDDR) per gestionar els envasos buits que han contingut productes fitosanitaris.

L'any 2002 es va autoritzar a Catalunya el **sistema integrat de gestió SIGFITO AGROENVASES**. SIGFITO retira periòdicament els envasos buits que hagin contingut productes fitosanitaris (ampolles, garrafes, bidons de plàstic...) i n'assegura la correcta gestió ambiental. Aquesta recollida es realitza mitjançant els punts de recollida establerts, principalment en indrets de venda de productes fitosanitaris i cooperatives agràries. Segons la pàgina web de SIGFITO, a l'Urgell hi ha diversos punts de recollida d'envasos:

Taula 35. Punts de recollida d'envasos fitosanitaris a l'Urgell.

Municipi	Punt de recollida
Agramunt	Ajuntament d'Agramunt
Castellserà	Cooperativa de Castellserà
La Fuliola	Cooperativa de la Fuliola
Bellpuig	Ajuntament de Bellpuig Cooperativa de Bellpuig C.S.C.C.L.

Font: Elaboració pròpia a partir del web de SIGFITO

Pel que fa als **cadàvers animals**, l'empresa encarregada de recollir-los és GREFACSA.

En quant a les **instal·lacions per a la gestió de dejeccions ramaderes**, a la comarca hi ha la planta de compostatge de Puigverd d'Agramunt (apartat 4.3.3.7).

3.3. Fluxos d'energia

3.3.1. Consum d'energia

Les últimes dades disponibles facilitades per l'Institut Català de l'Energia (ICAEN) sobre **consum d'energia elèctrica** per sectors als municipis de l'Urgell es mostren en la taula 36.

S'observa que durant el període comprès entre els anys 1998 i 2003, el consum d'energia elèctrica ha augmentat any rere any en tots els sectors.

Taula 36. Consum d'energia elèctrica (MWh) per sector a la comarca de l'Urgell. Període 1998-2003.

Any	Primari	Secundari	Terciari	Domèstic
1998	6.295	54.515	34.078	34.787
1999	8.648	57.882	37.532	36.897
2000	8.970	60.217	39.602	37.926
2001	9.098	64.262	38.729	39.856
2002	9.117	67.189	42.033	41.399
2003	9.295	70.828	44.875	43.927

Font: Institut Català de l'Energia

En aquest sentit, el *Pla de l'Energia de Catalunya 2006-2015* preveu una tendència a l'alça en el consum d'energia elèctrica, sobretot en el sector domèstic i serveis, i per això contempla la progressiva implantació de mesures d'eficiència energètica en aquest sector.

El Consell Comarcal de l'Urgell va encarregar un **estudi energètic de les instal·lacions d'enllumenat públic de la comarca de l'Urgell** realitzat per l'enginyeria Arqués SL. L'objectiu d'aquest estudi és determinar l'estat en què es troba l'enllumenat públic de la comarca i proposar actuacions per tal de disminuir la seva despesa. Així, elabora un pla d'estalvi energètic per a cada sector d'enllumenat amb la inversió de millora necessària, l'estalvi previst i el període de retorn estimat de la inversió, per a cada municipi de l'Urgell.

Pel que fa el **consum de gas natural** a l'Urgell, les poblacions d'Anglesola (a partir de l'any 2002), Bellpuig i Tàrrega tenen subministrament d'aquest combustible fòssil. Les dades facilitades per l'ICAEN sobre consum de gas natural per sectors en aquests municipis fan referència al període 1999-2004. En la següent taula es pot observar com el consum d'aquest combustible fòssil també ha augmentat progressivament amb els anys.

Taula 37. Consum de gas natural canalitzat (kWh) per sectors a la comarca de l'Urgell.

Any	Industrial+comercial	Domèstic
1999	173.940.393	29.206.709
2000	126.838.715	32.549.985
2001	178.135.297	33.961.132
2002 ¹	178.827.920	33.327.132
2003	196.166.873	37.266.262
2004	203.533.784	45.355.672

¹a partir de l'any 2002 s'incorpora Anglesola.

Font: Institut Català de l'Energia

El *Pla de l'Energia de Catalunya 2006-2015* preveu, en el cas del gas natural, un creixement en el seu consum força elevat, sobretot a causa de la substitució d'altres combustibles

(lligada a l'increment d'ús en zones ja servides actualment, a la seva arribada en zones actualment sense subministrament, i al menor impacte ambiental que provoca), així com l'ús que se'n pot fer en un sector en forta expansió com és el sector serveis i l'aparició de noves necessitats, com la reducció de residus amb tecnologies que utilitzaran aquest combustible.

3.3.2. Producció d'energia

3.3.2.1. Energia hidroelèctrica

A la comarca hi ha **3 centrals hidroelèctriques**, que aprofiten els salts d'aigua per generar energia elèctrica i alliberar-la a la xarxa de distribució. La següent taula mostra les dades sobre producció d'aquesta font d'energia.

Taula 38. Producció d'energia hidroelèctrica (kW) a la comarca de l'Urgell.

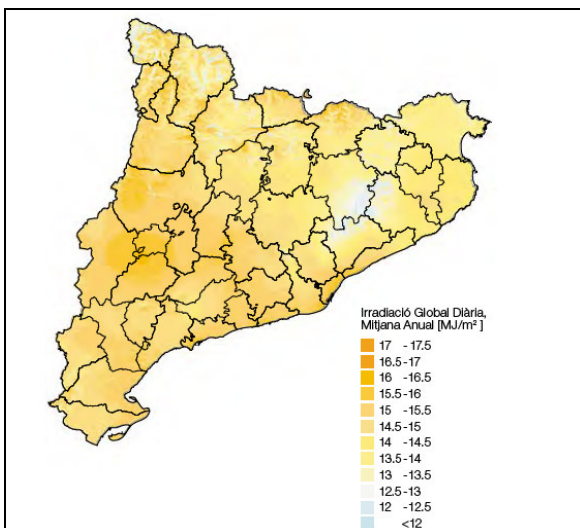
Municipi	Nom instal·lació	Títular	Potència
Anglesola	Partida dona morta	Elèctriques Tanquel SL	100
Bellpuig	Molí Vell	Elèctriques Tanquel SL	120
Castellserà	Els Salts	Promotora d'Energia SL	280

Font: Institut Català de l'Energia

3.3.2.2. Energia solar

L'energia solar representa un **recurs energètic important a Catalunya**. La radiació solar disponible a Catalunya és una de les més elevades d'Europa, amb mitjanes anuals d'irradiació diària al voltant dels 14,5 MJ/m².

Figura 22. Mapa d'irradiació global diària a Catalunya, mitjana anual (MJ/ m²).

Font: Pla de l'Energia de Catalunya 2006-2015.

Malgrat l'alt nivell de radiació incident a Catalunya, aquesta font d'energia neta i renovable es troba encara en un estat de subaprofitament⁶. A la comarca de l'Urgell la producció d'energia solar és de 103,5 KW a febrer de 2007. En el moment de redacció d'aquest treball, hi ha prevista la construcció d'un parc solar fotovoltaic al nucli de Claravalls (Tàrraga), que es preveu que tindrà una superfície d'11 hectàrees de terreny, una potència de 2.000 MW i una producció de 2,4 Megawatts cada any. El parc solar és promogut per l'empresa Inversolar65, de Tàrraga. Actualment (febrer del 2007), el projecte es troba en procés d'exposició pública, està pendent de l'aprovació d'urbanisme i de que Fecsa li faciliti la connexió a la línia per vendre l'energia.⁷

3.3.2.3. Energia eòlica

El Decret 174/2002 té com a objectiu establir els requisits per a instal·lar parcs eòlics i regular el procediment d'autorització. El **mapa d'implantació de l'energia eòlica (figura 22)** zonifica el territori de Catalunya en funció de la seva idoneïtat, des del punt de vista ambiental, per a instal·lar-hi parcs eòlics. En aquest sentit, el mapa diferencia tres zones:

⁶En aquest context, el Pla de l'Energia de Catalunya preveu les mesures necessàries per donar un impuls decidit a l'aprofitament d'aquesta font energètica en les seves formes tèrmica i fotovoltaica. D'altra banda, la Generalitat de Catalunya ha elaborat el Decret 21/2006, de 14 de febrer, pel qual es regula l'adopció de criteris ambientals i d'ecoeficiència en els edificis, que inclou objectius ambiciosos relacionats amb l'energia solar tèrmica. El Código Técnico de la Edificación, aprovat el març de 2006, estableix les regles i els procediments que permeten complir les exigències bàsiques d'estalvi d'energia. Pel que fa a l'energia solar fotovoltaica, aquesta té grans perspectives de creixement arran de les nombroses iniciatives de construcció de granges solars que, dins el marc legislatiu actual, es troben en un moment favorable de desenvolupament. El Código Técnico de la Edificación també preveu l'obligatorietat d'incorporar instal·lacions solars fotovoltaiques en els edificis de nova construcció dins l'àmbit terciari. En aquest sentit, la grandària de la instal·lació dependrà també de la zona climàtica on s'ubiqui l'edifici i de la superfície que tingui construïda.

⁷ Notícia extreta de la Mañana. 18-febrer-2007

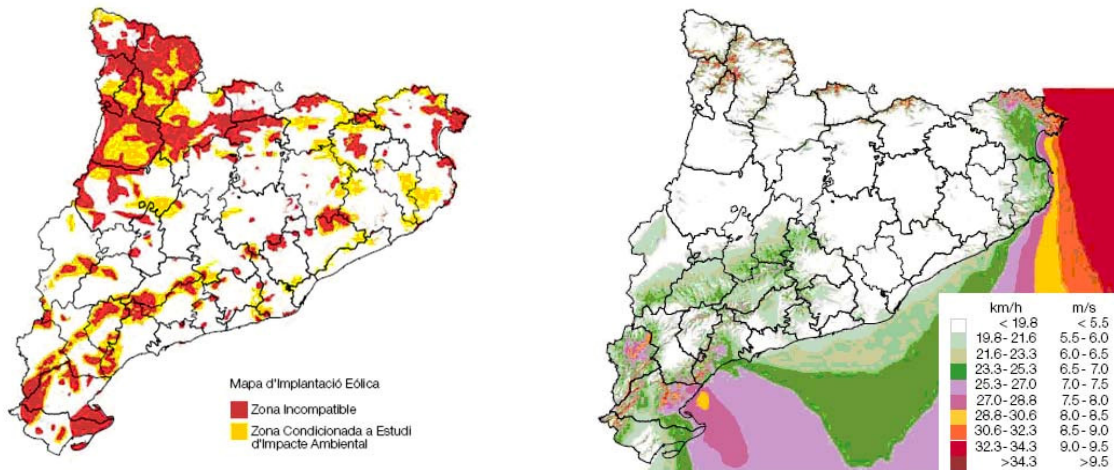
- Zona compatible: zona idònia per a implantar-hi parcs eòlics pel que fa a la protecció del patrimoni natural.
- Zona d'implantació condicionada: zona on hi ha valors naturals que cal protegir, la qual cosa exigeix una declaració d'impacte ambiental positiva per a cada projecte i així, garantir la compatibilitat del projecte o l'establiment de mesures correctores per a evitar l'impacte sobre els valors que són objecte de protecció.
- Zona incompatible: zona del territori exclosa de la implantació de parcs eòlics, on la presència de valors naturals de protecció prioritària consellen no fer-hi cap intervenció d'infraestructures d'aprofitament eòlic.

Segons aquest mapa, determinades zones de l'Urgell estan declarades com a zones incompatibles a nivell ambiental.

D'altra banda, l'any 2004 el Servei Meteorològic de Catalunya, per iniciativa conjunta del Departament de Medi Ambient i Habitatge i de l'Institut Català de l'Energia, va elaborar un nou **mapa de recursos eòlics (figura 23)**. El mapa proporciona informació del vector vent a tot el territori a alçades de 30, 60 i 80 metres i amb una resolució espacial de 200 metres. En el mapa s'identifiquen quatre zones a Catalunya amb un potencial eòlic significatiu: el nord-est de Catalunya (zona Alt i Baix Empordà), pràcticament tot el litoral sud (des del sud del Tarragonès fins al Delta de l'Ebre), una àmplia zona del prelitoral sud (part de la Ribera d'Ebre, del Priorat, de la Terra Alta, del Baix Ebre i del Montsià) i el sud-oest de la depressió central (part del Segrià, de les Garrigues, de l'Urgell, de la Segarra, de la Conca de Barberà i de l'Anoia).

Figura 23. Mapa d'implantació de l'energia eòlica.

Figura 24. Mapa de recursos eòlics. Velocitat mitjana anual del vent a 80 m d'alçada.

Font: Pla de l'Energia de Catalunya. 2006-2015

A la comarca de l'Urgell actualment està en construcció el **parc eòlic Serra del Tallat**, promogut per l'empresa Acciona Energía. Aquest parc eòlic tindrà una potència de 49.500 KW i constarà de 33 aerogeneradors de 1.500 KW, formats per torres tubulars de 80 metres d'alçada i de tres pales de 77 m de diàmetre. També consta d'una subestació pròpia que estarà situada a la zona de Montblanquet, al límit entre la Conca de Barberà i l'Urgell. El parc, situat als termes municipals de Passanant i Belltall -7 molins- i Vallbona de les Monges - 26 molins-, té un pressupost de 42.619.149 euros.

3.4. Fluxos atmosfèrics

3.4.1. Qualitat de l'aire

L'any 2001 el Departament de Medi Ambient i Habitatge va finalitzar el document de *Delimitació de Zones de Qualitat de l'Aire a Catalunya*, en el qual consten les delimitacions de les zones de qualitat de l'aire equivalent, la gestió de la qualitat de l'aire en un punt determinat del territori, els mètodes utilitzats per avaluar-la i els resultats obtinguts de l'avaluació.

En el cas de l'Urgell, aquesta comarca es troba dins la **zona de qualitat de l'aire número 14, de les Terres de Ponent**. Aquesta zona inclou les comarques de la Segarra, la Conca de Barberà, les Garrigues, la Noguera, el Pla d'Urgell, el Segrià i l'Urgell. Aquesta zona es caracteritza per tenir uns nivells mitjans d'emissions difuses provinents de les activitats domèstiques i del trànsit urbà. La majoria dels municipis de la zona, al voltant del 80%, no presenten àrees industrials, així que els focus industrials es troben aïllats. Segons el Catàleg

d'Activitats Potencialment Contaminants de l'Atmosfera (CAPCA)⁸, els municipis de Tàrrega i Tornabous presenten activitats industrials classificades en el grup A, i els municipis de Bellpuig i Belianes presenten activitats classificades en el grup B. Pel que fa els nivells d'immissió, les estacions actuals estan orientades al trànsit urbà i a l'ozó de fons. No es disposa de valors de fons respecte a la resta de contaminants. A l'Urgell en concret no hi ha cap estació de mesurament d'aquests valors.

3.4.2. Contaminació acústica

En general, les principals fonts de contaminació acústica són el trànsit, les activitats industrials i recreatives, i el veïnatge. D'acord amb la Llei 16/2002 de protecció contra la contaminació acústica, els ajuntaments han d'elaborar el mapa de capacitat acústica del corresponent municipi, que estableixi els nivells d'immissió a les zones urbanes, els nuclis de població i, si s'escau, a les zones del medi natural, mitjançant l'establiment de les zones de sensibilitat acústica que determinen els objectius de qualitat. La llei estableix una divisió del territori, com a mínim, en 3 zones de sensibilitat acústica: zona de sensibilitat acústica alta (A), zona de sensibilitat acústica moderada (B), i zona de sensibilitat acústica baixa (C).

Des del moment d'aprovació de la llei (any 2002), els ajuntaments han tingut un termini de 3 anys per elaborar els seus mapes de capacitat acústica, que delimiten les zones de soroll a cada municipi. Una vegada delimitades les zones, es podrà elaborar l'ordenança corresponent, la qual defineix els límits d'immissió sonora diürns i nocturns aplicables a cada zona de sensibilitat acústica. Els municipis de menys de mil habitants poden delegar la gestió directa d'aquesta competència al consell comarcal o a una altra entitat local supramunicipal. Els mapes de capacitat acústica han d'incorporar-se en l'elaboració dels instruments de planejament urbanístic.

Per facilitar l'elaboració d'aquests mapes, el Departament de Medi Ambient i Habitatge ha elaborat una **proposta de mapa per a cadascun dels municipis de Catalunya**. Aquesta informació està a disposició dels Ajuntaments, els quals poden demanar-lo al Consell comarcal o a la Direcció General de Qualitat Ambiental. Des del Consell Comarcal de l'Urgell s'han utilitzat aquests mapes per a elaborar els mapes de capacitat acústica per a tots els municipis de l'Urgell.

⁸ Decret 322/1987 de 23 de setembre, de desplegament de la Llei 22/1983 de 21 de novembre de protecció de l'ambient atmosfèric, annex 4.

3.4.3. Contaminació lumínica

La contaminació lumínica és l'augment del fons de brillantor del cel nocturn a causa de la dispersió de la llum procedent de la il·luminació artificial.

La reglamentació en aquesta matèria té com a finalitat la regulació de sistemes d'il·luminació per protegir el medi ambient a la nit, mantenir tant com sigui possible la claror natural del cel, evitar la contaminació lumínica i globalment millorar l'eficiència del procés, cosa que comportarà l'estalvi d'energia i de recursos naturals. El Decret 82/2005, de 3 de maig, aprova el Reglament de desenvolupament de la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenat per a la protecció del medi nocturn.

La zonificació de Catalunya segons la protecció del territori a la contaminació lluminosa preveu diverses zones de protecció, atenent d'una banda la necessitat de mantenir una correcta il·luminació en aquelles àrees en què es desenvolupa l'activitat humana, i de l'altra, la protecció tant com sigui possible dels espais naturals i la visió natural del cel de nit. Així, es diferencien quatre zones de protecció:

- Zona E1: màxima protecció (coincidents amb espais d'interès natural, àrees de protecció especial i àrees coincidents amb la Xarxa Natura 2000).
- Zona E2: sòl no urbanitzable fora d'un espai d'interès natural.
- Zona E3: sòl urbà o urbanitzable.
- Zona E4: sòl urbà d'ús intensiu a la nit (zones comercials, industrials o de serveis, vials urbans, ...).

El Departament de Medi Ambient i Habitatge va elaborar una **proposta de mapa de zonificació del territori català envers la contaminació lluminosa**, que es va trametre a cadascun dels municipis per tal que els diferents ajuntaments proposin modificacions raonades. Abans del juny de 2007 el Departament de Medi Ambient i Habitatge ha d'aprovar definitivament el mapa de protecció envers la contaminació lluminosa.

Paral·lelament, el decret estableix que cadascun dels municipis ha d'elaborar un **pla municipal d'adequació de la il·luminació exterior** existent del seu municipi, i fixa com a data límit el 31 de desembre de 2007 per a la redacció d'aquest pla d'adequació. En compliment d'aquesta normativa, l'any 2006 el Consell Comarcal va encarregar a l'enginyeria Arqués SL l'elaboració d'un **Pla d'adequació per a cada municipi de la comarca de l'Urgell**. Els plans

contenen l'anàlisi de la il·luminació exterior dels municipis, concreta el programa d'actuacions per a l'adaptació de l'enllumenat públic i un calendari d'execució de l'adaptació.

DIAGNOSI AMBIENTAL PARTICIPATIVA

4. DIAGNOSI AMBIENTAL PARTICIPATIVA

4.1. Introducció

En aquest apartat es presenta la **metodologia** emprada per realitzar la diagnosi ambiental participativa, així com els **resultats obtinguts**, ordenats per temàtiques. Així mateix, també es comenten les aportacions que han arribat a l'equip tècnic mitjançant les **bústies d'opinió**, les quals no tenen significació estadística, però sí confirmen alguns aspectes que ja havien sortit reiteradament arran de les tècniques qualitatives emprades per a fer la present diagnosi.

Cal tenir present que **la informació i les opinions** que apareixen **són les que ens han tramès les persones** que han estat **entrevistades**, que han participat en els **grups de discussió**, o bé que han fet arribar la seva **opinió per escrit**, i per tant, no es tracta ni d'informació tècnicament contrastada ni de l'opinió de l'equip tècnic del CTFC i el CEDRICAT.

4.2. Metodologia per la Diagnosi Ambiental Participativa

La diagnosi **s'ha iniciat amb entrevistes als càrrecs de les administracions locals** per tal de recollir les seves opinions i prioritats. S'han tractat tant temes ambientals, com aquells que estrictament no són d'aquest àmbit però que tenen una incidència sobre el desenvolupament sostenible, el model de comarca, els potencials d'activitats econòmiques, l'evolució de la població, etc.

A continuació, **s'ha obert el procés a la participació dels tècnics i la resta d'agents econòmics i socials**. Per tal d'incorporar les seves aportacions a la diagnosi ambiental, s'han emprat dues tècniques: l'entrevista semiestructurada i els grups de discussió.

A més, la recollida d'aportacions per a la diagnosi ambiental participativa s'ha completat mitjançant dues eines de participació escrita:

- **Butlletes d'opinió:** Contenen una primera part d'avaluació del grau de satisfacció de la ciutadania amb la comunitat local i una segona part oberta per posar opinions i suggeriments. Aquestes butlletes s'han distribuït a cadascun dels Ajuntaments de la comarca, a l'Entitat Municipal Descentralitzada de Rocallaura

i al Consell Comarcal de l'Urgell. No se n'ha posat cap en l'Entitat Municipal Descentralitzada de Seana (municipi de Bellpuig) perquè en el moment de realització del procés participatiu no hi havia un espai físic on deixar-la.

- Per als sectors més sensibilitzats i que han expressat ganes de participar més intensament, s'han elaborat uns **formularis de DAFOs** sobre el medi ambient en general i diversos temes específics d'interès. El procediment de distribució ha estat per e-mail per part d'algunes entitats als seus socis i en mà o via correu electrònic a persones que s'han interessat en participar però que no els ha estat possible fer-ho presencialment.

Les **entrevistes** es van adreçar bàsicament a persones amb un **perfil tècnic** o que es consideren **agents econòmics i socials significatius** de la comarca. Arran de les entrevistes van anar sorgint diversos agents que calia incorporar en el procés participatiu per a la diagnosi ambiental. Aquesta participació es va organitzar en grups de discussió.

Els **grups de discussió** van consistir en 11 sessions. Els grups es van dissenyar de manera que cada grup tingués una **composició homogènia**. La relativa homogeneïtat de cada grup permet que les persones que prenen part es trobin en un ambient que els faciliti la seva intervenció. Els grups de discussió que s'han realitzat atenent al seu perfil són:

- Joves
- Dones
- Associacions i ciutadans
- Associacions sensibilitzades amb el medi ambient
- Agricultors i ramaders
- Caçadors
- Centres educatius
- Empresaris
- Empresaris turístics
- Agents del sector agroalimentari
- Tècnics de medi ambient
- Tècnics de turisme

4.3. Resultats de les entrevistes i dels grups de discussió

En aquest apartat s'exposen, endreçats per temàtiques, els diversos aspectes que s'han comentat durant les entrevistes i els grups de discussió. Com es pot observar, han sorgit qüestions estrictament de caire ambiental, però també s'han comentat i sovint relacionat altres situacions de caràcter econòmic i social que s'han considerat donada la seva estreta vinculació amb les possibilitats de desenvolupament sostenible de la comarca de l'Urgell.

4.3.1. Població i potencial humà

A la comarca de l'Urgell cal distingir **diferents dinàmiques d'evolució de la població**. Ciutats com Tàrrega, Agramunt i Bellpuig presenten una **situació de creixement constant**. En aquelles poblacions properes a les principals vies de comunicació, com Verdú, Vilagrassa i Anglesola, s'hi preveu un imminent creixement de la població.

En els **nuclis rurals**, en general, es detecta un procés de **regressió de la població**, així com un envelliment progressiu de la mateixa. En molts d'aquests nuclis les oportunitats econòmiques són poques i la gent es desplaça a nuclis grans per a treballar-hi (Agramunt, Tàrrega, Mollerussa, Cervera, Balaguer, etc); i en molts casos acaben traslladant-hi la seva residència. La crítica situació del sector agrícola i la manca d'altres expectatives són els principals factors que determinen la fuga de cervells dels nuclis rurals. La promoció del turisme rural és una de les oportunitats de dinamització socioeconòmica que es plantegen en aquests nuclis, però s'apunta que cal treballar-hi intensament i de forma immediata, abans que el procés d'abandonament de la població sigui massa avançat.

En alguns casos es percep que la pròpia gent que viu en un territori té **poc coneixement** sobre les característiques i els valors del mateix, així com també té poca visió sobre quins són els seus potencials i alternatives econòmiques.

Especialment a la **Vall del Corb**, es considera que el procés de despoblament i envelliment de la població és greu, i que aquest actua com a desencadenant d'altres problemes i

mancances. L'elevada mitjana d'edat de la població dificulta poder dur a terme projectes innovadors i mediambientalment rellevants. Alguns grups, com *l'Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb*, intenten promoure activitats per tal de fomentar el coneixement del territori, com a primer pas per a fomentar l'estima i el desenvolupament social i econòmic del mateix.

Pel que fa els **serveis**, des de diferents sectors es fa notòria la necessitat de millorar-los, especialment en els nuclis rurals, on hi ha una elevada població envellida. Caldria millorar els horaris del servei sanitari i assistencial, millorar el transport públic i potenciar la venda ambulants, entre altres.

En relació a les **telecomunicacions**, des d'alguns ajuntaments es reclama una millora del servei d'ADSL i de telefonia mòbil. L'absència o mal funcionament d'aquests serveis són un greu problema per al desenvolupament normal de qualsevol activitat econòmica.

Finalment, s'apunta que és necessari treballar per a la **descentralització de serveis**. Un exemple que s'indica és l'Oficina del PRODER (Programa de Desenvolupament i Diversificació Econòmica de les Zones Rurals), que tot i ser un programa per a zones rurals, té la seu a la ciutat de Tàrraga.

4.3.2. Activitats econòmiques

A la comarca de l'Urgell hi ha diferències importants entre els municipis pel que fa la dedicació als sectors econòmics (veure apartat 1.3.2). Molts dels municipis petits tenen com a principals activitats econòmiques **l'agricultura i la ramaderia**, tot i que darrerament es detecta una clara tendència a dedicar-se a la **indústria**, sovint havent de realitzar desplaçaments a altres nuclis propers amb més activitat industrial (Tàrraga, Bellpuig, Agramunt, Mollerussa, les Borges Blanques, Lleida, etc). L'**activitat turística** també esdevé cada dia més un complement per a la renda agrària.

Un dels punts febles dels municipis petits és la **manca d'oportunitats de treball** per als joves amb formació, que sovint només troben llocs de treball adaptats al seu perfil en les ciutats o les capitals de comarca. Al mateix temps, es detecta una **xarxa de "petits emprenedors"**, amb activitats econòmiques originals (artesans, artistes, cooperatives de treball, etc); i que poden ser un revulsiu per aquests municipis.

4.3.2.1. Agricultura i ramaderia

La **importància de l'agricultura** no és la mateixa en els diferents municipis de la comarca (veure apartat 1.3.2). També pel que fa als cultius, cal destacar la diferència de cultius entre les zones nord, sud i centre; així com també la diferència entre aquelles terres que disposen d'un sistema de regadiu i d'aquelles que no en disposen.

Cada vegada són menys les **explotacions** que es sustenten exclusivament en l'agricultura. En general, l'activitat agrícola es troba en un **procés de regressió** i només constitueix un complement de l'activitat ramadera, que gairebé sempre exerceix com a principal motor de les explotacions agràries del territori. També el **sector del turisme rural** està prenent darrerament força importància en l'àmbit de les explotacions agràries. Per tant, l'agricultura és cada dia més una activitat que es realitza a temps parcial (en molts casos durant el cap de setmana), combinant-la amb altres activitats agràries o no agràries. Hi ha qui considera que, perquè una explotació sigui rendible, cal que la gestió d'aquesta es pugui assumir a nivell familiar, donat que les despeses derivades de la contractació de mà d'obra assalariada, fan que aquesta deixi de ser rendible.

Una important feblesa del sector agrícola és la **manca de relleu generacional**. Molts dels agricultors actuals són d'edat avançada i treballen finques petites només com a esbarjo. S'apunta que els pocs joves que mantenen l'activitat agrícola dels seus pares són aquells que tenen més extensió de terres. Alguns propietaris que tenen poca superfície de terreny, l'arrenden a una cooperativa (com la cooperativa de la Fuliola) o a empreses de serveis; perquè la gestionin. Es tracta d'un sistema que es preveu que vagi en augment, i per tant la tendència és que cada vegada hi hagi menys agricultors però que aquests gestionin més extensió de terreny. En algunes poblacions, com les que es troben a la Vall del Corb, es detecta com a debilitat per al sector agrari el difícil entorn de les activitats agràries (relleu, clima extrem, poca instal·lació de regadiu, etc).

La major part dels agricultors de secà s'organitzen en **cooperatives**, on es rep el producte, es transforma i es comercialitza. En el cas dels productes fruiters, aquests es duen a **cambres frigorífiques**, on s'emmagatzemen, es conserven i es comercialitzen. En general, es considera que el sistema d'organització de les cooperatives presenta força mancances, donat que no hi ha sentiment de cooperativisme i manca una estratègia de comercialització.

Entre els possibles **impactes de l'agricultura sobre el medi ambient**, destaca el **malbaratament d'aigua** causat per la poca eficiència d'alguns sistemes de regadiu, com el sistema de reg a manta utilitzat en gran part de la comarca de l'Urgell (veure apartat 3.1.2). Per altra banda, hi ha qui sustenta que a les zones de fruiters s'hi duen a **terme tractaments**

amb iodur de plata per a dissoldre les pedregades; fet que perjudica greument les collites de les zones de secà ja que d'aquesta manera no es produeixen les tempestes d'estiu que són beneficioses per a les zones de secà.

En relació a la **producció integrada**, es considera que és un sistema que requereix esforços complementaris. Contràriament, el producte resultant no gaudeix d'un valor afegit ni es pot vendre a un preu més elevat que el producte convencional. Es detecta que el consumidor no valora aquesta catalogació.

També en el sector de **l'agricultura ecològica**, la principal feblesa és que el consumidor no està disposat a pagar la diferència entre un producte ecològic i un producte no ecològic. En general, sembla que els agricultors de secà estan més interessats en aquest sistema de producció que no pas els de regadiu, probablement perquè els productes dels darrers són més vulnerables a les malalties o plagues en el cas d'implantar-se un sistema de producció ecològica. També s'afirma que en alguns controls s'han detectat irregularitats: és el cas de productors que afirmen produir ecològic però que en realitat no produeixen res, sinó que només pretenen cobrar la subvenció.

Un important **problema** al què estan exposats els productors ecològics és la possible **contaminació química** produïda per cultius veïns. Per a combatre aquest risc s'opta per alguns sistemes barrera (com per exemple plantar arbustos), però aquesta mesura els suposa un considerable cost econòmic.

Des d'algun sector es considera que l'administració hauria de fer una **aposta més ferma per a l'agricultura ecològica**, així com també per a promoure una comercialització directa i local. En aquest sentit, caldria fomentar el consum d'aquests productes a les escoles properes al lloc de producció. Per contra, es comenta que actualment poques escoles compren productes ecològics; i en relació a la venda directa en mercats fins i tot hi ha casos no es dona cabuda a la presència de petits pagesos. En el mateix sentit, productors d'hortalisses ecològiques destaquen que és difícil trobar llavors de varietats autòctones d'hortalisses per a fer producció ecològica, ja que la majoria de llavors certificades de venda al mercat són de procedència estrangera. Per altra banda, en els plans de reconversió varietal cap a l'agricultura ecològica tampoc hi tenen cabuda les varietats autòctones.

En general, els **productes de qualitat** es consideren una bona aposta per al futur, donat que són aquests productes en què l'agricultura del territori pot ser més competitiva; i també es tracta de productes en un procés de demanda creixent. En concret, la Vall del Corb es considera com a un entorn ideal per a desenvolupar-hi activitats agràries amb un alt valor

afegit (olis, vins, etc). Ara per ara un dels principals problemes dels productes de qualitat és la **manca d'una estratègia clara de comercialització**; la mateixa organització de les cooperatives fa difícil les inversions econòmiques en aquest àmbit i no existeix una estratègia comercial i competitiva. La figura d'una persona que s'encarregués exclusivament del disseny de l'estratègia de comercialització dels productes seria essencial per a fomentar i promoure els productes de qualitat. En definitiva, es creu que tot i que a hores d'ara els consumidors de productes de qualitat (ecològics, integrats, denominacions d'origen) són minoritaris; aquest és un sector en creixement i que cal, per tant, **treballar en la formació i investigació**.

Finalment, es preveu un important **procés de canvi en el sector de l'agricultura** a la comarca de l'Urgell, que vindrà determinat per la construcció del canal Segarra-Garrigues i la posterior arribada d'aigua a gran part del territori; per les noves demandes de cultius i per les normatives europees.

Actualment la **ramaderia** es considera el motor principal de les explotacions agràries, tot i que està perdent importància. Es mantenen aquelles explotacions que tenen força caps, la resta han anat desapareixent. Una de les problemàtiques del sector són les **dejeccions ramaderes** (veure apartat 4.3.7.4).

Organització del sector

Existeixen diferents **entitats i sindicats** que treballen per al sector i que realitzen estudis amb l'objectiu de promoure la dinamització i augmentar la rendibilitat econòmica del mateix: **Unió de Pagesos (UP), Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC)**, entre altres. Aquests darrers treballen intensament en la problemàtica de les dejeccions ramaderes (estudis per a la seva valorització) i la promoció de cultius energètics per a la producció de biodièsel.

Per altra banda, la **Federació de Cooperatives de Catalunya** és la principal representació de les cooperatives agràries catalanes i dels seus associats, i per tant vetlla per garantir els canals de representació i defensa dels interessos del cooperativisme i donar a les cooperatives agràries els serveis, la informació i l'assessorament que facin possible una gestió empresarial competitiva. Cinc de les cooperatives de la comarca formen part d'aquesta federació.

Com a organisme important en el sector agrari de la comarca també destaca la **Llotja de Bellpuig**⁹, que realitza les cotitzacions i la difusió dels preus de certs productes (*pollastre broiler, gallina en viu, gall, gall dindi, estruç, ous, porc, ceba, fruita dolça, oli, bestiar oví i producció ecològica variada*).

Finalment, el **Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DAAR)** realitza diverses tasques relacionades amb la gestió de les línies d'ajuda, assessorament en temes agrícoles, transferència tecnològica, Servei d'Integració Ramadera, Sistema d'Informació Geogràfica de la PAC, entre altres. Properament també prendrà un paper important en la gestió del Contracte Global d'Explotació i en l'àmbit del desenvolupament rural.

Pel que fa aspectes de planificació, el **Pacte Territorial 9 – Garrigues, Segarra i Urgell**, presenta la diagnosi del territori i les estratègies proposades que han de servir de base per a determinar les actuacions a realitzar en el marc de la política de desenvolupament rural de Catalunya (veure apartat 2.3.3).

Existeixen, per tant, un gran nombre d'agents que intervenen en la gestió del món agrari. Des d'alguns sectors, però, es comenta que caldria **millorar la coordinació entre aquests agents** i fomentar la interacció entre el món universitari i el món agrari.

4.3.2.3. Indústria i comerç

Els municipis amb una presència més important de la **gran indústria** són Tàrrega i Agramunt, i els seus planejaments urbanístics preveuen un creixement important en aquest sentit. A Agramunt actualment hi ha 2 polígons industrials, i se'n volen construir 3 més. Des de l'Ajuntament de Tàrrega s'està treballant per a realitzar una òptima **ordenació del sòl industrial**, i s'afavoreix l'establiment d'empreses qualificades i que ocupin poca superfície, en detriment de grans empreses amb llocs de treball poc qualificat i que ocupin molta superfície. Alguns sectors destaquen la importància que l'administració treballi per a fomentar la implantació de petites i mitjanes empreses no contaminants.

L'Ajuntament de Tàrrega disposa del **Servei Municipal d'Informació Empresarial**, que assessora els ciutadans per a l'elaboració de Plans d'Empresa i la sol·licitud de subvencions i

⁹ Consorci format per Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, Diputació de Lleida, Consell Comarcal de l'Urgell, Cambra de Comerç de Tàrrega, Cambra Agrària Comercial, Cooperativa del Camp de Bellpuig i Foment de Mercats de Bellpuig.

ajudes. També des de l'Ajuntament de Tàrrrega s'està treballant per la ubicació d'una sucursal CEEI (Centre Europeu d'Empreses i Innovació)¹⁰.

Pel que fa la **formació**, l'any 2005 es realitzà a Tàrrrega un curs de Creació d'autoempreses; i l'Escola de Capacitació Agrària va oferir un mòdul sobre Indústries Agroalimentàries durant 6 anys (fins el 2004). La iniciativa SEFED¹¹ (Simulació d'empreses amb finalitats educatives), a la qual està adherit l'IES Costafreda de Tàrrrega, també té com a objectiu formar i donar experiència sobre la gestió de les empreses.

Els **productors agroalimentaris** detecten com a principal problemàtica del seu sector la dificultat per adaptar-se als constants **canvis de la normativa**, motivats la majoria de les vegades per canvis polítics. Aquests canvis de normativa i la conseqüent necessitat d'adaptar-s'hi els obliguen a dedicar-hi gran quantitat de recursos humans i econòmics. Un exemple n'és el canvi de normativa en relació a l'etiquetatge de productes. Per altra banda, consideren que hi ha un **retard molt important en la resolució de subvencions** econòmiques, fet que suposa un greuge per a l'economia de l'empresa.

La **manca de suport de l'administració** per a la tramitació de les llicències de la Llei 3/1998 també és motiu de queixa per als empresaris. Els productors agroalimentaris consideren que seria necessari crear un punt o oficina de suport a l'empresari, on aquests poguessin recórrer per a resoldre els seus dubtes, ja que actualment han de consultar a diferents departaments. En general, els petits empresaris asseguren que caldria que l'administració s'esforcés en disminuir la burocràcia que cal per a crear i gestionar una empresa, així com també facilitar un servei de suport tècnic i oferir més ajudes econòmiques.

En relació als **serveis**, l'**ADSL** es considera un servei essencial per a dur a terme qualsevol activitat econòmica amb normalitat. En aquest sentit, existeixen alguns nuclis on encara no es disposa d'aquest servei o es disposa d'un servei amb mancances, fet que representa un fre per a l'establiment de noves empreses i fins i tot pot motivar l'abandonament d'algunes empreses ja existents.

En general, els **aspectes mediambientals** són per als petits empresaris un tema secundari, donat que tenen com a objectiu principal fer rendible la seva empresa. També es queixen que la gestió del residus els representa molts costos econòmics, motiu pel qual intenten fer ús

¹⁰ El CEEI és un instrument de política regional europea, basat en una associació pública-privada. És un organisme de recolzament a les PIMES i als empresaris innovadors, amb reconeixement de la Comissió Europea. També compta amb el suport d'un grup d'experts altament qualificats en els àmbits de la funció empresarial

¹¹ El Programa SEFED (Simulació d'Empreses amb Finalitats Educatives) és un projecte de formació que té com a finalitat la qualificació de persones en el camp de l'administració i gestió d'empreses de cara a la seva inserció dins del món laboral.

dels contenidors urbans per a abocar-hi els seus residus. Per altra banda, l'actual contaminació dels aqüífers es percep com a una amenaça per a algunes activitats.

A la comarca hi ha dues empreses amb la **ISO 14.001**: Borges Pont i Ros Roca. Es comenta que el certificat és, en alguns casos, necessari per a les exportacions degut a les exigències dels clients.

4.3.2.4. Activitat turística

A la comarca de l'Urgell **l'activitat turística és incipient** i s'està començant a desenvolupar, en la majoria dels casos, per a complementar els ingressos econòmics de l'activitat agrària. La majoria d'alcaldes afirmen que la comarca sí que disposa d'un **potencial turístic**, tot i que alguns apunten que en determinats municipis els elements d'interès turístic són força escassos o pràcticament inexistents.

Des del Consell Comarcal i alguns ajuntaments s'està començant a **treballar per tal de potenciar el turisme**. El Consell Comarcal s'ha impulsat algun estudi "Estudi de dinamització turística de l'Urgell" (realitzat pel centre de Desenvolupament Rural Integrat de Catalunya), i s'han realitzat algunes activitats de formació (Curs de Gestió d'establiments de turisme rural 2002-2003, curs de guies i campanya "Destapa't, mostra la qualitat"), però en general es detecta una baixa participació de la gent del sector. A banda, es treballa conjuntament amb el Patronat de Turisme, la Ruta del Cister i Turisme de Catalunya. L'Associació de Cases de Turisme Rural de l'Urgell aglutina algunes de les cases de la comarca i vetlla pels interessos del sector. *L'Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb* treballa pel desenvolupament sostenible dels municipis que integren aquesta vall (7 municipis i 4 nuclis agregats de la comarca de l'Urgell i 6 municipis i 7 nuclis agregats de la Conca de Barberà), to fomentant l'impuls d'un turisme de qualitat.

A la comarca hi ha actualment (gener de 2007), un total de 18 **cases de turisme rural**, 11 de les quals han estat finançades pel Programa de Desenvolupament i Diversificació Econòmica de les Zones Rurals (PRODER). Hi ha qui apunta que en alguns casos s'ha fet un mal ús d'aquesta ajuda econòmica, donat que s'han utilitzat els diners per a condicionar cases en mal estat, però amb cap objectiu d'oferir serveis per al turisme. Pel que fa les **marques de qualitat**, els propietaris afirmen que és un distintiu que comporta una elevada despesa econòmica i que no és prou valorat pels clients. Al mateix temps, s'apunta que el concepte de "turisme rural" s'està desvirtuant, donat que en molts casos només s'ofereix allotjament, i

caldría complementar aquest servei amb un tracte més personalitzat i un contacte més directe amb la vida del pagès (conèixer l'hort, la feina de la granja, la feina del camp).

El **turisme de la comarca** és principalment un turisme familiar, de parella o escolar (principalment a Verdú o Vallbona de les Monges). Durant l'època d'estiu, les vacances de Nadal, les vacances de Setmana Santa i alguns caps de setmana és quan les cases de turisme rural tenen més afluència de gent; però en cap cas es considera que el negoci funcioni a ple rendiment. Els propietaris d'aquests establiments detecten que els turistes **troben a faltar més recursos turístics**, motiu pel qual no s'estan més de 5 o 6 dies a la zona. En alguns casos han estat els propis propietaris els que han dissenyat i posat en marxa nous atractius per als seus clients (rutes a cavalls, laberint en un camp de panís, etc). D'altra banda, la impossibilitat d'oferir als turistes els **productes agroalimentaris** produïts per ells mateixos, en compliment de la normativa sanitària, és una altra mancança que detecta el sector. Tanmateix, aquells establiments que estan autoritzats per a vendre els productes apunten que el turista té poc interès en adquirir productes de la terra.

D'altra banda, el **turisme basat en segones residències** cada vegada esdevé més important. En molts casos, la gent del poble es ven les cases velles i les compra gent de fora que les utilitzen per a passar-hi els caps de setmana i les vacances. En el municipi de Ciutadilla, durant l'estiu es duplica la població gràcies a les persones de les segones residències.

Entre els **atractius turístics** de la comarca destaca la **Ruta del Císter**, que es tracta d'una marca turística que engloba diferents activitats i a partir de la qual es dinamitza el turisme a diferents comarques de Catalunya (Alt Camp, Conca de Barberà i Urgell). El Consell Comarcal de l'Urgell s'encarrega d'editar material relacionat amb la ruta, organitza diferents fires, un trekking d'orientació i un concert d'estiu, entre altres.

Verdú és un dels municipis més turístics de la comarca, i compta amb atractius com el propi nucli antic, la ceràmica, el museu de la joguina i el vi. També **Guimerà** compta amb un important atractiu, que és el seu nucli antic, declarat **Conjunt Històric-Artístic** l'any 1975. En altres municipis també destaca l'interès dels seus **nuclis antics o dels castells**, com és el cas de Ciutadilla. A l'Entitat Municipal Descentralitzada de Rocallaura (municipi de Vallbona de les Monges), hi ha com a reclam turístic una **font d'aigua minero-medicinal**, que actualment es ven a farmàcies i dietètiques; i un antic Balneari que es preveu restaurar en el futur. Al municipi de Tàrrega, l'antiga fàbrica de Cal Trepat, actualment propietat de l'Ajuntament, es preveu planificar la conversió de les instal·lacions en un **museu de maquinària agrícola i industrial**.

Les nombroses **fires temàtiques** de la comarca també constitueixen un important reclam turístic, al mateix temps que són un espai essencial per a la promoció dels productes de la terra.

Pel que fa les rutes, el Consell Comarcal ha senyalitzat **rutes per a fer a peu o en bicicleta**, ha editat un full indicatiu que les descriu i també ha editat una guia d'una d'aquestes rutes. Tot i així, hi ha qui opina que en caldria fer-ne més difusió. Per la comarca també transcorre el GR-3 "Sender Central de Catalunya" (entre Agramunt-Tàrrrega-Vallbona de les Monges, i que es preveu que enllaci amb Lleida en un futur), i el GR-175 "La ruta del Císter", circuit circular que uneix els monestirs de Poblet, Santes Creus i Vallbona de les Monges. També hi transcorre el Camí de Sant Jaume de Catalunya, que parteix del Monestir de Montserrat, passa per Cervera, Tàrrrega i Lleida, per seguir el seu camí cap a Aragó, Navarra i terres franceses.

El **turisme de natura** o alguna de les seves variants, com el birdwatching, encara no ha pres gaire importància a la comarca, però es comenta que l'Estany d'Ivars (Pla d'Urgell), pot aportar beneficis als municipis de la comarca de l'Urgell que hi són més propers. També hi ha qui considera que a la comarca hi manquen **instal·lacions turístiques relacionades amb l'educació ambiental**: granges-escoles, ecomuseus, escoles de natura, etc.

També **l'aigua pot esdevenir un important recurs turístic** a la comarca de l'Urgell, donada l'existència d'aigua minero-medicinal a Rocallaura, al municipi de Vallbona de les Monges. Actualment l'aigua ja s'envasa (marca *Aigua de Rocallaura*), i es ven a farmàcies i dietètiques. Antigament hi havia hagut un Balneari, i ara es preveu la rehabilitació d'un edifici històric per a la construcció d'un hotel balneari de quatre estrelles, de 87 habitacions i amb 2000 metres quadrats destinats a les instal·lacions per als diferents serveis de balneari, que inclouran serveis terapèutics. Es preveu que, un cop estigui en ple funcionament, el Balneari doni feina a unes 40 persones i esdevingui, d'aquesta manera, un motor per al desenvolupament social i econòmic de la zona.

En general, es considera que la comarca té **potencial turístic**, però que cal dedicar-hi molts esforços econòmics i humans en potenciar-lo. Algunes de les **actuacions que caldria dur a terme** per resoldre les mancances són, entre altres:

- Millorar l'estat dels pobles.
- Incorporar plafons a cada municipi en què s'informés dels serveis i recursos turístics del mateix.
- Elaborar un catàleg de masies de la comarca.

També hi ha qui apunta que seria interessant **crear una pàgina web** o un servei que recollís totes les RCP de la comarca de forma estandaritzada i que s'encarregués de realitzar les reserves, sempre i quan es vetllés pel contacte directe entre propietari i client. Des d'algun sector es planteja la possibilitat de realitzar activitats recreatives al Canal d'Urgell, però es desconeix si es pot fer.

Diversos agents apunten que el patrimoni natural i cultural presents a la comarca, així com la creixent sensibilitat social cap a les zones d'interior i els seus valors/estils de vida; **fan viable la possibilitat de plantejar un turisme de qualitat** a la comarca.

Des d'alguns sectors es considera que el **desenvolupament del turisme rural**, complementat amb algunes indústries artesanies de qualitat que alimentessin el mateix turisme, és un **punt clau per als municipis més rurals i deprimits de la comarca**. Cal, però, mantenir l'arquitectura tradicional, vigilar les noves edificacions i, sobretot, **evitar la principal amenaça del sector turístic**: la implantació de grans infraestructures que poden alterar valors com el paisatge, l'entorn mediambiental i la seva tranquil·litat, com per exemple els parcs eòlics o les plantes de compostatge.

4.3.3. Infraestructures viàries

A la comarca de l'Urgell, en general, es considera que la **xarxa de comunicacions és bona**. Cal, però, establir una diferència entre aquelles poblacions que es troben a prop de les vies de comunicació importants (com l'A2 o bé la C-14) i aquelles que se'n troben més allunyades.

En aquest sentit, s'apunta que caldria efectuar **millores en les següents infraestructures**:

- Millorar i enquitranar el camí que uneix les poblacions d'Omells de Na Gaia, Vallbona de les Monges i Nalec. La millora d'aquest eix facilitaria molt la comunicació entre aquestes poblacions i la capital comarcal. Aquest projecte ja ha estat sol·licitat.

- Enquitrancar la pista que uneix Montblanquet (nucli agregat de Vallbona de les Monges) amb Espluga Calba (comarca de les Garrigues).
- Millorar la carretera que uneix Sant Martí de Maldà amb Arbeca (LV-201).
- Millorar la carretera vella que uneix Sant Martí de Maldà amb Tàrrega (LV-2021).
- Convertir el camí rural que uneix Preixana i Tàrrega amb una carretera.

Una altra via que presenta mancances és la N-II al seu pas per Vilagrassa, on es considera que els vehicles circulen a massa velocitat. Des de l'Ajuntament es considera que caldria posar-hi limitadors de velocitat, semàfors i senyals de passos de vianants lluminosos. Hi ha qui apunta que la via que uneix Vallbona de les Monges amb Rocallaura s'està fent malbé, a causa del pas dels camions.

Un problema que presenten alguns nuclis de població de la comarca de l'Urgell és el **pas de vies de comunicació importants pels diferents nuclis urbans**, problema que ha anat en augment a mesura que ha incrementat l'ús del vehicle privat. A Castellserà es considera que seria necessària una circumval·lació. També és necessària una variant en els pobles pels quals discorre la via C-53 (Anglesola, Tornabous, el Tarròs, la Fuliola i Boldú), on de fet ja està prevista.

Així mateix, el pas de **dues importants vies de comunicació (la C-14 i la N-II), pel centre de la ciutat de Tàrrega** comporta una elevada densitat de trànsit que ocasiona sovint embussos de circulació al centre de la ciutat. L'Ajuntament de la ciutat ja està treballant en la resolució d'aquest problema, i de fet, el POUM de Tàrrega, que entrà en vigència el març de l'any 2006, estableix la definició d'una variant de la C-14, amb un traçat que minimitza l'impacte ambiental i paisatgístic, i deixant un àmplia zona d'espai lliure respecte el casc urbà. Actualment s'està treballant en la redacció definitiva del projecte constructiu i es preveu que durant el 2008 es puguin executar els treballs d'aquesta ronda de circumval·lació. Per una altra banda, també s'està redactant el projecte de reurbanització de la travessia de la N-II al seu pas per Tàrrega, que es preveu que transformi el que encara és una carretera en un carrer integrat a la ciutat. Es preveu la possibilitat d'integrar-hi un carril per bicicletes, però la proposta podria experimentar canvis durant el procés de redacció.

El **POUM d'Agramunt**, que es troba en procés de redacció, preveu també formular la variant de la C-14 i de la carretera de Cervera, de manera que aquestes vies interfereixin el mínim possible en el creixement de la vila.

Finalment, des d'alguns sectors es fa palesa la necessitat de realitzar **passos de fauna** a les vies existents.

4.3.4. Planejament territorial i urbanístic

La majoria de municipis de la comarca es troben en procés de revisió del vigent planejament urbanístic o de redacció del mateix (veure apartat 2.2.2). En tots els casos es considera la redacció del POUM com a una **eina indispensable per al correcte desenvolupament urbanístic del municipi**. Des d'alguns col·lectius es considera que el fet que s'estiguin redactant o revisant els diferents POUMs fa que sigui un bon moment per a plantejar-se quin és el model econòmic, social i ambiental que es vol per a la comarca.

En alguns casos, com per exemple algunes poblacions de la Vall del Corb, la manca d'aquest planejament o de criteris urbanístics per part dels ajuntaments, ha portat a la degradació de cases velles del nucli antic mentre s'han construït cases noves mancades de criteris estètics i urbanístics i poc integrades en el seu entorn.

Al mateix temps, es preveu que els POUMs **permetran un creixement econòmic i social**. La declaració de sòl industrial i la conseqüent instal·lació d'activitats industrials i econòmiques es considera molt important en alguns municipis amb escassa oferta de treball. En general, es prioritza la implantació de petites i/o mitjanes indústries, per evitar problemes en cas de fallida. També es preveu que aquestes noves activitats econòmiques, sobretot en poblacions petites, puguin oferir llocs de treballs a les dones. D'altra banda, alguns municipis en previsiones de creixement troben limitada la **possibilitat de construir noves vivendes**, motiu pel qual necessiten urgentment aquesta planificació.

En els municipis més propers a les principals vies de comunicació (Tàrraga, Vilagrassa, Anglesola, Verdú), i a causa del creixement previst en aquestes zones; s'hi detecten creixents casos **d'especulació urbanística** sobre els que cal actuar. Hi ha qui apunta que els ajuntaments haurien d'exercir més control sobre aquests delictes i el creixement immobiliari, donat que tenen competències en l'atorgament de permisos d'obra i de control del cadastre. A banda d'això, l'arribada de constructores i promotores a diferents punts de la comarca es percep com a una amenaça, així com també l'increment del preu de la vivenda, que fa que aquesta sigui cada vegada més inaccessible per a la majoria de la població.

Un altre problema que s'observa en alguns municipis i sobre el qual caldria exercir un control és l'aparició de **xalets il·legals** en zones aïllades dels nuclis de població. Es tracta de cabanes que progressivament es reformen i s'acaben transformant en cases i utilitzant-se

com a tals. Des del sector turístic s'apunta que caldria establir algun tipus de control per evitar la instal·lació d'infraestructures com **granges o corrals** en zones properes a establiments turístics, donat l'impacte negatiu que poden tenir sobre l'activitat.

L'Associació d'Amics de l'Arquitectura Popular, que té com a objectiu general estudiar i revalorar el **patrimoni rural tradicional**, especialment els elements més reconeguts, que són les construccions de pedra en sec; vetlla pel manteniment d'aquestes infraestructures i de l'estètica rural dels pobles. En aquest sentit, reclamen que:

- Les construccions noves segueixin el patró de les tradicionals de cada comarca, pel que fa la pedra vista com a element exterior.
- Es restaurin primer les cases abandonades abans que se'n construeixin de noves, evitant així la desfragmentació dels pobles.
- Es protegeixin els elements d'arquitectura popular (cabanes, marges, pletes, pous, etc).
- S'estableixi i es faci complir la normativa per a la ubicació de granges, magatzems i altres construccions.

En aquest mateix àmbit, s'apunta la importància de la **Declaració de Torroella**, per a la defensa del patrimoni cultural de la pedra en sec (emesa l'any 2004), que reclama a les diferents institucions, tant públiques com privades, que es treballi per al manteniment i la gestió d'aquest tipus de construccions, donada la seva importància.

Altres **elements que afecten negativament la fesomia urbana** són els cartells informatius en indrets no habilitats i la proliferació d'antenes. Concretament, es reclama més control sobre les antenes a la ciutat de Tàrraga, que ja compta amb una ordenança reguladora (*Ordenança reguladora sobre infraestructures comunes per a telecomunicacions en els edificis*).

4.3.5. Medi natural i paisatge

4.3.5.1. Espais protegits: Xarxa Natura 2000

La proposta de **Xarxa Natura 2000** ha generat diverses opinions, tant a favor com en contra, sobre la inclusió de nous espais en aquesta xarxa d'espais protegits.

En general, la proposta de Xarxa Natura 2000 **no és massa ben rebuda pel sector agrícola**. Consideren que durant el procés per a la delimitació de les zones ZEPA no s'han tingut en

compte les opinions del sector, i no és té clar quin ha estat el criteri per a designar-ne unes i no altres. Agricultors i sindicats creuen que la catalogació d'un espai com a tal representa una càrrega per al propietari del terreny, donat que veurà limitades les activitats que s'hi poden dur a terme. En aquest sentit, es considera prioritari que els agents del sector agrícola prenguin part en el procés de redacció dels **Plans especials de protecció del medi natural i del paisatge** o altres instruments de planificació específics per a cada espai, que són la segona fase de gestió després de l'elaboració de les Directrius de Gestió de la Xarxa Natura 2000.

Per al sector agrícola, la **principal mancança** de les zones ZEPA és la **falta de concreció** sobre les implicacions d'aquesta catalogació: es troba a faltar informació sobre quines són les compensacions que rebran els pagesos i quines són les activitats que s'hi podran dur a terme i quines no. Un dels punts més reivindicats pel sector és que els espais catalogats com a ZEPA puguin disposar d'un reg de suport.

També s'afirma que les restriccions que probablement comportaran les ZEPA, afectaran principalment als agricultors joves. Pel que fa les **oportunitats turístiques** que puguin representar les zones ZEPA, la majoria de sectors no són massa optimistes al respecte; consideren que els beneficis que pugui aportar aquesta activitat sempre seran inferiors als que s'haguessin obtingut sense aquesta catalogació.

Per altra banda, hi ha sectors de població que consideren que les **zones ZEPA si que són un valor afegit per al territori** i que es pot generar una activitat turística al voltant de les zones de secà. Es considera que seria interessant preservar una zona prou gran de secà (com per exemple a la zona de Bellpuig-Belianes), per a realitzar-hi recorreguts educatius i explicar les característiques i l'interès d'aquests espais.

4.3.5.2. Altres espais naturals

L'Espai d'Interès Natural de la Serra de Bellmunt, el qual només disposa de 15 ha a la comarca de l'Urgell (municipi de Castellserà), és un espai poc conegut per la gent de la comarca. Des d'alguns sectors es manifesta la necessitat de fer estudis sobre la zona i difondre'n els seus valors, a més de reparar els cartells indicatius de l'espai.

La **Serra d'Almenara** es considera un espai natural interessant, però es comenta que està patint un procés de degradació, amb la progressiva proliferació de granges i edificis de formigó que no tenen en compte criteris d'integració paisatgística.

També la **zona de la Vall del Corb** es considera que està força descuidada. En aquest sentit, l'*Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb* (veure apartat 4.3.9), promou iniciatives relacionades amb el desenvolupament d'aquesta vall i la protecció del medi natural.

Des de l'Ajuntament de Tàrrega es manifesta un especial interès en realitzar una bona gestió del Patrimoni Natural del municipi, motiu pel qual es preveu realitzar un **Pla Especial de Protecció del Patrimoni Natural de Tàrrega**.

En relació als **parcs urbans**, es comenta que, en general, estan força abandonats. El **Parc de Sant Eloi** de Tàrrega, però, es considera que està molt ben cuidat. Tot i així, es creu que és un espai força infravalorat i desconegut pels propis ciutadans de Tàrrega. Hi ha qui proposa la seva transformació en un Parc Botànic, i que aculli més espècies de les actuals; al mateix temps que caldria promoure el seu coneixement per la gent de Tàrrega i comarca.

Des de diferents sectors es comenta que és necessària la **realització d'estudis per tal de conèixer la biodiversitat de la comarca**.

Una altra problemàtica és la gran quantitat de **coloms** que hi ha tant a Tàrrega com a Agramunt, donat que sovint embossen les canals. Ambdós Ajuntaments realitzen periòdicament actuacions per a combatre aquest problema. Finalment, els **gossos abandonats** també són un important problema. La comarca disposa d'una gossera, però aquesta es troba saturada. Per aquest motiu, l'Ajuntament de Tàrrega i la Societat Protectora d'Animals dels municipi han endegat una campanya per a fomentar entre la ciutadania l'adopció de gossos abandonats.

4.3.5.3. Els espais fluvials

En general, es considera que els rius de la comarca tenen **poc cabal, estan descuidats**, i hi ha diversos racons on s'hi acumula molta brutícia. L'**abocament de les aigües residuals** de diversos nuclis de població que no disposen de cap sistema de sanejament és un factor que perjudica greument l'estat dels cursos fluvials i de la seva llera.

El **riu Ondara** es caracteritza per una baixa qualitat de les aigües i del bosc de ribera. El fet que hi vagin a parar aigües residuals urbanes i aigües residuals industrials (del polígon industrial de Cervera) sense tractar; s'apunten com a causes d'aquest estat de degradació.

Per tal de millorar aquesta situació, s'estan emprenent diverses actuacions. Per una banda, s'ha redactat el **Pla Especial de l'Espai Fluvial del Riu Ondara**, que permetrà en un futur la recuperació i millora de la conca del riu en tota la seva extensió i que esdevindrà l'eix

d'actuació d'un consorci que es crearà per a la seva gestió. Paral·lelament, diversos ajuntaments pels quals passa aquest riu estan realitzant-hi projectes i actuacions de millora. Concretament, l'Ajuntament de Tàrrega està executant un **Projecte de restauració del riu Ondara al seu pas pel municipi de Tàrrega**¹². Es comenta que aquestes actuacions són molt beneficioses, però hi ha qui opina que caldria revisar l'ús de l'aigua per al reg de la zona (s'apunta que hi ha casos en que el raig a vegades no va dirigit a la gespa, sinó a la carretera). En l'àmbit de l'**estudi etnològic**, es preveu inventariar i documentar el patrimoni etnològic de la vall del riu Ondara¹³. També des de l'Ajuntament d'Anglesola s'ha executat el projecte **Restauració d'un tram de 390 m del riu Ondara** que passa pel municipi, i es preveu la restauració progressiva d'altres trams.

En la mateixa línia, fa uns anys, els ajuntaments de Puigverd d'Agramunt, Agramunt i Ossó de Sió van netejar la riba del **riu Sió**, a través d'una ajuda de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA). Per la seva banda, l'Ajuntament d'Agramunt realitza actuacions per a millorar les zones fluvials: ubicació de cartells informatius sobre els arbres de la **ribera del Sió**, neteja de la part de la ribera del Sió que passa per Agramunt, etc. Finalment, el POUM de Puigverd d'Agramunt preveu una Àrea Recreativa en una part del bosc de ribera del riu Sió al seu pas pel municipi, i també es preveu mantenir dues basses en el seu estat natural.

La Universitat de Lleida i l'Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb van redactar el projecte **Proposta de Contracte de Riu a la conca alta del Riu Corb**, que dissenyava un pla d'ordenació del territori de la Vall del corb mitjançant el **model de custòdia del territori**, establia els criteris de gestió de la conca i preveia el compromís de tots els actors que intervenen en la seva gestió: l'administració pública, els agricultors, les entitats i les empreses, etc. Es comenta que les administracions no van assumir aquest compromís, fet que va impedir la realització del projecte.

Des de l'Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb es destaca l'alt valor ecològic de la conca alta del Riu Corb i dels seus afluents i es manifesta la **idoneïtat de tirar endavant aquest projecte**. Des d'aquesta associació es considera que la conservació del

¹² Algunes de les actuacions que s'hi realitzen (a febrer de 2007) són la captura d'ànecs domèstics i de granja. Properament s'alliberaran ànecs coll verd i altres espècies d'ànecs salvatges, i es vetllarà especialment per la protecció i la recuperació de la polla d'aigua. El projecte també preveu senyalitzar amb panells informatius la presència d'aquests animals per tal que els escolars i els ciutadans puguin conèixer i contemplar aquestes espècies autòctones d'àmbits fluvials. (www.ajtarrega.es).

¹³ A partir d'un conveni signat entre el Museu Comarcal de l'Urgell i el Museu Comarcal de Cervera. L'estudi prestarà una especial atenció a les formes d'ocupació i d'explotació d'aquest territori, com les masies i les cases de pagès, les cases rurals tradicionals, els molins fariners, les cabanes, els marges, les pedreres, les xarxes de reg, les preses, els dipòsits de reg, les zones d'horta, les fonts, els pous, el paisatge creat pels diferents tipus de cultius, etc.

patrimoni natural i cultural és una inversió sobre un recurs no renovable i garanteix activitats econòmiques i població lligada al territori i als seus valors. Per altra banda, es denuncia l'existència de pràctiques agressives sobre la conca del Riu Corb i els seus afluents, com per exemple, la crema de canyissars. També es destaca la importància de l'existència d'un patrimoni cultural lligat a l'aigua en una zona de secà com la Vall del Corb: molins, sèquies, peixeres antigues, etc.

En relació a les **futures infraestructures del Canal Segarra-Garrigues**, es comenta que es podrien habilitar **àrees lúdiques a prop del Canal**, així com també s'apunta que el pantà de Tàrrega es podria convertir en un àrea verda amb flora i fauna destinada a realitzar-hi activitats d'educació ambiental.

Un important sector de la població considera que es necessiten **massa permisos i grans projectes** per a fer actuacions a la **llera del riu**, tot i que es tracti de petites actuacions; fet que dificulta la correcta gestió i les possibles actuacions que es puguin realitzar en aquests espais. També hi ha qui considera que el fet de no deixar cremar els marges, esdevindria un problema important en el cas que hi hagués un riuada.

Contràriament, altres sectors poblacionals consideren que el fet que la **legislació ambiental sigui cada cop més respectuosa i restrictiva** amb la xarxa hidrològica és una oportunitat per al correcte manteniment d'aquests hàbitats, i consideren una debilitat el fet que encara es detectin moltes situacions de manca d'aplicació de la legislació sobre les conques fluvials.

4.3.5.4. El paisatge

El paisatge de la comarca és **molt divers**, i s'hi poden diferenciar dos grans sectors: una plana antròpica i humanitzada amb terrenys de cultiu i canals, situada a la part central i més septentrional de la comarca; i una altra zona de muntanya amb masies, cabanes i marges, situada al sud de la comarca.

Segons alguns sectors, aquests **elements arquitectònics estan patint un procés de degradació** i per tant seria necessari realitzar un inventari i catalogació de masies, cabanes, marges, etc; que servís com a base per a la conservació d'aquest patrimoni.

Pel que fa els **paisatges amb més interès**, hi ha diverses opinions al respecte. Per una banda, hi ha qui opina que la zona més atractiva és el **sud de la comarca**, que gaudeix d'un elevat potencial tan a nivell cultural com paisatgístic. Per altra banda, es manté que les **zones estepàries** (situades sobretot a l'oest de la comarca), són les que disposen d'un atractiu més

important; i que per tant cal preservar-les. Altres elements que cal protegir són els marges de pedra seca i la vegetació que es troba als marges que hi ha entre els camps de cultiu.

Existeixen diverses **amenaces i impactes** que poden afectar greument l'actual paisatge de la comarca, entre els quals destaquen:

- La construcció del **canal Segarra-Garrigues**, que comportarà l'eliminació de marges de pedra seca i un canvi molt important en la fisionomia d'algunes zones.
- La **implantació de parcs eòlics**, que des d'alguns sectors es percep com a una greu amenaça per a la integritat del paisatge (veure apartat 4.3.12).
- La **implantació massiva d'abocadors o plantes de tractament de residus**, sense respectar l'harmonia del paisatge. D'aquesta manera es perdria també la possibilitat d'utilitzar el turisme rural com a estratègia per al desenvolupament del territori.
- L'aparició d'**activitats econòmiques** rendibles perquè no incorporen les externalitats ambientals que generen (explotacions ramaderes, indústries, etc).
- L'establiment d'**infraestructures amb gran impacte** que no tinguin en compte l'entorn, com el possible enllaç amb l'autovia entre Tarragona i l'eix Lleida-Barcelona-Pirineus.
- L'**aparició de xalets il·legals** en zones aïllades dels nuclis de població.
- Els **abocaments incontrolats de deixalles** als boscos i als marges de les carreteres.
- Les **activitats extractives**, algunes d'elles no legalitzades i altres legalitzades que s'obren però que no es clausuren correctament. A Tàrrega es realitza un seguiment d'aquestes irregularitats i es manté contacte amb el Museu i el Departament de Cultura, ja que sovint les activitats extractives no legalitzades poden tenir impacte sobre infraestructures d'interès com les parets de pedra seca. Els Agents Rurals també s'encarreguen de realitzar un control d'aquestes activitats.

Alguns sectors apunten com a amenaça el fet que la comarca de l'Urgell i, en concret, els municipis més petits, sigui un lloc més **"favorable" per a la instal·lació de certes infraestructures que perjudiquen el paisatge i que en altres contextos tenen regulacions molt més restrictives** (plantes de compostatge, centrals eòliques, etc).

4.3.5.5. **Boscós i camins**

En relació als boscós, es comenta que cada vegada més aquests es **troben bruts i plens de bardisses**. La majoria dels boscós de la comarca són privats i no s'hi realitza cap tipus de gestió, motiu pel qual cada vegada estan més abandonats i incrementa el **risc d'incendis forestals**. També s'hi poden trobar diferents tipus de deixalles com per exemple: cartutxos, roba, sabates, etc. Des d'algun sector es considera que des de l'administració, caldria subvencionar l'ús de ramats per al **control del sotabosc**.

La proliferació dels **quads i les motos** és un altre possible impacte per als boscós i els camins, ja que sovint van en grups i malmeten els camins, a més de representar un perill per a la gent que camina pel bosc. Hi ha qui comenta que caldria establir un "forfait o peatge" per a aquesta activitat; de manera que els ingressos obtinguts amb aquesta quota s'utilitzessin per a refer els camins. També es reclama més control de la circulació motoritzada, que actualment ja controlen els Agents Rurals. En zones agrícoles, el fet que la maquinària agrícola sigui cada vegada més gran, fa que sovint s'hagin d'ampliar els camins i, en alguns casos, es facin malbé el murs de pedra seca i la vegetació característica dels marges.

Tot i que les Societats de Caçadors realitzen una important tasca en l'**arranjament de camins**, es reclama que caldria fer-ne un manteniment més acurat.

Per altra banda, des d'alguns sectors s'apunta que l'**asfaltatge de camins rurals** amb baix trànsit de vehicles (bàsicament tractors), que s'està duent en algunes poblacions (com el municipi de Bellpuig), no és necessari; sinó que és totalment insostenible, a més de ser una actuació que pot portar a processos d'especulació dels terrenys rústics on arriba el camí asfaltat.

Alguns centres excursionistes de la comarca treballen perquè es **realitzin xarxes de camins locals**, però es comenta que és difícil que els pagesos deixin passar un camí pel seu terreny, donat que això els pot ocasionar futurs problemes amb el dret de pas. Els **camins paral·lels als cursos fluvials** també són d'interès, especialment per a realitzar-hi rutes a peu o en bicicleta.

Una de les actuacions que es considera molt interessant és la creació d'una **xarxa peatonal** (també anomenada vies verdes), que connectés els diferents municipis de la comarca i també amb les comarques veïnes, per on s'hi pogués circular a peu, en bici o a cavall.

4.3.6. Caça

A la comarca de l'Urgell hi ha més de 40 **àrees privades de caça** (APC): cada municipi en té una, en alguns casos un mateix municipi en té més d'una i els municipis agregats també en tenen. En alguns municipis del centre i del nord de la comarca, on predomina el regadiu, l'activitat de la caça gaudeix de menys importància.

En general, **l'activitat de la caça es percep com a beneficiosa pel territori**, donat que aporta beneficis econòmics. Per una banda, els diferents cotos ingressen una quantitat econòmica a partir de les llicències de caça, i per una altra banda, l'activitat genera beneficis indirectes en el sector de l'hosteleria i la restauració. Membres del sector consideren que, a més, la caça té una important funció reguladora sobre determinades espècies.

La **gestió dels cotos** recau, en la majoria dels casos, sobre els ajuntaments: normalment arrenden el coto a les Societats de Caçadors que són les que s'encarreguen de realitzar-ne la gestió. També en algun cas aquesta gestió la realitza un propietari privat. Gairebé sempre part dels ingressos econòmics s'inverteixen en **arreglar els camins** o, en alguns casos, en actuacions o obres municipals (arreglar poliesportius, finançament de festes locals, etc). En relació a això, hi ha qui opina que els ingressos de la caça haurien de revertir exclusivament en el propi sector de la caça i no pas en altres interessos municipals.

Les **espècies** que es cacen són la perdiu, el conill, la guatlla, el tord, la llebre i el **porc senglar**. Aquesta darrera espècie es troba en un important procés d'expansió, degut a l'increment de zones boscoses i a l'absència de depredadors (a excepció de l'home). Avui en dia la població de porcs senglars ja representa un problema real per a algunes collites, com per exemple el panís; i també s'adverteix que pot esdevenir un problema important en accidents de trànsit. El **tord** es caça principalment als municipis del sud de la comarca (Omells de Na Gaia, Vallbona de les Monges, Nalec); i la seva caça està en increment, degut a l'arribada de caçadors italians interessats en aquesta espècie.

La sobrepoblació de **conills** també representa un problema per a algunes collites, com les oliveres o la vinya, ja que en rossequen les arrels, els brots i fins i tot les fulles. Les Societats de Caçadors demanen permisos per a realitzar batudes per a disminuir-ne la població, però **la lentitud dels tràmits administratius** fa que quan es rep el permís en alguns casos ja és massa tard.

Les **re poblacions** es realitzen sempre segons un procés establert, i s'assegura que es duen a terme de forma correcta i respectuosa amb el medi ambient.

Pel que fa les **amenaces per a la caça**, es considera que la **crema dels marges** comporta una important pèrdua d'hàbitat de certes espècies cinegètiques, com els conills i les perdius, que utilitzen els arbustos dels marges com a llocs de cau i de refugi. El fet que s'hagi regulat la crema de marges es percep com a un pas endavant per a la millora de la caça i la preservació de la biodiversitat. El **pas de quads pels camins** també es veu com a una amenaça per la caça, ja que causen una contaminació acústica important, i també fan malbé els camins que, en molts casos, han estat arranjats amb ingressos de les Societats de Caçadors. S'apunta que caldria fer-los pagar una taxa, igual que els caçadors, per a fer ús de l'espai, i que aquesta taxa revertís en la millora del propi espai. Es creu que no hi ha prou control sobre aquesta nova activitat, i es creu que seria necessari un cos específic de vigilància del camp en què els caçadors trobessin suport i recolzament.

L'abandonament de cartutxos al bosc és un dels principals **problemes mediambientals** que ha d'afrontar el sector de la caça. En general, els cartutxos només es recullen en cas que el caçador dispari des d'un lloc fix, però no quan el caçador es mou constantment pel bosc. El fet que no hi hagi una regulació específica fa difícil la seva gestió. Els Agents Rurals i les mateixes Societats de Caçadors s'encarreguen de conscienciar els caçadors, però és impossible exercir un control absolut. Tot i així, des del sector dels caçadors, es considera que en els darrers anys es troben menys cartutxos pels boscos. També **l'abandonament de deixalles** s'apunta com a un punt que caldria millorar. Un altre problema que s'apunta és que alguns els caçadors beuen massa, fet que caldria controlar, sobretot perquè utilitzen una arma.

4.3.7. Residus

4.3.7.1. Residus municipals

Actualment es realitza la **recollida de matèria orgànica** als municipis de Tàrrega, Agramunt i Bellpuig, i s'ha iniciat als nuclis agregats de Tàrrega, i als municipis d'Anglesola i Tornabous. Paral·lelament a l'inici de la recollida d'aquesta fracció, en tots els casos s'ha realitzat una campanya de sensibilització, amb l'objectiu que els ciutadans realitzin correctament la gestió d'aquesta fracció. Al municipi de Tàrrega es comenta que caldria incrementar la freqüència de la recollida de matèria orgànica, especialment a l'estiu, ja que produeixen males olors.

Pel que fa la **recollida selectiva**, en general es considera que funciona bé, malgrat que hi ha sectors que encara hi ha poca cultura de recollida selectiva. En alguns casos es detecta que farien falta més contenidors, especialment a prop de cases aïllades, com per exemple les cases de turisme rural. També en alguns casos es considera que els contenidors estan mal distribuïts, ja que es troben davant d'establiments públics on causen mal efecte. Hi ha qui opina que seria millor que els diferents contenidors (paper, vidre, plàstic i rebuig) es trobessin junts, en el mateix espai, per tal de facilitar als ciutadans l'abocament de les escombraries.

També en els **propis edificis de les administracions**, en alguns casos, es troben a faltar contenidors. A **nivell domèstic**, es destaca la dificultat per fer cabre els diferents contenidors a la cuina; i es comenta que alguns mobles especials que hi ha al mercat per aquesta finalitat són molt cars.

En alguns casos es detecta **saturació dels contenidors de rebuig**, especialment durant l'època d'estiu, en què incrementa considerablement la població a molts dels nuclis de la comarca. Aquest desbordament comporta problemes de brutícia al carrer, donat que les escombraries que queden fora del contenidor són sovint escampades per gossos i gats. També en els contenidors de rebuig sovint s'hi detecten altres residus com bidons d'oli, bateries de cotxe, etc; que haurien d'anar a la deixalleria. A Tàrrega, on hi ha contenidors soterrats, s'hi detecten alguns problemes o mancances: obertures petites, gent que no plega cartrons i/o envasos, i acumulació de residus a les vores dels contenidors.

Altres **mancances o problemes** que es detecten són: contenidors bruts, desordre al voltant dels contenidors de roba i manca de papereres en alguns nuclis (com per exemple als Omells de Na Gaia).

Sobre el **volum de residus recollits** hi ha qui opina que és molt baix en relació el que seria necessari. Per tal de millorar-ho, caldria **incidir més en la conscienciació**, realitzar més campanyes de difusió sobre la recollida selectiva i fins i tot sancionar a qui no ho faci bé. També s'esmenta la necessitat d'informar sobre quins són els processos de gestió dels residus i quin és el seu destí final; donat que hi ha molta gent que ho desconeix.

Des d'algun sector es considera que caldria fer un **anàlisi sobre els diferents sistemes de recollida de residus i la seva eficiència**. Així mateix, també hi ha qui planteja la necessitat d'analitzar la possibilitat d'implantar un **sistema de recollida porta a porta**.

Les deixalleries

Pel que fa les **deixalleries**, tot i que es creu que el plantejament d'aquestes instal·lacions és molt encertada, en general els ciutadans **no les coneixen massa ni en fan prou ús**. Alguns usuaris es queixen que a la deixalleria de Tàrrega hi ha restriccions en la recollida d'alguns residus (com per exemple els tòners) i que l'horari d'obertura al públic és molt restringit, motius que fan que la gestió de la instal·lació esdevingui deficient en alguns casos.

En tots els casos s'han realitzat campanyes per a fomentar l'ús de les deixalleries, però tot i així es detecta un elevat desconeixement i un baix ús de les mateixes. Per aquest motiu, es considera imprescindible realitzar **noves campanyes de conscienciació** per tal de donar a conèixer aquestes instal·lacions i fomentar-ne l'ús per part dels ciutadans.

Residus voluminosos

En els municipis de **Tàrrega, Agramunt i Bellpuig** cal que el ciutadà dugui els residus voluminosos a la deixalleria. No obstant, sovint la gent no fa ús d'aquest sistema i s'abandonen aquests residus al costat dels altres contenidors. És personal dels propis ajuntaments qui s'encarrega de recollir aquests residus i de dur-los a la deixalleria. A Tàrrega hi ha qui afirma que el sistema funcionava millor quan hi havia contenidors de voluminosos al carrer.

Pel que fa la **resta de municipis**, des dels Ajuntaments es considera que el sistema de recollida de **residus voluminosos funciona molt bé**. Tot i així, s'observa que quan arriba el contenidor de residus voluminosos a una població, aquest s'omple molt ràpid i, fins i tot, es considera que en alguns casos seria necessari **incrementar la freqüència de pas del contenidor**. En general, la gent utilitza correctament aquest sistema de recollida, però també hi ha casos en què es detecten voluminosos abocats en boscos o marges de camins, així com també voluminosos al costat dels contenidors de rebuig. En aquest darrer cas, també és personal del propi Ajuntament o bé els propis membres del consistori (en ajuntaments petits), qui s'encarreguen de recollir aquests residus.

També hi ha qui comenta que caldria informar el **col·lectiu immigrant** en relació a la gestió de residus, donat que es detecta que habitualment no realitzen la gestió pertinent.

Olis i piles

Molta gent desconeix que abocar **l'oli de cuina** per l'aigüera és molt perjudicial, i es detecta una clara manca d'informació. Els **olis de maquinària**, en general, la gent no els gestiona. Es creu que cal un sistema per a la seva correcta gestió, donat que la deixalleria no s'utilitza per a aquesta finalitat.

En general, tothom sap que existeixen **contenidors de piles** en diferents establiments, però es posa en dubte l'ús dels mateixos. En molts casos els contenidors es troben en els Ajuntaments, que en municipis petits estan oberts en hores molt restringides.

4.3.7.2. Residus de la construcció

Pel que fa els residus de la construcció o runes, el seu **sistema de gestió i les infraestructures** existents s'evidencien com a **insuficients**. La instal·lació per a la gestió de runes i altres residus de la construcció de la comarca és el dipòsit controlat de Tàrrega, que es troba al límit de la seva capacitat. A banda d'això, els municipis que disposen de deixalleria municipal (Bellpuig, Agramunt i Tàrrega), poden utilitzar aquestes infraestructures per a dur-hi runes d'obra menor.

Fins fa pocs anys molts dels municipis disposaven d'un **abocador no autoritzat**, on s'acumulaven la major part dels residus de la construcció, però progressivament s'han anat clausurant, en compliment de la normativa; i ara cal que aquests residus es duguin al dipòsit controlat de Tàrrega.

També alguns municipis com Tàrrega i Agramunt disposen d'una **ordenança reguladora de la gestió de residus de la construcció**, que estableix mesures que vetllen per la correcta gestió d'aquests residus.

Tot i així, la realitat de la gestió de les runes a la comarca de l'Urgell és que en molts casos (sobretot en obres petites, que es realitzen a nivell particular), s'infringeix la normativa, i aquests residus acaben en **abocaments incontrolats** a marges i boscos. Pràcticament a tots els municipis es confirma l'existència de **punts incontrolats d'abocaments de runes**. En alguns casos s'utilitzen les runes com a material per a omplir camins, tapar forats o arreglar desnivells.

En els municipis més grans, com Tàrrega i Agramunt, es realitza un **seguiment d'aquests abocaments** des de l'Ajuntament. A Tàrrega s'ha establert una relació entre la regidoria de medi ambient, la regidoria d'urbanisme, agents rurals i mossos d'esquadra; que facilita la detecció d'irregularitats i la imposició de les sancions pertinents (en el cas que s'identifiqui el

culpable). També existeix la figura de "l'inspector de carrer", que s'encarrega de controlar el correcte ús dels contenidors d'obra i de controlar abocaments incontrolats.

Pel que fa els **ajuntaments petits**, es denuncia que en alguns casos són els propis ajuntaments els qui donen permís i permeten que s'utilitzin les runes per a omplir forats i aplanar camins. També s'observa que en aquests municipis sovint és difícil que els membres de l'Ajuntament s'encarreguin de fer el control i el seguiment dels abocaments incontrolats de runes, donat el poc temps que inverteixen en la seva tasca política i l'estret vincle personal entre ells i els ciutadans. Hi ha qui considera que seria necessari que hi hagués un "òrgan extern" que s'encarregués de fer aquest control. De fet, els Agents Rurals tenen competència en aquesta matèria i s'encarreguen de fer-ne un seguiment i de realitzar denúncies.

Des de tots els ajuntaments que no disposen de deixalleria municipal i especialment entre aquells que es troben més allunyats del dipòsit controlat de Tàrrega, s'insisteix en la necessitat de **dissenyar un sistema de gestió de les runes més pràctic i eficient**, donat que l'actual Llei de residus no és viable en els pobles petits (per exemple, teòricament els agricultors no poden utilitzar els tractors per a transportar runes, ja que només poden utilitzar el combustible per a ús agrícola).

En tots els casos es considera que faria falta un **espai intermedi entre els productors de runes i l'abocador de Tàrrega**. En alguns casos es planteja la possibilitat de disposar a nivell municipal o supramunicipal, d'un gran contenidor per a emmagatzemar-hi les runes que, un cop ple, es dugui al dipòsit controlat de Tàrrega. Una altra opció que es planteja consisteix en triturar les runes per a reutilitzar-les posteriorment per a omplir camins (tot i que es comenta que caldria acumular les runes en un espai determinat, i que aquesta acumulació podria atraure altres residus).

En els municipis on es construirà una deixalleria (Anglesola, Verdú, Preixana i Castellserà), es preveu una **millora i una disminució dels abocaments incontrolats**.

4.3.7.3. Residus fitosanitaris

Hi ha punts de recollida de **residus fitosanitaris** a les tres deixalleries de la comarca (Tàrrega, Anglesola i Bellpuig) i a les cooperatives de Castellserà, la Fuliola i Bellpuig. També es preveu situar-ne al municipi de Bellpuig (al costat de l'omplidor d'aigua). En els nuclis agregats de Tàrrega i en molts municipis no hi ha cap punt ni sistema de recollida i cadascú en fa "la seva gestió": hi ha qui els deixa al contenidor de voluminosos, qui els crema, etc. En algun

municipi, com Maldà, els guarden tots en un sac i després els duen a la deixalleria. Algunes cooperatives han intentat posar punts de recollida però es manifesta que hi ha dificultats.

Es detecta força **confusió i falta d'informació** al respecte, en molts casos els propis agricultors no saben què fer-ne. Tot i que, teòricament, aquests residus se'ls ha d'endur qui els ven, a la pràctica no és així.

4.3.7.4. Dejeccions ramaderes

Sobre les **dejeccions ramaderes**, alguns representants de l'administració afirmen que no hi ha problemes, ja que la superfície agrícola del municipi és suficient per absorbir les dejeccions generades en el mateix municipi. Una altra part sustenta que si que es detecten irregularitats en els abocaments de purins.

La majoria de municipis (excepte Tàrrega, Bellpuig i Agramunt) **no disposen de normativa pròpia** que reguli aquests abocaments, són els propis alcaldes o regidors qui s'encarreguen de parlar amb els infractors. Es comenta que l'estret vincle existent entre l'infractor i qui ha de regular les infraccions fa difícil aquest control. Els Agents Rurals s'encarreguen de controlar les irregularitats, però per part d'algunes persones es considera que el control que exerceixen és insuficient.

Sobre mètodes per a disminuir les **males olors de les dejeccions**, s'apunten la injecció de purins en profunditat o el colgament dels purins. Des d'alguns sectors, però, s'adverteix que aquest darrer sistema perjudicaria els conreus en què s'utilitza la sembra directa.

La declaració de tota la comarca de l'Urgell com a **Zona Vulnerable en relació amb la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries¹⁴** representa una important limitació per al creixement del sector, donat que no es permet la construcció de noves granges. La majoria de representants de l'administració fan palesa la seva disconformitat amb aquesta declaració i discrepen de la metodologia que s'utilitzà, ja que consideren que en alguns casos les mostres es van prendre en indrets no adequats.

Segons el Decret 220/2001, d'1 d'agost, cal que totes les explotacions ramaderes elaborin, disposin i apliquin un **pla de gestió de les dejeccions ramaderes** per tal d'acreditar-ne la correcta gestió (el pla es pot elaborar per una explotació ramadera o per diverses explotacions que gestionin les dejeccions de manera conjunta). Tot i així, es confirma que en la majoria dels casos **no hi ha cap tipus de control sobre si el ramader fa la gestió tal i com**

¹⁴ Decret 283/1998, de 21 d'octubre.

marca l'esmentat pla. També en el cas dels Plans de Dejecció que es fan per a diverses explotacions, existeixen irregularitats; ja que, tot i que els tècnics indiquin quines són les dosis que s'han d'aplicar, és difícil realitzar el control de que es faci correctament.

Finalment, hi ha qui apunta que seria necessari implantar una **planta de compostatge** prop de la zona de Bellpuig, per tal de poder tractar les dejeccions produïdes a la zona.

4.3.7.5. Cadàvers d'animals

Els Agents Rurals realitzen un seguiment de la **gestió dels cadàvers d'animals**, i es considera que en la majoria de casos aquesta es fa correctament; tot i que hi ha qui apunta que en alguns casos aquests encara s'enterren. Els ramaders consideren que el cost econòmic per al seu tractament és massa elevat, i hi ha un sector important de la població que es queixa de la contaminació odorífera del camió que en fa el transport.

4.3.7.6. Altres residus

En alguns casos s'afirma que s'apliquen llots de depuradora de forma irregular, fet que pot representar una contaminació important per al subsòl. Els Agents Rurals controlen el sistema d'emmagatzematge dels mateixos, però no en realitzen anàlisis; donat que es considera que si l'empresa els ven ja deuen complir els requisits pertinents.

4.3.7.7. Planta de compostatge de Puigverd d'Agramunt

Al municipi de Puigverd d'Agramunt es construí l'any 2002 la **Planta de Compostatge de Puigverd d'Agramunt**, promoguda per l'empresa FERESP, SL.

Segons indiquen els representants de la planta de compostatge, l'objectiu de la planta és **afavorir el sector agrícola**, tot oferint un producte alternatiu i més econòmic que els adobs químics. La planta **tracta residus ramaders, residus de depuradores urbanes i residus de depuradores industrials (principalment d'indústries agroalimentàries)**. Pel que fa els residus de les depuradores urbanes, des de l'empresa s'afirma que es té en compte de quina ciutat són i quines són les indústries que hi aboquen les seves aigües. En relació el **destí del producte**, aquest es distribueix principalment a pagesos de la pròpia comarca o bé de comarques veïnes, i és la mateixa empresa qui s'encarrega d'aplicar el compost, segons els paràmetres

fixats per la normativa. Del total de producte produït, se'n distribueix un 75% a la comarca i un 25% a altres destins.

Des d'alguns sectors s'alerta que el **compost que s'obté no és de prou qualitat**, donat que el procés de digestió és massa ràpid, i el compost té substàncies químiques que poden perjudicar tant el sòl com els productes.

L'estiu del 2006 es constituí la **Plataforma Antirresidus de Puigverd d'Agramunt**, en resposta a un incendi que patí la planta i que, segons membres de la plataforma, va estar cremant durant dos mesos tot emetent substàncies contaminants. A partir d'aquest incident, s'obriren diferents expedients a la planta perquè aquesta sobrepassava la quantitat de tractament permesa.

Els **motius d'oposició** de la Plataforma a la planta de compostatge són diversos:

- **Les males olors** que es produeixen són un problema per a la població del territori i també poden ser un impediment per a la promoció del turisme rural.
- No hi ha certesa que la concentració de **metalls pesants** del compost sigui totalment innòcua, tot i que diferents òrgans administratius confirmen que la concentració del mateix està dins el marc legal.
- Caldria canviar el **sistema de gestió i tractament de residus**, i tractar els residus en origen.

Per altra banda, el **propietari de la planta** afirma que l'únic problema mediambiental de la mateixa són les **pudors**, que s'accentuaren després de l'incendi provocat per un llamp l'estiu del 2006; i als quals es posarà **solució properament**. En relació la superació de la quantitat de residu tractada, s'afirma que en un cas es tracta d'un error administratiu; i en els altres casos s'observa que **les empreses que abasteixen la planta aporten més material del pactat**.

En resposta a les **problemàtiques detectades**, el DMAiH va fer un estudi tècnic de la planta i va concloure que la planta **no suposa cap perill per la salut pública ni el medi natural, però demana la redacció d'un pla de millora, que l'empresa ja ha presentat**. Des de la Plataforma Antirresidus Industrials, estan preparant objeccions al projecte de millora, donat que es considera que aquest pla de millora presenta molts **punts foscos i que caldria fer-hi canvis**. Entre altres, consideren que amb les mesures correctores presentades per l'empresa, es persegueix tractar més quantitat de llots de depuradora.

4.3.7.8. Projectes d'infraestructures de tractament o emmagatzematge de residus

Per iniciativa d'alguns ajuntaments, en els darrers anys, s'han intentat tirar endavant **projectes de tractament o l'emmagatzematge de residus**; però l'important moviment d'oposició veïnal que han generat aquests projectes ha fet que fins ara no s'hagin tirat endavant. Es tracta del projecte de la Planta de Compostatge de Sant Martí de Maldà i l'Abocador de Residus Industrials de Castelserà.

En ambdós casos, els moviments detractors d'aquestes plantes consideren com a una amenaça la implantació d'infraestructures i sistemes de gestió i tractament de **residus aliens a la pròpia comarca**.

Abocador de residus industrials de Castelserà

Al municipi de Castelserà hi ha un **abocador incontrolat**, ubicat en una antiga guixera i que actualment conté uns 100.000 m³ de diferents residus: principalment runes, però també rodes, mobiliari, neveres, etc. Per tal de **restaurar aquest espai**, l'ajuntament va preveure ubicar-hi un **Abocador de Residus Industrials del Tipus II**, preveient que amb les contraprestacions d'aquesta infraestructura, es podria implantar un servei municipal de recollida de runes i un servei municipal de recollida de matèria orgànica. Un cop es donà a conèixer aquesta idea, un grup de ciutadans reaccionaren fermament en contra i el maig de 2006 es creà la **Plataforma en Defensa de la Serra de Bellmunt**. Aquesta Plataforma té com a objectius:

- Aturar el projecte d'emplaçar un abocador de gestió privada de Residus Industrials de tipus II a Castelserà.
- Promoure la regeneració de l'espai degradat d'una manera sostenible i equilibrada amb el medi ambient.
- Vetllar per la conservació, millora i divulgació del patrimoni natural de la zona.
- Ajudar a que la gestió dels residus es faci seguint el seu primer principi, el de reduir, reutilitzar i reciclar.

Fruit de l'oposició veïnal, es **retirà el projecte** i des de llavors, l'Ajuntament i la Plataforma estan treballant per a **trobar una solució al problema**. En el moment de la redacció d'aquest projecte s'està a l'espera de rebre una ajuda econòmica per part de l'Agència de Residus

de Catalunya, per tal de redactar un **estudi tècnic de la situació actual i de les possibles actuacions de clausura de l'abocador** i de tot l'espai degradat en què es troba. Des de la Plataforma per a la Defensa de la Serra de Bellmunt es valora molt positivament aquesta iniciativa, però es manifesta preocupació perquè es preveu que els tràmits burocràtics poden endarrerir molt la redacció i execució del projecte de restauració.

A banda d'això, membres de la Plataforma i del propi Ajuntament afirmen que aquest projecte i tot el procés d'informació i oposició que l'ha envoltat, **ha fet créixer considerablement la consciència sobre la necessitat de preservar i conservar l'entorn natural**.

Planta de Compostatge de Maldà

El projecte de la Planta de Compostatge¹⁵ de Maldà té els seus inicis l'any 2001, quan l'empresa promotora va comprar 33 hectàrees de terreny amb la finalitat d'instal·lar-hi la planta de tractament de residus. La proposta de projecte es presentà l'any 2003, però se'n va suspendre la tramitació perquè la comissió d'Urbanisme va considerar que el projecte presentat per l'empresa promotora Adobs Orgànics SA; tenia certes mancances.

L'any 2006 es va tornar a presentar el projecte, amb millores tècniques considerables; però la forta **oposició veïnal** (del municipi de Maldà i altres municipis veïns), va fer que l'equip de govern acordés la **retirada total del projecte de construcció de la planta de compostatge**. Els opositors a la planta destacaven que el projecte presentava importants mancances en la quantitat i la tipologia dels residus. La planta assumiria 400 tones gairebé diàries de fangs de depuradora i residus industrials, quan consideren que la planta només hauria d'assumir residus vegetals i agrícoles, que són els que produeix la comarca.

Tot i així, opositors del projecte afirmen que, mentre l'empresa sigui la propietària dels terrenys, **queda oberta la possibilitat** que es torni a intentar l'execució del projecte.

¹⁵ El projecte de la planta està dimensionat per tractar cada dia fins a 389 tones de productes agrícoles, ramaders i forestals (un 70% de la matèria entrant), així com fangs de depuradora (un 30%). La fàbrica de valorització tractaria els residus per convertir-los en terra vegetal de jardineria i adobs orgànics.

4.3.8. Aigua

4.3.8.1. Abastament

La majoria dels municipis de la comarca s'abasteixen d'aigua del **Canal d'Urgell** (directament o a través de la canonada de la Vall del Corb) i disposen de dipòsits o embassaments en què s'hi emmagatzema l'aigua. En molts casos també utilitzen **aigües subterrànies** provinents de pous o mines (veure apartat 3.1.1).

Des de l'Ajuntament d'**Ossó de Sió** (abastit a partir de la canonada de la Segarra), es comenta que l'aigua d'aquesta canonada és escassa, donat que cal abastir moltes poblacions. A més, el municipi d'Ossó de Sió utilitza gran quantitat d'aigua per a usos ramaders, i es preveu que, quan hi hagi problemes d'escassetat d'aigua serà un dels primers en veure's afectat. És per aquest motiu que ja han sol·licitat fer ús de la futura canonada de Rialb.

El municipi de **Guimerà** és l'únic que utilitza aigua de boca provinent **exclusivament de pous**. Tot i que hi arriba la canonada de la Vall del Corb des de fa uns anys, fins ara encara no hi arriba l'aigua. Representants de l'ajuntament afirmen que amb les obres del Canal Segarra-Garrigues s'obre una altra possibilitat per a l'abastiment d'aigua al municipi, gràcies a una canonada que durà les aigües des de Cervera, i es preveu que arribi a Guimerà per decantació. Aquesta segona opció, en el cas que s'arribés a executar, interessaria més que la primera, donat que el preu de l'aigua seria més econòmic.

A **Tornabous** tenen un problema de **males olors** de l'aigua, degut a les deficitàries condicions del pantà on s'emmagatzema l'aigua. Des de l'ajuntament s'està treballant per a la solució d'aquest problema, que passaria per la impermeabilització del pantà i la construcció d'una potabilitzadora; però de moment s'ha pres com a mesura provisional el desviament de l'aigua a un dipòsit per evitar que aquesta passi pel pantà.

Pel que fa a l'**ús d'aigua dels pous**, hi ha qui considera que és millor no utilitzar-la com a aigua de boca, donada l'**elevada concentració de nitrats** que conté. En alguns casos, com a Puigverd d'Agramunt, aquesta aigua s'utilitza només per a netejar les granges. En altres municipis, com és el cas de Tàrrega, s'utilitza per a regar els parcs i jardins de la ciutat. També alguns petits nuclis i la població disseminada s'abasteixen mitjançant petits pous particulars.

Per altra banda, hi ha municipis que estan a l'espera de la **construcció del conducte que unirà l'embassament de Rialb** amb la vuitantena de municipis de l'àmbit del canal de

regadiu Segarra-Garrigues, i que es preveu que resolgui de forma definitiva la garantia d'abastament en quantitat i qualitat a municipis amb dèficits. Es preveu que la canonada entri en funcionament al llarg de l'any 2008.

En general, la població considera que **l'aigua de boca és bona**, i només puntualment es creu que té **mal gust**. En el cas d'algunes empreses agroalimentàries es manifesta la preocupació sobre què passaria si, en el cas d'incrementar considerablement la demanda d'aigua per un canvi en el procés industrial, el municipi podria satisfer aquesta necessitat.

Un sector de la població considera que és un **greu problema** el fet que tota la comarca estigui catalogada com a **Zona Vulnerable per Nitrats**, donat que això pot comportar irregularitats en la qualitat de l'aigua de boca en aquells pobles on extreuen l'aigua dels pous (i que a més a més, sovint estan sobreexplotats). Des d'algun sector es proposa dur a terme un procés de **descontaminació dels aqüífers**. També hi ha qui manifesta preocupació per la possibilitat que l'aigua de consum humà contingui "**subproductes de la cloració**", compostos que es produeixen durant el procés de potabilització, en reaccionar el clor amb la matèria orgànica; i alguns dels quals són perjudicials per a la salut humana.

Finalment, els sectors més sensibilitzats apunten la imminent **necessitat de treballar per a minimitzar el consum d'aigua**. Per una banda, repartint dosificadors a l'àmbit domèstic; i per l'altra, promovent sistemes de regadiu amb un baix consum d'aigua.

4.3.8.2. Sanejament

Tot i que totes les poblacions (segons les previsions fetes per l'Agència Catalana de l'Aigua, veure apartat 3.1.3), tenen **prevista la construcció d'una depuradora**, les administracions posen en dubte del compliment d'aquests terminis, donat l'elevat pressupost d'aquestes actuacions.

Es critica que hi ha casos en que, després de la construcció de la depuradora, no hi ha personal qualificat que s'encarregui del seu **manteniment**, i la instal·lació acaba per convertir-se en obsoleta.

Hi ha qui considera que en alguns casos seria millor fer **depuradores que tractessin l'aigua de diverses poblacions properes**, de manera que es minimitzarien els importants costos d'aquestes infraestructures. Així, es considera que seria molt oportú construir una depuradora

a Boldú, que tractés les aigües de Tornabous, Fuliola, Boldú, la Guàrdia i el Terrós. En el cas de Vilagrassa es preveu fer una conducció cap a la depuradora de Tàrrega.

El fet que els **nous planejaments urbanístics prevegin la separació d'aigües pluvials i aigües grises**, es veu com a un pas endavant, però es destaca que, fins que les instal·lacions de depuració no estiguin en funcionament, aquesta separació no servirà per a res, ja que les dues aigües aniran a parar al mateix indret. A Tàrrega s'ha realitzat la redacció del **Pla Director de Clavegueram**, que conté una diagnosi de l'estat de la xarxa de clavegueram i de les seves deficiències, i proposa les actuacions que caldrà realitzar per arranjar i modernitzar aquestes infraestructures. En aquest aspecte, hi ha qui es queixa que a Tàrrega hi ha alguns embornals que es troben embossats.

Es preveu una ampliació de l'Estació Depuradora de Tàrrega, que comportarà una millora de les instal·lacions existents i la implantació de més efectius tècnics. Paral·lelament a aquesta ampliació, es treballa en la construcció d'una segona depuradora destinada exclusivament a usos industrials. Per altra banda, hi ha qui manifesta la seva inquietud davant de que **alguns polígons industrials no disposin de depuradora** i que aboquin directament a la llera, amb el conseqüent problema per al medi ambient (com és el cas d'Anglesola).

Al mateix temps, s'opina que l'abocament a les lleres és cada vegada un problema més greu; a causa del progressiu **increment en l'ús de detergents i altres productes contaminants**.

Habitants de **municipi petits**, on no hi ha potabilització ni sanejament de les aigües, es queixen que han d'assumir els costos d'aquests serveis tot i no disposar-ne.

4.3.8.3. El Canal Segarra-Garrigues

L'arribada del **Canal Segarra-Garrigues** es preveu com a un **revulsiu per a diverses activitats econòmiques del territori**. Es tracta d'un important projecte que afectarà les comarques de la Noguera, la Segarra, l'Urgell, les Garrigues, el Segrià i el Pla d'Urgell (veure apartat 3.1.2).

Les millores que es preveuen en el **sector agrari** a partir de l'arribada del regadiu són moltes i diverses:

- Millora de la qualitat de vida de l'agricultor gràcies a la modernització i innovació del sistema.
- Millora i estabilitat de la producció.

- Possibilitat de transformació i diversificació de cultius. Alguns dels cultius que s'apunten com a probables són: nectarines, cereals per a biodièsel o bioetanol, festucs, mores, roselles, plantes aromàtiques, productes de l'hortifruticultura, etc.

Es preveu que amb **l'arribada del regadiu el sector agrícola esdevindrà un sector dinàmic** i capaç d'adaptar-se millor a les oportunitats i a les demandes del mercat; però des d'alguns sectors s'adverteix que caldrà anar en compte i **evitar l'especulació sobre els recursos agraris**.

Diversos agents apunten que és necessari realitzar més **estudis i projectes** amb l'objectiu de determinar quins són els **nous millors cultius** per als territoris on arribarà el reg, ja sigui amb dotació total o bé de suport.

Des de la **Comunitat de Regants del Canal Segarra-Garrigues** s'impulsa la realització d'estudis de diversificació de cultius. Per altra banda, també es vetlla per l'execució del projecte i perquè aquesta sigui viable econòmicament i mediambientalment. Un cop construït el canal, la tasca de la comunitat consistirà en vetllar pel correcte funcionament del mateix i per les modernitzacions que s'hi hagin de dur a terme.

L'aigua del Canal Segarra-Garrigues també beneficiarà **altres sectors**, donat que s'utilitzarà com a aigua de boca per a diferents municipis. D'aquesta manera, alguns nuclis podran resoldre les seves mancances d'abastament i també podran utilitzar aquest recurs per a ús industrial. En el marc de la **formació i la investigació**, des de l'Ajuntament de Tàrrrega s'està treballant per a la implantació del Centre de Tecnologia de Reg.

Tot i les expectatives que genera aquesta obra, **en el sector agrícola hi ha molts dubtes** en relació a la mateixa; com per exemple quins cultius es podran implantar un cop arribat el regadiu, a quin preu s'haurà de pagar l'aigua o quant costarà el sistema de regadiu. Hi ha un sector de gent que ha deixat de creure en el projecte i també hi ha qui adverteix que l'avançada edat de molts agricultors farà que aquests no vulguin assumir el cost de l'obra.

En aquest sentit, durant l'any 2006 s'inicià una **campanya de recollida d'adhesions**, consistent en l'enviament de cartes en què s'adjuntava el "Document de compromís amb el Canal"; document d'intencions que no suposa cap obligació ni compromís i en el qual el regant manifestava únicament el seu "interès en l'execució d'aquest regadiu". A octubre del 2006 s'havia aconseguit l'adhesió de 35.000 de les 70.000 ha de l'àrea regable del Canal.

Per altra banda, hi ha un important sector de la població que opina que aquest projecte portarà associades diferents **problemàtiques mediambientals**, com per exemple la pèrdua de marges de pedra seca motivats pels processos de concentració parcel·lària.

La **Declaració d'Impacte Ambiental** del *Projecte de regadiu i de la concentració parcel·lària del Segarra-Garrigues, transformació en regadiu, obres de distribució i concentració parcel·lària*¹⁶; de caràcter favorable, considera que la transformació en regadiu definida en el projecte, tot i les mesures preventives, correctores i compensatòries proposades per l'estudi d'impacte ambiental i mesures addicionals establertes en la declaració tindrà un caràcter sever.

L'estudi d'impacte ambiental proposa mesures correctores, preventives i compensatòries envers els hàbitats esteparis, la hidrologia superficial i subterrània i altres factors. A més a més, en la Declaració d'Impacte Ambiental s'estableixen mesures addicionals envers la protecció de: el sòl, els hàbitats esteparis i fauna associada, la vegetació, les aigües, l'atmosfera i la gestió de residus, el patrimoni arqueològic i arquitectònic, el medi socioeconòmic i l'educació ambiental.

El gener de l'any 2007 s'ha constituït la **Comissió per al Seguiment**¹⁷ d'aquesta Declaració d'Impacte Ambiental, que ha de "vetllar pel contingut, la periodicitat, l'aplicació i l'època de realització de les mesures preventives, correctores i compensatòries relatives a la conservació dels hàbitats esteparis l'estudi d'impacte ambiental", que assenyalen l'estudi d'impacte ambiental, la DIA i el pla de protecció dels hàbitats esteparis de Catalunya.

També existeixen **altres associacions i entitats** que vetllen per minimitzar els impactes ambientals del Canal Segarra-Garrigues. Per exemple, el grup Grup d'Ecologia i Medi Ambient (GEMA) manté contacte periòdicament amb la Comunitat de Regants del Segarra-Garrigues; per tal de vetllar perquè les diferents actuacions lligades al canal es realitzin respectant al màxim la fisiologia del territori (vetllant per la implantació d'un sistema de reg poc agressiu, evitant els riscos de possibles transgènics, etc). Per altra banda, hi ha qui adverteix que amb l'ampliació dels regadius podrà incrementar considerablement la població de mosquits i per tant caldrà efectuar-ne un control.

Finalment, la proposta de **Xarxa Natura 2000** que presentà a Brusel·les el Departament de Medi Ambient i Habitatge el setembre del 2006, afecta unes 26.200 ha de les 70.150 ha de les

¹⁶ Edicte 6 de novembre de 2002, pel qual es fa pública la declaració d'impacte ambiental del projecte de regadiu i de la concentració parcel·lària del Segarra-Garrigues, transformació en regadiu, obres de distribució i concentració parcel·lària. DOGC núm. 3757. 08/11/2002

¹⁷ Comissió formada per representants dels Departaments d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural i de Medi Ambient de la Generalitat; de la Institució per a l'estudi, gestió i recuperació dels ecosistemes lleidatans (EGRELL); l'Institut d'Ornitologia de Catalunya (ICO); el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya; la Comunitat General de Regants del Segarra-Garrigues; a més de membres del Ministeri de Medi Ambient i de REGSEGA.

que abasta el Canal. Un cop s'aprovi definitivament aquesta proposta, es començarà a treballar pel disseny del Canal Segarra-Garrigues en cadascuna d'aquestes àrees.

4.3.9. Educació ambiental, participació i comunicació

Tant des del Consell Comarcal com des dels diferents ajuntaments es realitzen activitats relacionades amb el medi ambient (veure apartat 2.7). Tot i així, hi ha qui comenta que el fet que el **Consell Comarcal** no disposi de **serveis tècnics mediambientals**, limita les actuacions que es puguin assumir en aquesta matèria.

Des de l'**Ajuntament de Tàrrega** s'apunta que es voldria aconseguir que totes les escoles del municipi s'adherissin al **programa d'Escoles Verdes**. També en el marc de l'educació ambiental amb infants i joves, es considera que seria interessant la creació d'un **Centre Educatiu en el marc del projecte de restauració del riu Ondara**, que es podria ubicar en el Molí d'Aigua.

Pel que fa la **Fira del Medi Ambient**, des del consistori es destaca la seva importància. Es considera que funciona molt bé, i es treballa per a donar cabuda als diferents agents locals que treballen en aquest àmbit. Per altra banda, hi ha qui considera que, tot i l'elevat interès que té la Fira, aquesta no atrau suficient gent.

A **Bellpuig** es vol fer un **parc demostratiu a nivell mediambiental**, on es preveu posar-hi exemplars de les diferents energies renovables, amb finalitats demostratives i educatives. Hi ha qui comenta que caldria que les administracions locals donessin **exemple tot assumint bones pràctiques mediambientals** (ús d'una vaixella per a les festes dels pobles, ús de bombetes de baix consum, etc).

Per altra banda, **en poblacions petites** pràcticament **no es realitzen activitats educatives en aquest àmbit** i es percep una manca de consciència sobre la importància dels valors naturals del territori. Hi ha qui opina que els habitants de nuclis petits i del món agrari ja tenen una actitud prou respectuosa enfront el medi ambient, fruit de l'estreta relació entre la seva tasca laboral i l'entorn; però per una altra banda hi ha qui considera que manquen activitats de conscienciació i sensibilització en els nuclis petits. També en alguns casos, el terme "medi ambient" es percep com a una amenaça per als mateixos, degut a que en molts casos la normativa ambiental els requereix esforços i actuacions que consideren innecessàries.

Per una altra banda, les **Zones Escolars Rurals (ZER)** i les corresponents escoles rurals, es perceben com a espais educatius òptims per a dur-hi accions educatives interessants i properes al territori.

La **iniciativa de les Escoles Verdes** es considera una **eina molt bona per a fomentar l'educació ambiental**. Des del sector educatiu, però, s'apunta que no ha de recaure tota la responsabilitat en l'escola i que és imprescindible que s'hi treballi també des de l'àmbit familiar.

Algunes de les actuacions concretes que es realitzen en el marc dels Programes d'Escoles Verdes són: recollida de residus, neteja del centre, minimització del consum d'energia, concursos de dibuix i de fotografia de natura, etc. També intenten orientar-se els treballs de recerca en el camp del medi ambient.

Els professors encarregats de gestionar aquests programes apunten com a punts febles la **poca dotació econòmica dels mateixos i la necessitat d'invertir-hi molt de temps a fora d'hores**. També es considera que caldria millorar la implicació i el compromís de l'administració en la realització d'aquestes actuacions.

Per la seva banda, els alumnes de l'**Escola de Capacitació Agrària de Tàrrega**, en el marc del cicle formatiu de Química Ambiental, realitzen diferents **treballs de síntesi** sobre depuradores, processos de compostatge, etc. Responsables de l'escola detecten com a punt feble la **manca de valoració de les titulacions dels cicles formatius**. Així mateix, es considera una greu contradicció el fet que el propi Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DAAR), no incorpori mai titulats de cicles formatius en les seves ofertes de treball.

Des del **sector turístic** no es realitzen activitats de coneixement del territori ni d'educació mediambiental. Alguns empresaris es queixen que són els propis clients que fan un mal ús de recursos naturals com l'aigua o l'energia.

Com a **oportunitats en l'àmbit de l'educació ambiental** destaquen: l'interès creixent de la ciutadania pel medi ambient, l'existència de població cada cop més formada en aquest àmbit i l'existència de recursos materials per a organitzar activitats d'educació ambiental (a través de l'administració, fundacions, ajuts, etc).

Associacions que treballen l'educació mediambiental

Al marge de les activitats organitzades des dels Ajuntaments o des del Consell Comarcal, existeixen algunes **associacions que treballen en menor o major grau en tasques d'educació mediambiental.**

- **Grup d'Ecologia i Medi Ambient (GEMA).** Associació d'àmbit sobretot municipal, però també actuen a nivell comarcal. Té com a objectiu principal la conscienciació de la població respecte les problemàtiques mediambientals, i és una de les associacions de referència per a la població de la comarca per tal d'afrontar qualsevol temàtica relacionada amb el medi ambient. Realitzen diferents activitats entre les que destaquen conferències, articles, accions reivindicatives, etc. Al mateix temps, treballen i col·laboren amb les diferents administracions per vetllar per la conservació del medi ambient.
- **Associació per al desenvolupament integral de la Vall del Corb.** Associació que es creà l'any 2000 amb la finalitat de dinamitzar la vall. La conformen membres de 4 comarques (Conca de Barberà, Segarra, Urgell i Garrigues), i un total de 30-40 pobles. Realitzen xerrades, sortides, unes colònies de tres dies a l'estiu i també treballen per a la promoció i realització de projectes relacionats amb el medi ambient. Entre les activitats que realitzen destaca la realització des de l'any 2001 del campament "Aventura't a la vall", projecte d'educació en el lleure per a infants de la Vall del corb, que té com a objectiu conèixer el territori i crear lligams de relació entre la gent que hi viu.
- **Associació per a l'estudi de l'ecologia i el medi ambient (ECOIMA).** Associació que realitza tasques d'educació i millora del medi ambient a la comarca: seguiment d'ocells comuns a Catalunya, activitats d'educació ambiental a algunes escoles, col·laboració a la Fira del Medi Ambient de Tàrraga i actuacions de millora de l'entorn fluvial del riu Ondara.
- **Centre Cultural de Tàrraga.** Es tracta d'una associació que promou la cultura en tots els seus aspectes i vessants. La secció de sortides de l'entorn realitza una sortida cada mes, tot descobrint noves rutes i camins.
- **Plataforma per a la Defensa de la Serra de Bellmunt.** Es creà com a oposició a l'abocador de residus industrials de Castellserà, però té previst realitzar actuacions d'educació mediambiental.

- Des del **Centres Excursionistes** es realitzen diferents sortides i caminades populars. El **Centre Escursionista de Bellpuig (CIM)**, disposa d'una secció de medi ambient que realitza algunes xerrades sobre temàtiques de medi ambient. També fan la Marxa Ecològica per la Pau.
- Els **Agrupaments Escoltes i Esplais** treballen el respecte al medi ambient i el coneixement de l'entorn a través de les seves sortides i activitats habituals.
- La **Casa de Colònies de Rocallaura** ofereix diferents activitats per a grups, com rutes a peu i en bicicleta.

També les **associacions de dones**, cada primavera, realitzen una excursió per la comarca per tal de difondre'n els valors. Des del Consell de Joves d'Anglesola es preveu la realització d'activitats relacionades amb la millora i el manteniment de la llera del riu Ondara.

Hi ha qui apunta que es podrien realitzar **sortides populars per a la neteja dels rius**, realitzant al mateix temps una tasca de conscienciació i un benefici sobre el territori.

4.3.10. Civisme i participació ciutadana

A la ciutat de Tàrraga es detecten certes **actituds incíviques** sobre les que caldria actuar: poca utilització de les papereres, poca recollida dels excrements dels gossos, pintades a les parets, façanes cobertes de cartells publicitaris, gran quantitat de burilles de cigarrets a les entrades dels bars, etc. En aquest sentit, l'Ajuntament de Tàrraga ha realitzat un **Pla de Civisme** i, atenent a les màximes preocupacions expressades, la campanya s'articularà al voltant dels següents tres eixos, i es preveu que finalitzi el mes d'abril del 2007:

- Tinença d'animals domèstics: fomentar la presa de consciència sobre la necessitat de recollir els excrements que els animals deixin a la via pública. Es preveu instal·lar el primer pipi-can de la ciutat, i lliurar gratuïtament als interessats un recollidor fecal.
- Sorolls excessius de les motocicletes: edició de díptics per a la conscienciació i control per part de la Policia Local.
- Mobilitat pel cas urbà: fomentar el costum d'anar a peu en desplaçaments curts.

Com a complement a aquests eixos, es preveu l'edició d'un nou full sobre la **conveniència d'utilitzar la deixalleria** a Tàrraga a l'hora de desfer-se de mobles, electrodomèstics i altres deixalles voluminoses.

També a Agramunt han instal·lat un pipi-can i 6 bústies per a excrements, a més de realitzar una campanya de conscienciació i d'aprovar una *Ordenança de control i tinença d'animals*.

Durant les fires, en especial la Fira del Teatre de Tàrrrega, hi ha molt brutícia, però el servei de neteja és ràpid i eficient.

En relació amb la **participació ciutadana**, s'han dut a terme o s'estan duent a terme els diferents **processos participatius per a la redacció dels POUMs**. A banda d'això, el municipi de Tàrrrega compta amb la Regidoria de Sanitat i Participació Ciutadana, que endega campanyes per a fer sentir la veu dels veïns en l'acció de govern municipal.

Concretament, s'han realitzat processos participatius per a la redacció del **Pla de Civisme**, el **Pla d'Igualtat d'Oportunitats** entre homes i dones al municipi i els pressupostos participatius. L'Ajuntament també constituï les **Juntes de Districte**, que són els òrgans consultius creats per agilitzar el contacte entre la ciutadania i el govern municipal. Tanmateix, hi ha qui considera que aquests òrgans **no són una bona eina d'interlocució**, i que moltes vegades els veïns tenen dubtes sobre on adreçar-se per a fer saber les seves inquietuds i preocupacions (Associacions de Veïns, Federació d'Associacions de Veïns de Tàrrrega, Juntes de Districte).

Pel que fa la **implicació de la ciutadania en els processos de presa de decisions**, des d'alguns sectors es critica que les administracions locals no afavoreixin especialment la participació ciutadana, tot i que les eines de participació són cada vegada més habituals a les administracions locals. Altres punts dèbils per a consolidar bons sistemes de participació ciutadana són la cultura del "no fer res" o del "no hi ha res a fer", instal·lada en alguns sectors de la població; així com també la manca de sentit crític en qüestions mediambientals.

4.3.11. Polítiques mediambientals

Des de la majoria de sectors es valora molt positivament el progressiu procés d'introducció de la vessant mediambiental en les polítiques locals, però alguns agents destaquen que encara hi ha importants debilitats que cal afrontar: la **manca d'un marc jurídic i legislatiu** específic que posi en valor i conservi el patrimoni local existent, i la **manca de criteris clars i explícits** sobre les intervencions que afecten la sostenibilitat de l'entorn.

4.3.12. Mobilitat

Hi ha diverses **línies d'autobús** que comuniquen diferents nuclis de població de la comarca (veure apartat 2.5). Els pobles que presenten més mancances són els de la Vall del Corb i els de la Vall del Sió. Des de desembre de 2006 s'ha habilitat un **nou servei de transport**, aprofitant les places lliures del transport escolar de la línia: Vallbona de les Monges, Llorenç, Maldà, Sant Martí, Rocafort i Nalec cap a Tàrrega i viceversa, per poder portar població en general pagant un tiquet amb un mòdic preu.

Tot i així, gran part de la població considera que la **xarxa de transport públic és inoperant, no adaptada a les necessitats de mobilitat de la població i que presenta moltes deficiències**. Hi ha poblacions, com Preixana i Omells de Na Gaia, que no disposen de cap línia d'autobús; a excepció d'un servei cada dimarts per anar al mercat a Bellpuig. **Caldria millorar el transport públic sobretot en els nuclis petits**, donat que la població és envellida i no disposa de mitjans per a desplaçar-se. Aquesta mancança incrementa la dependència d'aquest sector de la població.

La **distància entre les parades d'autobús i el nucli urbà** de la població és una dificultat afegida en alguns pobles, com per exemple Nalec, ja que obliga a haver d'acompanyar en cotxe a la gent gran perquè puguin agafar l'autobús. També s'apunta que **falta difusió dels horaris dels autobusos**, i que fins i tot hi ha ajuntaments i conductors d'autobusos que no els saben.

En relació a la **línia de tren**, hi ha consens en què la línia de RENFE, que té parades a les poblacions d'Anglesola, Bellpuig i Tàrrega; presta un **servei molt deficient**: hi ha molt pocs horaris i triga molt a fer recorreguts relativament curts. Per tant, és un servei que s'utilitza molt poc. Es considera que, per a què el tren prestés un servei de qualitat a la ciutadania, caldria millorar la xarxa i incrementar la freqüència de trens, especialment en hores punta. A Vilagrassa es considera necessari fer-hi un baixador de tren.

D'altra banda, en poblacions més grans, com Tàrrega, Bellpuig o Agramunt, es considera que es fa un **ús indiscriminat del cotxe**. El Pla de Mobilitat Urbana, realitzat a Tàrrega l'any 2004 pel Reial Automòbil Club de Catalunya (RACC), per encàrrec de l'equip de govern; adverteix que el volum de circulació de vehicles a Tàrrega és molt elevat (amb una mitjana de 3,18 desplaçaments diaris per habitant, per damunt de la mitjana catalana pel que fa ciutats amb un índex demogràfic similar, situada al 2,8) i que la meitat d'aquests moviments motoritzats es fan per a recórrer distàncies de menys d'un quilòmetre. Per tant, s'aconsella el

foment entre la ciutadania de l'ús del transport públic o la conveniència d'anar a peu o en bicicleta, en detriment del vehicle particular.

Alguns sectors apunten la necessitat de fomentar la incorporació de **nous models d'ús del transport privat** (com per exemple el car-sharing), que fessin més eficients els desplaçaments en vehicle privat.

A **Tàrrrega** hi ha **dues línies d'autobús**, una que connecta els diferents nuclis agregats i una altra que transcorre per la ciutat de Tàrrrega. Tot i la qualitat d'aquest servei, hi ha qui apunta que aquest autobús té **pocs usuaris i que caldria potenciar-ne més el seu ús**.

L'ús de la bicicleta com a mitjà de transport també és minoritari a la ciutat de Tàrrrega. La majoria de la gent considera que l'elevat trànsit que hi ha a la ciutat i la manca de carrils bici ho fan difícil. Es preveu que amb el desviament de la C-14 es descongestioni el trànsit i incrementi l'ús de la bicicleta. Per altra banda, l'Ajuntament ha ubicat alguns aparcaments de bicicletes per a fomentar-ne l'ús. El Pla Estratègic de Tàrrrega preveia habilitar la via que va des del nucli de Tàrrrega al Taladell, molt utilitzada per a passejar-hi. També des del Consell Comarcal s'han repartit alguns aparcaments de bicicletes entre els diferents ajuntaments de la comarca, i s'està plantejant la possibilitat d'implantar algun sistema de bicicletes de lloguer. A Agramunt es destaca que, amb la implantació del projecte de les escoles verdes, hi ha força nens que van a l'escola en bicicleta, però ha estat necessari realitzar una intensa tasca de conscienciació amb pares i alumnes.

Des d'alguns sectors **es treballa per a fomentar l'ús de la bicicleta**, i es reclama la importància de promoure i garantir el trànsit de persones en bicicleta entre les diferents poblacions afectades pel Pla Territorial de Ponent, tot proposant:

- La medició de l'ús real de la bicicleta en les mesures d'aforament de les carreteres.
- El disseny d'infraestructures viàries per a bicicletes.
- La valoració del potencial de les bicicletes de pedaleig assistit.
- La valoració de l'efecte que tindria sobre l'ús de la bicicleta a la carretera aplicar certes mesures que redueixin el risc de circular-hi.

Pel que fa la **xarxa de carreteres**, alguns sectors destaquen que existeix l'amenaça que s'estableixin vies de comunicació que responguin a necessitats de mobilitat regional, però no a les necessitats de mobilitat de la població local; fet que empitjoraria encara molt més la situació dels nuclis rurals i aïllats. Des dels **municipis de la Vall del Corb** es percep com a una

oportunitat la possibilitat de que es millorin algunes vies locals, com la LV 201 entre Maldà i Arbeca.

4.3.13. Energia

Com a **debilitats de la situació energètica** (a la zona de la Vall del Corb) destaquen: l'existència de talls freqüents en el subministrament elèctric, la manca de polítiques d'eficiència energètica i l'existència d'instal·lacions deficitàries i sovint fetes incorrectament.

Pel que fa les **energies renovables**, i en relació a l'**aprofitament de l'energia solar**, diferents ajuntaments han incorporat o preveuen la incorporació de plaques solars en edificis municipals de nova construcció. Concretament, a l'Estació d'Autobusos de Tàrrega, la Direcció General de Ports i Transports de la Generalitat de Catalunya, ha instal·lat un grup de plaques fotovoltaïques damunt la nova coberta de l'Estació. El govern ha cedit l'explotació d'aquesta font energètica a l'Ajuntament de Tàrrega, perquè vengui el subministrament a la companyia Endesa.

Fins ara no hi ha cap municipi que hagi aprovat una **ordenança solar** que reguli la incorporació de sistemes de captació d'energia solar per a usos tèrmics, i des de l'Ajuntament de Tàrrega s'apunta que abans d'aprovar aquesta ordenança cal donar exemple implantant aquests sistemes en els equipaments municipals. Tot i així, l'Ajuntament de Tàrrega estableix deduccions sobre l'impost dels béns immobles a aquelles persones que realitzin un aprofitament tèrmic i elèctric de l'energia solar per a l'autoconsum, i està previst que l'Ajuntament d'Agramunt també ho faci. A Agramunt es va realitzar un estudi per a comptabilitzar el consum dels diferents equipaments municipals i plantejar opcions per a disminuir-lo. Actualment s'està treballant per a executar algunes propostes, com per exemple la instal·lació de plaques solars al Col·legi Macià Companys i a l'Escola de Música.

A nivell particular també hi ha algunes iniciatives, però s'apunta que els elevats costos econòmics i la necessitat de redactar un projecte tècnic per a la sol·licitud de les subvencions que atorga la Generalitat, són un fre per a la implantació d'aquests sistemes.

Des d'alguns sectors **es preveu l'increment de la implantació de camps solars fotovoltaïcs**, i s'apunta que caldrà fer un control per evitar-ne una proliferació desmesurada. Actualment ja hi ha un parc solar previst al municipi de Tàrrega, concretament al nucli agregat de

Claravalls (veure apartat 3.3), i es té coneixement d'altres municipis on s'estan fent els primers passos per a instal·lar-ne.

Es creu que és necessari **fomentar mesures per a promoure l'ús d'aquesta energia** (subvencions econòmiques, assessorament tècnic, etc). Així mateix, hi ha qui creu que caldria obligar la implantació de plaques solars tèrmiques als habitatges de nova construcció¹⁸.

Per una altra banda, des d'alguns sectors es comencen a realitzar estudis relacionats amb la producció de **biocarburants** i la possibilitat d'implantar una **planta de generació de biodièsel**. Joves Agricultors i Ramaders (JARC), també està impulsant estudis sobre l'energia solar i el disseny de cases autosuficients energèticament. Des d'altres sectors es comenta que caldria fomentar la generació energètica en base a la **biomassa i els biocombustibles**.

Alguns sectors destaquen que els **projectes d'implantació d'energies renovables en el territori poden ser** una **oportunitat** per al mateix, sempre i quan els projectes es plantegin correctament; amb un estudi acurat de l'impacte ambiental, amb processos de decisió transparents i amb la necessària participació ciutadana. Per contra, es considera que la instal·lació d'infraestructures de generació i transport amb manca de transparència en els processos i en la participació ciutadana signifiquen, una greu **amenança** per al territori on s'hi implantin aquestes infraestructures.

El parc eòlic de la Serra del Tallat: opinions i posicionaments

La implantació del parc eòlic Serra del Tallat ha generat **diferents reaccions i opinions** al respecte. Per una banda, hi ha un important sector de la població que considera que la implantació d'energia eòlica és **beneficiosa per al territori**, donat que els ingressos dels parcs eòlics revertiran en la consecució d'obres socials, molt beneficioses en municipis amb escassos recursos econòmics. També com a un altre benefici associat a la construcció d'aquest parc eòlic, s'apunta que a l'entitat Municipal Descentralitzada de Rocallaura s'hi construiran unes basses que s'utilitzaran per a la prevenció d'incendis.

¹⁸ El Decret 21/2006, de 14 de Febrer, pel qual es regula l'adopció de criteris ambientals i d'ecoeficiència en els edificis, només han de disposar d'un sistema de producció d'aigua calenta sanitària amb energia solar tèrmica aquells edificis que tinguin una demanda d'aigua calenta sanitària superior als 50 litres/dia/persona, i els habitatges tenen una demanda de 28 litres/dia/persona.

A banda del parc eòlic Serra del Tallat, es té constància que altres ajuntaments de la comarca han iniciat contactes o tenen interès en la implantació d'un parc eòlic en el seu àmbit municipal.

Una part del **sector turístic** considera que la implantació del parc eòlic **no perjudicarà la promoció del sector**, i a més a més consideren que la generació d'energies renovables és imprescindible en la situació energètica actual. Tanmateix, hi ha qui apunta que els parcs eòlics poden formar part de la pròpia estratègia turística, com passa al País Basc.

Altrament, **una part important de la població s'oposa al parc eòlic** i sustenta que la seva implantació serà, sense cap mena de dubte, **perjudicial per a la promoció d'un turisme rural de qualitat al territori**. El turisme rural que es vol promoure, que ofereix pau i tranquil·litat als clients, es pot veure greument afectat amb la implantació d'aquestes infraestructures.

La **Coordinadora per la defensa de la terra –Urgell, Conca de Barberà, Segarra, Garrigues- i l'Associació de Veïns de Montblanquet**, són els dos grups que han encapçalat la lluita contra la implantació d'aquest parc eòlic. Representants d'aquests grups destaquen que tot el llarg procés ha estat marcat per una **manca de transparència en els tràmits** i per un gairebé inexistent procés d'informació a la ciutadania. Es comenta que per a la consecució d'un projecte d'aquestes característiques caldria contextualitzar la situació energètica a nivell global i donar una **visió integral i objectiva de la situació**, enlloc d'informació puntual i superficial, com s'ha fet fins ara.

En el marc de la participació ciutadana, cal destacar la realització del **Projecte Desenvolupament i Aplicació d'un Software per a l'Anàlisi de Decisions Multicriteri aplicades a Fonts d'Energia Renovable** (MCDA-RES), dut a terme per l'Institut de Ciència i Tecnologia (UAB), durant anys 2003 i 2004¹⁹. Tot i que es valora molt positivament la realització del projecte i el procés participatiu del mateix, es té la percepció que la metodologia utilitzada i els resultats obtinguts **no han servit suficientment per a crear un debat constructiu i útil per al territori**, i que els resultats del projecte han quedat en un àmbit massa teòric i purament científic.

¹⁹ El projecte tenia com a àmbit d'actuació la zona d'impacte dels parcs eòlics que es projectaven al límit entre les comarques de l'Urgell i la conca de Barberà (Serra del Vilobí, Coma de Bertan i Serra del Tallat). Les etapes del projecte van ser una fase d'anàlisi institucional, presentacions públiques del projecte, trobades públiques del projecte que facilitaven la participació dels diferents agents socials i que permetien el disseny d'una matriu d'impacte i posteriorment l'aplicació d'un procediment d'agregació multicriteri per obtenir un llistat d'alternatives. Les alternatives proposades seguien els següents criteris: viabilitat tècnica, depenent en la disposició del vent; reducció de l'impacte visual de les propostes inicials i viabilitat econòmica de les alternatives. Es generaren un total de vuit alternatives, que anaven des de l'execució de tots els projectes fins la no-implantació de cap molí de vent, passant per propostes amb una redistribució dels molins i la implantació de petits parcs eòlics per a l'abastiment local.

Així mateix, també es critica la posició dels **mitjans de comunicació**, que en molts casos no han permès manifestar l'opinió dels grups opositors al parc eòlic, així com tampoc han acceptat **propostes de debat i diàleg sobre aquest aspecte**. També desaproven l'actitud de les diferents administracions públiques, que en la majoria dels casos no els han volgut escoltar i els sembla que la metodologia i els criteris que es segueixen per a la implantació i ubicació de l'energia eòlica estan clarament subjectes a **interessos polítics i mediàtics**.

Els arguments que presenten aquests grups en contra de l'actual model d'implantació de l'energia eòlica a Catalunya són diversos. En primer lloc, consideren que la implantació dels parcs eòlics amb l'actual model **agreuja encara més el ja important desequilibri territorial** (que perjudica les províncies de Lleida i Tarragona), donat que els parcs seran un fre per al desenvolupament del turisme rural, activitat econòmica que es considera una possibilitat real de dinamització del territori. En concret, es critica el posicionament de les administracions locals i comarcals, que volen promoure el sector turístic (en el marc de la Ruta del Cister, que inclou el Monestir de Vallbona com a un dels punts d'interès), al mateix temps que permeten la implantació de parcs eòlics; **dues línies que ells consideren incompatibles**.

Pel que fa els **impactes sobre la fauna i la flora**, es considera que la zona on està prevista a instal·lació d'aquests molins és molt rica en pinassa, espècie endèmica de pi que només existeix a la península ibèrica i que està protegida per la Unió europea. Altres efectes ambientals seran sobre les aus i els quiròpters de la zona. Entre les espècies de més risc es consideren diverses espècies d'àguiles, el mussol i les òlibes. Consideren que els informes mediambientals que han presentat els promotors són insuficients i no garanteixen la protecció de la flora i fauna autòctones.

Per altra banda, **es critica l'actitud de les empreses energètiques**, que s'aprofiten de la debilitat dels ajuntaments petits, sovint desproveïts de suficient coneixement sobre la temàtica i en una situació força vulnerable a causa dels seus minsos ingressos econòmics i les poques vies per a generar-ne. Finalment, s'apunta que els beneficis econòmics que s'obtindran no compensaran l'impacte negatiu que tindran sobre el territori i el medi: l'impacte paisatgístic, la destrucció d'espais de bosc d'elevat interès i l'afectació negativa sobre el turisme rural. El **model d'implantació d'energia eòlica** que es defensa des d'aquests grups es basa en la ubicació d'un o dos molins en llocs propers al consum de l'energia, per minimitzar així la pèrdua d'energia en la distribució.

Finalment, un altre dels problemes generats pel projecte és la **confrontació entre partidaris i detractors del mateix**; en poblacions on les relacions entre els veïns són molt properes.

4.3.14. Contaminació acústica

A la ciutat de **Tàrraga** es manifesta que hi ha **problemes de soroll**: motos, soroll de les festes a la nit, petards en dates properes a Sant Joan, cotxes amb la música molt alta, etc. El municipi disposa del corresponent Mapa de Contaminació Acústica, però es vol revisar si cal realitzar-hi alguna modificació. L'Ajuntament de la ciutat també ha elaborat un Pla de Civisme, que marca com a una línia d'actuació realitzar una campanya de conscienciació per tal de disminuir el soroll de les motocicletes. A **Agramunt i Bellpuig** també es comenta que hi ha sorolls, principalment de motocicletes. De tant en tant, una unitat mòbil i la guàrdia urbana fan mesures dels pubs i del soroll de les motos amb un sonòmetre.

Altres fonts de contaminació acústica són les indústries situades al centre urbà de Bellpuig i els quads que passen pels camins de diferents municipis.

4.3.15. Contaminació odorífera

La principal font de contaminació odorífera a la comarca són les **dejeccions ramaderes**, que es senten a molts pobles en èpoques puntuals, i fins i tot també en algun cas a la ciutat de Tàrraga. També el pas de **camions del bestiar i dels cadàvers d'animals** provoquen males olors. Les males olors representen un problema important per al sector turístic, que reclama més consciència per part dels agricultors.

L'empresa Borges Pont de Tàrraga també fa una **olor característica a oli**, tot i que no és molt molesta i normalment la gent de Tàrraga hi estan acostumats i no la senten. Fonts de l'empresa indiquen que s'està intentant implantar alguna mesura que abordi aquesta problemàtica, d'acord amb l'esborrany d'avantprojecte de llei contra la contaminació odorífera.

La **Planta de Compostatge de Puigverd d'Agramunt** també comporta problemes de males olors, però l'empresa preveu aplicar un Pla de Millora per a resoldre aquest problema (veure apartat 4.3.7).

També es comenta que les males olors produïdes per **focs petits als camps** o a horts propers als nuclis urbans, representen una molèstia per als habitants del nucli.

4.3.16. Contaminació atmosfèrica i lumínica

Hi ha qui es queixa en general de la contaminació atmosfèrica produïda per les indústries i el trànsit.

En relació la contaminació lumínica, només es comenta que a Tàrrrega s'està treballant molt en aquest aspecte, canviant l'enllumenat per a evitar la contaminació lluminosa. Sobta que no hi hagi coneixement del Pla que s'està duent a terme des del Consell Comarcal per tal de millorar l'enllumenat dels municipis.

4.3.17. Elements a tenir en compte per a la gestió ambiental en un futur

Per a la gestió ambiental que es desenvolupi a la comarca de l'Urgell en un futur, cal tenir en compte que actualment existeix un important debat, sobretot en els nuclis més rurals, sobre **quin ha de ser el model de desenvolupament d'aquest territori.**

Per una banda, hi ha força debat al voltant de projectes **d'instal·lació de certes infraestructures** (parcs eòlics, plantes de compostatge, abocadors, etc) en els municipis rurals. Mentre un sector de la població considera que aquestes instal·lacions són positives per al desenvolupament econòmic del territori; un altre sector de la població considera que es tracta d'infraestructures que posen en perill el desenvolupament del mateix territori (sobretot si es fan sense la suficient transparència), i especialment la possibilitat de desenvolupar-hi el turisme rural.

En concret, alguns sectors, com per exemple des de l'Associació per al desenvolupament integral de la Vall del Corb, consideren que aquells municipis, com els que es troben a la Vall del Corb, que han estat tradicionalment "poc desenvolupats" (entès com a poc desenvolupament urbanístic, industrial, etc); es troben actualment en una situació que representa un bon punt de partida per a promoure-hi un **desenvolupament harmònic i sostenible**, i que caldria treballar en aquesta direcció.

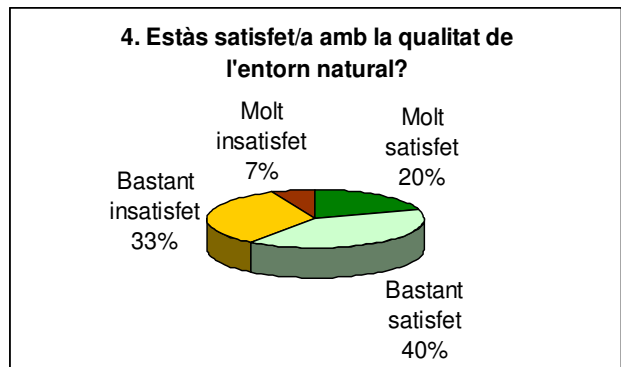
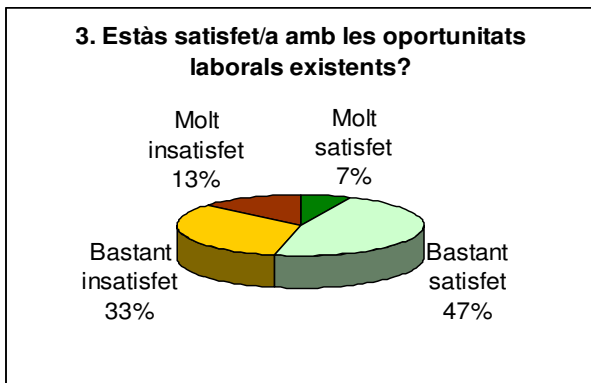
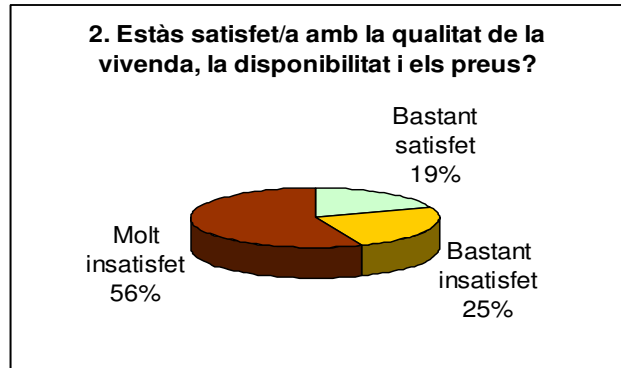
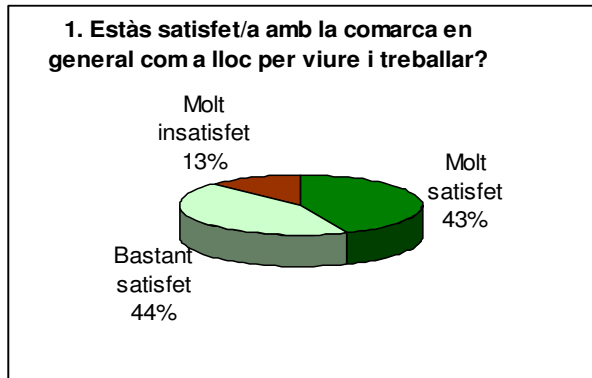
4.4. Resultats de les butlletes d'opinió

Mitjançant les butlletes d'opinió s'han recollits **dos tipus d'aportacions**:

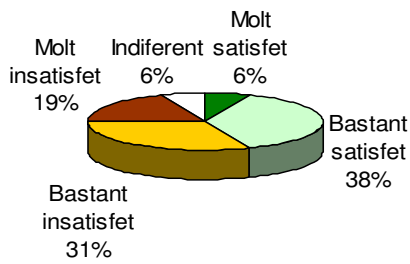
- **Qualitatius:** comprèn les diverses opinions i suggeriments que els participants han expressat per escrit a la butlleta en els apartats que es deixava espai per redactar. Aquestes aportacions s'han incorporat dins de la diagnosi ambiental participativa junt amb els resultats de les entrevistes i grups de discussió.
- **Quantitatius:** Comprèn les respostes a l'enquesta sobre el grau de satisfacció de la ciutadania amb la comunitat local. Aquesta part de la butlleta és la que es comenta en aquest apartat.

L'enquesta de satisfacció de la ciutadania amb la comunitat local comprèn una bateria d'onze preguntes sobre el grau de satisfacció del/la ciutadà/ana amb un ampli ventall d'aspectes de la vida a la seva comunitat. S'han recollit un total de 14 butlletes amb enquesta omplerta, per tant, **els resultats que es mostren a continuació**, tot i que se n'ofereix el valor percentual de resposta, **no tenen cap tipus de valor estadístic i no se'n poden extreure conclusions a nivell d'opinió de la població de la comarca**. Tot i això, es reproduïxen les respostes que s'han donat perquè és interessant observar algunes tendències que coincideixen amb aspectes que s'han identificat en la diagnosi ambiental participativa com a resultat del treball qualitatiu dut a terme.

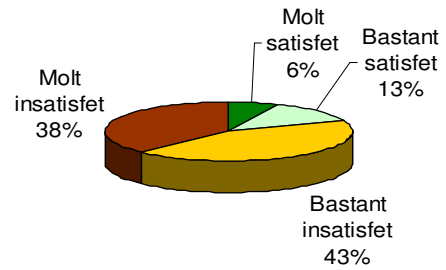
Així doncs, el buidatge de les enquestes ha donat els següents resultats:

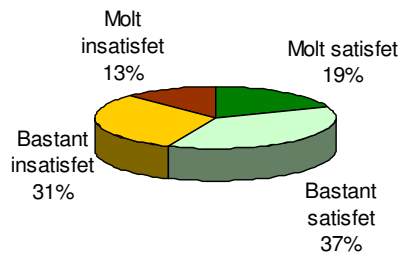
5. Estàs satisfet/a amb la qualitat de l'entorn edificat del teu poble?

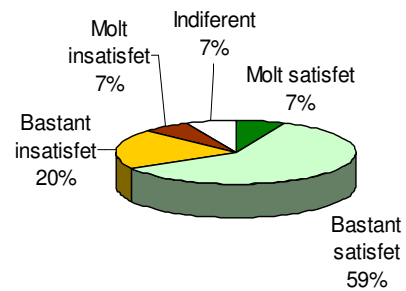
6. Estàs satisfet/a amb le nivell de serveis socials i sanitaris?

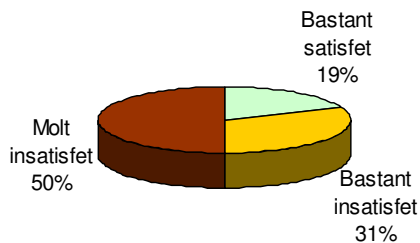
7. Estàs satisfet/a amb el nivell de serveis culturals, recreatius i de lleure?

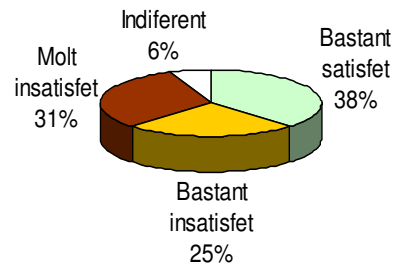
8. Estàs satisfet/a amb la qualitat dels centres educatius?

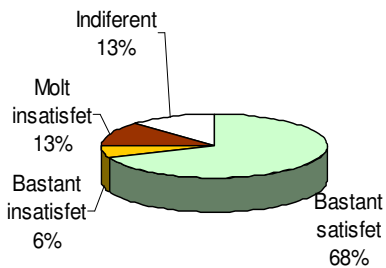
9. Estàs satisfet/a amb el nivell dels serveis de transport públic?

10. Estàs satisfet/a amb les oportunitats de participació en els processos de planificació i decisió municipal i comarcal?

11. Estàs satisfet/a amb el nivell de seguretat ciutadana?

TALLER DE PARTICIPACIÓ

5. TALLER DE PARTICIPACIÓ

5.1. Introducció

Els dies 14 i 20 d'abril es va dur a terme el **Taller de Participació per a l'Agenda 21 de l'Urgell**, dividit en dues sessions; en què es treballà conjuntament per tal de consensuar una anàlisi DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats) i per definir les línies estratègiques del Pla d'Acció Ambiental de l'Urgell.

Els objectius del Taller de Participació han estat:

- Consensuar un diagnòstic de les diferents temàtiques amb incidència mediambiental a la comarca.
- Identificar les línies d'actuació mediambiental que tenen un major consens per part dels diversos sectors d'opinió de la ciutadania de la comarca de l'Urgell.
- Generar un debat constructiu entre els diversos agents del territori, que els permeti intercanviar punts de vista i opinions entorn dels punts forts i febles del medi ambient a la comarca de l'Urgell, i de les actuacions necessàries per a millorar-ne el seu estat i contribuir al desenvolupament sostenible d'aquest territori.

5.2. Metodologia

El taller es realitzà els dies 14 i 20 d'abril de 2007, a l'IES Manuel de Pedrolo de Tàrraga. Es van convocar per carta tots els agents locals que havien pres part en algun moment del procés participatiu (un total de 130 agents). També s'explicà el Taller i es repartiren butlletes de participació durant l'acte de presentació de la Diagnosi Ambiental Participativa de l'Urgell, que tingué lloc el dia 11 d'abril al Consell Comarcal de l'Urgell, a Tàrraga. A més a més, els dies abans dels tallers, es realitzà un reforç amb trucades. Paral·lelament, es publicaren notes de premsa als mitjans de comunicació locals i comarcals.

La metodologia que s'utilitzà al taller és la següent:

Metodologia Sessió 1

Tot i que s'havia previst realitzar la dinàmica dividint els assistents en dos grups, com que el nombre d'assistents fou menor als què s'havien inscrit, les dinamitzadores del taller decidiren treballar amb un únic grup, afavorint així un debat més obert i enriquidor entre tots els assistents.

La dinàmica que es seguí fou la següent:

Presentació

- 9:30 – 10:00 Rebuda dels assistents. Explicació de la dinàmica del taller.

Part 1

- 10:00 -10:05 Presentació dels membres del grup.
- 10:05 – 10:25 Treball en subgrups per parelles i/o tríos. Cada subgrup defineix cinc punts febles interns de la pròpia comarca (debilitats) i cinc punts febles externs o futurs a la comarca (amenaces) i els escriu (cadascun d'ells) en un post-it. S'escull un portaveu per cada subgrup.
- 10:25 – 11:25 Cada portaveu presenta les idees a la resta del grup. Es treballen els punts febles interns i els punts febles externs al mateix temps. Composició dels paperògrafs amb totes les aportacions, tot recollint les observacions i opinions dels diferents subgrups. Validació del paperògraf obtingut com a document de consens de diagnòstic de punts febles.

11:25 – 11:45 Esmorzar

Part 2

- 11:45 – 12: 20 Treball en subgrups per parelles i/o tríos. Cada subgrup defineix cinc punts forts interns de la pròpia comarca (fortaleses) i cinc punts forts externs a la comarca (oportunitats) i els escriu (cadascun d'ells) en un post-it. S'escull un portaveu per cada subgrup.
- 12:20 – 13:25 Cada portaveu presenta les idees a la resta del grup. Es treballen els punts forts interns i els punts forts externs al mateix temps. Composició dels paperògrafs amb totes les aportacions, tot recollint observacions i opinions dels

diferents subgrups. Validació del paperògraf obtingut com a document de consens de diagnòstic de punts forts.

- 13: 25- 13: 30 Cloenda del taller i explicació dels propers passos.

Metodologia Sessió 2

- 19:00-19:10 Presentació del taller. Presentació del DAFO obtingut en la primera sessió.
- 19:10- 19:20 Distribució dels assistents en dos grups heterogenis i distribució dels grups en aules.
- 19:20-19:50 Breu presentació dels components de cada grup. Treball en subgrups per parelles i/o trios. Cada subgrup defineix 5 propostes que consideren prioritàries pel desenvolupament sostenible de la comarca de l'Urgell, i les escriu en un post-it. S'escull un portaveu per exposar-ho a la resta del grup.
- 19:50-20:50 Exposició de les propostes de cada subgrup a la resta del grup, agrupació per similitud, i consens de propostes per a presentar a l'altre grup al plenari. Escollir un portaveu per exposar al plenari.
- 20:50-21:10 Exposició de les propostes de cada grup al Plenari.
- 21:10-21:20 Votacions: Cada persona disposa de 5 gomets per votar les diverses propostes.
- 21:20 – 21:30 Distribució de l'enquesta de valoració del Taller, resum de les conclusions del Taller i cloenda del Taller de Participació.

5.3. Participants

A la primera sessió del taller hi assistiren un total de 8 persones, corresponents als següents perfils: tècnics, sector agrícola, sector turístic i associacions sensibilitzades amb el medi ambient i d'altres. A la segona sessió hi prengueren part 13 persones, representants dels perfils: associacions, tècnics, polític, associacions sensibilitzades amb el medi ambient, empresaris turístics, empresaris artesans i sector agrícola.

Pel que fa la distribució territorial dels assistents, a la primera sessió hi assistiren persones de Tàrraga, Maldà, Sant Martí de Maldà i Castellserà; mentre que a la segona sessió hi havia representants de Castellserà, Tàrraga, Bellanes, Verdú, Fuliola, Vallbona de les Monges i Agramunt.

5.4. Resultats

5.4.1. Resultats sessió 1

A continuació es mostren els resultats de la primera sessió del Taller de Participació, **en forma de formulari DAFO consensuat**. Per a l'elaboració d'aquest diagnòstic DAFO, s'ha partit de les aportacions escrites que cadascun dels subgrups va fer als paperògrafs, s'han agrupat per similituds i s'han complementat amb els comentaris i/o observacions que es van generar entorn de les diferents aportacions. En cursiva es presenten aquells comentaris o observacions fetes per les moderadores del Taller.

AMENACES

Implantació de grans infraestructures

- La implantació al territori de grans infraestructures que exerceixen un fort impacte sobre el medi ambient. Es tracta d'infraestructures que poden posar en perill l'ecosistema propi de la comarca (abocadors, parcs eòlics, parcs fotovoltaics, autovies, etc); i que vénen imposades des de fora de la comarca, s'implanten al territori a partir de processos mancats de transparència i sense oferir informació sobre els criteris seguits per a la implantació de les mateixes.
- La manca d'instruments de planificació (plans de protecció del medi natural, planificacions de futur, etc), que puguin garantir la sostenibilitat del territori i la participació de la població local en les decisions sobre la localització i el disseny de les grans infraestructures. Es considera que no existeixen eines de planificació a nivell de Catalunya, en què es defineixi on han d'anar aquestes infraestructures, seguint un procés transparent i que tingui en compte la població local (pel que fa els criteris que caldria seguir i els motius de la seva localització o rebuig).
- L'avantprojecte de llei de modificació de la llei 6/1993, de 15 de juliol, reguladora de residus, que impedirà que els Ajuntaments puguin vetar l'obertura d'abocadors de residus o incineradores. Es preveu que aquesta llei agreujarà encara més el poc poder decisiu actual de la població local sobre els processos d'implantació de grans infraestructures, en aquest cas, d'infraestructures de tractament i emmagatzematge de residus. Es considera que aquestes grans

infraestructures poden representar una hipoteca per al territori i es critica l'abandonament de la gestió dels residus només a mans empresarials.

Paisatge

- Els impactes ambientals que pot comportar la construcció del Canal Segarra-Garrigues, com per exemple el procés de concentració parcel·lària (que comporta la pèrdua i destrucció dels marges de pedra seca) o el canvi de cultius; i els impactes que això comportarà en el paisatge. En el debat es matisa aquesta amenaça comentant que no és previsible que passi a la comarca de l'Urgell, l'amenaça seria només factible en el cas que els gestors de les terres acabin sent els grans productors.
- El procés de canvi climàtic, que agreujarà el clima sec de la comarca de l'Urgell, i pot comportar canvis de paisatge i pèrdues en l'activitat agrícola.

Legislació ambiental

- Existència de Lleis en matèria ambiental poc efectives i que s'apliquen sense tenir en compte la realitat i les característiques del territori. Es tracta generalment de lleis fetes en un context urbà i pensades per a grans indústries, que prioritzen els interessos de la gran empresa. Es creu que es realitza una pressió i un control excessius sobre l'activitat agrícola envers una permissibilitat al sector industrial del propi territori o bé de fora.

DEBILITATS

Població i urbanisme

- El procés de despoblament dels nuclis de població rural i la concentració progressiva de la població de la comarca en pocs nuclis (Tàrrega, Agramunt i Bellpuig). La despoblació dels nuclis rurals té una repercussió negativa en l'entorn natural, a causa de l'abandonament de l'activitat agrícola i l'abandonament del patrimoni, entre altres.
- L'important creixement urbanístic dels nuclis més grans (Tàrrega, Agramunt i Bellpuig) i d'algunes poblacions petites on s'hi preveu la construcció d'un gran nombre d'habitatges. Aquest procés comportarà impactes negatius sobre el medi ambient

durant la fase constructiva (desordre, abocaments de residus, etc); i un cop s'hagi acabat aquesta fase, a causa de l'increment de la població. Alguns impactes que s'apunten deguts a l'increment de la població són: augment en la generació de residus, en el trànsit rodat i en altres possibles aspectes que incidiran de forma negativa sobre l'ecosistema de la comarca.

- El creixement urbanístic desordenat, que no té en compte les característiques del paisatge urbà ni els valors del paisatge natural.
- La manca de seguiment dels impactes ambientals d'obres. Tot i que les obres disposin del corresponent Estudi d'Impacte Ambiental, es comenta que a l'hora de la veritat no hi ha ningú que realitzi el seguiment durant la construcció de les obres ni es vetlla perquè es minimitzi el seu impacte ambiental i es duguin a terme totes les mesures previstes de manera correcta, fet que provoca efectes negatius sobre el medi ambient. Es posa com a exemple la construcció d'un tram de carretera, durant la qual s'acumulaven els residus d'una forma no adequada i quan feia vent aquests s'escampaven pels voltants. Es considera especialment necessari fer un bon seguiment de les obres quan aquestes impliquin tals d'arbres o moviments de terres.

Agricultura

- L'abandonament de l'activitat agrícola i la progressiva gestió de la terra per part de grans productors i empresaris, fet que comportarà una homogeneïtzació del territori. Es considera que l'administració no s'ha preocupat per a mantenir el teixit agrari i ara existeix un important problema de manca de relleu generacional en l'activitat agrícola. També es creu que l'actitud dels propis agricultors, que consideren que l'activitat agrícola comporta molts sacrificis i beneficis inestables, ha fet que actualment hi hagi pocs joves que treballin en aquest sector.
- L'increment del preu del sòl, que el fa inaccessible a l'agricultor. La disminució de l'ús agrícola de les terres, fa que les indústries de tot tipus tinguin entrada en el territori.

Medi natural

- La proliferació d'alguns animals que esdevenen una plaga, com els conills, els estornells, els coloms i els porcs senglars, que provoquen danys als conreus i a la fauna autòctona. Els porcs senglars cada vegada representen un problema més important, donat que fins i tot poden provocar accidents de trànsit. Hi ha qui comenta que han patit alguna modificació genètica, que ha fet que tinguin més cries de les habituals i per això augmenti tant la seva població. Els estornells provoquen importants pèrdues a les collites, es posa com a exemple les pèrdues que han representat a la Ribera d'Ebre.
- Els impactes de la caça sobre el medi ambient: abandonament de cartutxos i deixalles als boscos, desplaçament de les espècies autòctones per espècies introduïdes.

Educació i conscienciació ambiental

- Desconeixement per part de la població del territori sobre els valors naturals, culturals i paisatgístics del mateix.
- Falta de consciència de la població sobre la importància del medi ambient en la qualitat de vida dels ciutadans. Es considera que existeix, en general, una manca d'informació i sensibilització sobre la necessitat de preservar el territori. També es comenta que manca informació i conscienciació sobre la necessitat de gestionar correctament els residus.

Gestió dels residus

- Existència de deficiències en la gestió dels residus: manca de punts de recollida d'envasos de productes tòxics, manca de punts de recollida d'envasos fitosanitaris, i existència d'abocadors incontrolats.

Mobilitat

- Existència d'una xarxa de transport públic inoperant. Les freqüències dels autobusos són escasses i poc coincidents amb els horaris laborals. Es considera que es podrien utilitzar vehicles més petits, que consumissin menys i fessin els viatges més rendibles.

Implicació de les administracions locals en la gestió mediambiental

- Manca de representants polítics locals i comarcals interessats en les problemàtiques mediambientals. Alguns polítics locals i comarcals no vetllen suficientment pels aspectes mediambientals i, en alguns casos, són els promotors d'actuacions que tenen efectes perjudicials sobre el medi ambient. Es considera que aquestes persones cobren pel seu càrrec i, per tant, han de complir amb les seves responsabilitats, una de les quals és vetllar pel medi ambient.

FORTALESES

Població

- La baixa densitat de població de la comarca. Això fa que hi hagi un elevat percentatge de zona natural per habitant, i fa que la qualitat de vida es vegi afavorida per la qualitat de l'entorn. La baixa densitat de població també fa que hi hagi una bona oferta de serveis per habitant. Tot i així, només es fa referència a una bona oferta de serveis en relació a Tàrraga, en cap moment es diu que l'oferta de serveis sigui bona a la resta de municipis.
- Important sentiment d'estima al territori per part de la població que s'ha quedat als nuclis petits de població. Moltes persones de nuclis petits se n'han anat a viure a poblacions més grans, però es considera que els pocs que s'han quedat als nuclis petits tenen un fort sentiment d'estima envers el territori, ànims per vetllar per a la seva conservació i esperança que en un futur es torni a valorar la qualitat de vida d'aquests petits nuclis.

Activitats econòmiques

- Possibilitat de promoure un turisme de qualitat oferint com a atractiu la bona qualitat de vida de la comarca, i convertir l'actual turisme de pas en un turisme d'aturada.

- Existència d'una producció agroalimentària de qualitat. A la comarca de l'Urgell hi ha diferents marques de qualitat: D.O Costers del Segre, D.O.P Garrigues, D.O Cava, D.O Catalunya, D.O Fruita, etc. Es considera que les característiques de la comarca són idònies per a la producció de productes agroalimentaris diversos, des d'oli o vi fins a productes d'horta, entre altres.
- La creixent i possible aplicació de l'agricultura ecològica i integrada.
- Una bona situació geoestratègica i bones infraestructures de comunicació que possibiliten el desenvolupament de la comarca en les seves diferents vessants.

Patrimoni

- Existència d'un important patrimoni cultural, històric, natural, gastronòmic, i paisatgístic; que millora la qualitat de vida del territori i que pot esdevenir un valor afegit per a promoure el turisme a la comarca.
 - Gran quantitat d'elements de l'arquitectura popular i de construcció rural (cabanes de volta, marges de pedra seca, sèquies, etc).
 - Un important i valuós patrimoni natural i paisatgístic: els rius, els boscos de pinus nigra, els reguers, la diversitat dels cultius, l'Estany d'Ivars, els espais esteparis i la fauna i flora pròpies, la plana cerealística, els paisatges d'olivers i ametllers, etc.
 - Una fauna autòctona d'interès, que pot representar un important reclam turístic i científic, al mateix temps que pot esdevenir una eina educativa.
- Existència d'una bona xarxa de camins. Aquesta xarxa de camins pot servir per a realitzar-hi diferents tipus de passejades turístiques (rutes a peu, rutes en BTT). A la comarca hi ha una important tradició de caminades i pelegrinatges (per Tàrrrega hi passa el camí de Sant Jaume). Es considera que per crear una bona xarxa de camins cal regular algunes activitats com per exemple el pas de quads.

OPORTUNITATS

Agricultura, patrimoni i medi natural

- Les possibilitats que obre el desenvolupament i l'aplicació del Pla de Desenvolupament Rural (2007-2013), a través de les mesures que promourà el Contracte Global d'Explotació. Aquest contracte inclourà diferents tipus de mesures, entre les quals es fa especial èmfasi en les mesures agroambientals, com per exemple aquelles relacionades amb la promoció de l'agricultura ecològica i integrada, la preservació de la biodiversitat del territori i la conservació del patrimoni paisatgístic; a través de compensacions econòmiques per a aquelles persones que s'acullin a les mesures i a les actuacions que aquestes comportin. Un exemple és la producció de varietats autòctones de cereal de cicle llarg. En aquest cas, la collita es fa quinze dies més tard del què és habitual, i per tant es permet que l'esperver cendrós o altres espècies puguin completar el seu cicle reproductor. Una altra mesura que també es preveu com a positiva és la conservació de marges de pedra seca. Es fa saber que des d'Unió de Pagesos s'estan realitzant diferents xerrades i actes informatius per tal de difondre els continguts d'aquest Pla.
- L'existència d'ajuts econòmics per a la implantació de conreus energètics per a produir biocarburants, en substitució del petroli. D'aquesta manera es preveu contribuir a la lluita contra el canvi climàtic.
- La possibilitat de recuperar patrimoni rural, patrimoni arquitectònic i entorns naturals que abans havien estat degradats. Per exemple: marges de pedra seca, boscos, riberes, etc. Es destaca el cas de l'antic abocador de Castellserà, antiga guixera degradada que es pretén restaurar.

Activitats econòmiques

- La construcció del Canal Segarra-Garrigues. Es preveu que aquesta nova infraestructura beneficiarà, entre altres, el sector de l'agricultura i facilitarà una major implantació d'activitat agroindustrial.

Energia

- La possibilitat d'implantar l'energia solar d'una forma moderada i respectuosa amb l'entorn. L'energia solar és una energia renovable i per tant es considera interessant la

seva implantació, però cal fer-ho d'una forma respectuosa amb l'entorn i tenint en compte els impactes que la seva implantació pugui generar. En aquest sentit, i en relació al parc solar fotovoltaic que es vol instal·lar a Claravalls, es comenta que un dels possibles impactes que es detecten és l'impacte sobre l'avifauna, a causa de l'enlluernament provocat per les plaques en tocar-hi la llum del sol.

Educació ambiental

- La progressiva importància i interès dels espais educatius dedicats al món agrari i al medi ambient, que poden ser un important motor econòmic per al territori, com per exemple els camps d'aprenentatge (es posa com a exemple el Camp d'Aprenentatge de la Noguera, a Sant Llorenç de Montgai), els parcs agraris, les granges escoles, els centres d'interpretació, les rutes temàtiques, etc.

Planificació

- Existència de models europeus de gestió del món rural que poden servir com a exemples per tal de millorar la gestió mediambiental de la comarca. Es tracta de models en què s'intenta, en mesura del possible, generar energia i realitzar la gestió dels residus a nivell particular o bé a escala local; evitant així la construcció de grans infraestructures i les pèrdues d'energia en el transport. Cadascú disposa d'un petit molí de vent, algunes explotacions produeixen el seu propi biodièsel, s'hi realitzen processos de compostatge en què es gestionen les dejeccions ramaderes de la pròpia explotació (garantint que el compost no conté fangs de depuradora, que poden ser contaminants), i l'activitat productiva es centra en algun producte que no produeixin els veïns (mentre un produeix flors, l'altre produeix oli, l'altre fruita, etc).

5.4.2. Resultats sessió 2

En aquest apartat es presenten, per una banda, les propostes que es van consensuar en cadascun dels dos grups de treball, així com també el nombre de votacions que obtingueren en el plenari. Per una altra banda, s'exposen aquelles propostes que sorgiren arran del treball previ per parelles. Finalment, es realitza una reagrupació per similituds de les propostes consensuades, que servirà per a definir les línies estratègiques del Pla d'Acció Ambiental. En cursiva es presenten aquells comentaris o observacions fetes per les moderadores del Taller.

GRUP 1

Propostes consensuades

Proposta	Vots
Implementar un sistema de recollida d'envasos de fitosanitaris.	2
Estendre la xarxa de punts de recepció de residus (deixalleries, minideixalleries) a tot el territori.	0
Mantenir el patrimoni natural : boscos, rius, boscos de ribera, biodiversitat, paisatge, etc.	4
Crear zones verdes a tots els pobles.	2
Dotar de Plans Estratègics les zones que tenen interès natural (Serra de Bellmunt-Almenara, Vall del Corb, etc) i buscar formes de finançament públic i privat.	1
Fer complir la normativa existent amb més control (purins, abocadors, etc).	4
Restaurar els espais degradats (abocadors incontrolats, etc).	2
Aprofitar antigues extractives per adequar-les com abocadors de runes i descentralitzar els abocadors de runes. Es comenta que caldria que hi haguessin diferents abocadors de runes repartits per tota la comarca, enlloc d'un únic abocador on s'hagin de dur totes les runes.	0
Potenciar l'educació ambiental als centres educatius proveint-los d'infraestructures (camps d'aprenentatge, etc).	2
Creació d'un punt d'assessorament ambiental per a empreses.	1
Lligar l'oferta i la demanda de productes ecològics i de qualitat.	3
Aplicar mesures per a combatre les plagues que desplaça espècies autòctones.	0
Promocionar l'energia solar i eòlica, i totes les renovables.	1

Propostes per parelles

✓ Residus

- Establir un punt de recollida d'envasos de productes fitosanitaris i pesticides a cadascun dels pobles de la comarca.
- Establir deixalleries a tots els pobles.
- Millorar la vigilància dels abocadors incontrolats, a través dels cossos dels agents rurals i els mossos d'esquadra.

- Fer complir la normativa de dejeccions ramaderes, donat que hi ha una manca de control.
- Recuperació d'espais degradats (abocadors incontrolats, antigues activitats extractives, etc).
- Xerrades per a conscienciar sobre les dejeccions ramaderes.

✓ Medi natural

- Mantenir els boscos a partir d'una política financera forta, impulsada des de l'administració.
- Mantenir les riberes dels rius de la comarca, per tal d'evitar les inundacions i també fomentar la biodiversitat i el paisatge.
- Redactar i implementar Plans Estratègics de protecció dels espais naturals i zones naturals de la comarca (estudi geològic, biològic, faunístic, florístic, socioeconòmic, etc). En concret, es consideren prioritaris els espais Serra de Bellmunt-Almenara i la Vall del Corb.
- Promoure estratègies per a custodiar el territori, en zones d'elevat interès (zones ZEPA, altres zones protegides, zones amb un interessant patrimoni rural o paisatgístic). Promoure, a través dels acords de custòdia, la conservació dels valors, i compensar els propietaris per les possibles pèrdues o inversions que els suposi la conservació.
- Plantar arbres allà on no n'hi ha cap, sobretot al costat dels pobles, com a zona verda.

✓ Educació mediambiental

- Promoure l'educació mediambiental en els centres d'ensenyament, com a primera eina bàsica pel respecte per la natura i el medi ambient.
- Creació de camps d'aprenentatge o altres espais educatius relacionats amb el món agrícola i rural de la zona.
- Creació d'un punt d'assessorament mediambiental per les empreses. Crear un punt on es proporcioni informació de la nova legislació que s'aprova en matèria mediambiental i assessorar els empresaris per a facilitar-los l'adaptació a aquesta legislació.

✓ Agricultura

- Promoure conjuntament (administració, societats de caçadors i agricultors), mesures específiques per a combatre plagues que desplacen races autòctones.

- Assegurar la comercialització dels productes ecològics i de qualitat, buscant una bona xarxa de comercialització que uneixi l'oferta i la demanda.

✓ Turisme

- Estructurar i coordinar el sector turístic.

✓ Aigua

- Reestructuració del reg. Aprofitament de l'aigua i gestió del reg incontrolat.

✓ Energia

- Promoure l'ús de l'energia solar a les llars, a través d'ajuts econòmics que "arribin" a la gent i d'ordenances. Es comenta que el Departament de Medi Ambient i Habitatge, en principi ofereix ajuts, però aquests no es concedeixen als privats que volen instal·lar plaques solars a la seva vivenda.

GRUP 2

Propostes consensuades

Proposta	Vots
Dotar la comarca d'un Protocol d'Actuació que regulés els processos d'instal·lació de noves infraestructures a la comarca: procés de decisió, consulta pública, estudis d'impacte ambiental previs, seguiment posterior, etc.	4
Dotar de recursos el Pla d'Acció Ambiental i que l'administració assumeixi compromisos i responsabilitats per a la seva implementació. Crear una Comissió de Seguiment que realitzi un control periòdic de la implantació de l'Agenda 21.	3
Treballar per a canviar l'avantprojecte de llei de modificació de la llei 6/ 1993, de 15 de juliol, reguladora de residus. En concret, cal treballar per a modificar l'article que estableix que les instal·lacions de gestió de residus són d'utilitat pública i d'interès social, fet que farà desaparèixer el tràmit de llicència municipal i que impedirà la participació ciutadana i el control municipal.	2
Millorar la gestió de les conques fluvials i el seu entorn.	3
Treballar en l'àmbit de la nova cultura de l'aigua, potenciant-ne un consum responsable.	2
Potenciar el transport públic.	2

Millorar els espais per caminar i anar en bici.	0
Millorar l'accessibilitat als contenidors (proximitat i disseny adaptat a les necessitats de la gent gran).	2
Millorar el control dels abocaments incontrolats de runa, que es troben a voreres, marges i boscos.	2
Promoure el consum de productes transformats autòctons.	0
Promoure la producció ecològica, tant la seva producció com el seu consum.	0
Declarar la comarca de l'Urgell territori lliure de transgènics.	3
Promoure l'edificació amb criteris d'eficiència energètica. Es comenta que caldria començar tot donant exemple en els edificis públics.	1
Promoure l'educació ambiental a tots els nivells.	3

Propostes per parelles

✓ Residus

- Instal·lar contenidors adaptats a la gent gran, amb palanques o altres sistemes que facilitin l'aixecament de la tapa.
- Ubicar els contenidors de manera que estiguin més a prop dels veïns, per facilitar així la recollida selectiva.
- Controlar els abocadors incontrolats de runes o altres residus.

✓ Infraestructures

- Vetllar perquè es realitzi un control de fauna després de la implantació del parc eòlic de la Serra del Tallat.
- Establir un "protocol" d'actuació per a la implantació de grans infraestructures.

✓ Agenda 21

- Dotar de recursos el Pla d'Acció Ambiental i realitzar-ne un control periòdic a través d'una Comissió de Seguiment.

✓ Educació

- Fomentar l'educació ambiental en tots els àmbits.

✓ Agricultura

- Promoure el consum agrícola i transformat de proximitat.
- Apostar per la producció ecològica, a través de la formació i de la promoció dels productes ecològics.
- Declarar l'Urgell comarca lliure de transgènics.

✓ Aigua

- Millora de la situació dels rius i el seu entorn, tot evitant les aigües estancades als rius (Ondara i altres), i realitzant plans de control de mosquits (tal i com es fa a l'Empordà).
- Potenciar la nova cultura de l'aigua, tant pel que fa el seu consum responsable com la millora de les infraestructures d'abastament i sanejament.

✓ Mobilitat

- Millorar la línia de tren via Manresa i Lleida.
- Facilitar i habilitar espais per a la mobilitat en bicicleta (a través de l'ordenació urbanística, facilitant aparcaments, etc), des de les diferents administracions.

✓ Energia

- Promoure amb ajuts d'autosostenibilitat la millora energètica dels edificis i habitatges.

REAGRUPACIÓ DE PROPOSTES EN LÍNIES ESTRATÈGIQUES

1. Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.	Vots
Mantenir el patrimoni natural: boscos, rius, boscos de ribera, biodiversitat, paisatge, etc.	4
Dotar de Plans Estratègics les zones que tenen interès natural (Serra de Bellmunt-Almenara, Vall del Corb, etc) i buscar formes de finançament públic i privat.	1
Restaurar els espais degradats (abocadors incontrolats).	2
Aplicar mesures per a combatre les plagues que desplacen espècies autòctones.	0
Millorar la gestió de les conques fluvials i el seu entorn.	3
Crear zones verdes a tots els pobles.	2
Total votacions	12

2. Millorar la gestió dels residus a tots els nivells.	Vots
Implementar un sistema de recollida d'envasos de fitosanitaris.	2
Estendre la xarxa de punts de recepció de residus (deixalleries, minideixalleries) a tot el territori.	0
Fer complir la normativa existent amb més control (en l'àmbit dels purins, abocaments, etc).	4
Aprofitar antigues extractives per adequar-les com abocadors de runes i descentralitzar els abocadors de runes.	0
Millorar l'accessibilitat als contenidors (proximitat i disseny adaptat a les necessitats de la gent gran).	2
Millorar el control dels abocaments incontrolats de runa, que es troben a voreres, marges i boscos.	2
Total votacions	10

3. Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat.	Vots
Lligar l'oferta i la demanda de productes ecològics i de qualitat.	3
Promoure el consum de productes transformats autòctons.	0
Promoure la producció ecològica, tant la seva producció com el seu consum.	1
Declarar la comarca de l'Urgell territori lliure de transgènics.	3
Creació d'un punt d'assessorament ambiental per a empreses.	1
Total	8

4. Garantir que la implantació de grans infraestructures es realitzi amb criteris de sostenibilitat i incorporant processos de participació ciutadana.	Vots
Establir un Pla d'Actuació per a la instal·lació de noves infraestructures a la comarca: procés de decisió, consulta pública, estudis d'impacte ambiental previs i posterior de seguiment, etc.	4
Treballar per a canviar l'avantprojecte de llei de modificació de la llei 6/ 1993, de 15 de juliol, reguladora de residus. En concret, cal treballar per a modificar l'article que estableix que les instal·lacions de gestió de residus són d'utilitat pública i d'interès social, fet que farà desaparèixer el tràmit de llicència municipal i que impedirà la participació ciutadana i el control municipal.	2
Total	6

5. Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori.	Vots
Potenciar l'educació ambiental als centres educatius proveint-los d'infraestructures (camps d'aprenentatge).	2
Promoure l'educació ambiental en tots els seus àmbits.	3
Total votacions	5

6. Vetllar per la implementació de l'Agenda 21	Vots
Dotar de recursos el Pla d'Acció Ambiental i que l'administració assumeixi compromisos i responsabilitats per a la seva implementació. Crear una Comissió de Seguiment que realitzi un control periòdic de la implantació de l'Agenda 21.	3
Total	3 vots

7. Minimitzar els impactes del consum energètic	Vots
Promocionar l'energia solar i l'eòlica, i totes les renovables en general.	1
Promoure l'edificació amb criteris d'eficiència energètica.	1
Total	2

8. Promoure una mobilitat sostenible	Vots
Potenciar el transport públic.	2
Millorar els espais per caminar i anar en bici.	0
Total	2

9. Treballar per a incorporar els principis de la nova cultura de l'aigua a tots els àmbits	Vots
Treballar en l'àmbit de la nova cultura de l'aigua, potenciant-ne un consum responsable.	2
Total	2

5.5. Conclusions

Els principals temes que s'han tractat en la primera sessió del Taller de Participació són: el medi natural i el paisatge, la implantació de grans infraestructures (especialment de

tractament/emmagatzematge de residus i infraestructures energètiques), la planificació i la legislació ambiental, la gestió dels residus, l'educació i la sensibilització mediambiental, la població, l'urbanisme, l'agricultura i el patrimoni territorial.

Pel que fa les amenaces, en l'àmbit de la implantació al territori de grans infraestructures, es detecta la manca d'instruments per fer-hi front i de les possibilitats de decisió del propi territori. En relació al paisatge, es parla del possible impacte paisatgístic que podria comportar la construcció del canal Segarra-Garrigues, en el cas que la terra acabés en mans de grans empreses productores, i del canvi de paisatge que pot comportar el procés de canvi climàtic a la comarca de l'Urgell. Finalment, pel que fa la legislació ambiental, es considera com a una amenaça el fet que les lleis sobre matèries ambientals siguin poc efectives i s'apliquin sense tenir en compte la realitat i les característiques del territori.

Entre les debilitats destaquen aquelles relacionades amb l'àmbit de la població i l'urbanisme, tant pel que fa els efectes dels processos de despoblament d'alguns nuclis rurals com de la concentració de la població de la comarca en pocs nuclis. En el sector de l'agricultura, les debilitats detectades són l'abandonament de l'activitat agrícola i la progressiva gestió de la terra per part de grans productors i empresaris, que està relacionat amb l'increment del preu del sòl, que el fa inaccessible als agricultors. En altres àmbits en què s'han detectat debilitats són: l'educació ambiental, la gestió dels residus, la xarxa de transport públic, la proliferació de plagues i la manca de representants polítics locals i comarcals interessats en les problemàtiques mediambientals.

Per altra banda, es detecten fortaleeses en l'àmbit de la població, com poden ser la baixa densitat de població de la comarca i l'important sentiment d'estima al territori per part de la població que s'ha quedat als nuclis petits de població. En l'àmbit de les activitats econòmiques, les fortaleeses que es detecten són: la possibilitat de promoure un turisme de qualitat, l'existència d'una producció agroalimentària de qualitat, la creixent i possible aplicació de l'agricultura ecològica i integrada, i la bona situació estratègica i les bones vies de comunicació (que possibiliten el desenvolupament de la comarca en les seves diferents vessants). Finalment, el patrimoni de la comarca i la bona xarxa de camins també es consideren importants fortaleeses.

De les oportunitats detectades destaquen aquelles relacionades amb l'àmbit de l'agricultura, el patrimoni i el medi natural. També la construcció del Canal Segarra-Garrigues, la possibilitat d'implantar l'energia solar, l'interès dels espais educatius dedicats al món agrari i al medi ambient i l'existència de models europeus de gestió del món rural, són altres oportunitats per al medi ambient de la comarca.

A banda, l'anàlisi DAFO que es consensuà, en la primera sessió del Taller de Participació han aparegut algunes idees o observacions noves que no havien sorgit en la Diagnosi Ambiental Participativa i que cal tenir en compte:

- L'amenaça que representa l'avantprojecte de Llei de Residus, donat que impedirà que els Ajuntaments puguin vetar l'obertura d'abocadors de residus o incineradores.
- L'amenaça d'algunes plagues i els seus efectes sobre els cultius, especialment els estornells.
- El fet que darrerament s'hagin detectat canvis en els hàbits alimentaris d'algunes espècies d'ocells, com per exemple els pardals. Abans n'hi havia molts al medi natural, però darrerament se'n veuen cada vegada més en espais urbans, on els és més fàcil obtenir aliments.
- L'EDAR de Verdú, que té un sistema de llacunatge amb macròfits, i aboca el seu efluent al Canal de Tàrrega, fet que impedeix que es pugui realitzar el manteniment del mateix. Això fa que es facin bassals d'aigua estancada i hi hagi molts mosquits. Actualment s'està treballant amb l'ACA per tal de solucionar el problema.
- Cal millorar la gestió dels residus. S'apunta que caldria habilitar una deixalleria a cada poble, i donar exemple des de les administracions, tot realitzant recollida selectiva en les seves instal·lacions. També cal facilitar més la recollida selectiva a la població, que passa perquè els contenidors estiguin el més pròxims possible a les llars. Es comenta que els contenidors existents estan pensats per a grans ciutats, i en poblacions petites hi ha pocs contenidors, responent a la poca població del poble, fet que això perjudica la recollida selectiva. Es creu que caldria adaptar els contenidors a les necessitats dels nuclis rurals, optant per més quantitat de contenidors de mida més petita, garantint d'aquesta manera que la gent tingués un contenidor més a prop de casa seva.
- Cal garantir els cabals ecològics en els cursos fluvials de la comarca. En aquest àmbit, des de l'equip tècnic s'ha informat als assistents del taller que des de l'Agència Catalana de l'Aigua s'està iniciant un procés participatiu per informar i promoure la creació dels Consells de Conca, que serviran per a debatre els Plans de gestió de conca que es deriven de la Directiva Marc de l'Aigua. També s'ha sol·licitat als tècnics de l'Agència Catalana de l'Aigua ser informats quan s'iniciï el procés a la Conca del Baix Segre, per tal de poder informar-ne als que han pres en el procés participatiu de l'Agenda 21.

En la segona sessió del Taller de Participació, s'han plantejat diferents propostes per tal de garantir la sostenibilitat de la comarca de l'Urgell. Aquestes propostes han estat consensuades per diferents sectors de la població, i per tant es poden prendre com a base per a l'elaboració del Pla d'Acció Ambiental.

Les propostes que s'han consensuat giren entorn de les següents línies estratègiques:

1. Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats. 12 vots
2. Millorar la gestió dels residus a tots els nivells. 10 vots
3. Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat. 8 vots
4. Garantir que la implantació de grans infraestructures es realitzi amb criteris de sostenibilitat i incorporant processos de participació ciutadana. 6 vots
5. Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori. 5 vots
6. Promoure una mobilitat sostenible. 2 vots
7. Treballar per a incorporar els principis de la nova cultura de l'aigua a tots els àmbits. 2 vots
8. Minimitzar els impactes del consum energètic. 2 vots

Així doncs, s'observa que les propostes que han rebut major suport, amb força diferència respecte la resta, giren entorn de la gestió dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats i de la gestió dels residus. Les segueixen també amb força recolzament les propostes sobre la promoció d'activitats econòmiques que incorporin criteris mediambientals, la implantació de grans infraestructures amb criteris de sostenibilitat i incorporació de processos de participació ciutadana, i la sensibilització i educació de la població en matèria mediambiental. En darrer terme, es troben les propostes dels àmbits de la mobilitat sostenible, la nova cultura de l'aigua i la minimització dels impactes del consum energètic.

Pel que fa la proposta relacionada amb la implementació de l'Agenda 21 (Dotar de recursos el Pla d'Acció Ambiental i que l'administració assumeixi compromisos i responsabilitat per a la seva implementació. Crear una Comissió de Seguiment que realitzi un control periòdic de la implantació de l'Agenda 21), no s'ha incorporat com a línia estratègica; donat que els continguts de la proposta ja es treballaran i contemplaran en el Pla de Seguiment, instrument que s'elaborarà paral·lelament amb el Pla d'Acció Ambiental i que donarà les eines necessàries per a realitzar un seguiment del grau d'implementació del

Pla, dels seus efectes sobre el medi ambient comarcal i proposarà un mecanisme per a implicar els agents econòmics i socials en el seu seguiment.

Si ens centrem en les línies d'actuació proposades, la que té més consens és la de "Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats", que inclou les següents propostes:

- Mantenir el patrimoni natural: boscos, rius, boscos de ribera, biodiversitat, paisatge, etc.
- Dotar de Plans estratègics les zones que tenen interès natural (Serra de Bellmunt-Almenara, Vall del Corb, etc) i buscar formes de finançament públic i privat.
- Restaurar els espais degradats (abocadors incontrolats).
- Aplicar mesures per a combatre les plagues que desplacen les espècies autòctones.
- Millorar la gestió de les conques fluvials i el seu entorn.
- Crear zones verdes a tots els pobles.

Tot seguit, la línia de "Millorar la gestió dels residus a tots els nivells" conté diferents propostes relacionades tant amb el sistema de recollida, els contenidors, els abocaments de runes, els punts de recepció i el compliment de la normativa:

- Implementar un sistema de recollida d'envasos de fitosanitaris.
- Estendre la xarxa de punts de recepció de residus (deixalleries, minideixalleries) a tot el territori.
- Fer complir la normativa existent amb més control (en l'àmbit dels purins, abocaments, etc).
- Aprofitar antigues extractives per adequar-les com abocadors de runes i descentralitzar els abocadors de runes.
- Millorar l'accessibilitat als contenidors (proximitat i disseny adaptats a les necessitats de la gent gran).
- Millorar el control dels abocaments incontrolats de runa, que es troben a les voreres, marges i boscos.

Seguidament, en la línia estratègica de "Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat", es presenten les següents propostes:

- Lligar l'oferta i la demanda de productes ecològics i de qualitat.
- Promoure el consum de productes transformats autòctons.

- Promoure la producció ecològica (tant la producció com el consum).
- Declarar la comarca de l'Urgell territori lliure de transgènics.
- Crear un punt d'assessorament ambiental per a empreses.

En relació a la línia "Garantir que la implantació de grans infraestructures es realitzi amb criteris de sostenibilitat i incorporant processos de participació ciutadana", es proposa establir un Pla d'Actuació per a la instal·lació de noves infraestructures a la comarca; i treballar per a canviar l'avantprojecte de llei de modificació de la Llei 6/1993, de 15 de juliol, reguladora de residus (concretament l'article que estableix que les instal·lacions de gestió de residus són d'utilitat pública i d'interès social, fet que farà desaparèixer el tràmit de llicència municipal).

Pel que fa la "sensibilització i educació de la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori", es proposa potenciar l'educació ambiental als centres educatius i en la resta d'àmbits.

Finalment, la línia sobre "Promoure una mobilitat sostenible" inclou les propostes de potenciar el transport públic i millorar els espais per caminar i anar en bicicleta; la línia "Treballar per a incorporar principis de la nova cultura de l'aigua a tots els àmbits", proposa potenciar el consum responsable d'aquest recurs; i la línia "Minimitzar els impactes del consum energètic" inclou les propostes de promoure les energies renovables en general i promoure l'edificació amb criteris energètics.

La proposta de "Vetllar per la implementació de l'Agenda 21", que no s'inclou com a línia estratègia del Pla d'acció Ambiental donat que es treballarà en el Pla de Seguiment; proposa dotar de recursos el Pla d'Acció Ambiental, que l'administració comarcal assumeixi compromisos i responsabilitats per a la seva implementació i crear una Comissió de Seguiment que realitzi un control periòdic de la implantació de l'Agenda 21.

5.6. Valoració del taller i propers passos del projecte

Pel que fa la valoració del Taller de Participació per part dels seus assistents, realitzada a partir d'una enquesta que es repartí en finalitzar el Taller, es conclou el següent:

- La valoració general del taller és bona. Els diferents aspectes que s'han valorat han rebut valoracions entre 7 i 9, en una escala de 10. Valoració dels diferents aspectes de major a menor puntuació: com s'ha dut a terme el taller, el material emprat, els horaris en què s'ha realitzat, la durada del taller, el lloc on s'ha realitzat i els resultats del taller.
- El 100% dels participants s'han sentit còmodes participant en el taller i tornarien a fer-ho.
- El 83% dels assistents estan d'acord amb els resultats i el 75% creuen que el taller es podria millorar.
- El 50% dels assistents creu que els diferents sectors no han estat prou representants. Els sectors que s'han trobat a faltar són l'industrial, el comercial i, sobretot, els responsables polítics. Durant el transcurs del taller, els assistents han manifestat la seva decepció per la gairebé nul·la participació dels responsables polítics, tant locals com comarcals.

Des de l'equip tècnic, es valora positivament la dinàmica seguida en el taller, que ha permès que s'hagi generat un debat constructiu, tant pel que fa al consens de l'anàlisi DAFO com en les línies estratègiques. Així mateix, es valora especialment la dedicació i les aportacions de totes les persones que han pres part en el taller, les quals han realitzat aportacions noves i enriquidores. Tot i això, es considera necessari que de cara a properes convocatòries hi prenguin part els representants polítics locals, per aquest motiu, es mantindrà el reforç de trucades que s'ha fet a aquest sector, a més de les cartes de convocatòria.

En resum, es considera que el Taller ha estat un bon espai de diàleg i reflexió, en què els diferents agents han participat, en general, de forma activa, constructiva i dialogant per al consens del diagnòstic i de les propostes. Per aquest motiu és desitjable continuar treballant en aquesta línia, al mateix temps que cal treballar tot educant en la cultura participativa i vetllant perquè els diferents agents, tant els que han pres part en els tallers com els que no ho han fet, s'incorporin en el procés en un futur.

El proper pas del projecte és l'elaboració del Pla d'Acció Ambiental de l'Urgell. Per a la seva elaboració, a més dels resultats del Taller de Participació, que us presentem en aquest document, també es tindran en compte les aportacions que s'han fet en altres moments del procés, i especialment:

- Els resultats de la diagnosi ambiental participativa, que reflecteixen punts de vista que possiblement no van ser recollits en el Taller degut a que hi ha persones que no els va ser possible assistir-hi.

- Els resultats de les entrevistes realitzades als responsables de les administracions locals, en tant que les accions que es dissenyin, tot i ser a nivell supramunicipal, han de comptar amb la seva implicació per tal que es converteixin en una realitat en cada municipi.
- Les possibilitats de finançament de les diferents accions, especialment en el cas de les accions a curt i mig termini, ja que per molt necessàries que puguin ser aquestes accions, si no tenen unes mínimes possibilitats de ser finançades, no podran concretar-se properament.

PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL

6. PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL

6.1. Introducció

El Pla d'Acció Ambiental (PAA) de la comarca de l'Urgell s'ha elaborat a partir dels resultats dels Taller de Participació, de la Diagnosi Ambiental Participativa i de la Síntesi de Dades, i tenint presents les línies d'actuació engegades i previstes per les administracions actuant, així com també les possibilitats de cofinançament.

Com a resultat, s'han obtingut un seguit d'actuacions a realitzar a curt i mig termini. Cal tenir present que el termini en el qual s'hauria d'iniciar l'acció s'ha estimat en funció del grau de prioritat i les possibilitats reals de realitzar-la, així doncs, hi ha actuacions que es considera que tenen un grau de prioritat alt, però que s'han planificat al mig termini degut a una manca de recursos o a que estan supeditades a una acció que s'ha de realitzar prèviament.

6.2. Estructura del Pla d'Acció Ambiental

El Pla d'Acció Ambiental comprèn un total de 58 accions, que estan estructurades en 9 línies estratègiques:

1. Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.
2. Ampliar i millorar la gestió dels residus.
3. Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat.
4. Garantir que la implantació de grans infraestructures es realitzi amb criteris de sostenibilitat i incorporant processos de participació ciutadana.
5. Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori.
6. Promoure una mobilitat sostenible.
7. Incorporar els criteris de la nova cultura de l'aigua.
8. Minimitzar els impactes del consum energètic.
9. Prevenir els riscos ambientals i preveure l'emergència.

S'ha establert una codificació de les accions basada en assignar-les un primer número corresponent a la línia estratègica on s'insereixen, i un segon número corresponent a l'acció. Per exemple, una acció amb el codi 8.1 ens indica que aquesta acció s'inclou dins de la línia estratègica número 8, relativa a minimitzar els impactes del consum energètic, i que és l'acció número 1 d'aquesta línia estratègica.

El Pla d'Acció Ambiental presenta cadascuna de les accions estructurades en fitxes. Cada fitxa dóna informació orientativa sobre els següents aspectes de l'acció:

- Tipus: Indica de quina tipologia d'actuació es tracta (un estudi o projecte, una actuació amb agents locals, un mecanisme de coordinació entre administracions públiques, una exposició, etc.)
- Transversalitats: En cas que l'acció tingui relació directa amb altres accions del PAA, s'indica el codi d'aquestes.
- Objectius: Enuncien els objectius pels quals s'ha inclòs dins del PAA, que són els que pretén assolir l'acció.
- Descripció: Explica en què consisteix l'actuació.
- Agents implicats: Esmenta quins són els agents que haurien d'implicar-se en la realització de l'acció.
- Grau de prioritat: En funció de la importància o urgència amb que es requereix l'acció, es diferencien tres graus de prioritat: Alt, mig i baix.
- Terminis d'inici: En funció del grau de prioritat i de les possibilitats de començar l'acció, es diferencien dos terminis d'inici, en tant que es tracta d'un primer instrument de planificació ambiental a curt i mig termini: curt (2008-2009) i mig (2010-2013).
- Període d'implantació: Dóna una orientació sobre el temps que caldria per implementar l'acció.
- Estimació del cost econòmic: En aquells casos en que caldria dedicar una aportació econòmica afegida a les previstes en els pressupostos ordinaris, es dóna una orientació del seu cost.
- Possible finançament: S'indica en aquells casos en que hi ha ajuts o programes que podrien cofinançar l'acció. Hi ha diverses accions que les podria impulsar un Agent d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL) que es sol·licités des del Consell Comarcal de l'Urgell. Les accions que podria realitzar l'AODL són aquelles en les que com a possible cofinançament s'ha indicat el programa d'AODLs del Departament de Treball. Algunes d'aquestes accions també podrien ser fetes per una persona contractada per un Pla d'Ocupació, tot i que llavors la seva contractació seria exclusivament per a realitzar una sola acció o bé accions similars de la mateixa línia estratègica.
- Indicadors: Suggereix una dada fàcil de calcular per tal de valorar en quin grau s'ha dut a terme l'acció.

6.3. Fitxes d'accions

<p>Codi de l'acció: 1.1</p>	<p>Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.</p> <p>Nom de l'acció: Realitzar un procés de participació per a la redacció de les eines de gestió dels espais inclosos en la Xarxa Natura 2000</p>
<p>Tipus</p>	<p>Coordinació i col·laboració entre administracions públiques i agents locals</p>
<p>Transversalitats</p>	<p>1.10</p>
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Crear un espai de diàleg entre els agents locals implicats en la gestió dels espais protegits i l'equip redactor de les eines de gestió d'aquests espais. • Fer partícips els agents locals del territori en la gestió dels espais naturals protegits. • Disposar de figures de gestió per a tots els espais inclosos en la Xarxa Natura 2000 a la comarca de l'Urgell, consensuats amb els diferents agents del territori.
<p>Descripció</p>	<p>En el moment de redacció d'aquest treball, s'han elaborat les directrius per a la gestió dels espais de la Xarxa Natura 2000; i estan en procés de redactar-se les corresponents eines de gestió.</p> <p>L'acció consisteix en garantir que el procés de redacció d'aquests plans integri la participació dels agents locals. S'aconsella realitzar un mínim de 3 reunions per a cada eina de gestió.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments amb espais inclosos en la Xarxa Natura 2000, agricultors afectats, tècnics del Departament de Medi Ambient i Habitatge, associacions ecologistes i altres agents afectats.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Mig</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Curt</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>2008-2010</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>18.000 €</p>
<p>Possible finançament</p>	<p>Direcció General de Participació Ciutadana. Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.</p>
<p>Indicadors</p>	<p>% de documents d'eines de gestió elaborats coordinadament</p> <p>Nombre d'agents locals implicats en el procés</p> <p>Nombre de perfils implicats en el procés</p>

<p>Codi de l'acció: 1.2</p>	<p>Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.</p> <p>Nom de l'acció: Vetllar per la creació del <i>Consorci Riu d'Ondara</i> i per la implementació del Pla d'Espai Fluvial (PEF)</p>
<p>Tipus</p>	<p>Coordinació entre administracions públiques i agents locals</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Constituir el <i>Consorci Riu d'Ondara</i>. • Realitzar una gestió activa de la conca del riu d'Ondara.
<p>Descripció</p>	<p>L'any 2005 el Departament de Medi Ambient i Habitatge i representants dels Ajuntaments dels 7 municipis pels quals transcorre el riu d'Ondara, van acordar la necessitat i la voluntat de constituir el <i>Consorci Riu d'Ondara</i>, com a ens encarregat de vetllar per la conservació del riu d'Ondara i el seu entorn. El juny de 2005 es realitzar la "Jornada Tècnica sobre el patrimoni Natural i Cultural del riu d'Ondara", amb l'objectiu de donar a conèixer als alcaldes, regidors, tècnics, pagesos i usuaris de l'Ondara en general, quin és el patrimoni natural i cultural que acull el riu.</p> <p>L'acció consisteix en vetllar per la creació del <i>Consorci Riu d'Ondara</i>, que es preveu que es constitueixi un cop s'hagi redactat la Planificació d'Espais Fluvials (PEF) de la conca d'Ondara (actualment en procés de redacció).</p> <p>Un cop s'hagi elaborat i aprovat el Pla de l'Espai Fluvial de l'Ondara i s'hagi constituït el Consorci Riu d'Ondara, aquest darrer haurà de gestionar l'espai tot vetllant per la implementació d'aquest pla i, en cas que sigui necessari, per la realització d'altres actuacions necessàries per a assolir els objectius fixats en els estatuts del Consorci. Per a la realització dels treballs de gestió es poden contractar els serveis d'una empresa especialitzada en la gestió dels espais fluvials, o bé es pot contractar personal des del propi consorci.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Integrants del futur <i>Consorci Riu d'Ondara</i>: Consell Comarcal de l'Urgell, Consell Comarcal de la Segarra, Ajuntament de Ribera d'Ondara, Ajuntament de Cervera, Ajuntament de la Granyanella, Ajuntament de Tàrrega, Ajuntament de Vilagrassa, Ajuntament d'Anglesola, empresaris, comunitats de regants, entitats ecologistes,</p>

	Departament de Medi Ambient i Habitatge, Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008
Estimació del cost econòmic	Per la constitució del Consorci: assumible amb personal propi. Per la gestió i dinamització del Consorci: sou de la/es persones contractades. Per a la implementació d'actuacions: el cost de cadascuna de les actuacions.
Possible finançament	Per al personal: <ul style="list-style-type: none"> • Subvencions públiques per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes, contractació d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), i a les empreses qualificades d'iniciatives locals d'ocupació (I+O). Departament de Treball. • Subvencions a projectes que continguin mesures adreçades a la creació de llocs de treball en el marc dels nous jaciments d'ocupació. Departament de Treball. • Subvencions destinades a la contractació de treballadors/res desocupats/ades per a la realització d'obres i serveis d'interès general i social. Departament de Treball. Per a possibles actuacions: <ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual de subvencions per a la realització d'actuacions de restauració d'espais fluvials. Departament de Medi Ambient i Habitatge. • Convocatòria anual de subvencions per a la realització d'actuacions de millorar de l'entorn fluvial. Departament de Medi Ambient i Habitatge.
Indicadors	Creació del <i>Consorci Riu d'Ondara</i> Nombre d'actuacions impulsades pel Consorci

<p>Codi de l'acció: 1.3</p>	<p>Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats. Nom de l'acció: Fomentar la participació de la gent de la comarca en la Creació dels Consells de Conca</p>
<p>Tipus</p>	<p>Coordinació entre administracions públiques i agents locals.</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Implicar la població local en l'elaboració del Plans de Gestió de Conca del Baix Segre. • Obtenir un Pla de Gestió de Conca del Baix Segre consensuat pels diferents actors del riu.
<p>Descripció</p>	<p>Actualment, l'Agència Catalana de l'Aigua (DMAiH) i el Departament de Relacions Institucionals i Participació estan creant els Consells de Conca, que són espais de participació oberts a entitat, empreses i ciutadania; però no només a aquells/es que tenen un dret sobre l'aigua sinó a tots els "actors" del riu: entitats ecologistes, organitzacions socials, organitzacions sindicals, pagesos, regants, concessionaris hidroelèctrics, etc. Aquests espais de participació tenen com a objectiu final la redacció del Pla de Gestió de Conca. La comarca de l'Urgell pertany a l'àmbit de participació Baix Segre, i es preveu que el procés participatiu s'iniciï la primavera-estiu del 2008.</p> <p>El procés participatiu consta de diferents sessions (sessions de presentació als alcaldes i consells comarcals, sessions informatives, sessions de propostes, etc).</p> <p>L'acció que es proposa consisteix en establir contacte amb els responsables de l'Agència Catalana de l'Aigua del procés participatiu (telèfon 93 567 28 00), i coordinar conjuntament amb ells l'organització de les diferents sessions i la convocatòria dels diferents agents que hi puguin estar interessats; per tal que el procés participatiu sigui realment una eina útil per a la gestió de la conca.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Consell Comarcal de l'Urgell</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Mig</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Curt</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>Inici primavera-estiu del 2008</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>Assumible amb recursos propis</p>

Possible finançament	-
Indicadors	Nombre de reunions realitzades Nombre d'agents implicats en el Consell de Conca

<p>Codi de l'acció: 1.4</p>	<p>Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.</p> <p>Nom de l'acció: Promoure la participació de la ciutadania en el Projecte Rius.</p>
<p>Tipus</p>	<p>Actuació amb agents locals.</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Donar a conèixer els rius Sió, Ondara i Corb a la població local. • Promoure els rius com a element identitari del territori. • Promoure el coneixement i la relació entre els diferents persones que estan vinculades a les poblacions per on passen aquest rius. • Realitzar un seguiment de la qualitat de les aigües i del bosc de ribera d'aquests rius, que pugui servir per a detectar problemàtiques i proposar actuacions de millora. • Incentivar la participació dels centres educatius, grups d'esplai, les entitats i la població de la comarca en l'estudi dels rius de la comarca.
<p>Descripció</p>	<p>Consisteix en que persones, a títol individual o bé en grups, s'inscriguin al Projecte Rius, i que es comprometin a realitzar-hi dues inspeccions l'any. Actualment ja existeix algun grup que realitza inspeccions periòdiques però es considera interessant que n'hi hagin més.</p> <p>Per tal de fomentar aquesta participació es proposa organitzar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 xerrada informativa sobre el Projecte Rius a Catalunya, adreçada a la població local. • 1 inspecció pràctica a un dels rius de la comarca, adreçada a la població local. • 1 inspecció amb cadascun dels IES de la comarca que no participin en el Projecte Rius. <p>Aquestes actuacions es realitzarien en una de les dues campanyes anuals (primavera o tardor). Es proposa contractar els serveis de monitors de l'Associació Hàbitats per a realitzar les primeres inspeccions, i que en les campanyes següents els grups de voluntaris funcionessin per si sols.</p> <p>El Consell Comarcal podria coordinar les activitats. Es considera interessant poder coordinar paral·lelament aquesta actuació amb la de creació dels Consells de Conca, donat que els àmbits d'actuació i</p>

	els agents locals implicats poden ser els mateixos; i per tant es poden aprofitar reunions per a tractar ambdues temàtiques.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, centres educatius, Associació Hàbitats, Associació per al Desenvolupament de la vall del Corb, altres entitats i persones que s'hi vulguin adherir.
Grau de prioritat	Baix
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	Inici a la primavera o tardor del 2008 i durada indefinida
Estimació del cost econòmic	Aproximadament 2000 €, en el cas que es contractin els serveis dels monitors de l'associació Hàbitats. Una altra opció és demanar col·laboració a persones que ja estan realitzant aquest projecte en el territori, per tal que actuïn com a monitors del Projecte.
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual de subvencions a entitats sense finalitat de lucre per al finançament d'actuacions d'educació i formació ambiental. DMAiH • Recerca d'espònsors locals.
Indicadors	Nombre de persones, entitats i centres educatius que participen en activitats del Projecte Rius.

<p>Codi de l'acció: 1.5</p>	<p>Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.</p> <p>Nom de l'acció: Establir un Pla de Dinamització de la Vall del Corb</p>
<p>Tipus</p>	<p>Estudi</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Donar a conèixer, dinamitzar i consolidar la Vall del Corb com a espai d'interès natural i cultural. • Complementar el Pla d'Espai Fluvial de la Vall del Corb amb un recull de propostes destinades a dinamitzar el territori.
<p>Descripció</p>	<p>Des de l'Agència Catalana de l'Aigua s'està redactant el Pla d'Espais Fluvial (PEF) de la Vall del Corb; eina que estableix quin ha de ser el model de gestió de l'espai fluvial (<i>es considera espai fluvial la zona ocupada per la llera pública i els terrenys de titularitat privada o pública que l'envolten i integren el corredor biològic associat al riu, la vegetació de ribera i la zona inundable</i>). Aquest document establirà la regulació dels usos del sòl, les activitats admissibles segons la zonificació de l'espai fluvial, la definició de les accions que cal exercir per al compliment d'aquest model de regulació d'usos, i l'establiment de criteris tècnics d'actuació a l'espai.</p> <p>L'actuació que es proposa consisteix en complementar els continguts tècnics d'aquest pla amb el Pla de Dinamització de la Vall del Corb, document que incorporarà propostes de caràcter dinamitzador del territori, tenint en compte les consideracions i informacions contemplades en el PEF.</p> <p>Per a l'elaboració d'aquest document es farà un anàlisi de projectes i estudis realitzats anteriorment ("Pla d'ordenació del territori de la Vall del Corb mitjançant el model de custòdia del territori" i "Projecte d'un Contracte de Riu"). El Pla el podria impulsar l'Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb, que és l'associació que ha treballat durant els darrers anys en la conservació, gestió i dinamització d'aquest espai; amb la col·laboració de l'Agència Catalana de l'Aigua (redactora del PEF) i les diferents administracions locals.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb, Consell Comarcal de la Segarra, Consell Comarcal de l'Urgell, Consell</p>

	Comarcal de les Garrigues, Consell Comarcal de la Conca de Barberà, ajuntaments implicats, DMAiH, Agència Catalana de l'Aigua.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	Després de l'aprovació del Pla d'Espai Fluvial del Corb
Estimació del cost econòmic	30.000 €
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual d'ajuts per a la realització de projectes de conservació i educació ambiental. Fundació Territori i Paisatge. • Convocatòria d'ajuts per a projectes mediambientals. Obra Social "La Caixa". • Subvenció directa del Departament de Medi Ambient i Habitatge.
Indicadors	Pla aprovat

Codi de l'acció: 1.6	Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.
	Nom de l'acció: Coordinar les actuacions de restauració dels espais fluvials de la comarca
Tipus	Coordinació entre administracions locals
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Realitzar una gestió coordinada de les actuacions de restauració i millora dels diferents espais fluvials de la comarca. • Conscienciar de la necessitat de fer una gestió conjunta dels espais fluvials.
Descripció	<p>Consisteix en designar una persona com a responsable de vetllar perquè les diferents actuacions que es realitzen sobre els espais fluvials (riu d'Ondara, riu Corb i riu Sió), sovint impulsades pels propis Ajuntaments, es realitzin tenint en compte la visió de conca. En el cas dels riu Ondara i Corb caldrà vetllar perquè s'apliquin les directrius dels respectius <i>Plans Especials Fluvials</i>. Per al Riu Sió, en el cas que no existeixi cap figura de planificació i gestió de l'espai; caldrà fer un seguiment i vetllar perquè les actuacions que realitzin els diferents ajuntaments es realitzin coordinadament.</p>
Agents implicats	<p>Seria convenient que aquesta coordinació es realitzés des del Consell Comarcal de l'Urgell. Cal la implicació dels Ajuntaments, Associació per al Desenvolupament de la Vall del Corb, el <i>Consorti Riu d'Ondara</i> i altres associacions o entitats que realitzin actuacions sobre els espais fluvials.</p>
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	Inici al 2008 i indefinit
Estimació del cost econòmic	Assumible amb recursos propis
Possible finançament	-
Indicadors	Nombre d'actuacions sobre els espais fluvials realitzades de forma coordinada/nombre d'actuacions sobre els espais fluvials realitzades

Codi de l'acció: 1.7	Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.
	Nom de l'acció: Elaborar i implementar el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Natural de Tàrrega
Tipus	Realització d'un estudi i implementació de les accions previstes.
Transversalitats	1.9
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Establir les directrius per a la gestió del patrimoni natural del municipi de Tàrrega, inventariat en el <i>Catàleg d'elements i espais naturals del municipi de Tàrrega</i>. • Mantenir i conservar el patrimoni natural del municipi de Tàrrega. • Posar en valor el patrimoni natural del municipi de Tàrrega.
Descripció	L'acció consisteix en redactar el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Natural de Tàrrega; actuació en curs en el moment d'elaboració d'aquest treball. Un cop redactat, caldria vetllar perquè les diferents actuacions que hi ha previstes es materialitzin segons el calendari previst.
Agents implicats	Ajuntament de Tàrrega, Grup d'Ecologia i Medi Ambient (GEMA), altres entitats, Consell Comarcal de l'Urgell, centres educatius i Departament de Medi Ambient i Habitatge.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	Elaboració durant el 2008 i implementació indefinida.
Estimació del cost econòmic	La implementació del Pla Especial dependrà de les diferents actuacions que s'hi planifiquin.
Possible finançament	<p>Per a les diferents actuacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH • Convocatòria anual de subvencions per al finançament d'actuacions en els espais naturals protegits de Catalunya. DMAiH. • Convocatòria anual d'ajuts per a projectes mediambientals. Obra social La Caixa • Convocatòria d'ajuts a projectes per a la realització de projectes de conservació i educació ambiental. Fundació Territori i Paisatge

	<ul style="list-style-type: none">• Ayudas a proyectos ambientales. Obra Social Caja Madrid
Indicadors	Pla Especial redactat i aprovat. Nombre d'actuacions del Pla Especial executades/nombre d'actuacions previstes.

Codi de l'acció: 1.8	Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.
	Nom de l'acció: Elaborar el Catàleg del patrimoni natural de la comarca de l'Urgell
Tipus	Estudi
Transversalitats	5.3
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Inventariar el patrimoni natural de la comarca de l'Urgell: espais naturals d'interès, espècies de flora i fauna d'interès, arbres monumentals i altres elements d'interès natural. • Disposar d'una informació rigorosa sobre el patrimoni natural de la comarca, que serveixi com a base per a una correcta planificació del territori, com a eina de desenvolupament turístic i sigui un instrument útil per als Ajuntaments de la comarca.
Descripció	Consisteix en inventariar i catalogar el patrimoni natural de la comarca de l'Urgell: espais naturals d'interès, flora i fauna d'interès, arbres monumentals i altres elements d'interès natural.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, ajuntaments implicats, DMAiH, entitats sensibilitzades i ciutadans interessats
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010
Estimació del cost econòmic	Sou de la persona contractada
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Subvencions públiques per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes, contractació d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), i a les empreses qualificades d'iniciatives locals d'ocupació (I+O). Departament de Treball. • Subvencions a projectes que continguin mesures adreçades a la creació de llocs de treball en el marc dels nous filons d'ocupació. Departament de Treball. • Subvencions destinades a la contractació de treballadors/res desocupats/ades per a la realització d'obres i serveis d'interès general i social. Departament de Treball.
Indicadors	Elaboració del Catàleg.

Codi de l'acció: 1.9	Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats.
	Nom de l'acció: Elaborar la Carta del Paisatge de la comarca de l'Urgell
Tipus	Actuació amb agents i estudi
Transversalitats	1.7
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un marc comú referencial que faciliti l'entesa i el consens entre els agents implicats en les transformacions i la gestió del territori de la comarca de l'Urgell. • Proporcionar dades específiques que podran ser tingudes en compte en els processos de planificació territorial i urbanística endegats per les administracions. • Preservar els paisatges singulars de la comarca.
Descripció	<p>La Carta del paisatge s'inicia amb un estudi paisatgístic de la comarca, que identifica els principals valors del paisatge, sobre el qual es defineixen unes pautes tècniques per a l'actuació sobre el territori i els paisatges, que porten finalment a l'adopció d'uns compromisos polítics per a la preservació dels paisatges singulars de l'Urgell.</p> <p>S'aconsella posar-se en contacte amb la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge, qui podrà col·laborar en el projecte tot realitzant una tasca d'assessorament i coordinació. Per a la redacció i signatura de la Carta del Paisatge cal seguir les següents fases: diagnosi, mediació i signatura dels acords. A l'adreça www.catpaisatge.net/fitxers/cartes/Carta_tcm.pdf es pot descarregar un protocol per a l'elaboració d'una Carta del Paisatge.</p>
Agents implicats	Impuls des del Consell Comarcal de l'Urgell, ajuntaments, associacions, Direcció General d'Arquitectura i Paisatge del DPTOP.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010
Estimació del cost econòmic	Variable segons el programa.
Possible finançament	Direcció General d'Arquitectura i Paisatge. DPTOP
Indicadors	Carta del Paisatge elaborada

	Nombre d'agents locals (administracions, associacions, etc) que s'adhereixen als compromisos per a la preservació del paisatge
--	--

Codi de l'acció: 1.10	Línia estratègica: Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats. Nom de l'acció: Restaurar l'abocador incontrolat del municipi de Castelserà
Tipus	Actuació sobre el territori
Transversalitats	1.1
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Corregir els impactes ambientals i visuals negatius que ocasiona aquest abocador. • Recuperar el valor natural de l'espai i fer-ne la gestió d'acord amb la seva condició de Xarxa Natura 2000.
Descripció	L'actuació consisteix en dur a terme la clausura i restauració de l'espai degradat de l'abocador incontrolat de Castelserà. Els passos a seguir són: senyalitzar la prohibició de realitzar-hi abocaments, elaborar un estudi sobre l'estat dels residus i les possibles alternatives per a la restauració de l'abocador, i executar del projecte de restauració.
Agents implicats	Ajuntament de Castelserà, Plataforma per a la Defensa de la Serra de Bellmunt i Agència de Residus de Catalunya.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008-2011
Estimació del cost econòmic	En funció de les actuacions que previstes en el projecte de restauració.
Possible finançament	Per a la redacció de l'estudi: Agència de Residus de Catalunya. Per a la restauració de l'espai: Convocatòria anual d'ajuts per a la clausura total o parcial de dipòsits controlats per a residus municipals de titularitat pública i de punts d'abocament incontrolat de residus de la construcció. Agència de Residus de Catalunya. DMAiH.
Indicadors	Estudi redactat. Abocador clausurat.

<p>Codi de l'acció: 2.1</p>	<p>Línia estratègica: Ampliar i millorar la gestió dels residus</p> <p>Nom de l'acció: Promoure una gestió correcta dels envasos buits de productes fitosanitaris</p>
<p>Tipus</p>	<p>Servei</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promoure l'adequació de nous punts de recollida d'envasos de fitosanitaris en aquelles zones on no n'hi hagi. • Donar a conèixer la localització i el funcionament d'aquests punts de recollida d'envasos de productes fitosanitaris. • Conscienciar de la importància de gestionar correctament aquests residus. • Fer una gestió correcta dels envasos de fitosanitaris.
<p>Descripció</p>	<p>L'actuació consisteix, en primer lloc, en incentivar la instal·lació de Centres d'Agrupament d'envasos buits de productes fitosanitaris en aquells municipis que no en tinguin ni hi estiguin previstos (actualment n'hi ha a Castelserà, Fuliola, Tornabous, Tàrrega, Agramunt i Bellpuig; i estan previstos a Anglesola, Preixana i Verdú – que donarà servei a altres municipis propers-).</p> <p>Per tal d'incentivar aquesta instal·lació, el Consell Comarcal enviarà la informació necessària a les cooperatives i ajuntaments pertinents, tot oferint servei d'assessorament i el contacte amb SIGFITO (http://www.sigfito.es/), l'empresa gestora. SIGFITO demana que aquests punts de recollida compleixin tres característiques: que s'emmagatzemin sobre una solera de formigó, que estigui cobert, i que l'accés sigui controlat i, per tant, un lloc tancat. Una vegada es disposa de l'espai adequat, es signa un conveni de col·laboració sense cap cost, amb una visita prèvia d'un gestor autoritzat per a examinar si les zones proposades són adequades. L'empresa també facilita bosses on emmagatzemar els envasos, albarans de lliurament i informació pels agricultors.</p> <p>Paral·lelament caldrà fer una campanya de difusió entre els agricultors, per tal de difondre de l'existència d'aquests punts i de la necessitat de fer-ne ús (fulletó informatiu, cartells, xerrades, etc). La campanya de conscienciació l'hauria d'impulsar el Consell Comarcal amb la col·laboració de les cooperatives, els sindicats agraris i l'Escola de</p>

	Capacitació Agrària de Tàrrega.
Agents implicats	SIGFITO, Consell Comarcal de l'Urgell, cooperatives, ADVs, Ajuntaments, Escola de Capacitació Agrària de Tàrrega i agricultors.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2009
Estimació del cost econòmic	Assumible amb recursos propis
Possible finançament	-
Indicadors	Nombre de nous Centres d'Agrupament d'envasos buits de productes fitosanitaris i nombre d'aportacions a cada punt.

Codi de l'acció: 2.2	Línia estratègica: Ampliar i millorar la gestió dels residus
	Nom de l'acció: Dissenyar i establir un sistema d'incentius fiscals per aquelles persones que facin ús de les deixalleries i campanya de difusió
Tipus	Acció legislativa i campanya de difusió
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciar de la importància de l'ús de les deixalleries. • Promoure l'ús de les deixalleries de la comarca i incrementar el volum de residus que s'hi recullen.
Descripció	<p>L'acció consisteix en què els diferents Ajuntaments que disposen de deixalleria (Tàrrega, Agramunt i Bellpuig) i aquells Ajuntaments que en disposaran properament (Castellserà, Anglesola, Preixana i Verdú); aprovin sistemes d'incentius fiscals per l'ús de la deixalleria, a través de la respectiva <i>Ordenança fiscal reguladora de la taxa per al tractament i eliminació d'escombraries i altres residus urbans</i>; de manera que les persones/famílies que en facin ús tinguin una bonificació en la taxa d'escombraries.</p> <p>Després de l'aprovació de la mesura es realitzarà una campanya de difusió per tal de donar a conèixer les deixalleries i promoure'n l'ús (cartes, díptics, cartells, notícies als mitjans de comunicació locals, falques de ràdio, etc). S'aconsella que es faci un seguiment del nombre d'usuaris de les diferents deixalleries i que es repeteixi la campanya si es creu convenient.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, UrgellNet, Ajuntaments implicats i població local.
Grau de prioritat	Baix
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010 i en endavant
Estimació del cost econòmic	Per la modificació de l'ordenança: assumible amb recursos propis. Per la campanya de difusió: aproximadament 6.000 €
Possible finançament	Convocatòria anual d'ajuts per a projectes de prevenció de residus. Agència Catalana de Residus. DMAiH
Indicadors	Nombre d'usuaris/mes de cadascuna de les deixalleries de la comarca.

Codi de l'acció: 2.3	Línia estratègica: Ampliar i millorar la gestió dels residus
	Nom de l'acció: Clausura i restauració d'abocadors municipals de residus de la construcció fora d'ús i d'abocaments incontrolats de runes
Tipus	Actuació de restauració ambiental
Transversalitats	2.4, 2.5
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Restaurar els actuals punts d'abocament de residus de la construcció i els abocadors incontrolats. • Corregir els impactes ambientals i visuals negatius que ocasionen aquests abocadors i/o abocaments.
Descripció	L'acció consisteix, en primer lloc, en realitzar un inventari dels abocadors municipals de residus de la construcció fora d'ús i dels abocaments incontrolats de runes que hi ha a tota la comarca. Aquest inventari es pot realitzar amb la col·laboració dels Agents Rurals i els Mossos d'Esquadra. Posteriorment, es procedirà a clausurar i restaurar aquest punts, executant les mesures correctores necessàries per tal d'eliminar els impactes ambientals ocasionats. Un cop finalitzat, es farà difusió de les activitats realitzades mitjançant els mitjans de comunicació locals.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, Agents Rurals i Mossos d'Esquadra.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2009-2010
Estimació del cost econòmic	Variable segons les actuacions.
Possible finançament	Convocatòria anual d'ajuts per a la clausura total o parcial de dipòsits controlats per a residus municipals de titularitat pública i de punts d'abocament incontrolat de residus de la construcció. Agència de Residus de Catalunya. DMAIH.
Indicadors	Nombre d'abocadors municipals de residus de la construcció fora d'ús i d'abocaments incontrolats clausurats.

Codi de l'acció: 2.4	Línia estratègica: Ampliar i millorar la gestió dels residus
	Nom de l'acció: Elaborar les ordenances municipals per a la gestió dels residus de la construcció
Tipus	Actuació legislativa.
Transversalitats	2.3, 2.5
Objectius	Realitzar una gestió controlada de la runa i els residus de la construcció que eviti els abocaments incontrolats.
Descripció	Actualment els municipis de Tàrrega i Agramunt disposen d'ordenança municipal per a la gestió dels residus de la construcció, i a l'Entitat Municipal Descentralitzada de Rocallaura hi estan treballant. Aquesta ordenança regula el procediment a seguir, el règim de gestió i el règim sancionador i disciplinari, per tal d'assegurar una correcta gestió de les runes que es produeixen arran de les obres d'enderrocament, de nova construcció i obra menor. Aquesta ordenança s'ha d'elaborar tenint present les disposicions del Decret 201/1994, de 26 de juliol, regulador dels enderroc i altres residus de la construcció, el qual disposa d'una guia interpretativa que està disponible al web de l'Agència de Residus de Catalunya (http://www.arc-cat.net/home.asp). En aquesta mateixa web també es pot trobar un model d'ordenança municipal per a la gestió dels residus de la construcció, que es pot prendre de referència per a implantar aquesta acció.
Agents implicats	Impuls des del Consell Comarcal de l'Urgell i aprovació per part dels Ajuntaments.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	6 mesos durant 2010
Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi. Opcionalment, es podria presentar la contractació d'una persona per a treballar els diversos aspectes de la runa, entre ells aquesta ordenança, a través d'un Pla d'Ocupació (Departament de Treball).
Possible finançament	Subvencions destinades a la contractació de treballadors/res desocupats/ades per a la realització d'obres i serveis d'interès general i social. Departament de Treball.
Indicadors	Nombre de municipis que disposen de l'ordenança municipal de residus de la construcció/ Nombre d'abocaments incontrolats de runa

Codi de l'acció: 2.5	Línia estratègica: Ampliar i millorar la gestió dels residus
	Nom de l'acció: Estudar la possibilitat de realitzar recollida local de runes d'obres menors amb petits contenidors de lloguer en aquells municipis on no hi hagi deixalleria
Tipus	Estudi
Transversalitats	2.3, 2.4
Objectius	Facilitar la gestió dels residus de la construcció i evitar els abocaments incontrolats.
Descripció	<p>Les runes d'obres menors es poden dur, actualment, al dipòsit controlat de Tàrrega; o bé a les deixalleries de Bellpuig, Agramunt i Tàrrega. Properament, amb la construcció de quatre minideixalleries (Verdú, Preixana, Castellserà i Anglesola); es facilitarà la gestió d'aquests residus a altres municipis. També es preveu la construcció, en un futur, de minideixalleries a Rocallaura, Sant Martí de Maldà i la Fuliola.</p> <p>L'acció que es proposa consisteix en estudiar si és possible dotar del servei de recollida dels residus de la construcció a tots els municipis de la comarca, tot ubicant-hi contenidors on s'hi pugin abocar les restes d'obres menors de reformes de domicilis; i articular un sistema de recollida dels mateixos per a transportar-los fins al dipòsit comarcal corresponent.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Agència de Residus de Catalunya, Gestora de Runes de la Construcció, Ajuntaments.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	Paral·lelament a la construcció de les noves minideixalleries
Estimació del cost econòmic	Assumible amb recursos propis
Possible finançament	-
Indicadors	<p>Nombre de municipis on s'hi realitzi recollida local de runes</p> <p>Evolució de la quantitat de runa recollida</p>

Codi de l'acció: 2.6	Línia estratègica: Ampliar i millorar la gestió dels residus
	Nom de l'acció: Establir un protocol d'actuació per al control del compliment de la normativa mediambiental
Tipus	Actuació de coordinació
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar el control de les infraccions sobre el medi ambient i la coordinació entre els agents que tenen capacitat de fer denúncies i els que tenen capacitat sancionadora. • Reduir els impactes sobre el medi ambient.
Descripció	<p>L'actuació consisteix, en primer lloc, en fer una reunió entre els ens locals, els Agents Rurals, la Unitat de Medi Ambient dels Mossos d'Esquadra i altres agents que tinguin competències en control del compliment de la normativa mediambiental (gestió de runes, cadàvers d'animals, dejeccions ramaderes, d'abocaments de fangs de depuradora, llicències de caça, etc). En aquesta reunió s'establiran quins són els punts que necessiten un major control, s'informarà els agents de la normativa específica d'alguns ajuntaments (<i>Ordenances reguladores de dejeccions ramaderes i fangs de depuradora i Ordenances reguladores dels residus de la construcció</i>), i s'acordarà un protocol clar d'informació i comunicació entre els agents i els ens locals. S'aconsella realitzar una reunió cada 3-4 mesos per tal d'avaluar el funcionament del sistema i millorar-lo en cas que sigui necessari.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, Agents Rurals i Mossos d'esquadra
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008 i indefinidament
Estimació del cost econòmic	Assumible amb recursos propis
Possible finançament	-
Indicadors	<p>Nombre de reunions realitzades</p> <p>Nombre d'infraccions detectades</p>

Codi de l'acció: 2.7	Línia estratègica: Ampliar i millorar la gestió dels residus
	Nom de l'acció: Donar continuïtat a l'atenció a les consideracions dels ciutadans pel que fa aspectes de la recollida de residus
Tipus	Servei
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Facilitar una via de comunicació entre els ciutadans i UrgellNet, l'empresa encarregada dels serveis de recollida de residus de la comarca. Atendre les consideracions realitzades pels ciutadans/es i vetllar per solucionar els possibles problemes detectats.
Descripció	Consisteix en continuar oferint un servei d'atenció al públic per a possibles consideracions o queixes que tinguin els ciutadans/es en l'àmbit de la recollida de residus (contenidors bruts, contenidors massa pesats per a la gent gran, obertures petites, acumulació de residus a les vores dels contenidors, contenidors plens, etc) i en resoldre els dubtes i vetllar per solucionar els problemes detectats.
Agents implicats	UrgellNet
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt (actuació en curs)
Període d'implantació	Durada indefinida
Estimació del cost econòmic	Assumible amb recursos propis
Possible finançament	-
Indicadors	Nombre d'atencions realitzades en relació al servei de recollida dels residus

<p>Codi de l'acció: 3.1</p>	<p>Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat</p> <p>Nom de l'acció: Estudi sobre els productes agroalimentaris de qualitat i les seves possibles estratègies de promoció i comercialització</p>
<p>Tipus</p>	<p>Estudi</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realitzar un inventari i descripció dels productes agroalimentaris de la comarca, i dels agents locals que poden intervenir en la seva estratègia de comercialització. • Analitzar els sistemes de comercialització d'aquests productes, detectar mancances i proposar possibles estratègies de comercialització per aquests productes.
<p>Descripció</p>	<p>Consisteix en realitzar un estudi sobre els productes agroalimentaris de qualitat de la comarca, i proposar estratègies per a la seva promoció i millora de la seva comercialització. L'estudi ha d'incloure un inventari i catalogació dels productes agroalimentaris de qualitat de la comarca, una anàlisi de les actuals estratègies de comercialització, els seus punts forts i els punts febles. Finalment, l'estudi proposarà una estratègia de comercialització d'aquests productes, i una proposta dels passos a seguir per tal d'implementar aquesta estratègia.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Impuls del Consell Comarcal de l'Urgell i el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural. Cooperatives, sindicats agraris, agricultors i ramaders.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Mig</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Curt</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>2009</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>18.000 €</p>
<p>Possible finançament</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Programa per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes per a la promoció local. Departament de Treball i Indústria. • Ajuts per al foment de l'artesania alimentària a Catalunya, les denominacions d'origen protegides, les indicacions geogràfiques protegides, les denominacions geogràfiques, les especialitats tradicionals garantides de Catalunya, la

	producció integrada i la producció agrària ecològica i de la marca de qualitat alimentària. Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural
Indicadors	Estudi realitzat.

<p>Codi de l'acció: 3.2</p>	<p>Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat</p> <p>Nom de l'acció: Donar continuïtat al projecte <i>Assessorament i Foment de l'Agricultura Ecològica</i></p>
<p>Tipus</p>	<p>Assessorament amb agents locals</p>
<p>Transversalitats</p>	<p>3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7</p>
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promoure la producció, promoció i comercialització de productes agraris ecològics a la comarca de l'Urgell. • Fomentar la vertebració del sector agrícola ecològic. • Promoure el desenvolupament rural i vetllar per la millora del medi ambient.
<p>Descripció</p>	<p>Al Consell Comarcal s'està treballant des de l'any 2007, en el projecte "Assessorament i foment de l'Agricultura Ecològica". El seu objectiu es fomentar un sistema de producció de qualitat i mediambientalment sostenible així com els canals de comercialització curts que proporcionin un major benefici al productor tot afavorint el desenvolupament rural i un producte de qualitat a un preu just als ciutadans.</p> <p>El projecte presenta 4 línies de treball:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tècnica. Assessorar a pagesos que estan produint en ecològic o que vulguin convertir-s'hi. Realitzar assajos a camp per a solucionar problemes concrets. Organitzar jornades tècniques per als productors. • De difusió. Apropar la producció ecològica i la local a la ciutadania, mitjançant xerrades a diferents col·lectius, falques de radio, publicacions, etc. • Promoció. Promoure el consum d'aquests productes. Dins d'aquesta línia s'està treballant en la introducció del productes ecològics i del productes locals als menjadors escolars. • Vertebració. Fomentar l'associacionisme dels productors, per això s'organitzen activitats (trobades, reunions , jornades) per tal d'afavorir els contactes entre els membres del sector, fomentant la creació de qualsevol estructura organitzativa que els ajudi a comercialitzar el seu producte.

	L'actuació que es proposa consisteix en donar continuïtat a la tasca realitzada fins ara i en l'assoliment dels seus objectius.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, ADV Terres de Ponent, productors, escoles, ciutadania, etc.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt. Actuació en curs
Període d'implantació	Indefinida
Estimació del cost econòmic	Per al treball tècnic: sou de la persona contractada Per a les actuacions concretes (tallers, Jornades, difusió, etc): cost de cadascuna d'elles
Possible finançament	En funció de cada actuació.
Indicadors	<p>Nombre de pagesos assessorats.</p> <p>Nombre de conversions en ecològic.</p> <p>Nombre d'assajos realitzats.</p> <p>Nombre de consultes.</p> <p>Nombre de publicacions.</p> <p>Nombre de falques i xerrades.</p> <p>Nombre d'escoles.</p> <p>Productes ecològics i/o locals introduïts.</p> <p>Nombre de menús modificats.</p> <p>Nombre de trobades i reunions amb el sector.</p>

<p>Codi de l'acció: 3.3</p>	<p>Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat</p> <p>Nom de l'acció: Implantar els menjadors escolars sostenibles als centres educatius de la comarca de l'Urgell</p>
<p>Tipus</p>	<p>Actuació amb agents locals</p>
<p>Transversalitats</p>	<p>3.2</p>
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Proporcionar una nova línia de venda per als productes locals ecològics i de qualitat. • Educar els infants i joves en la cultura del consum responsable. • Implantar i consolidar un model de gestió de menjador sostenible que pugui aplicar-se en altres serveis o infraestructures (cases de colònies, albergs, etc).
<p>Descripció</p>	<p>La iniciativa consisteix en que els menjadors escolars de la comarca de l'Urgell incorporin valors socials i ambientals en la seva gestió, tot introduint en els seus menús productes locals ecològics i de qualitat.</p> <p>Des del Consell Comarcal de l'Urgell, i en el marc del projecte "Assessorament i Foment de l'Agricultura Ecològica" ja s'han realitzat els primers passos per tal d'implementar els Menjadors Escolars Ecològics (xerrades amb professorat dels centres educatius, amb AMPAS, realització de la "Jornada Menjadors Escolars Ecològics: una realitat al nostre abast", entre altres).</p> <p>L'actuació consisteix en donar continuïtat a la tasca realitzada fins ara, i implementar el Menjador Escolar Ecològic a un o dos centres educatius. El Consell Comarcal facilitaria la informació sobre els productors locals i possibles proveïdors, així com sobre possibles activitats d'educació ambiental relacionades amb aquesta iniciativa. Aquestes experiències servien per a detectar els punts forts i els punts febles de l'experiència, que s'estendria en un futur als altres centres de la comarca.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Centres Educatius, Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, empresa assessora de les Escoles Verdes, productors locals ecològics i de qualitat i associació Slow Food, entre altres.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Mig</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Curt</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>2008 en endavant</p>

<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>Assumible amb personal propi. Per a la realització de tasques d'educació ambiental a les escoles, cost variable en funció de les activitats realitzades.</p>
<p>Possible finançament</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual de concurs públic per a la selecció de projectes d'innovació educativa duts a terme per centres educatius públics i privats concertats. Departament d'Educació. • Espònsors locals.
<p>Indicadors</p>	<p>Nombre de centres educatius que hagin implantat menjadors sostenibles. Nombre de productors locals ecològics i de qualitat que abasteixen els centres educatius.</p>

<p>Codi de l'acció: 3.4</p>	<p>Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat</p> <p>Nom de l'acció: Crear un grup de consum de productes locals ecològics i de qualitat</p>
<p>Tipus</p>	<p>Actuació amb els agents locals</p>
<p>Transversalitats</p>	<p>3.2</p>
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Proporcionar una nova línia de venda per als productes locals ecològics i de qualitat. • Lligar l'oferta i la demanda de productes locals ecològics i de qualitat. • Incorporar criteris de respecte mediambiental en els hàbits de consum.
<p>Descripció</p>	<p>L'acció consisteix en crear, organitzar i consolidar un grup de consum, que sigui l'òrgan que estableixi i gestioni el procés de compra-venda directa entre productors locals de productes ecològics i de qualitat i els consumidors. Per a obtenir més informació i/o assessorament sobre com crear aquest grup: www.ecoconsum.org.</p> <p>L'actuació la podria impulsar el Consell Comarcal de l'Urgell, i és aconsellable que s'impulsi un cop ja s'hagi avançat en la vertebració dels productors. L'actuació s'iniciaria amb l'organització d'una taula rodona adreçada als possibles proveïdors i consumidors, per tal de crear el grup. Un cop creat el grup, caldria que aquest assumís les responsabilitats d'organització i gestió, i que el Consell Comarcal els facilités l'assessorament en els casos que fos necessari.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Agricultors, ramaders i productors agroalimentaris locals, ajuntaments, Consell Comarcal de l'Urgell, Ecoconsum, cooperatives, entitats i ciutadania en general.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Baix</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Mig</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>Inici al 2010 i durada indefinida</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>Assumible amb recursos propis.</p>
<p>Possible finançament</p>	<p>-</p>

Indicadors	Grup de consum creat. Nombre d'unitats de consum del grup de consum. Nombre de productes locals que es poden adquirir en el grup de consum.
------------	---

Codi de l'acció: 3.5	Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat.
	Nom de l'acció: Organitzar un punt de trobada comercial entre proveïdors i demandants de productes agroalimentaris a la comarca de l'Urgell.
Tipus	Actuació amb els agents locals.
Transversalitats	3.2
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Donar a conèixer i promoure els productes agroalimentaris locals. • Esdevenir un espai que faciliti els contactes comercials entre productors i distribuïdors de productes agroalimentaris i establiments comercials, de restauració i del turisme rural.
Descripció	La proposta de l'acció és organitzar un punt de trobada comercial, entre proveïdors (cooperatives, agricultors, empreses productores, elaboradores i distribuïdores) i demandants de productes agroalimentaris (establiments comercials, de restauració i d'allotjament rural), essent aquests proveïdors i demandants empreses ubicades a la comarca de l'Urgell, principalment.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, cooperatives de la comarca, empresaris productors, establiments comercials, de restauració i d'allotjament rural.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010
Estimació del cost econòmic	12.000 €
Possible finançament	Convocatòria anual d'ajuts per al foment d'actuacions de desenvolupament del medi rural i pesquer. PRODECA. Promotora d'Exportacions Catalanes. DAR.
Indicadors	Realització de la trobada Nombre d'assistents a la trobada

<p>Codi de l'acció: 3.6</p>	<p>Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat</p> <p>Nom de l'acció: Jornades Tècniques sobre estratègies de comercialització en el sector agrari</p>
<p>Tipus</p>	<p>Acció formativa.</p>
<p>Transversalitats</p>	<p>3.2</p>
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar la comercialització de les produccions agràries de la comarca. • Proporcionar informació útil per a la implementació de noves estratègies de comercialització.
<p>Descripció</p>	<p>L'acció consisteix en organitzar unes Jornades Tècniques sobre estratègies de comercialització en el sector agrari; per tal de proporcionar la informació per millorar l'estratègia de comercialització (exemples pràctics, marques de qualitat, el sistema cooperatiu, etc).</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Impuls del Consell Comarcal de l'Urgell i el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural. Participació de Cooperatives, sindicats agraris, Llotja de Bellpuig, agricultors i ramaders.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Baix</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Mig</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>2009-2010</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>15.000 €</p>
<p>Possible finançament</p>	<p>Convocatòria anual d'ajuts per al foment d'actuacions de desenvolupament del medi rural i pesquer. Pla Anual de Transferència Tecnològica. DAR.</p>
<p>Indicadors</p>	<p>Nombre d'assistents a les Jornades Tècniques.</p>

Codi de l'acció: 3.7	Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat
	Nom de l'acció: Declarar la comarca de l'Urgell territori lliure de transgènics
Tipus	Actuació amb agents locals
Transversalitats	3.2
Objectius	Donar suport al manifest de Fraga, en què es recullen una sèrie de disposicions per tal d'avançar cap a una Catalunya Lliure de Transgènics.
Descripció	<p>La declaració de territoris com a Zona Lliure de Transgènics és l'expressió d'una voluntat política de romandre lliure d'OMGs i s'ha desenvolupat, a nivell estatal, a partir de referents del moviment europeu contra els OMGs (Organismes modificats genèticament). Es tracta d'una declaració mancada de caràcter vinculant, però representa una declaració d'intencions amb un important significat polític. A Catalunya, hi ha alguns municipis declarats Zona Lliure de Transgènics (Valls, Rubí, Ripoll i Vilafranca del Penedès).</p> <p>En el moment de redacció d'aquest treball aquesta actuació està en procés, i la declaració de l'Urgell com a Zona Lliure de Transgènics està pendent d'aprovació pel Ple del Consell Comarcal. L'acció consisteix en vetllar per la realització del tràmit.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal, Ajuntaments, associació Slow Food, Plataforma Transgènics Fora i altres agents locals.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt. Actuació en curs
Període d'implantació	2008
Estimació del cost econòmic	-
Possible finançament	-
Indicadors	Declaració de la comarca de l'Urgell com a Zona Lliure de Transgènics

<p>Codi de l'acció: 3.8</p>	<p>Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat</p> <p>Nom de l'acció: Establir a la comarca de l'Urgell un Servei d'Assessorament Mediambiental per a empreses</p>
<p>Tipus</p>	<p>Servei</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar i vetllar per la incorporació de criteris mediambientals en la gestió de les empreses. • Prevenir possibles impactes sobre el medi ambient.
<p>Descripció</p>	<p>Consisteix en posar a disposició del sector empresarial una persona que s'encarregui d'assessorar les empreses en aspectes mediambientals (legislació, sistemes de gestió mediambiental, bones pràctiques ambientals, fonts de finançament per a introduir millores mediambientals, etc).</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Impuls des del Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments i Cambres de Comerç.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Alt</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Curt</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>Inici al 2009 i indefida</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>Sou de la persona contractada</p>
<p>Possible finançament</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sol·licitud d'un Subvencions públiques per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes, contractació d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), i a les empreses qualificades d'iniciatives locals d'ocupació (I+O). Departament de Treball. • Subvencions a projectes que continguin mesures adreçades a la creació de llocs de treball en el marc dels nous jaciments d'ocupació. Departament de Treball. • Subvencions destinades a la contractació de treballadors/res desocupats/ades per a la realització d'obres i serveis d'interès general i social. Departament de Treball.
<p>Indicadors</p>	<p>Servei d'Assessorament creat</p> <p>Nombre d'empreses que han realitzat actuacions de millora</p>

	mediambiental Nombre d'empreses que han implantat un sistema de gestió ambiental
--	---

<p>Codi de l'acció: 3.9</p>	<p>Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat</p> <p>Nom de l'acció: Cicle de xerrades sobre Bones Pràctiques Ambientals en el sector turístic i distintius de qualitat ambiental</p>
<p>Tipus</p>	<p>Formació</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<p>Promoure l'adopció de Bones Pràctiques Ambientals i la implantació de distintius de qualitat ambiental en el sector turístic.</p>
<p>Descripció</p>	<p>L'acció consisteix en realitzar un cicle de xerrades adreçades a propietaris i treballadors del sector turístic, en què es facilitarà informació i recursos sobre Bones Pràctiques Ambientals aplicables als establiments turístics o a altres serveis (compres responsables, consum d'aigua, consum d'energia, gestió dels residus, etc); així com també informació sobre els distintius de qualitat ambiental a que poden optar, quins són els seus requeriments, avantatges i possible finançament.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Consell Comarcal de l'Urgell, Associació de Cases de Turisme Rural de l'Urgell, Ruta del Cister, Direcció General de Qualitat Ambiental del DMAiH, Centre per a l'Empresa i el Medi Ambient.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Baix</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Mig</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>2010</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>15.000 €</p>
<p>Possible finançament</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual de subvencions destinades a programes per al desenvolupament local i l'ocupació en col·laboració amb entitats locals. Departament de Treball. • Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH
<p>Indicadors</p>	<p>Realització del cicle de xerrades</p> <p>Nombre d'assistents</p> <p>Nombre de serveis que implanten un distintiu de qualitat ambiental o segueixen Bones Pràctiques Ambientals.</p>

Codi de l'acció: 3.10	Línia estratègica: Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat
	Nom de l'acció: Campanya informativa sobre els productes ecològics, locals i de qualitat
Tipus	Campanya
Transversalitats	3.2
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Incentivar el consum i la demanda de productes ecològics, locals i de qualitat. • Incrementar les vendes dels productes locals ecològics i de qualitat. • Afavorir pràctiques agràries ambientalment correctes.
Descripció	Consisteix en realitzar una campanya de difusió que informi sobre la conveniència de consumir aquests tipus de productes. La campanya consistirà en l'enviament a totes les llars de la comarca d'un tríptic informatiu i d'un adhesiu per a la nevera (en què s'assenyalin els beneficis de consumir aquest tipus de productes), en la publicació d'escrits a la premsa i en l'emissió de falques a la ràdio. S'aconsella dur a terme l'actuació un cop s'hagi consolidat la vertebració dels productors de la comarca.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, ADVs, productors, Ajuntaments.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2009
Estimació del cost econòmic	20.000 €
Possible finançament	Subvencions públiques per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes, contractació d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), i a les empreses qualificades d'iniciatives locals d'ocupació (I+O).
Indicadors	<p>Nombre de tríptics enviats</p> <p>Nombre d'escrits publicats a la premsa local</p> <p>Nombre de falques de ràdio emeses</p>

Codi de l'acció: 4.1	Línia estratègica: Garantir que la implantació de grans infraestructures es realitzi amb criteris de sostenibilitat i incorporant processos de participació ciutadana
	Nom de l'acció: Facilitar l'accés a la informació sobre els processos participatius oberts
Tipus	Difusió
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitar als ajuntaments i a la ciutadania l'accés a la informació sobre els diferents processos de participació ciutadana en què poden prendre part i com fer-ho. • Incrementar la participació de les administracions i la ciutadania en les polítiques públiques.
Descripció	<p>L'actuació consisteix en disposar d'un espai web al Consell Comarcal de l'Urgell en què es citin els diferents processos participatius oberts i que poden ser d'interès als diferents agents de la comarca; i en redirigir l'usuari al web de l'ens que promou el procés, per tal que pugui disposar de tota la informació i prendre part en el procés.</p> <p>Aquest espai web inclouria: processos participatius que estiguin oberts (Plans Territorials, Catàlegs del Paisatge; Participació en la Directiva Marc de l'Aigua, etc); espais estables de participació (Consell per a la Prevenció i la Gestió dels Residus a Catalunya); participació en l'Avaluació d'Impacte Ambiental de projectes i en l'Avaluació Ambiental de Plans i Programes; fent especial èmfasi en la participació sobre el medi ambient i la planificació territorial.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	Inici al 2008 i indefinit
Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi
Possible finançament	-
Indicadors	Espai web creat.

<p>Codi de l'acció: 4.2</p>	<p>Línia estratègica: Garantir que la implantació de grans infraestructures es realitzi amb criteris de sostenibilitat i incorporant processos de participació ciutadana</p> <p>Nom de l'acció: Oferir un programa de formació sobre participació ciutadana</p>
<p>Tipus</p>	<p>Acció formativa</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sensibilitzar els responsables polítics i tècnics de la comarca de l'Urgell sobre la importància de la participació ciutadana com a eina útil per a l'enfortiment de la democràcia propera a la ciutadania i per a l'enriquiment de la gestió local. • Formar els responsables polítics i tècnics en metodologies i instruments per a promoure i realitzar processos de participació ciutadana. • Avançar en la participació de la societat en els processos de presa de decisió sobre aspectes que afecten el territori.
<p>Descripció</p>	<p>L'acció consisteix en definir, organitzar i dur a terme un Programa de Formació sobre participació ciutadana a la comarca de l'Urgell, adreçat principalment a càrrecs polítics i tècnics de les administracions locals. El Consell Comarcal de l'Urgell s'haurà d'encarregar de definir el Programa, en col·laboració amb el personal tècnic de la Direcció General de Participació Ciutadana, contactar els ponents i fer difusió del curs. El Programa pot incloure: mòduls formatius (poden ser generalistes, instrumentals, sectorials i poblacionals), jornades formatives i seminaris.</p> <p>Per tal de definir els continguts i que aquests responguin al màxim a les necessitats dels polítics i tècnics, es pot fer arribar una enquesta als possibles interessats, tot demanant-los quin aspectes són els que més els interessa.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, Direcció General de Participació Ciutadana (Departament de Relacions Institucionals i Participació Ciutadana).</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Mig</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Mig</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>2010</p>

Estimació del cost econòmic	Depenent del nombre i tipus d'actuacions que es realitzin (mòduls formatius, jornades formatives o seminaris).
Possible finançament	Convocatoria de subvencions destinades al pla de formació de participació ciutadana en l'àmbit local. Departament de Relacions Institucionals i Participació.
Indicadors	Nombre d'assistents a les activitats formatives. Valoració del curs per part dels assistents. Processos participatius iniciats a la comarca.

Codi de l'acció: 5.1	Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori
	Nom de l'acció: Dissenyar itineraris educatius per al coneixement del patrimoni cultural i natural de la comarca de l'Urgell
Tipus	Actuació amb agents locals.
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Promoure el coneixement del territori per part dels infants i joves. • Dissenyar i coordinar un servei d'itineraris per als centres educatius.
Descripció	<p>L'acció consisteix en dissenyar cert nombre d'itineraris educatius per la comarca, adreçats als centres educatius, a través dels quals es donin a conèixer els elements patrimonials més importants de la mateixa (espais naturals, marges de pedra seca, masies, etc). Cal tenir en compte els camins i itineraris que ja existeixen (<i>Camins de l'Urgell en peu i en BTT; rutes Bellpuig Camina, etc</i>).</p> <p>El disseny dels itineraris educatius inclou: definició de l'itinerari, punts d'interès, característiques del recorregut, zones de descans, disseny de dossiers educatius per als alumnes, guies per al professorat, etc. Un cop dissenyats els itineraris, els dossiers educatius i les guies per als professors, cal fer arribar la informació als centres educatius de la comarca. El guiatge de les visites el podran realitzar els mateixos professors (amb les indicacions incloses en la guia per al professorat) o bé contractar el servei d'alguna empresa d'educació mediambiental.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, centres educatius, Centre de Recursos Pedagògics de l'Urgell.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010 i indefinit
Estimació del cost econòmic	Variable en funció del nombre d'itineraris que es defineixin i de les característiques dels dossiers educatius.
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH • Convocatòria anual de subvencions per al finançament d'actuacions en els espais naturals protegits de Catalunya. DMAiH. • Convocatòria anual d'ajuts per a la realització de projectes de

	<p>conservació i educació ambiental. Fundació Territori i Paisatge. Caixa de Catalunya.</p> <ul style="list-style-type: none">• Convocatòria d'ajuts per a projectes mediambientals. Obra Social "La Caixa".• Ajuts als Ajuntaments, Consells Comarcals, associacions culturals, entitats, artistes i estudiants de les comarques lleidatanes per a publicacions de temàtica local i comarcal. Diputació de Lleida.
Indicadors	<p>Nombre d'itineraris dissenyats.</p> <p>Nombre d'escolars que realitzen cadascun dels itineraris anualment.</p>

Codi de l'acció: 5.2	Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori
	Nom de l'acció: Realització d'una Jornada sobre la compra sostenible a les administracions locals de l'Urgell
Tipus	Formació.
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Donar a conèixer la compra i contractació sostenibles a les administracions públiques. • Incentivar els responsables i tècnics de les administracions públiques a implantar un procés de compra i contractació sostenibles i facilitar les eines i recursos necessaris. • Contribuir a la millora del medi ambient.
Descripció	<p>L'acció consisteix en organitzar una Jornada Tècnica sobre la compra sostenible, adreçada principalment a responsables i tècnics de les diferents administracions locals, però oberta també al teixit empresarial i a altres agents interessats.</p> <p>En la Jornada s'exposarien continguts sobre: criteris de contractació pública, costos de la compra sostenible, criteris de compra sostenible i metodologies existents per a implementar un procés de compra sostenible. També s'incorporaria l'exposició de casos pràctics, on responsables d'administracions on ja s'han implantat processos de compra sostenible, exposessin la seva experiència.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, Centre Català del Reciclatge, Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008-2009
Estimació del cost econòmic	12.000 €
Possible finançament	Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH
Indicadors	<p>Nombre d'assistents a la Jornada.</p> <p>Valoració de la Jornada feta pels assistents.</p>

<p>Codi de l'acció: 5.3</p>	<p>Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori</p> <p>Nom de l'acció: Cicle de xerrades sobre el patrimoni natural i cultural de la comarca de l'Urgell</p>
<p>Tipus</p>	<p>Formació.</p>
<p>Transversalitats</p>	<p>1.8</p>
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar el coneixement del patrimoni natural i cultural de la comarca de l'Urgell entre els agents vinculats al sector turístic i la ciutadania en general. • Crear consciència sobre la importància del patrimoni natural i cultural per al desenvolupament del territori en general i per a l'activitat turística en particular i donar • Donar eines per al coneixement del territori i establir un punt de partida per a possibles projectes de conservació, gestió i promoció del patrimoni natural i cultural.
<p>Descripció</p>	<p>L'actuació consisteix en realitzar un cicle de xerrades sobre el patrimoni natural i cultural de la comarca, adreçat a agents del sector turístic (establiments de turisme rural, empreses de guiatge, personal de l'administració, etc) i la ciutadania en general.</p> <p>Es realitzaran quatre xerrades en què es descriuran els diferents atractius naturals i culturals de la comarca (localització, com arribar-hi, descripció, trets d'interès, informació o documentació existent, etc). També es realitzarà una breu descripció d'alguns elements que, tot i no estar a la pròpia comarca, són propers i tenen un interès especial (Estany d'Ivars, etc).</p> <p>S'aconsella repetir aquest cicle de xerrades de forma anual o bianual, per tal d'ampliar-ne els continguts i incorporar-ne de nous (per exemple, els resultats dl Catàleg del patrimoni natural de la comarca de l'Urgell).</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Consell Comarcal, Ajuntaments, agents del sector turístic, persones i entitats locals i comarcals coneixedores del patrimoni i ciutadania en general.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Mig</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Mig</p>
<p>Període</p>	<p>2010</p>

d'implantació	
Estimació del cost econòmic	15.000 €/cicle de xerrades
Possible finançament	Pacte Territorial per a l'Ocupació de les Terres de Lleida (PTOTLL). Departament de Treball. Programa per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes per a la promoció local. Departament de Treball.
Indicadors	Nombre d'assistents a les xerrades. Valoració de les xerrades per part dels assistents.

Codi de l'acció: 5.4	Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori
	Nom de l'acció: Continuar amb la celebració anual de la Fira del Medi Ambient de Tàrrega
Tipus	Actuació amb agents.
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Donar continuïtat anual a la Fira del Medi Ambient de Tàrrega, com a important l'espai divulgador i lúdic sobre el medi ambient. • Donar coneixement de diferents iniciatives, processos o estudis que s'estiguin duent a la comarca en l'àmbit del medi ambient.
Descripció	L'acció consisteix en donar continuïtat a la Fira del Medi Ambient que es celebra anualment a Tàrrega des de fa vuit anys, i vetllar perquè els continguts i el programa de la Fira s'adaptin a la realitat i necessitats del moment i esdevinguin útils per a incrementar la consciència mediambiental de la població i per a millorar la gestió ambiental del territori.
Agents implicats	Ajuntament de Tàrrega, Consell Comarcal de l'Urgell, associacions, empreses que treballin en temàtiques mediambientals, ciutadania en general, etc.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt. Actuació en curs
Període d'implantació	2008 i indefinit
Estimació del cost econòmic	Partida dedicada actualment.
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Fons propis. • Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH • Subvencions directes en matèria de medi ambient. DMAiH i Diputació de Lleida. • Cerca d'espònsors locals.
Indicadors	<p>Nombre de visitants de la Fira.</p> <p>Nombre de conferències, tallers, exposicions i expositors presenta a la Fira.</p>

<p>Codi de l'acció: 5.5</p>	<p>Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori</p> <p>Nom de l'acció: Campanya per a la minimització del consum d'aigua</p>
<p>Tipus</p>	<p>Campanya.</p>
<p>Transversalitats</p>	<p>7.3</p>
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promoure l'estalvi d'aigua a l'ús domèstic. • Donar a conèixer els mecanismes d'estalvi d'aigua existents. • Sensibilitzar a la població en l'ús racional de l'aigua.
<p>Descripció</p>	<p>L'acció consisteix en repartir gratuïtament <i>Kits</i> d'estalvi d'aigua que consisteixen en: una vàlvula per a la dutxa, dos airejadors d'aixetes i un fullletó informatiu sobre mesures d'estalvi d'aigua a la llar.</p> <p>S'aconsella fer àmplia i repetida difusió de la iniciativa a través dels diferents mitjans de comunicació i dissenyar una xarxa de punts de repartiment que faciliti al màxim que la gent hi pugui anar (Ajuntaments, ferreteries, supermercats, centre cívic, etc). Caldrà realitzar també un seguiment del consum d'aigua a les llars on s'hagin col·locat els dispositius.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Impuls del Consell Comarcal de l'Urgell i implicació dels Ajuntaments i de la ciutadania.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Alt</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Curt</p>
<p>Període</p>	<p>2009-2010</p>
<p>Estimació cost econòmic</p>	<p>Variable en funció de les actuacions.</p>
<p>Possible finançament</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria per a la concessió de subvencions a associacions, fundacions i cooperatives sense ànim de lucre per al finançament d'actuacions d'educació i sensibilització ambiental relatives a la nova cultura de l'aigua i al canvi climàtic. DMAiH • Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH • Convocatòria anual de subvencions per sufragar les despeses derivades de l'adopció d'iniciatives relacionades amb l'estalvi en el consum de l'aigua i amb l'aprofitament de recursos no potables. Agència Catalana de l'Aigua. DMAiH
<p>Indicadors</p>	<p>Nombre de <i>Kits</i> repartits</p> <p>Quantitat d'aigua estalviada/nombre de <i>Kits</i> repartits</p>

<p>Codi de l'acció: 5.6</p>	<p>Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori</p> <p>Nom de l'acció: Programa de sortides "Descobreix el teu entorn"</p>
<p>Tipus</p>	<p>Acció amb agents locals.</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Donar a conèixer els indrets d'interès natural i cultural de la comarca a través d'un cicle de sortides locals i temàtiques. • Implicar les entitats locals en la difusió dels valors patrimonials del seu entorn.
<p>Descripció</p>	<p>L'acció s'inicia amb el disseny d'un cicle de sortides anual, que hauria d'incloure sortides a diferents zones de la comarca, així com també sortides de diferents àmbits temàtics (fauna, flora, pedra seca, etc). El cicle de sortides es realitzaria preferiblement a la tardor i a la primavera i es comptaria amb el guiatge i acompanyament d'entitats o associacions de la zona que siguin coneixedores de l'entorn. Per al disseny del programa de sortides, cal tenir en compte els camins i itineraris que ja existeixen (<i>Camins de l'Urgell en peu i en BTT; rutes Bellpuig Camina</i>, etc).</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, associacions que treballin l'educació ambiental i el coneixement del territori (centres excursionistes, grups d'esplais o escoltes, Grup d'Ecologia i Medi Ambient, Centre Cultural de Tàrrega, Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb, Plataforma per la Serra de Bellmunt, entre altres).</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Mig</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Mig</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>2010 i repetició anualment</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>10.000 €/any</p>
<p>Possible finançament</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH • Convocatòria anual d'ajuts per a la realització de projectes de conservació i educació ambiental. Fundació Territori i Paisatge. Caixa de Catalunya. • Convocatòria d'ajuts per a projectes mediambientals. Obra

	Social "La Caixa".
Indicadors	Nombre de sortides realitzades Nombre d'assistents per sortida

Codi de l'acció: 5.7	Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori
	Nom de l'acció: Ampliar la implicació de la comarca en la celebració de la "Setmana de l'Energia"
Tipus	Campanya
Transversalitats	8.3
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciar sobre la necessitat de disminuir el consum energètic. • Donar pautes de conducta a través de les quals es pot disminuir el consum d'energia. • Disminuir el consum energètic a les llars.
Descripció	L'acció consisteix en què el Consell Comarcal i els diferents ajuntaments de la comarca s'impliquin progressivament en la celebració de la Setmana de l'Energia, que organitza anualment l'Institut Català de l'Energia (ICAEN). Cadascun dels Ajuntaments que participi en la campanya hauria de realitzar una o diverses activitats amb l'objectiu de difondre entre la població la necessitat de minimitzar el consum energètic (xerrades, exposicions, etc). Actualment hi participa l'Ajuntament de Tàrrega.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments i Institut Català de l'Energia (ICAEN).
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008 i anualment
Estimació del cost econòmic	Variable segons continguts
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria per a la concessió de subvencions a associacions, fundacions i cooperatives sense ànim de lucre per al finançament d'actuacions d'educació i sensibilització ambiental relatives a la nova cultura de l'aigua i al canvi climàtic. DMAiH • Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH
Indicadors	Nombre d'administracions locals que s'adhereixen a la campanya. Nombre d'actes realitzats en el marc de la Setmana de l'Energia.

<p>Codi de l'acció: 5.8</p>	<p>Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori</p>
	<p>Nom de l'acció: Jornada Tècnica sobre Economia Ambiental</p>
<p>Tipus</p>	<p>Formació</p>
<p>Transversalitats</p>	
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Donar a conèixer el concepte de les externalitats ambientals (cost que la producció o el consum d'un bé o servei té directament sobre <i>consumidors</i> o <i>empreses</i> que no participen en la seva <i>compra</i> ni en la seva <i>venda</i>, i quan aquests costos no són reflectits totalment en els <i>preus de mercat</i>). • Donar a conèixer quins són els instruments econòmics per la millora del medi ambient (instruments normatius, instruments de mercat, instruments de recolzament, instruments d'assistència financera) i com aplicar-los a l'empresa i/o a l'administració.
<p>Descripció</p>	<p>L'acció consisteix en organitzar una Jornada Tècnica sobre Economia Ambiental, adreçada a responsables polítics, tècnics, empresaris i oberta a tothom qui hi estigui interessat. La Jornada inclouria una part de continguts teòrics (externalitats, instruments econòmics per la millora del medi ambient, etc), la presentació d'estudis realitzats i algunes experiències pràctiques d'experiències que s'hagin dut a terme en aquest àmbit.</p> <p>La realització d'aquesta jornada podria anar acompanyada de la realització d'una campanya als mitjans de comunicació en què es facilitessin dades senzilles i fàcils d'interpretar sobre quins són els costos sobre el medi ambient (mitjançant falques a la ràdio, escrits a les revistes, etc) de diferents béns i serveis.</p> <p>A més a més, es proposa incloure alguna xerrada (que es realitzi en el marc de la Jornada Tècnica o no) en el Programa d'Activitats de la Fira del Medi Ambient.</p>
<p>Agents implicats</p>	<p>Consell Comarcal de l'Urgell, Departament de Medi Ambient i Habitatge, Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals.</p>
<p>Grau de prioritat</p>	<p>Baix</p>
<p>Termini d'inici</p>	<p>Mig</p>
<p>Període d'implantació</p>	<p>2010</p>
<p>Estimació del cost econòmic</p>	<p>15.000 €</p>

Possible finançament	<ul style="list-style-type: none">• Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH• Programa per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes per a la promoció local. Departament de Treball i Indústria.
Indicadors	Nombre d'assistents a la Jornada. Valoració dels assistents.

Codi de l'acció: 5.9	Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori
	Nom de l'acció: Campanya d'educació ambiental per una correcta gestió de les runes
Tipus	Campanya
Transversalitats	2.4
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Informar la població sobre les característiques dels residus de la construcció i inculcar que la runa és un residu i que com a tal requereix un tractament adequat. • Donar a conèixer el procediment que ha de seguir qualsevol particular que vulgui desfer-se d'aquest tipus de residus.
Descripció	<p>Aquesta acció s'iniciarà una vegada hagin entrat en funcionament les 4 minideixalleries de Verdú, Vilagrassa, Anglesola i Preixana i, en el seu cas, el sistema de recollida local de runes d'obres menors amb contenidors de lloguer, i s'hagin aprovat les <i>ordenances municipals per a la gestió dels residus de la construcció</i></p> <p>Tot seguit, s'editarà i difondrà material divulgatiu sobre els mecanismes de gestió d'aquest residu i els seus costos. A més, es proposa realitzar una xerrada en cada Ajuntament per tal de fer una acció propera a les administracions locals i la població, la qual segurament contribuirà a incrementar l'efectivitat de la campanya.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell i Ajuntaments.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010
Estimació del cost econòmic	6.000 €
Possible finançament	Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH. Agència de Residus de Catalunya. DMAiH
Indicadors	Nombre d'abocaments incontrolats de runa Kg de residus de la construcció gestionats

Codi de l'acció: 5.10	Línia estratègica: Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori
	Nom de l'acció: Ambientalització de la Fira del Teatre de Tàrrega
Tipus	Educació i sensibilització mediambiental
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar la gestió mediambiental de la Fira del Teatre de Tàrrega. • Informar i sensibilitzar els visitants de la Fira sobre la necessitat de seguir les millores ambientals empreses durant els actes. • Ser un referent per a l'ambientalització de les festes populars de la comarca de l'Urgell.
Descripció	<p>L'ambientalització de la Fira del Teatre de Tàrrega consisteix en definir un Pla Ambiental que estableixi i concreti les mesures per a la millora de la gestió mediambiental de la Fira.</p> <p>Algunes d'aquestes accions podrien ser: seguir criteris de compra sostenible en l'organització i gestió de la Fira, ús de vaixel·la compostable en aquells actes en què sigui necessari l'ús de plats i coberts, ús de gots reutilitzables, col·locació de contenidors i/o papereres extres de recollida selectiva, monitoratge a les festes (presència d'informadors que expliquen a la festa quines són les mesures d'ambientalització de la Festa i com seguir-les), etc.</p> <p>Aquest pot ésser un primer pas per a l'ambientalització de les festes de la comarca de l'Urgell. Progressivament podrien repetir-se experiències similars a altres festes i fires de la comarca.</p>
Agents implicats	Patronat Municipal de la Fira del Teatre al Carrer, Ajuntament de Tàrrega, entitats i ciutadania.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010 i anualment
Estimació del cost econòmic	Variable en funció de les actuacions que es realitzin.
Possible finançament	Convocatòria anual d'ajuts per a projectes de prevenció de residus municipals i per a l'ambientalització de festes populars. DMAiH
Indicadors	<p>Nombre d'accions implementades.</p> <p>Quantitat de residus recollits a través de recollida selectiva.</p>

Codi de l'acció: 6.1	Línia estratègica: Promoure una mobilitat sostenible Nom de l'acció: Celebrar la <i>Setmana de la Mobilitat Sostenible</i>
Tipus	Campanya
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Incentivar la mobilitat sostenible: ús de la bicicleta, ús del transport públic, minimització del vehicle privat, realització de desplaçaments curts a peu, etc. Reducció de les emissions de CO₂.
Descripció	<p>L'acció consisteix en què els diferents ajuntaments de la comarca s'adhereixin a la campanya "Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura", que s'emmarca dins la iniciativa europea "European mobility week", i que s'acostuma a celebrar a finals de setembre. Aquesta adhesió implica que els diferents ajuntaments realitzin accions per a fomentar una mobilitat sostenible durant aquesta setmana i, a més a més, que implantin en el seu municipi noves mesures permanents a favor de la mobilitat sostenible.</p> <p>Per a més informació consultar: http://www.gencat.net/mediamb/ea/mobilitat/mobilitat.htm</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments i Departament de Medi Ambient i Habitatge
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	Inici el 2008 i després anualment
Estimació del cost econòmic	En funció de les actuacions que es realitzin.
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> Convocatòria anual de subvencions per a promoure accions de sostenibilitat local. DMAiH Convocatòria per a la concessió de subvencions a associacions, fundacions i cooperatives sense ànim de lucre per al finançament d'actuacions d'educació i sensibilització ambiental relatives a la nova cultura de l'aigua i al canvi climàtic. DMAiH
Indicadors	Nombre d'activitats realitzades en el marc de la Setmana de la Mobilitat Sostenible

Codi de l'acció: 6.2	Línia estratègica: Avançar cap a una mobilitat més sostenible i segura Nom de l'acció: Creació d'un portal a internet per a compartir cotxe
Tipus	Servei
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar entre la població un ús racional i sostenible del cotxe particular. • Facilitar a la ciutadania l'alternativa de compartir el cotxe privat amb altres persones interessades que facin un mateix recorregut. • Disminuir la contaminació atmosfèrica i el consum de combustibles fòssils, contribuint a la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle d'acord amb el protocol de Kyoto.
Descripció	<p>Consisteix en crear un portal a Internet, que ofereixi el servei de facilitar la trobada de persones que estan interessades en compartir el cotxe privat per als seus viatges (a la feina, a l'escola, o altres). Les persones interessades poden inscriure's on-line al servei, descrivint el viatge que volen compartir (lloc d'origen i destí, horaris), disponibilitat de cotxe i el contacte (telèfon, correu-e). Així es crea una base de dades que les persones interessades poden consultar, seleccionar el tipus de viatge que els interessa compartir i contactar amb les persones que hi ha inscrites a la llista per posar-se d'acord. Paral·lelament a la creació del portal, es considera prioritari posar-se en contacte amb els ajuntaments de les poblacions de les comarques veïnes on es realitzin un important nombre de desplaçaments (Guissona, Mollerussa, Lleida, etc), per tal de realitzar conjuntament difusió de la nova eina web.</p> <p>La comarca es pot adherir al portal www.compartir.org, utilitzat per molts ajuntaments de Catalunya, l'estat espanyol i la Unió Europea, per tal de fer difusió d'aquest mecanisme.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments de la comarca i Ajuntaments de poblacions de comarques veïnes.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	Indefinit
Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi
Possible	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria de subvencions per promoure accions de

<p>finançament</p>	<p>sostenibilitat local, DMAH.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria de subvencions per entitats sense finalitat de lucre i per a persones físiques per a la creació de pàgines web. Departament de Cultura. • Subvencions públiques per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes, contractació d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), i a les empreses qualificades d'iniciatives locals d'ocupació (I+O). Departament de Treball.
<p>Indicadors</p>	<p>Nombre de persones inscrites a la base de dades.</p> <p>Nombre de viatges realitzats a la comarca mitjançant l'ús compartit del cotxe en relació al nombre de viatges mitjançant altres formes de transport.</p>

Codi de l'acció: 6.3	Línia estratègica: Promoure una mobilitat sostenible
	Nom de l'acció: Realitzar un estudi sobre la implantació de carrils bici interurbans
Tipus	Estudi
Transversalitats	6.6
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Estudiar la possibilitat d'implementar carrils bici interurbans a l'Urgell. • Reduir les emissions de CO₂ de la comarca. • Promoure l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport.
Descripció	<p>L'acció consisteix en elaborar un estudi que sobre les possibilitats d'implementar carrils bici interurbans a la comarca: estat de les vies, trajectes més freqüents, costos, etc).</p> <p>Aquesta actuació s'hauria de realitzar d'acord amb el Pla Estratègic de la Bicicleta de Catalunya, que en el moment de redacció d'aquest treball estava pendent d'aprovació.</p>
Agents implicats	Associació d'Amics de l'Arquitectura Popular, Amics de la Bici, el Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, associacions, Secretaria per la Mobilitat (DPTOP).
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008
Estimació del cost econòmic	20.000
Possible finançament	Convocatòria d'ajuts als ajuntaments per la realització d'estudis, projectes i experiències pilot referents a estratègies de mobilitat sostenible d'àmbit municipal. DPTOP
Indicadors	Estudi realitzat.

Codi de l'acció: 6.4	Línia estratègica: Promoure una mobilitat sostenible
	Nom de l'acció: Preveure i articular la participació en l'elaboració del Pla Director de Mobilitat de les Terres de Lleida
Tipus	Coordinació i col·laboració entre agents locals.
Transversalitats	6.5, 6.7
Objectius	Fer arribar a l'equip redactor del Pla Director de la Mobilitat (PDM) de les Terres de Ponent les consideracions que es fan des de la comarca de l'Urgell; i en concret les que fan referència a la promoció del transport públic i al foment de l'ús de la bicicleta i dels desplaçaments a peu.
Descripció	<p>En el moment de redacció d'aquest projecte (febrer de 2008) s'està treballant en la redacció de l'estudi tècnic del Pla Director de Mobilitat de les Terres de Ponent, que es preveu que es finalitzi en els propers mesos.</p> <p>Segons la Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat; cal que el procés d'elaboració i tramitació dels plans directors de mobilitat garanteixi la participació dels ens locals afectats, dels organismes i les entitats representatives en l'àmbit de la mobilitat.</p> <p>L'acció consisteix en posar-se en contacte amb l'equip tècnic redactor del PDU de les Terres de Ponent (a través del Departament de Política Territorial i Obres Públiques) i demanar informació sobre com vehicular les propostes de la comarca de l'Urgell.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments i associacions.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	Des de l'actualitat i durant tot el procés d'elaboració i tramitació del PDM de les Terres de Ponent.
Estimació del cost econòmic	-
Possible finançament	Assumible amb recursos propis
Indicadors	Nombre d'aportacions que s'han fet aportacions al PDM Terres de Ponent, relatives promoció del transport públic i al foment de l'ús de la bicicleta i dels desplaçaments a peu.

Codi de l'acció: 6.5	Línia estratègica: Promoure una mobilitat sostenible
	Nom de l'acció: Vetllar per la implementació del Pla de Mobilitat Urbana del municipi de Tàrraga (PMU)
Tipus	Actuació amb agents locals
Transversalitats	6.4, 6.7
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar la mobilitat de la ciutat de Tàrraga. • Disminuir l'ús del vehicle privat. • Promoure la realització de trajectes curts en bicicleta o a peu.
Descripció	En el moment de redacció d'aquest treball, s'estava treballant en l'elaboració d'un nou Pla de Mobilitat Urbana del municipi de Tàrraga (l'actual és l'any 2004). L'acció que es proposa consisteix en vetllar perquè s'apliquin les diferents mesures proposades en aquest pla adreçades a millorar la mobilitat del municipi i, en especial, aquelles mesures que suposin una disminució de l'ús del vehicle privat.
Agents implicats	Ajuntament de Tàrraga
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Després de l'aprovació del PMU.
Període d'implantació	Des de l'aprovació del PMU i indefinidament o fins que es redacti un nou PMU.
Estimació del cost econòmic	En funció de les actuacions previstes
Possible finançament	En funció de les actuacions previstes
Indicadors	Nombre d'actuacions implementades. Evolució dels indicadors previstos en el Pla de Mobilitat Urbana.

Codi de l'acció: 6.6	Línia estratègica: Promoure una mobilitat sostenible
	Nom de l'acció: Manténir, fer difusió i valorar el funcionament del servei gratuït de lloguer de bicicletes del Consell Comarcal de l'Urgell
Tipus	Servei.
Transversalitats	6.3
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Donar continuïtat al Servei de Préstec i Ús de Bicicletes del Consell Comarcal de l'Urgell. • Detectar les mancances del sistema i implantar les millores per tal de millorar-lo.
Descripció	<p>El Consell Comarcal de l'Urgell va implantar, el mes de maig de 2007, un Servei de Préstec i Ús de Bicicletes. Per a veure les condicions del servei: http://www.urgell.cat/serveis/noticies/index.php</p> <p>L'acció consisteix en realitzar una nova campanya informativa als mitjans de comunicació locals i comarcals per a fomentar l'ús d'aquestes bicicletes (falques per la ràdio, escrits a la premsa local i comarcal).</p> <p>Paral·lelament, es proposa realitzar una valoració continuada del servei que s'ofereix i del grau de satisfacció dels seus usuaris. Per a realitzar aquest seguiment, es proposa dissenyar una breu enquesta de valoració que inclogui preguntes tancades i també un espai per a altres consideracions, que caldria entregar a tots els usuaris del servei quan aquests retornin la bicicleta.</p> <p>Es proposa elaborar cada tres mesos un breu informe que reculli les estadístiques sobre el lloguer de les bicicletes (perfil dels usuaris, hores de lloguer de la bicicleta, ús que es fa de la bicicleta, etc), i el buidatge de les enquestes dels usuaris/àries. Aquest informe servirà per a marcar les pautes i dissenyar les propostes de millores que cal incorporar al Servei.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008 i indefinit
Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi i segons actuacions
Possible finançament	El disseny de l'enquesta i el buidatge i interpretació de les mateixes assumible amb recursos propis.

	<p>Per a la implantació de les diferents propostes que sorgeixin de les enquestes:</p> <ul style="list-style-type: none">- Convocatòria de subvencions per promoure accions de sostenibilitat local. DMAH.- Convocatòria d'ajuts als ajuntaments per la realització d'estudis, projectes i experiències pilot referents a estratègies de mobilitat sostenible d'àmbit municipal. DPTOP
Indicadors	<p>Nombre d'usuaris /mes.</p> <p>Valoració dels servei per part dels usuaris.</p> <p>Nombre de mesures proposades pels usuaris i que s'han implantat.</p>

Codi de l'acció: 6.7	Línia estratègica: Promoure una mobilitat sostenible Nom de l'acció: Elaborar el Pla de Mobilitat de la comarca de l'Urgell
Tipus	Estudi
Transversalitats	6.4, 6.5
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer la mobilitat de la població a la comarca de l'Urgell, detectar-ne les principals necessitats i elaborar el Pla d'Acció. • Donar resposta a la necessitat de millorar el servei de desplaçament per a l'accés als serveis. • Fomentar la mobilitat sostenible.
Descripció	<p>El Pla de Mobilitat és l'instrument que ha de permetre adoptar una mobilitat més sostenible. Tot i que l'àmbit lògic d'aplicació dels Plans de Mobilitat Urbana és el municipi, hi ha la possibilitat d'elaborar plans de mobilitat urbana comuns, en cas que un conjunt de municipis tingui un esquema de mobilitat interdependent. A la comarca de l'Urgell, l'Ajuntament de Tàrrrega ha redactat el seu propi Pla de Mobilitat Urbana, però les característiques de la comarca fan que es cregui convenient redactar un document que analitzi i doni resposta a la situació de tota la comarca.</p> <p>Per a la seva elaboració, s'aconsella seguir la "Guia bàsica per a l'elaboració de plans de mobilitat urbana", descarregable al web del DPTOP:http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/documentacio/fons/publicacions/enlinia/monografies/transports/guia_plans_mobilitat.jsp. També caldrà prendre en consideració i tenir en compte les mesures i els continguts del Pla de Mobilitat Urbana de Tàrrrega i el Pla Director de Ponent.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, ajuntaments, Departament de Medi ambient i Habitatge, Departament de Política Territorial i Obres Públiques i empreses.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010-2013
Estimació del cost econòmic	27.000 €
Possible	- Convocatòria anual de subvencions per promoure accions de

finançament	sostenibilitat local. DMAH - Convocatòria anual de subvencions a ajuntaments per a la realització d'estudis, projectes i experiències pilot referents a estratègies de mobilitat sostenible d'àmbit municipal. DPTOP
Indicadors	Realització del Pla de Mobilitat. Nombre de mesures implementades.

Codi de l'acció: 6.8	Línia estratègica: Promoure una mobilitat sostenible
	Nom de l'acció: Vetllar pel manteniment de servei de transport a la zona sud de la comarca
Tipus	Servei
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Mantenir i millorar el servei de transport públic als municipis de la Vall del Corb. • Fomentar la mobilitat sostenible. • Millorar la qualitat de vida dels habitants de les poblacions rurals, en especial de la gent gran.
Descripció	<p>Des del mes de desembre de l'any 2006, existeix un nou servei de transport públic aprofitant les places lliures del transport escolar de la línia: Vallbona de les Monges-Llorenç-Maldà-SantMartí-Rocafort i Nalec cap a Tàrrega viceversa, que permet poder portar la població en general pagant un tiquet de preu reduït. Aquest acord és vigent fins a finals del 2008.</p> <p>L'actuació consisteix en vetllar per donar continuïtat a aquest servei a partir del 2008, així com també continuar amb les reunions periòdiques amb els responsables del Servei de Transports de la Generalitat per a poder mantenir aquest servei; i per tal de treballar per a trobar una fórmula que garanteixi aquest servei durant l'època de vacances escolars.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, Departament de Política Territorial i Obres Públiques.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008 i indefinidament
Estimació del cost econòmic	Segons actuacions
Possible finançament	<p>Per a estendre el servei de transport durant l'època de vacances escolars:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Convocatòria anual de subvencions a ajuntament per a la realització d'estudis, projectes i experiències pilot referents a estratègies de mobilitat sostenible d'àmbit municipal. DPTOP

	- Conveni amb el DPTOP.
Indicadors	Continuïtat del servei de la zona sud de la comarca a partir del 2008. Nombre d'usuaris no escolars del servei de transport en ambdues zones.

Codi de l'acció: 6.9	Línia estratègica: Promoure una mobilitat sostenible
	Nom de l'acció: Fer una campanya de difusió dels horaris de tots els serveis de transport públic de la comarca
Tipus	Difusió
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar la informació sobre el servei de transport públic. • Realitzar un recull dels horaris de tot el transport públic de la comarca i difondre'l a la població.
Descripció	<p>L'acció consisteix en fer un recull i actualització dels horaris de tot el transport públic existent a la comarca, elaborar diversos documents de difusió (díptic, targetó de butxaca, pòsters, etc) i distribuir-los en punts estratègics (llars d'avis, centres escolars, centres sanitaris, ajuntaments, Consell Comarcal, oficines d'informació, els propis mitjans de transport, etc), així com també fer-ne difusió a través dels webs del Consell Comarcal i dels Ajuntaments. S'aconsella complementar aquesta distribució amb la realització de trucades a agents clau (secretaris dels Ajuntaments, personal dels punts d'informació i els propis conductors dels autobusos), per conscienciar-los de la necessitat de que disposin d'aquest material de difusió així com de la informació completa sobre les possibilitats de transport de la comarca.</p> <p>Cal que el Consell Comarcal realitzi periòdicament un control que garanteixi la disponibilitat de documents d'horaris als diferents punts de distribució i que es realitzin les corresponents revisions i actualitzacions dels mateixos quan hi hagi modificacions en els horaris.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, Centres sanitaris, empreses de transport.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008 i indefinidament
Estimació del cost econòmic	El recull dels horaris és assumible amb recursos propis. Per a l'edició del material de difusió: 3000 €.
Possible finançament	-
Indicadors	Nombre de punts estratègics que facilitin la informació dels horaris de transport.

Codi de l'acció: 6.10	Línia estratègica: Promoure la Mobilitat Sostenible
	Nom de l'acció: Realitzar una Jornada Tècnica sobre el Teletreball
Tipus	Formació
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar el teletreball en les activitats econòmiques que ho possibilitin. • Reduir els desplaçaments per qüestions de treball. • Reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i contribuir a assolir els nivells de reducció d'emissions d'acord amb el protocol de Kyoto.
Descripció	L'acció que es planteja és la realització d'una Jornada Tècnica sobre el teletreball, destinada a polítics, tècnics de les administracions, empresaris i a la població en general. La Jornada comptaria amb la participació de ponents que exposin informació sobre negocis emergents en relació a Internet, els telecentres, les empreses que utilitzin el teletreball i les experiències concretes de teletreball al món rural.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, empreses de la comarca, i agents locals.
Grau de prioritat	Baix
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010
Estimació del cost econòmic	12.000 €
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> • Convocatòria anual de subvencions per promoure accions de sostenibilitat local. DMAH. • Subvencions per a projectes que continguin mesures adreçades a la creació de llocs de treball en el marc dels nous filons d'ocupació. Departament de Treball i Indústria. • Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació
Indicadors	Assistents a la Jornada. Nombre d'iniciatives empresarials o particulars relacionades amb el teletreball.

Codi de l'acció: 7.1	Línia estratègica: Incorporar els principis de la nova cultura de l'aigua a tots els àmbits
	Nom de l'acció: Presentar a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) un informe sobre les necessitats de millora d'abastament d'aigua potable i sobre les necessitats de millora d'infraestructures de depuració d'aigües residuals
Tipus	Coordinació i col·laboració entre administracions públiques
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Garantir l'abastiment d'aigua potable a tots els habitatges de la comarca. • Resoldre les actuals deficiències i mancances en les infraestructures actuals per a l'abastament d'aigua potable. • Estendre el sanejament de les aigües residuals a tots els municipis de l'Urgell i redimensionar les infraestructures actuals per a resoldre les actuals deficiències.
Descripció	<p>Consisteix en mantenir una reunió amb els representants de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), en la qual es presentarà un informe sobre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'estat actual de les infraestructures d'abastament d'aigua potable a la comarca de l'Urgell i les seves principals mancances, així com una proposta d'actuacions a consensuar amb l'ACA. Algunes de les mancances detectades són: escassetat d'aigua al municipis d'Ossó de Sió (que s'abasteix per la canonada de la Segarra), problema de males olors a l'aigua del pantà d'emmagatzemament de Tornabous, entre altres. • L'estat actual de les infraestructures de sanejament d'aigües residuals a la comarca, i les necessitats de millora i redimensionament de la xarxa de clavegueram. <p>També es sol·licitarà el cofinançament per a les actuacions que s'acordi emprendre.</p>
Agents implicats	ACA, Consell Comarcal de l'Urgell i Ajuntaments.
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt

Període d'implantació	3 mesos (l'acció únicament inclou l'elaboració de l'informe i la reunió amb l'ACA)
Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi
Possible finançament	-
Indicadors	Nombre d'actuacions proposades que s'acabin executant en 5 anys

Codi de l'acció: 7.2	Línia estratègica: Incorporar els principis de la nova cultura de l'aigua a tots els àmbits
	Nom de l'acció: Promoure la realització d'un estudi sobre la descontaminació d'aqüífers a la comarca de l'Urgell
Tipus	Estudi.
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> Promoure la investigació en l'àmbit de la descontaminació d'aqüífers (de fonts difuses) a la comarca de l'Urgell. Millorar la qualitat de les aigües subterrànies de la comarca de l'Urgell.
Descripció	Des de l'Àrea de Planificació de l'Agència Catalana de l'Aigua s'està treballant en la investigació i l'aplicació de noves metodologies per a la descontaminació d'aqüífers (de font difusa), en conveni amb diferents centres d'investigació i ens locals. L'acció consisteix en mantenir una reunió amb els responsables d'aquesta àrea, per tal de manifestar-los l'interès de la comarca en col·laborar en aquesta fase d'investigació-aplicació i en la possibilitat que s'hi realitzi un estudi i experiència pilot. Caldrà concretar també possibles línies de finançament i la implicació de centres d'investigació.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, Servei de Planificació de l'Agència Catalana de l'Aigua, Comunitat de Regants del Canal d'Urgell.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	Realització de la reunió l'any 2008. Elaboració i execució del projecte del 2009-2012.
Estimació del cost econòmic	Assumible amb recursos propis per a la realització de la reunió. Variable per a la realització de l'estudi i l'experiment.
Possible finançament	Per a la realització de la prova pilot: <ul style="list-style-type: none"> Convocatòria anual de subvencions per sufragar les despeses derivades de l'adopció d'iniciatives relacionades amb l'estalvi en el consum de l'aigua i amb l'aprofitament de recursos no potables. Agència Catalana de l'Aigua. DMAiH Conveni amb l'Agència Catalana de l'Aigua.
Indicadors	Reunió realitzada.

Codi de l'acció: 7.3	Línia estratègica: Incorporar els principis de la nova cultura de l'aigua a tots els àmbits
	Nom de l'acció: Impulsar l'adopció per part dels ajuntaments d'una ordenança per promoure l'estalvi i l'eficiència en el consum d'aigua a la comarca
Tipus	Actuació de difusió i legislativa
Transversalitats	5.5
Objectius	Utilitzar tècniques i mètodes que permetin l'estalvi en el consum d'aigua a través de la seva reutilització o la seva reducció, mitjançant l'elaboració i l'aplicació d'una ordenança.
Descripció	<p>Consisteix en donar suport als ajuntaments per a elaborar conjuntament un model d'<i>Ordenança per a l'estalvi i eficiència en el consum d'aigua</i> que prevegi, entre altres aspectes, incorporar en els habitatges de nova construcció o en reformes importants, mecanismes de reducció del consum domèstic de l'aigua:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instal·lació de sistemes d'estalvi d'aigua: airejadors i reguladors de cabal a les aixetes i cisternes de doble descàrrega als vàters. - Instal·lació de sistemes de recollida d'aigües pluvials i reutilització d'aquestes. - Instal·lació de sistemes de reutilització d'aigües grises. <p>L'ordenança també preveu mesures d'estalvi a nivell municipal (instal·lacions esportives, parcs i jardins, etc), i tracta temes com les piscines particulars, el reg de jardins privats, les espècies vegetals més indicades en els nous espais verds públics i privats, etc.</p> <p>El Consell Comarcal hauria d'elaborar un model d'Ordenança, que posteriorment cadascun dels ajuntaments hauria d'adaptar a la realitat del seu municipi. Es pot prendre com a base el model que ofereix la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, que es pot trobar a: www.diba.es/xarxasost/cat/OrdenancaAigua.pdf</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell i Ajuntaments
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2009

Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi.
Possible finançament	-
Indicadors	Nombre de municipis que aproven l'ordenança. Nombre de municipis que apliquen l'ordenança.

Codi de l'acció: 8.1	Línia estratègica: Minimitzar els impactes del consum energètic
	Nom de l'acció: Garantir un bon subministrament elèctric a la totalitat de la comarca de l'Urgell
Tipus	Actuació de les administracions.
Transversalitats	
Objectius	Assegurar un bon subministrament elèctric a tota la comarca.
Descripció	L'actuació consisteix en que l'administració comarcal i les diferents administracions locals elaborin un informe que reculli totes les incidències i mancances en l'àmbit del subministrament elèctric de tota la comarca; i s'insti a l'empresa subministradora a realitzar millores en les infraestructures amb aquesta finalitat. Concretament, s'han detectat mancances importants a la zona de la Vall del Corb.
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, ENDESA
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008
Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi
Possible finançament	-
Indicadors	Nombre de talls del subministrament elèctric/any

Codi de l'acció: 8.2	Línia estratègica: Minimitzar els impactes del consum energètic
	Nom de l'acció: Implementar els Plans municipals d'adequació de la il·luminació exterior existents de la comarca de l'Urgell
Tipus	Actuació de les administracions
Transversalitats	8.3
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar l'eficiència energètica de l'enllumenat dels municipis i disminuir-ne el consum d'energia. • Disminuir la contaminació lumínica als diferents municipis de la comarca.
Descripció	Tots els municipis de la comarca de l'Urgell disposen del seu <i>Pla municipal d'adequació de la il·luminació exterior</i> , però pocs municipis han emprès actuacions de millora de l'enllumenat. L'acció consisteix en què el Consell Comarcal de l'Urgell (ens coordinador de la redacció d'aquests plans) informi tots els ajuntaments de l'existència dels mateixos i en faci difusió, al mateix temps que ofereixi un assessorament tècnic als municipis per tal d'implementar les accions proposades en cadascun dels plans (possibles línies d'ajut, etc).
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell i Ajuntaments
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010 i indefinit
Estimació del cost econòmic	L'assessorament és assumible amb personal propi. El cost de la implementació dels plans depenent de les actuacions previstes.
Possible finançament	<ul style="list-style-type: none"> - Convocatòria anual de subvencions per a actuacions d'ordenació ambiental de la il·luminació exterior. DMAiH. <i>Poden acollir-se als ajuts els ajuntaments que vulguin executar projectes d'adequació de la il·luminació exterior existents.</i> - Convocatòria anual de subvencions de règim reglat en el Marc del Programa d'Estalvi i Eficiència Energètica. ICAEN
Indicadors	Nombre de municipis que implementen actuacions previstes en el Pla. Nombre d'actuacions de millora implementades a tota la comarca.

Codi de l'acció: 8.3	Línia estratègica: Minimitzar els impactes del consum energètic Nom de l'acció: Impulsar l'Agència de l'Energia de l'Urgell
Tipus	Actuació de les administracions.
Transversalitats	5.7, 8.2
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Esdevenir una entitat de referència en relació a aspectes relacionats amb la gestió sostenible de l'energia. • Promoure accions i projectes per incentivar una bona gestió dels recursos energètics, entre els principals agents econòmics, polítics i socials.
Descripció	<p>Les Agències d'Energia són entitats que promouen el bon ús de l'energia, l'eficiència i les energies renovables en l'àmbit local o comarcal d'un determinat territori. L'actuació consisteix en què el Consell Comarcal de l'Urgell impulsi l'Agència de l'Energia de l'Urgell, tot assumint-ne la gestió i destinant-hi una partida econòmica. També caldrà posar-se en contacte amb l'Institut Català de l'Energia, organisme que autoritzarà la creació de l'Agència i amb qui es podran establir convenis i/o compromisos de col·laboració. L'Agència hauria de disposar d'un espai físic, una o dues persones treballant-hi i un espai web propi.</p> <p>En cas que es cregui convenient, es poden iniciar converses amb comarques veïnes per tal de crear una Agència de l'Energia que cobreixi el territori de diferents comarques.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments i Institut Català de l'Energia (ICAEN).
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	2010
Estimació del cost econòmic	El procés d'impuls de l'Agència de l'Energia és assumible amb personal propi. Per al personal el cost és el sou de la/les persones contractada/es.
Possible finançament	Per al personal: <ul style="list-style-type: none"> • Subvencions públiques per al foment del desenvolupament local: estudis i campanyes, contractació d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), i a les empreses qualificades

	<p>d'iniciatives locals d'ocupació (I+O). Departament de Treball.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Subvencions a projectes que continguin mesures adreçades a la creació de llocs de treball en el marc dels nous filons d'ocupació. Departament de Treball. <p>Per a actuacions concretes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Convenis i col·laboracions amb l'Institut Català de l'Energia (ICAEN).
<p>Indicadors</p>	<p>Creació de l'Agència.</p> <p>Nombre d'actuacions realitzades/any.</p>

Codi de l'acció: 8.4	Línia estratègica: Minimitzar els impactes del consum energètic
	Nom de l'acció: Establir un sistema d'incentius fiscals per a la instal·lació de plaques solars tèrmiques i fotovoltaïques a les llars
Tipus	Actuació de les administracions.
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Reduir el consum energètic provinent de fonts energètiques convencionals. • Aprofitar l'energia solar com a recurs energètic renovable. • Promoure les energies renovables.
Descripció	<p>Consisteix en estudiar i adoptar incentius fiscals per a la instal·lació de plaques solars fotovoltaïques i tèrmiques a les llars de particulars, oferint, per exemple, descompte en l'IBI i en el permís d'obres (com ja fa actualment l'Ajuntament de Tàrrrega a través de la seva <i>Ordenança reguladora dels tributs, preus públics i ingressos de dret privat</i>, o l'Ajuntament de Vallbona de les Monges a partir de l'ICIO -<i>Impost sobre construccions, instal·lacions i obres</i>-). Aquesta l'actuació l'haurien de dur a terme els ajuntaments, però per facilitar la seva implementació, el Consell Comarcal de l'Urgell assessorarà els ajuntaments en la manera d'adoptar aquestes mesures.</p> <p>Quan el sistema d'incentius fiscals estigui prou consolidat, s'aconsella treballar per a l'elaboració d'una <i>Ordenança sobre la incorporació de sistemes de captació d'energia solar per a usos tèrmics a les edificacions</i>. Aquesta actuació l'haurien de realitzar els diferents ajuntaments, amb l'assessorament del Consell Comarcal de l'Urgell i l'ICAEN.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell, Ajuntaments, ICAEN i agents locals.
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Mig
Període d'implantació	A partir de 2009
Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi
Possible finançament	-
Indicadors	Nombre de llars que disposen de plaques solars tèrmiques i fotovoltaïques.

Codi de l'acció: 8.5	Línia estratègica: Minimitzar els impactes del consum energètic
	Nom de l'acció: Sol·licitar un estudi d'assessorament energètic a les instal·lacions municipals
Tipus	Estudi
Transversalitats	
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer la despesa energètica de les instal·lacions municipals. • Disposar de mesures per a la reducció del consum energètic municipal. • Donar exemple per tal d'incentivar la reducció del consum energètic.
Descripció	L'ICAEN realitza estudis d'assessorament energètic per als municipis que ho sol·licitin, els quals es duen a terme sense costos per a les administracions a canvi de comprometre's a implantar mesures. Aquests estudis consten de dues parts: d'una banda una auditoria energètica de les instal·lacions que es cregui convenient, i una segona destinada a mesures de millora. Des del Consell Comarcal es podria sol·licitar un estudi d'assessorament energètic i es podrien realitzar els tràmits per a la seva sol·licitud, en coordinació amb els corresponents ajuntaments.
Agents implicats	Consell Comarcal, Ajuntaments i ICAEN
Grau de prioritat	Mig
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008
Estimació del cost econòmic	Assumible amb personal propi.
Possible finançament	ICAEN
Indicadors	Estudi realitzat

Codi de l'acció: 9.1	Línia estratègica: Prevenir els riscos ambientals i preveure l'emergència
	Nom de l'acció: Elaborar els corresponents Manuals d'Actuació per a riscos especials
Tipus	Projecte.
Transversalitats	
Objectius	Preveure l'actuació en cas d'emergències per incendis forestals, per nevades i per Accidents en el Transport de Mercaderies Perilloses per Carretera i Ferrocarril a Catalunya (TRANSCAT).
Descripció	<p>Alguns dels municipis han d'elaborar els Manuals d'actuació per a riscos especials. Segons dades facilitades pel Departament de Seguretat Civil i Privada de la Delegació Territorial, els municipis i plans que resten pendents de redactar i aprovar són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manual d'Actuació d'Emergències per incendis Forestals: Maldà i Nalec (aquest darrer en elaboració) • Manual d'actuació d'Emergències per Nevades: Ciutadilla, Guimerà, Maldà, Nalec, Els Omells de Na Gaia, Vallbona de les Monges, Verdú. • Pla Especial per Accidents en el Transport de Mercaderies Perilloses per Carretera i Ferrocarril (TRANSCAT): Vilagrassa i Anglesola (aquest darrer en elaboració) • Manual d'actuació per Inundacions: Anglesola, Bellpuig, Omells de Na Gaia, Sant Martí de Riucorb, Tornabous i Verdú. <p>La present acció consisteix en elaborar aquests plans, els quals corresponen als municipis, però poden rebre el suport del Consell Comarcal.</p>
Agents implicats	Consell Comarcal de l'Urgell i Ajuntaments
Grau de prioritat	Alt
Termini d'inici	Curt
Període d'implantació	2008
Estimació del cost econòmic	En funció de cada manual.
Possible finançament	- Subvencions a projectes que continguin mesures adreçades a la creació de llocs de treball en el marc dels nous filons d'ocupació. Departament de Treball i

	<p>Indústria.</p> <ul style="list-style-type: none">- Convocatòria anual de subvencions per a l'elaboració, actualització i implantació de plans de protecció civil. <p>Departament d'Interior.</p>
Indicadors	Nombre de manuals elaborats.

6.4. Taules de síntesi del Pla d'Acció Ambiental

6.4.1. Taules d'accions ordenades per línies estratègiques

1. Realitzar una gestió activa dels espais naturals, les zones verdes i els espais degradats			
Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
1.1	Realitzar un procés de participació per a la redacció de les eines de gestió dels espais inclosos en la Xarxa Natura 2000	Mig	Curt
1.2	Vetllar per la creació del <i>Consorti Riu d'Ondara</i>	Alt	Curt
1.3	Fomentar la participació de la gent de la comarca en la Creació dels Consells de Conca	Mig	Curt
1.4	Promoure la participació de la ciutadania en el Projecte Rius	Baix	Curt
1.5	Establir un Pla de Dinamització de la Vall del Corb	Mig	Mig
1.6	Coordinar les actuacions de restauració dels espais fluvials de la comarca	Alt	Curt
1.7	Elaborar i implementar el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Natural de Tàrraga	Mig	Curt
1.8	Elaborar el Catàleg del patrimoni natural de la comarca de l'Urgell	Mig	Mig
1.9	Elaborar la Carta del Paisatge de la comarca de l'Urgell	Mig	Mig
1.10	Restaurar l'abocador incontrolat del municipi de Castellserà	Alt	Curt

2. Ampliar i millorar la gestió dels residus			
Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
2.1	Promoure una gestió correcta dels envasos buits de productes fitosanitaris	Mig	Mig

2.2	Dissenyar i establir un sistema d'incentius fiscals per aquelles persones que facin ús de les deixalleries i campanya de difusió	Baix	Mig
2.3	Clausura i restauració d'abocadors municipals de residus de la construcció fora d'ús i d'abocaments incontrolats de runes	Alt	Curt
2.4	Elaborar les ordenances municipals per la gestió dels residus de la construcció	Mig	Mig
2.5	Estudiar la possibilitat de realitzar recollida local de runes d'obres menors amb petits contenidors de lloguer en aquells municipis on no hi hagi deixalleria	Mig	Mig
2.6	Establir un protocol d'actuació per al control del compliment de la normativa mediambiental	Mig	Curt
2.7	Donar continuïtat a les consideracions dels ciutadans pel que fa aspectes de la recollida de residus	Alt	Curt. Actuació en curs

3. Vetllar perquè les diferents activitats econòmiques incorporin criteris mediambientals i dissenyar una estratègia de comercialització per als productes de qualitat

Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
3.1	Estudi sobre els productes agroalimentaris de qualitat i les seves possibles estratègies de promoció i comercialització	Mig	Curt
3.2	Donar continuïtat al Projecte <i>Assessorament i Foment de l'Agricultura Ecològica</i>	Alt	Curt. Actuació en curs
3.3	Implantar els menjadors escolars sostenibles als centres educatius de la comarca de l'Urgell	Mig	Curt
3.4	Crear un grup de consum de productes locals ecològics i de qualitat	Baix	Mig

3.5	Organitzar un punt de trobada comercial entre proveïdors i demandants de productes agroalimentaris a la comarca de l'Urgell	Mig	Mig
3.6	Jornades Tècniques sobre Estratègies de comercialització en el sector agrari	Baix	Mig
3.7	Declarar la comarca de l'Urgell territori lliure de transgènics	Mig	Curt. Actuació en curs
3.8	Establir a la comarca de l'Urgell un Servei d'Assessorament Mediambiental per a empreses	Alt	Curt
3.9	Cicle de xerades sobre Bones pràctiques Ambientals en el sector turístic i distintius de qualitat ambiental	Baix	Mig
3.10	Campanya informativa sobre els productes ecològics i de qualitat	Mig	Curt

4. Garantir que la implantació de grans infraestructures es realitzi amb criteris de sostenibilitat i incorporant processos de participació ciutadana

Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
4.1	Facilitar l'accés a la informació sobre els processos participatius oberts	Mig	Curt
4.2	Oferir un programa de formació sobre participació ciutadana	Mig	Mig

5. Sensibilitzar i educar la població en matèria mediambiental i en el coneixement del territori

Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
5.1	Dissenyar itineraris educatius per al coneixement del patrimoni cultural i natural de la comarca de l'Urgell	Mig	Mig
5.2	Realització d'una Jornada sobre la compra sostenible a les administracions locals de l'Urgell	Mig	Curt
5.3	Cicle de xerrades sobre el patrimoni natural i cultural de la comarca de l'Urgell	Mig	Mig

5.4	Continuar amb la celebració anual de la Fira del Medi Ambient	Alt	Curt. Actuació en curs
5.5	Campanya per a la minimització del consum d'aigua	Alt	Curt
5.6	Programa de sortides "Descobreix el teu entorn"	Mig	Mig
5.7	Ampliar la implicació de la comarca en la celebració de la <i>Setmana de l'Energia</i>	Mig	Curt
5.8	Jornada Tècnica sobre Economia Ambiental	Baix	Mig
5.9	Campanya d'educació ambiental per una correcta gestió de les runes	Alt	Mig
5.10	Ambientalització de la Fira del Teatre de Tàrraga	Mig	Mig

6. Promoure una mobilitat sostenible			
Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
6.1	Celebrar la <i>Setmana de la Mobilitat Sostenible</i>	Mig	Curt
6.2	Creació d'un portal a internet per a compartir cotxe	Mig	Mig
6.3	Realitzar un estudi sobre la implantació de carrils bici interurbans	Mig	Curt
6.4	Preveure i articular la participació en l'elaboració del Pla Director de Mobilitat de les Terres de Lleida	Alt	Curt
6.5	Vetllar per la implementació del Pla de Mobilitat Urbana del municipi de Tàrraga (PMU)	Alt	Després de l'aprovació del PMU
6.6	Mantenir, fer difusió i valorar el funcionament del servei gratuït de lloguer de bicicletes del Consell	Alt	Curt

	Comarcal de l'Urgell		
6.7	Elaborar el Pla de mobilitat de la comarca de l'Urgell	Mig	Mig
6.8	Vetllar pel manteniment de servei de transport a la zona sud de la comarca	Alt	Curt
6.9	Fer una campanya de difusió dels horaris de tots els serveis de transport públic de la comarca	Alt	Curt
6.10	Realitzar una Jornada Tècnica sobre el Teletreball	Baix	Mig

7. Incorporar els principis de la nova cultura de l'aigua a tots els àmbits			
Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
7.1	Presentar a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) un informe sobre les necessitats de millora d'abastament d'aigua potable i sobre les necessitats de millora d'infraestructures de depuració d'aigües residuals	Alt	Curt
7.2	Promoure la realització d'un estudi sobre la descontaminació d'aqüífers a la comarca de l'Urgell	Mig	Curt
7.3	Impulsar l'adopció per part dels ajuntaments d'una ordenança per promoure l'estalvi i l'eficiència en el consum d'aigua a la comarca	Alt	Curt

8. Minimitzar els impactes del consum energètic			
Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
8.1	Garantir un bon subministrament elèctric a la totalitat de la comarca de l'Urgell	Alt	Curt
8.2	Implementar els Plans Municipals d'adequació de la il·luminació exterior existents a la comarca de l'Urgell	Mig	Mig
8.3	Impulsar l'Agència de l'energia de l'Urgell	Mig	Mig
8.4	Establir un sistema d'incentius fiscals per a la instal·lació de plaques solars tèrmiques i fotovoltaïques	Mig	Mig

	a les llars		
8.5	Sol·licitar un estudi d'assessorament energètic a les instal·lacions municipals	Mig	Curt

	9. Prevenir els riscos ambientals i preveure l'emergència		
Codi	Acció	Grau de prioritat	Termini d'inici
9.1	Elaborar els corresponents Manuals d'actuació per a riscos especials	Alt	Curt

6.4.2. Taules d'accions ordenades per termini d'inici

CURT TERMINI (2008-2009)			
Codi	Acció	Estimació del cost (€)	Possible finançament?
1.1	Realitzar un procés de participació per a la redacció de les eines de gestió dels espais inclosos en la Xarxa Natura 2000	18.000 €	Sí
1.2	Vetllar per la creació del Consorci Riu d'Ondara	Assumible amb personal propi i segons actuacions	-
1.3	Fomentar la participació de la gent de la comarca en la Creació dels Consells de Conca	Assumible amb recursos propis	-
1.4	Promoure la participació de la ciutadania en el Projecte Rius	2.000 €	Sí
1.6	Coordinar les actuacions de restauració dels espais fluvials de la comarca	Assumible amb recursos propis	-
1.7	Elaborar i implementar el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Natural de Tàrraga	Segons actuacions	Sí
1.10	Restaurar l'abocador incontrolat del municipi de Castellserà	En funció de les actuacions	Sí
2.3	Clausura i restauració d'abocadors municipals de residus de la construcció fora d'ús i d'abocaments incontrolats de runes	Segons actuacions	Sí
2.6	Establir un protocol d'actuació per al control del compliment de la normativa mediambiental	Assumible amb recursos	-

		propis	
2.7	Donar continuïtat a les consideracions dels ciutadans pel que fa aspectes de la recollida de residus	Assumible amb recursos propis	-
3.1	Estudi sobre els productes agroalimentaris de qualitat i les seves possibles estratègies de promoció i comercialització	18.000 €	Sí
3.2	Donar continuïtat al Projecte Assessorament i Foment de l'Agricultura Ecològica	Segons les actuacions	Sí
3.3	Implantar els menjadors escolars sostenibles als centres educatius de la comarca de l'Urgell	Assumible amb personal propi i cost variable segons actuacions	Sí
3.7	Declarar la comarca de l'Urgell territori lliure de transgènics		-
3.8	Establir a la comarca de l'Urgell un Servei d'Assessorament Mediambiental per a empreses	Sou de la persona contractada	Sí
3.10	Campanya informativa sobre els productes ecològics i de qualitat	20.000 €	Sí
4.1	Facilitar l'accés a la informació sobre els processos participatius oberts	Assumible amb personal propi	Sí
5.2	Realització d'una Jornada sobre la compra sostenible a les administracions locals de l'Urgell	12.000 €	Sí
5.4	Continuar amb la celebració anual de la Fira del Medi Ambient	Partida dedicada anualment	-
5.5	Campanya per a la minimització del consum d'aigua	Segons les actuacions	-
5.7	Ampliar la implicació de la comarca en la celebració de la Setmana de l'Energia	Segons les actuacions	-
6.1	Celebrar la Setmana de la Mobilitat Sostenible	Segons les actuacions	Sí
6.3	Realitzar un estudi sobre la implantació de carrils bici interurbans	20.000 €	Sí

6.4	Preveure i articular la participació en l'elaboració del Pla Director de Mobilitat de les Terres de Lleida	Assumible amb recursos propis	-
6.5	Vetllar per la implementació del Pla de Mobilitat Urbana del municipi de Tàrraga (PMU)	Segons les actuacions	-
6.6	Mantenir, fer difusió i valorar el funcionament del servei gratuït de lloguer de bicicletes del Consell Comarcal de l'Urgell	Assumible amb personal propi	-
6.8	Vetllar pel manteniment de servei de transport a la zona sud de la comarca	Segons actuacions	-
6.9	Fer una campanya de difusió dels horaris de tots els serveis de transport públic de la comarca	Assumible amb personal propi i 3.000 per difusió	-
7.1	Presentar a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) un informe sobre les necessitats de millora d'abastament d'aigua potable i sobre les necessitats de millora d'infraestructures de depuració d'aigües residuals	Assumible amb personal propi	-
7.2	Promoure la realització d'un estudi sobre la descontaminació d'aqüífers a la comarca de l'Urgell	Assumible amb personal propi i variable en funció de l'estudi	-
7.3	Impulsar l'adopció per part dels ajuntaments d'una ordenança per promoure l'estalvi i l'eficiència en el consum d'aigua a la comarca	Assumible amb personal propi	-
8.1	Garantir un bon subministrament elèctric a la totalitat de la comarca de l'Urgell	Assumible amb personal propi	-
8.5	Sol·licitar un estudi d'assessorament energètic a les instal·lacions municipals	Assumible amb personal propi	-
9.1	Elaborar els corresponents Manuals d'actuació per a riscos especials	En funció de cada manual	Sí

MIG TERMINI (2010-20013)			
Codi	Acció	Estimació del cost (€)	Possible finançament?
1.5	Establir un Pla de Dinamització de la Vall del Corb	30.000 €	Sí
1.8	Elaborar el Catàleg del patrimoni natural de la comarca de l'Urgell	Sou de la persona contractada	Sí
1.9	Elaborar la Carta del Paisatge de la comarca de l'Urgell	Variable segons el Programa	Sí
2.1	Promoure una gestió correcta dels envasos buits de productes fitosanitaris	Assumible amb recursos propis	-
2.2	Dissenyar i establir un sistema d'incentius fiscals per aquelles persones que facin ús de les deixalleries i campanya de difusió	6.000 €	Sí
2.4	Elaborar les ordenances municipals per la gestió dels residus de la construcció	Assumible amb personal propi	Sí
2.5	Estudiar la possibilitat de realitzar recollida local de runes d'obres menors amb petits contenidors de lloguer en aquells municipis on no hi hagi deixalleria	Assumible amb recursos propis	-
3.4	Crear un grup de consum de productes locals ecològics i de qualitat	Assumible amb recursos propis	-
3.5	Organitzar un punt de trobada comercial entre proveïdors i demandants de productes agroalimentaris a la comarca de l'Urgell	12.000 €	Sí
3.6	Jornades Tècniques sobre Estratègies de comercialització en el sector agrari	15.000 €	Sí

3.9	Cicle de xerrades sobre Bones Pràctiques Ambientals en el sector turístic i distintius de qualitat ambiental	15.000 €	Sí
4.2	Oferir un programa de formació sobre participació ciutadana	Segons les actuacions	Sí
5.1	Dissenyar itineraris educatius per al coneixement del patrimoni cultural i natural de la comarca de l'Urgell	Segons actuacions	Sí
5.3	Cicle de xerrades sobre el patrimoni natural i cultural de la comarca de l'Urgell	15.000 €	Sí
5.6	Programa de sortides "Descobreix el teu entorn"	10.000 €	Sí
5.8	Jornada Tècnica sobre Economia Ambiental	15.000 €	Sí
5.9	Campanya d'educació ambiental per una correcta gestió de les runes	6.000 €	Sí
5.10	Ambientalització de la Fira del Teatre	Variable en funció de les actuacions que es realitzin	Sí
6.2	Creació d'un portal a internet per a compartir cotxe	Assumible amb personal propi	Sí
6.7	Elaborar el Pla de mobilitat de la comarca de l'Urgell	27.000 €	Sí
6.10	Realitzar una Jornada Tècnica sobre el Teletreball	12.000 €	Sí
8.2	Implementar els Plans Municipals d'adequació de la il·luminació exterior existents a la comarca de l'Urgell	Assumible amb personal propi i variable en funció de l'estudi	-
8.3	Impulsar l'Agència de l'energia de l'Urgell	Assumible amb personal propi i sou de la persona/es contractada/es	-

PLA DE SEGUIMENT

7. PLA DE SEGUIMENT

7.1. Introducció

El Pla de seguiment ofereix les eines necessàries per tal d'avaluar si s'estan produint canvis que afavoreixin un desenvolupament sostenible, seguir l'evolució de la implantació del Pla d'Acció Ambiental, mesurar els efectes que tenen les diverses accions implantades sobre el medi ambient i articular un mecanisme per a implicar els agents econòmics i socials en la realització de les accions i el seu seguiment. L'eina bàsica per a assolir els objectius esmentats és el sistema d'indicadors ambientals, que es presenta a continuació, seguit d'una proposta de mecanisme per al seguiment de la seva implementació.

7.2. Sistema d'indicadors ambientals

7.2.1. Metodologia

Un indicador ambiental és una dada que ens dóna informació sobre la situació ambiental en el que ens trobem i si avancem en direcció cap a un desenvolupament sostenible. Segons indica el Departament de Medi Ambient i Habitatge dins de l'Agenda 21 de Catalunya, les característiques que ha de tenir un bon indicador són:

- **Selectivitat.** La funció dels indicadors perd sentit quan es compta amb una bateria massa ampla d'indicadors que no permet la interpretació essencial de la realitat.
- **Representativitat.** Han d'informar d'un concepte que sigui clau per la matèria ocupada. Per la seva banda les matèries mesurades pels indicadors han de tenir una rellevància per les polítiques que han estat definides o s'han de definir.
- **Mesurabilitat.** Un indicador no existeix si no es pot mesurar. Teòricament podem definir indicadors claus per a la captació de la realitat però no serveixen de res si resulten inviables a la pràctica. De vegades s'ha de sacrificar la representativitat per la mesurabilitat.
- **Fiabilitat.** La dada oferta ha de tenir una qualitat que permeti afirmar que el valor real és molt proper al resultat de la mesura efectuada. Aquesta característica lliga amb la mesurabilitat.

- **Consistència.** L'alteració del seu valor ha de provenir de la variació real per causes estables i no d'errors en la mesura o de fluctuacions conjunturals, a no ser que l'objectiu de l'indicador sigui l'observació de fluctuacions amb una alta freqüència.
- **Sensibilitat.** A la vegada que consistent, un indicador ha de permetre identificar evolucions de la realitat. De poc serveix un indicador que es mantingui constant al llarg del temps, a no ser que es vulgui comparar la situació de diferents àmbits o sectors en un mateix moment.
- **Adaptabilitat.** Els indicadors vàlids en un context poden ser inadequats en un context diferent tot i que la finalitat de la mesura sigui la mateixa.
- **Definició.** Han d'estar ben definits de forma que no hi hagi dubte del valor que s'està mesurant i evitar ambigüitats.
- **Estabilitat.** Un sistema d'indicadors ha de permetre la seva vigència sobre un període relativament prolongat de temps a fi i efecte que es puguin comparar anys diferents. Això no vol dir que el sistema d'indicadors no es pugui anar modificant amb el pas del temps; les necessitats varien amb el temps.

A més, també s'apunta que els indicadors han de ser operatius i fàcils de comunicar als seus usuaris potencials.

Els sistema d'indicadors que es proposa per a l'Urgell es compon d'una banda, d'uns indicadors de context, que ofereixen informació sobre el context territorial, econòmic i social de l'Urgell en el qual es desenvolupa l'Agenda 21, i un sistema d'indicadors de l'Agenda 21, per avaluar els seus efectes directes sobre diversos factors ambientals.

Els indicadors de context tenen com a objectiu realitzar una radiografia del context territorial, econòmic i social en el que s'implanta l'Agenda 21, amb la finalitat de recollir possibles canvis que tinguin lloc en aquest context com a resultat indirecte d'accions de l'Agenda 21. Per exemple, si estem en un context en que l'economia de la comarca es veu afavorida, i alhora s'han implantat amb èxit diverses mesures relatives a la millora ambiental de les diverses activitats econòmiques, possiblement aquestes hi ha tingut una incidència en part d'aquesta millora. Contràriament, si una vegada implantades totes les accions, al llarg termini no s'observa una millora del context, possiblement les mesures proposades no hagin estat les adequades per a compatibilitzar les tres variables del desenvolupament sostenible: l'econòmica, la social i l'ambiental.

Els indicadors de l'Agenda 21 s'han elaborat seguint com a base el Sistema d'indicadors de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat. Partint d'aquest

sistema, s'han seleccionat en primer lloc aquells indicadors adients per a un medi rural i un enfoc supramunicipal, i entre aquests, s'han pres finalment els indicadors que es poden calcular fàcilment amb les dades disponibles des de les administracions locals, de manera que es puguin anar actualitzant periòdicament i seguint la seva evolució des del mateix territori. Seguint la classificació de l'Agència Europea del Medi Ambient, aquests indicadors s'han classificat en:

- Indicadors de model: Són aquells que descriuen processos o fenòmens que impliquen nombrosos factors i que estan directament relacionats amb el model de desenvolupament d'un territori concret.
- Indicadors de flux: Són els relatius als cicles de la matèria i l'energia.
- Indicadors de qualitat ambiental: Fan referència a les característiques finals del medi ambient com a resultat de diversos processos que hi ha tingut lloc.

El sistema d'indicadors que es proposa en aquest Pla de Seguiment es compon d'un total de 25 indicadors de context i 16 de l'Agenda 21. Els indicadors de context es presenten en forma de taula-resum, per a tenir una visió general, i els indicadors de l'Agenda 21 es presenten en forma de fitxes que contenen aquesta informació:

- Tipus: indica si es tracta d'un indicador de model, de flux o de qualitat
- Descripció: Explica quina és la informació que ens dóna aquest indicador
- Valor inicial: Dóna el valor que té inicialment, el qual anirà evolucionant amb les posteriors actualitzacions, de manera que es podrà anar completant aquesta informació amb una gràfica de la seva evolució a mida que implementem el PAA. Donat que es tracta d'un treball supramunicipal, en els casos en que la informació està diferenciada per municipis, es dóna el valor de la mitjana. Quan s'observa que hi ha valors molt esbiaixats, llavors a més de donar la mitjana, s'indica quins són els valors màxim i/o mínim.
- Sistema de càlcul: És la fórmula que permet calcular l'indicador.
- Font de les dades: Ens adreça a l'ens que disposa de les dades necessàries per calcular l'indicador.
- Períodicitat de càlcul: Fixa amb quina freqüència hem d'actualitzar l'indicador.
- Tendència desitjada: Orienta sobre l'evolució que hauria de seguir l'indicador, que pot ser l'augment, la disminució o la seva estabilització.

7.2.2. Indicadors de context

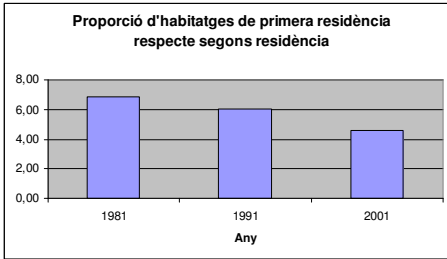
Dimensió	Indicador (unitats)	Valor		Any	Font
		Urgell	Lleida		
Evolució de la població	Nombre d'habitants (absolut)	34.638	407.496	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
Components del creixement demogràfic	Taxa bruta de saldo migratori (%) Nombre d'habitants immigrants menys nombre d'habitants emigrats respecte al nombre total d'habitants	2,2%	2,3%	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
Estructura de la població	Índex d'envelliment (%) Nombre d'habitants de 65 anys i més respecte al nombre d'habitants de menys de 15 anys	143%	139,7%	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Índex de recanvi de la població en edats actives (%) Nombre d'habitants de 60 a 64 anys respecte al nombre d'habitants de 15 a 19 anys	101,9%	98,2%	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
Densitat i distribució territorial de la població	Densitat de població (habitants/km ²)	59,8	33,5	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Nombre d'entitats singulars de població (absolut)	43	1.017	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Població que habita en disseminat (%)	1,7%	4,9% ²⁰	2006	Institut Nacional d'Estadística (INE)
Mercat de treball	Taxa d'atur (%)	4,2%	4%	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

²⁰ Àmbits territorials de l'Alt Pirineu i Aran i de Ponent.

	Nombre d'habitants aturats o desocupats respecte al nombre d'habitants actius o en edat de treballar (de 16 a 64 anys)				
	Índex d'autocontenció (%) Nombre de llocs de treball localitzats ocupats pels residents respecte al nombre d'habitants ocupats residents	72%	88%	2001	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Índex de cohesió del mercat de treball (%) Nombre de llocs de treball localitzats ocupats tant pels residents com pels no residents respecte al nombre d'habitants ocupats residents	86,2%	90,1%	2001	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
Sector agrari	Superfície total agrària (%)	86,7%	86,3%	1999	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Superfície total forestal (%)	2,9%	24,3%	1999	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Titulars d'explotació majors de 65 anys (%)	33,2%	25,5%	1999	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Titulars d'explotació menors de 40 anys (%)	12,9%	17,2%	1999	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Nombre de tractors per habitant (%)	0,9%	1%	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	PIB comarcal agrari (%)	10,5%	8,5%	2005	Oliver, J. (Dir.) (2006). <u>Anuari Econòmic Comarcal 2006. Estimació del PIB comarcal 2005.</u> Caixa de Catalunya
Sectors indústria, construcció i serveis	Nombre d'empreses amb un volum mitjà de negoci superior a 15 milions €/any (absolut)	10	124	2007	Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Lleida
	Nombre d'empreses de més de 100 treballadors	5	71	2007	Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Lleida

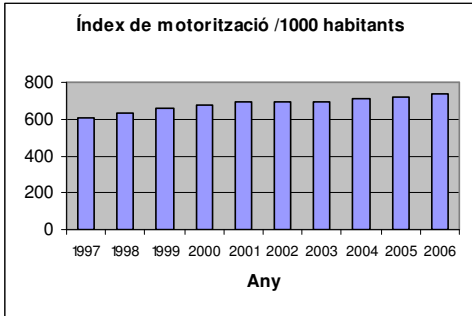
	(absolut)				
	PIB comarcal indústria (%)	23,6%	23,3%	2005	Oliver, J. (Dir.) (2006)
	PIB comarcal construcció (%)	14,9%	16,5%	2005	Oliver, J. (Dir.) (2006)
	PIB comarcal serveis (%)	51%	51,7%	2005	Oliver, J. (Dir.) (2006)
Macromagnituds econòmiques	Renda Familiar Disponible Bruta (índex Catalunya=100)	116,2	115,7	2002	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
Habitatge	Habitatges construïts acabats de nova planta (absolut)	562	6.857	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
	Habitatges familiars de segona residència (absolut)	2.347	33.712	2001	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
Turisme	Places d'establiments d'allotjament (absolut)	457	40.638	2006	Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

7.2.3. Fitxes d'indicadors ambientals

Nom de l'indicador									
1. PROPORCIÓ D'HABITATGES DE PRIMERA RESIDÈNCIA RESPECTE SEGONA RESIDÈNCIA									
Tipus	Indicador de model								
Descripció	Aquest indicador mesura la relació entre els habitatges de primera i de segona residència. Els valors menors a 1 indiquen que predomina la segona residència per sobre de la primera, i com més petit és aquest valor, més pes hi ha en el municipi de la segona residència. Els valors superiors a 1 indiquen que predomina la primera residència, i com més creix l'indicador, més pes té la primera residència enfront de la segona.								
Valor inicial	<ul style="list-style-type: none"> Mitjana comarca de l'Urgell (2001): 4,61 Valor màxim (2001): Anglesola 53,38 Valor mínim (2001): Vallbona de les Monges 0,59 <table border="1" style="margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #e0ffe0;">Any</th> <th style="background-color: #e0ffe0;">Habitatges residència/habitatges 2ª residència</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1981</td> <td>6,86</td> </tr> <tr> <td>1991</td> <td>6,07</td> </tr> <tr> <td>2001</td> <td>4,61</td> </tr> </tbody> </table> 	Any	Habitatges residència/habitatges 2ª residència	1981	6,86	1991	6,07	2001	4,61
Any	Habitatges residència/habitatges 2ª residència								
1981	6,86								
1991	6,07								
2001	4,61								
Sistema de càlcul	N° habitatges de residència principal / n° habitatges de residència secundària								
Font de les dades	IDESCAT (Cens d'habitatges del 2001)								
Periodicitat de càlcul	Cada 10 anys o en actualitzar-se el cens d'habitatges								
Tendència desitjada	Augment								

Nom de l'indicador	
2. TERRITORI AMB PLANEJAMENT URBANÍSTIC MUNICIPAL AMB MENYS DE 10 ANYS DE VIGÈNCIA	
Tipus	Indicador de model
Descripció	Proporció de territori que es troba dins de municipis que disposen d'un instrument de planejament urbanístic municipal (Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, Normes Subsidiàries de Planejament o Delimitació de Sòl Urbà) aprovat o modificat en un termini inferior als darrers 10 anys. Si bé la vigència del planejament municipal és indefinida, des de l'Agenda 21 es considera que en 10 anys les característiques del territori han canviat suficientment com per a que sigui aconsellable efectuar-ne la revisió.
Valor inicial	66,41% amb planejament urbanístic aprovat o modificat fa menys de 10 anys 33,59 % sense planejament urbanístic o amb planejament urbanístic aprovat i/o modificat fa més de 10 anys.
Sistema de càlcul	Superfície dels municipis que disposen d'una figura de planejament urbanístic municipal amb vigència inferior als 10 anys/Superfície total dels municipis * 100
Font de les dades	Registre del Planejament Urbanístic de Catalunya (DPTOP) IDESCAT
Periodicitat de càlcul	Anual
Tendència desitjada	Augmentar fins arribar al 100%

Nom de l'indicador	
3. OCUPACIÓ URBANA ACTUAL DEL SÒL	
Tipus	Indicador de model
Descripció	Proporció de sòl que actualment està urbanitzat o ocupat amb infraestructures i altres usos urbans, respecte el total de sòl de la comarca.
Valor inicial	3,67 %
Sistema de càlcul	Superfície de sòl urbanitzat/superfície total * 100
Font de les dades	Anuari Estadístic de Catalunya 2007 (dades de l'any 2005)
Periodicitat de càlcul	Quinquenal
Tendència desitjada	Estabilització

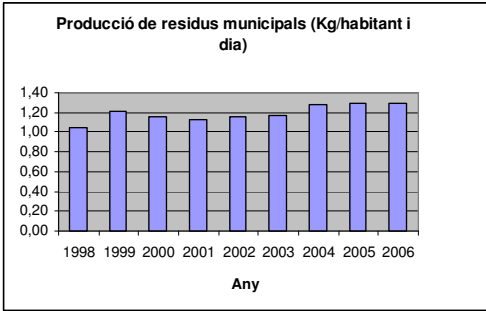
Nom de l'indicador																							
4.ÍNDEX DE MOTORITZACIÓ																							
Tipus	Indicador de model																						
Descripció	Nombre de vehicles de tracció mecànica per cada 1000 habitants.																						
Valor inicial	<table border="1" style="display: inline-table; margin-right: 20px;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #90EE90;">Any</th> <th style="background-color: #90EE90;">Índex de motorització/1000 habitants</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1997</td><td>607,04</td></tr> <tr><td>1998</td><td>630,3</td></tr> <tr><td>1999</td><td>660,21</td></tr> <tr><td>2000</td><td>674,27</td></tr> <tr><td>2001</td><td>691,42</td></tr> <tr><td>2002</td><td>691,56</td></tr> <tr><td>2003</td><td>694,72</td></tr> <tr><td>2004</td><td>712,36</td></tr> <tr><td>2005</td><td>722,4</td></tr> <tr><td>2006</td><td style="color: green;">742,59</td></tr> </tbody> </table> 	Any	Índex de motorització/1000 habitants	1997	607,04	1998	630,3	1999	660,21	2000	674,27	2001	691,42	2002	691,56	2003	694,72	2004	712,36	2005	722,4	2006	742,59
Any	Índex de motorització/1000 habitants																						
1997	607,04																						
1998	630,3																						
1999	660,21																						
2000	674,27																						
2001	691,42																						
2002	691,56																						
2003	694,72																						
2004	712,36																						
2005	722,4																						
2006	742,59																						
Sistema de càlcul	$(N^{\circ} \text{ de vehicles de tracció mecànica} / \text{nombre d'habitants total}) * 1000$																						
Font de les dades	IDESCAT																						
Periodicitat de càlcul	Anual																						
Tendència desitjada	Disminució																						

Nom de l'indicador	
5. ÚS DEL VEHICLE PRIVAT PER A LA MOBILITAT PER MOTIUS DE FEINA I ESTUDIS	
Tipus	Indicador de model
Descripció	Indica quina proporció dels desplaçaments que es generen a la comarca per a accedir a la feina o als estudis es realitzen en vehicle privat.
Valor inicial	71,7% dels desplaçaments en vehicle privat Subindicador: 4,4% dels desplaçaments en transport públic
Sistema de càlcul	Nº total de desplaçaments generats per motiu d'estudi o treball /nº d'aquests desplaçaments en vehicle privat
Font de les dades	IDESCAT. 2001
Periodicitat de càlcul	Quinquenal
Tendència desitjada	Disminució dels desplaçaments en vehicle privat i augment del subindicador de transport públic

Nom de l'indicador	
6. PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN PROCESSOS DE SOSTENIBILITAT	
Tipus	Indicador de model
Descripció	Nombre anual d'actes mediambientals amb la participació activa de la ciutadania convocada i nombre de participants que hi han pres part.
Valor inicial	15 actes i 134 participants
Sistema de càlcul	Consisteix en el recompte del nombre d'actes de participació entorn de l'Agenda 21 que s'han realitzat i del nombre de participants. Quan es constitueixi el Consell de Medi ambient de la comarca, també es comptabilitzaran les seves reunions.
Font de les dades	Elaboració pròpia
Periodicitat de càlcul	Anual
Tendència desitjada	Increment del nombre de reunions i dels assistents

Nom de l'indicador	
7. SUPERFÍCIE FORESTAL CREMADA	
Tipus	Indicador de qualitat
Descripció	Proporció de la superfície forestal (arbrada i no arbrada) que ha estat afectada per un incendi forestal
Valor inicial	0,012 % (any 2005)
Sistema de càlcul	Superfície forestal cremada / Superfície forestal total * 100
Font de les dades	Anuari Estadístic de Catalunya 2007 (dades de l'any 2005)
Periodicitat de càlcul	Anual
Tendència desitjada	Disminució

Nom de l'indicador
8. PRODUCCIÓ DE RESIDUS MUNICIPALS

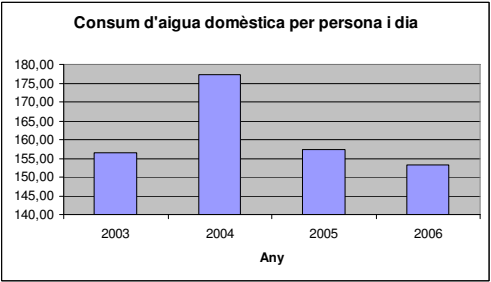
Tipus	Indicador de flux																					
Descripció	Indica la quantitat de residus municipals que es generen per persona i dia																					
Valor inicial	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Any</th> <th>Producció de residus municipals (Kg/hab i dia)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1998</td><td>1,05</td></tr> <tr><td>1999</td><td>1,21</td></tr> <tr><td>2000</td><td>1,15</td></tr> <tr><td>2001</td><td>1,13</td></tr> <tr><td>2002</td><td>1,16</td></tr> <tr><td>2003</td><td>1,17</td></tr> <tr><td>2004</td><td>1,28</td></tr> <tr><td>2005</td><td>1,29</td></tr> <tr><td>2006</td><td>1,30</td></tr> </tbody> </table>	Any	Producció de residus municipals (Kg/hab i dia)	1998	1,05	1999	1,21	2000	1,15	2001	1,13	2002	1,16	2003	1,17	2004	1,28	2005	1,29	2006	1,30	
Any	Producció de residus municipals (Kg/hab i dia)																					
1998	1,05																					
1999	1,21																					
2000	1,15																					
2001	1,13																					
2002	1,16																					
2003	1,17																					
2004	1,28																					
2005	1,29																					
2006	1,30																					
Sistema de càlcul	Kg anuals de residus municipals produïts/(nº habitants * 365)																					
Font de les dades	Estadístiques de l'Agència de Residus de Catalunya. Padró Continu de Població																					
Periodicitat de càlcul	Anual																					
Tendència desitjada	Disminució																					

Nom de l'indicador		
9. RECUPERACIÓ DE RESIDUS MUNICIPALS		
Tipus	Indicador de flux	
Descripció	Proporció de residus municipals que es recullen selectivament.	
Valor inicial	Any	% de recollida selectiva
	1997	3,54
	1998	3,46
	1999	5
	2000	6,45
	2001	8,67
	2002	11,7
	2003	16,05
	2004	23,15
	2005	22,67
	2006	21,11
<p style="text-align: center;">% de recuperació de residus municipals</p>		
Sistema de càlcul	Tones anuals de residus municipals recollits selectivament/Tones anuals de residus municipals produïts * 100	
Font de les dades	Estadístiques de l'Agència de Residus de Catalunya.	
Periodicitat de càlcul	Anual	
Tendència desitjada	Increment	

Nom de l'indicador																								
10. Recuperació de residus industrials																								
Tipus	Indicador de flux																							
Descripció	Indica quina proporció dels residus industrials que s'han produït durant l'any (i que s'han declarat en la Declaració Anual de Residus) han estat recuperats. S'entén com a recuperació l'opció consistent a aprofitar les substàncies o els recursos energètics valuosos continguts en un residu (ARC).																							
Valor inicial	<table border="1"> <thead> <tr> <th style="background-color: #e0ffe0;">Any</th> <th style="background-color: #e0ffe0;">% de recuperació de residus industrials</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1997</td><td>79,94</td></tr> <tr><td>1998</td><td>84,55</td></tr> <tr><td>1999</td><td>80,8</td></tr> <tr><td>2000</td><td>77,7</td></tr> <tr><td>2001</td><td>58,22</td></tr> <tr><td>2002</td><td>80,06</td></tr> <tr><td>2003</td><td>81,45</td></tr> <tr><td>2004</td><td>89,057</td></tr> <tr><td>2005</td><td>76,15</td></tr> <tr><td>2006</td><td style="color: green;">79,94</td></tr> </tbody> </table>	Any	% de recuperació de residus industrials	1997	79,94	1998	84,55	1999	80,8	2000	77,7	2001	58,22	2002	80,06	2003	81,45	2004	89,057	2005	76,15	2006	79,94	<p style="text-align: center;">% de recuperació de residus industrials</p>
Any	% de recuperació de residus industrials																							
1997	79,94																							
1998	84,55																							
1999	80,8																							
2000	77,7																							
2001	58,22																							
2002	80,06																							
2003	81,45																							
2004	89,057																							
2005	76,15																							
2006	79,94																							
Sistema de càlcul	Tones de residus industrials produïts i recuperats (valorització en origen, externa, valorització externa i subproductes)/Tones de residus industrials produïts * 100																							
Font de les dades	Agència Catalana de Residus																							
Periodicitat de càlcul	Anual																							
Tendència desitjada	Increment																							

Nom de l'indicador	
11. Accés a una xarxa de subministrament d'aigua en alta	
Tipus	Indicador de model
Descripció	Proporció de la llars que actualment estan connectades a una xarxa de subministrament d'aigua.
Valor inicial	99,78 %
Sistema de càlcul	Llars servides per la xarxa de subministrament/Total llars * 100
Font de les dades	Enquesta d'infraestructures i Equipaments Locals, 2005
Periodicitat de càlcul	Anual
Tendència desitjada	Increment fins al 100%

Nom de l'indicador	
12. CONSUM DOMÈSTIC D'AIGUA	
Tipus	Indicador de flux
Descripció	<p>Indica el consum domèstic que es realitza en aquest territori diàriament i per cada habitant.</p> <p>Les dades que es presenten s'han extret del "Cens de les entitats subministradores de Catalunya" i fan referència només a l'abastiment d'aigua en baixa de Catalunya i als volums d'aigua subjectes i no exempts de Cànon d'Aigua que les entitats subministradores estan obligades a declarar davant l'Agència Catalana de l'Aigua. Per tant, no es comptabilitzen els següents volums d'aigua:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) El consum d'aigua fet per l'Agència Catalana de l'Aigua, les ELA i els òrgans de l'Estat per a operacions d'investigació o control, els sondeigs experimentals que no siguin objecte de cap aprofitament, les operacions de gestió i millora del domini públic hidràulic, i les efectuades amb destinació a obres públiques de la seva competència. b) Els consums fets pels serveis públics d'extinció d'incendis o els que amb les mateixes característiques siguin efectuats o ordenats per les autoritats públiques en situacions de necessitat extrema o catàstrofe. c) Els usos corresponents a la utilització de l'aigua que facin les entitats públiques per a alimentació de fonts públiques i

	<p>monumentals, neteges de carrers i regs de parcs, jardins i camps esportius públics.</p> <p>d) L'abastament fet a través de les xarxes bàsiques definides per aquesta Llei i, en general, l'abastament en alta d'altres serveis públics de distribució d'aigua potable.</p> <p>e) El consum d'aigua per a l'ús agrícola, llevat que hi hagi contaminació de caràcter especial en naturalesa o quantitat per adobs, pesticides o matèria orgànica, comprovat pels serveis d'inspecció de l'Administració competent.</p> <p>f) Els usos domèstics de l'aigua en tots els nuclis de població de menys de 400 habitants de població base que no disposen de subministrament domiciliari d'aigua i de xarxa de tractament o evacuació d'aigües residuals.</p>										
<p>Valor inicial</p>	<table border="1" data-bbox="523 913 884 1357"> <thead> <tr> <th>Any</th> <th>Consum d'aigua domèstica per habitant i dia (litres)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2003</td> <td>156,51</td> </tr> <tr> <td>2004</td> <td>177,38</td> </tr> <tr> <td>2005</td> <td>157,26</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>153,22</td> </tr> </tbody> </table> 	Any	Consum d'aigua domèstica per habitant i dia (litres)	2003	156,51	2004	177,38	2005	157,26	2006	153,22
Any	Consum d'aigua domèstica per habitant i dia (litres)										
2003	156,51										
2004	177,38										
2005	157,26										
2006	153,22										
<p>Sistema de càlcul</p>	<p>Litres d'aigua domèstica subministrats anualment/(nº habitants *365)</p>										
<p>Font de les dades</p>	<p>Cens de les entitats subministradores a Catalunya. Agència Catalana de l'Aigua. Padró continu de població.</p>										
<p>Periodicitat de càlcul</p>	<p>Anual</p>										
<p>Tendència desitjada</p>	<p>Disminució</p>										

Nom de l'indicador

13. CONSUM D'AIGUA EN EL SECTOR INDUSTRIAL I DE SERVEIS

Tipus

Indicador de flux

Descripció

Indica el consum industrial i de serveis que es realitza en aquest territori diàriament i per cada habitant.

Les dades que es presenten s'han extret del "Cens de les entitats subministradores de Catalunya" i fan referència només a l'abastiment d'aigua en baixa de Catalunya i als volums d'aigua subjectes i no exempts de Cànon d'Aigua que les entitats subministradores estan obligades a declarar davant l'Agència Catalana de l'Aigua. Per tant, no es comptabilitzen els següents volums d'aigua:

- a) El consum d'aigua fet per l'Agència Catalana de l'Aigua, les ELA i els òrgans de l'Estat per a operacions d'investigació o control, els sondeigs experimentals que no siguin objecte de cap aprofitament, les operacions de gestió i millora del domini públic hidràulic, i les efectuades amb destinació a obres públiques de la seva competència.
- b) Els consums fets pels serveis públics d'extinció d'incendis o els que amb les mateixes característiques siguin efectuats o ordenats per les autoritats públiques en situacions de necessitat extrema o catàstrofe.
- c) Els usos corresponents a la utilització de l'aigua que facin les entitats públiques per a alimentació de fonts públiques i monumentals, neteges de carrers i regs de parcs, jardins i camps esportius públics.
- d) L'abastament fet a través de les xarxes bàsiques definides per aquesta Llei i, en general, l'abastament en alta d'altres serveis públics de distribució d'aigua potable.
- e) El consum d'aigua per a l'ús agrícola, llevat que hi hagi contaminació de caràcter especial en naturalesa o quantitat per adobs, pesticides o matèria orgànica, comprovat pels serveis d'inspecció de l'Administració competent.
- f) Els usos domèstics de l'aigua en tots els nuclis de població de menys de 400 habitants de població base que no disposen de subministrament domiciliari d'aigua i de xarxa de tractament o evacuació d'aigües residuals.

Valor inicial	Any	Consum del sector industrial i de serveis d'aigua per abonat i dia (litres)	<p>Consum d'aigua industrial i de serveis per abonat i dia</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Any</th> <th>Consum (litres)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2003</td> <td>1529,96</td> </tr> <tr> <td>2004</td> <td>1271,85</td> </tr> <tr> <td>2005</td> <td>739,30</td> </tr> <tr> <td>2006</td> <td>679,99</td> </tr> </tbody> </table>	Any	Consum (litres)	2003	1529,96	2004	1271,85	2005	739,30	2006	679,99
	Any	Consum (litres)											
	2003	1529,96											
	2004	1271,85											
	2005	739,30											
2006	679,99												
2003	1529,96												
2004	1271,85												
2005	739,30												
2006	679,99												
Sistema de càlcul	Litres d'aigua consumida pel sector industrial i de serveis subministrats anualment/(nº abonats *365)												
Font de les dades	Cens de les entitats subministradores a Catalunya. Agència Catalana de l'Aigua. Padró continu de població.												
Periodicitat de càlcul	Anual												
Tendència desitjada	Disminució												

Nom de l'indicador	
14. PROPORCIÓ D' AIGÜES RESIDUALS QUE REBEN UN TRACTAMENT	
Tipus	Indicador de flux
Descripció	Indica quina és la proporció d'aigua residual abocada per cada nucli de població que rep algun tipus de tractament prèviament.
Valor inicial	57%
Sistema de càlcul	Volum anual d'aigua residual tractada/volum anual d'aigua residual abocada * 100
Font de les dades	EIEL
Periodicitat de càlcul	Quinquennal
Tendència desitjada	Increment fins al 100%

Nom de l'indicador	
15. GRAU DE SUBSTITUCIÓ DE CONSUM D'AIGUA POTABLE PER AIGUA DEPURADA	
Tipus	Indicador de flux
Descripció	Proporció del consum d'aigua potable d'elevada qualitat que és substituïda per aigua depurada després d'un procés que garantitzi els valors establerts per l'ACA segons el tipus d'ús al qual es destinarà. Per al càlcul d'aquest indicador es prendrà com a volum d'aigua reutilitzada únicament aquella que s'utilitzi per a substituir consums ja existents, és a dir, que no es comptabilitzaran els nous usos que incorporin aigua reutilitzada, seguint les directrius establertes per la Fundació Nueva Cultura de l'Aigua en el seu informe "Alternatives per una gestió sostenible de l'aigua a Catalunya" realitzat per encàrrec de l'Agència Catalana de l'Aigua.
Valor inicial	0 %
Sistema de càlcul	Litres d'aigua depurada per l'EDAR que es reutilitzen anualment com a substitució de consum d'aigua potable / litres totals consumits anualment
Font de les dades	Agència Catalana de l'Aigua
Periodicitat de càlcul	Bianual
Tendència desitjada	Increment

Nom de l'indicador															
16. CONSUM D'ENERGIA ELÈCTRICA I DE GAS NATURAL															
Tipus	Indicador de flux														
Descripció	<p>Mesura el consum d'energia elèctrica i de gas natural per habitant i any.</p> <p><i>Nota: Aquest indicador no inclou el consum total d'energia (manquen dades de gasos líquats del petroli i els combustibles líquids d'automoció, que no s'han pogut aconseguir). S'aconsella incloure aquestes dades quan sigui possible, per tal de disposar de l'indicador "consum final d'energia".</i></p>														
Valor inicial	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: top;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #e0ffe0;">Any</th> <th style="background-color: #e0ffe0;">tep/habitant i any</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1999</td><td>0,96</td></tr> <tr><td>2000</td><td>0,85</td></tr> <tr><td>2001</td><td>1,00</td></tr> <tr><td>2002</td><td>1,00</td></tr> <tr><td>2003</td><td>1,06</td></tr> <tr><td>2004</td><td>1,12</td></tr> </tbody> </table> <div style="display: inline-block; vertical-align: top; margin-left: 20px;"> <p style="text-align: center;">Con d'energia elèctrica i de gas natural per habitant i any</p> <p style="text-align: center;">1Kwh= 8,6*10⁻⁵ tep</p> </div>	Any	tep/habitant i any	1999	0,96	2000	0,85	2001	1,00	2002	1,00	2003	1,06	2004	1,12
Any	tep/habitant i any														
1999	0,96														
2000	0,85														
2001	1,00														
2002	1,00														
2003	1,06														
2004	1,12														
Sistema de càlcul	Consum anual d'energia elèctrica + consum anual de gas natural/habitants														
Font de les dades	Institut Català de l'Energia (ICAEN). Padró continu de la població.														
Periodicitat de càlcul	de Anual														
Tendència desitjada	Disminució														

7.2.4. Quadre de síntesi dels indicadors ambientals

Indicador	Valor inicial	Periodicitat de càlcul	Tendència desitjada
1. Proporció d'habitatges de primera residència respecte segona residència	4,61(2001)	10 anys	↑
2.Territori amb planejament urbanístic municipal amb menys de 10 anys de vigència	66,41 %	Anual	↑
3. Ocupació urbana actual del sòl	3,67 %	Quinquenal	=
4. Índex de motorització	62,49 %	Quinquenal	↓
5. Ús del vehicle privat per la mobilitat de feina i estudis	742,59 VTM/1000 habitants (2006)	Anual	↓
6. Participació ciutadana en processos de sostenibilitat	15 actes 134 participants	Anual	↑
7. Superfície forestal cremada	0,012% (2005)	Anual	↓
8. Producció de residus municipals	1,30 kg/hab*dia (2006)	Anual	↓
9. Recuperació de residus municipals	21,11 % (2006)	Anual	↑
10. Recuperació de residus industrials	79,94 % (2006)	Anual	↑
11.Accés a una xarxa de subministrament en alta	99,78 %	Anual	↑
12. Consum domèstic d'aigua	153,72 litres /persona i dia (2006)	Anual	↓
13. Consum d'aigua en el sector industrial i de serveis	679,99 litres/any i abonat (2006)	Anual	↓
14 Proporció d'aigües residuals que reben un tractament	57%	Quinquenal	↑
15 Grau de substitució de consum d'aigua potable per aigua depurada	0 %	Bianual	↑
16. Consum d'energia elèctrica i de gas natural	1,12 tep/habitant i any	Anual	↓

7.3. Seguiment i revisió del Pla d'Acció Ambiental

Es proposa que anualment es faci una revisió de l'estat d'implementació de les accions previstes pel Pla d'Acció Ambiental, i alhora, es prevegin quines accions s'iniciaran el proper any, per tal de poder incloure-les en els pressupostos corresponents. Alhora, també es calcularan els indicadors de seguiment que s'hagin d'actualitzar segons la seva periodicitat de càlcul.

A continuació s'exposa la metodologia proposada:

1. Difusió a la ciutadania i obertura del procés per a noves persones interessades : El primer pas serà donar a conèixer la continuïtat del procés d'Agenda 21. Amb aquesta finalitat, es farà una presentació pública que serà publicitada mitjançant la premsa local i una carta a les diverses administracions, entitats locals i als membres de la comissió de seguiment formada per al procés d'elaboració de l'Agenda 21. En aquesta presentació es donarà a conèixer aquest nou procés, es prendrà nota de noves persones que estiguin interessades en apuntar-se a la Comissió de Seguiment, i s'iniciaran les inscripcions al taller que tindrà lloc en el marc d'aquest procés.

2. Taller de programació per seleccionar les accions a iniciar (2008-2010): En aquest taller prendran part les administracions implicades i les persones i entitats que es comprometin a participar en la implementació d'accions de l'Agenda 21. Es treballarà sobre les accions, per revisar les accions previstes, prioritzar-les en funció de la seva necessitat i de les possibilitats de dur-les a terme (recursos humans i econòmics disponibles), i seleccionar un seguit d'accions que s'haurien de realitzar en el període 2008-2010 per part d'agents concrets (Consell Comarcal, Ajuntament o entitat concreta, etc) amb la participació dels agents locals interessats en prendre-hi part.

3. Execució conjunta de les accions de l'Agenda 21 que ho permetin: Consisteix en dur a terme les accions que han sortit prioritzades en el taller per a ser realitzades durant el període 2008-2010 amb la col·laboració de les administracions i els agents locals implicats.

4. Actualització de l'Agenda 21 i avaluació dels resultats: En la revisió anual (a finals del 2008 se n'ha d'efectuar la primera), s'actualitzarà el document d'Agenda 21 amb els resultats del taller, de les accions que s'han executat, i una actualització dels indicadors de seguiment de l'Agenda 21. Es convocarà la comissió de seguiment per exposar aquests resultats i extreure

conjuntament les conclusions del procés. També es recolliran noves persones interessades en prendre part en el seguiment i implantació de l'Agenda 21 durant l'any 2008.

5. Difusió dels resultats: En finalitzar cada revisió anual, s'editarà un tríptic i es difondrà també per nota de premsa a la premsa local. Finalment, el document de l'Agenda 21 actualitzada es penjarà a la web del Consell Comarcal de l'Urgell.

El grup de suport a l'Agenda 21 que s'anirà configurant amb la participació activa de les diverses persones en la implementació de l'Agenda 21 pot constituir l'embrió del Consell de Medi Ambient de l'Urgell. Aquest és un òrgan consultiu integrat per diversos agents locals interessats en prendre part en les actuacions ambientals i en aportar la seva opinió i coneixements respecte diversos temes que poden anar sortint més enllà de l'Agenda 21. Per a crear-lo caldrà definir el seu reglament de constitució i funcionament. La creació d'aquest Consell de Medi Ambient constitueix un instrument molt interessant per a articular la participació ciutadana estable en les temàtiques ambientals de la comarca, amb la possibilitat de que esdevingui un òrgan consultiu al qual poden adreçar-se les diverses administracions locals, i especialment el Consell Comarcal.

8. BIBLIOGRAFIA

Per a la redacció d'aquest treball, a banda les dades que s'han sol·licitat formalment a diferents organismes (i la font dels quals s'indica en cadascuna de les taules o figures); s'han consultat les següents fonts en suport paper o digitals:

- Anàlisi turística de la Vall del Corb. Projecte final de carrea. Estudis de Turisme. Juny de 2001.
- Delimitació de zones de Qualitat de l'Aire. Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient. Desembre de 2001.
- Disseny d'un Pla d'Ordenació del Territorial a la Vall del Corb mitjançant el Model de Custòdia del Territori. Projecte final de carrera d'Enginyeria Forestal. Universitat de Lleida. Elisabeth Oliva. Anys 2002-2003. Promogut per l'Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb.
- Ecovilla: Experiència pilot de nucli rural ecològic i sostenible a Verdú. Ajuntament de Verdú. Consultoria Mòn Blau Verd. Any 2002
- El conreu de l'Olivera. Alternatives i viabilitat. Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya. Febrer de 2005.
- Enquesta d'Infraestructures i Equipaments Locals. 2005.
- Estudi Energètic de les instal·lacions d'enllumenat públic de la comarca de l'Urgell. Consell Comarcal de l'Urgell. Enginyeria Arqués S.L.
- Informe mediambiental del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Tàrraga. Ajuntament de Tàrraga. Tecnomia Grup TYPSA. Agost de 2004.
- Les explotacions frutícoles del segle XXI. Reptes i oportunitats. Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya. Febrer de 2006.
- Oliver, J. (dir.) (2006). Anuari Econòmic Comarcal 2006. Estimació del PIB comarcal 2005. Barcelona: Caixa de Catalunya
- Pla de l'Energia de Catalunya 2006-2015. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball i Indústria. Juny de 2006
- Pla Estratègic de Tàrraga. Ajuntament de Tàrraga. Octubre-novembre 2002
- Pla mediambiental de l'Urgell. Consell Comarcal de l'Urgell. Cudós Consultors.
- Pla municipal d'adequació de la il·luminació exterior als requeriments de la llei 6/2001 i al decret 82/2005 per a la protecció del medi nocturn. Consell Comarcal de l'Urgell. Enginyeria Arqués. Maig de 2006.
- Pla Territorial Parcial de Ponent. Aprovació inicial. Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Octubre del 2006.
- Projecte Desenvolupament i Aplicació d'un Software per a l'Anàlisi de Decisions Multicriteri aplicades a Fonts d'Energia Renovable (MCDA-RES). Institut de Ciència i Tecnologia (UAB). Anys 2003 i 2004.

- Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Industrials 2003. Departament de Medi Ambient. Agència Catalana de l'Aigua. Juliol de 2003.
- Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes 2005. Departament de Medi Ambient. Agència Catalana de l'Aigua. Juliol de 2005.

Pàgines web consultades:

- Ajuntament d'Agramunt. agramunt.ddl.net
- Ajuntament d'Anglesola. anglesola.ddl.net
- Ajuntament d'Omells de Na Gaia. omells.ddl.net
- Ajuntament d'Ossó de Sió. ossosio.ddl.net
- Ajuntament de Belianes. belianes.ddl.net
- Ajuntament de Bellpuig. bellpuig.ddl.net
- Ajuntament de Castellserà. castellsera.ddl.net
- Ajuntament de Ciutadilla. ciutadilla.ddl.net
- Ajuntament de Guimerà. guimera.ddl.net
- Ajuntament de la Fuliola. fuliola.ddl.net
- Ajuntament de Maldà. malda.ddl.net
- Ajuntament de Nalec. nalec.ddl.net
- Ajuntament de Preixana. preixana.ddl.net
- Ajuntament de Puigverd d'Agramunt. puigverdagramunt.ddl.net
- Ajuntament de Sant Martí de Maldà. santmarti.ddl.net
- Ajuntament de Tàrrega. www.ajtarrega.es
- Ajuntament de Tornabous. tornabous.ddl.net
- Ajuntament de Vallbona de les Monges. vallbona.ddl.net
- Ajuntament de Verdú. verdu.ddl.net
- Ajuntament de Vilagrassa. vilagrassa.ddl.net
- Associació per al Desenvolupament Integral de la Vall del Corb. www.valldelcorb.org
- Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals. www.creaf.uab.es
- Centre Europeu d'Empreses i Innovació. www.ceeilleida.com
- Consell Català de la Producció Agrària Ecològica www.ccpae.org
- Consell Català de la Producció Integrada www.producciointegrada.org
- Consell Comarcal de l'Urgell. www.escarbat.com
- Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural Ramaderia i Pesca (DARP) www.gencat.net/darp
- Departament d'Educació. www.gencat.net/educacio
- Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAiH) . www.mediamb.gencat.cat
 - Agència Catalana de l'Aigua. www.mediambient.gencat.net/aca
 - Centre de la Propietat Forestal. www.mediambient.gencat.net/cat/cpf

- Agència de Residus de Catalunya www.arc-cat.net
- Departament de Política Territorial i Obres Públiques www.dptop.gencat.cat
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. www.gencat.net/diari
- IHOBE. www.ihobe.net
- Institut Català de l'Energia www.icaen.net
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) www.idescat.es
- Institut Nacional d'Estadística (INE) www.ine.es
- Plataforma per la Defensa de la Serra de Bellmunt.
<http://grupnac.org/web/associacio.html>
- Programa SEFED. webs.sefed.es
- Reg Segarra Garrigues. www.regsega.cat
- Regadius de Catalunya. www.regadius.net
- RENFE. www.renfe.es
- SIGFITO Agroenvases, S.L. www.sigfito.es
- Observatori del Paisatge www.catpaisatge.net